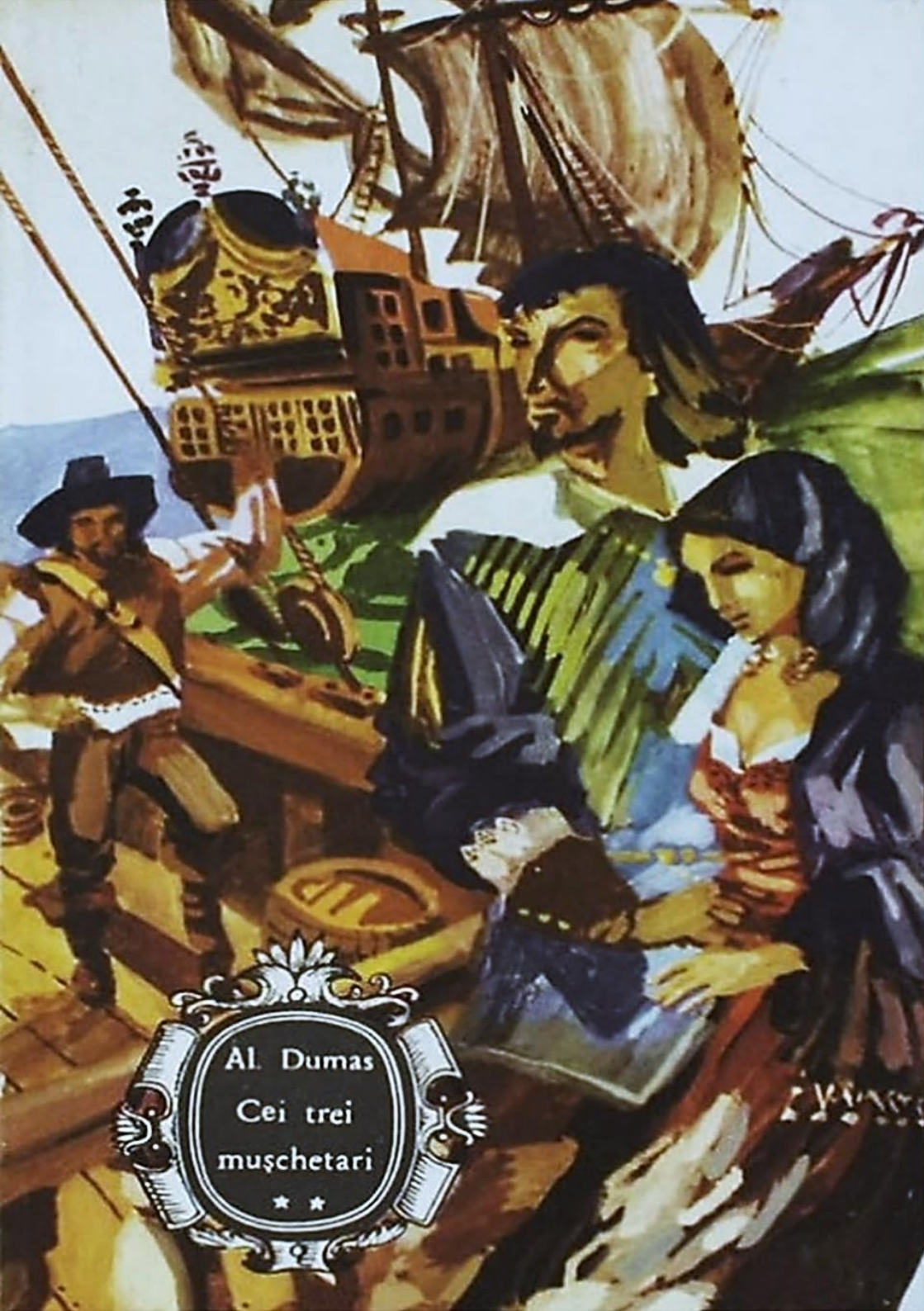
Al. Dumas
Cei trei
mușchetari
* *

ALEXANDRE DUMAS

CEI TREI MUŞCHETARI

Ediţia a III-a

În româneşte de TICU ARCHIP şi MILTON FANNY LEHRER

EDITURA TINERETULUI

Coperta de ION DEAC

Ediţie electronică îngrijită de

ALEXANDRE DUMAS
LES TROIS MOUSQUETAIRES

Cuprins

Capitolul I Englezi şi francezi

Capitolul II Un prânz la un avocat

Capitolul III Camerista şi stăpâna

Capitolul IV Unde se vorbeşte despre echipamentul lui Aramis şi al lui Porthos

Capitolul V Noaptea, toate pisicile sunt negre

Capitolul VI Vis de răzbunare

Capitolul VII Taina frumoasei Milady

Capitolul VIII Cum şi-a găsit Athos echipamentul fără a mişca un deget

Capitolul IX Arătarea

Capitolul X O vedenie înspăimântătoare

Capitolul XI Asediul oraşului La Rochelle

Capitolul XII Vinul de Anjou

Capitolul XIII Hanul „La porumbarul roşu”

Capitolul XIV Despre folosul burlanelor de la sobe

Capitolul XV Între soţi

Capitolul XVI Bastionul Saint-Gervais

Capitolul XVII Sfatul muşchetarilor

Capitolul XVIII Chestiuni familiale

Capitolul XIX Fatalitate

Capitolul XX Fratele şi sora stau de vorbă

Capitolul XXI Ofiţer!

Capitolul XXII Întâia zi de închisoare

Capitolul XXIII A doua zi de închisoare

Capitolul XXIV A treia zi de închisoare

Capitolul XXV A patra zi de închisoare

Capitolul XXVI A cincea zi de închisoare

Capitolul XXVII Ca în tragediile clasice...

Capitolul XXVIII Evadarea

Capitolul XXIX Ce se petrecea la Portsmouth în ziua de 23 august 1628

Capitolul XXX În Franţa

Capitolul XXXI Mânăstirea carmelitelor din Béthune

Capitolul XXXII Doi demoni feluriţi

Capitolul XXXIII Picătura de apă

Capitolul XXXIV Omul cu pelerina roşie

Capitolul XXXV Judecata

Capitolul XXXVI Osânda

Încheiere

Epilog

Capitolul I
Englezi şi francezi

La ora hotărâtă, muşchetarii se duseră, împreună cu cei patru valeţi, îndărătul Luxemburgului, într-un ocol lăsat pe seama căpriţelor. Athos dădu un bănuţ păzitorului, ca să plece. Valeţii primiră poruncă să stea de veghe.

Curând, o ceată de gentilomi se apropie tăcută şi, pătrunzând în ocol, se îndreptă spre muşchetari; apoi, potrivit obiceiurilor de peste mare, se făcură prezentările.

Englezii erau cu toţii de neam mare şi numele atât de ciudate ale potrivnicilor nu numai că le stârniră uimirea, dar îi şi neliniştiră.

— Bine, foarte bine — începu lordul de Winter după ce toţi trei muşchetarii spuseră cum îi cheamă — dar noi tot nu ştim cine sunteţi şi nici nu ne putem bate cu nişte porecle; astea-s nume de păstori!

— După cum bine bănuiţi, milord, sunt nume de împrumut — încuviinţă Athos.

— Atunci cu atât mai mult dorim să vă cunoaştem adevăratele nume — răspunse englezul.

— Aţi jucat totuşi cu noi fără să ştiţi cum ne cheamă — îi aminti Athos — dovadă că ne-aţi şi câştigat cei doi cai.

— E adevărat, dar atunci ne puneam în primejdie doar banii, pe câtă vreme acum ne primejduim viaţa: joci cu oricine, dar de bătut nu te baţi decât cu cei de o seamă cu tine.

— Aşa e — se învoi Athos.

Şi, luându-l deoparte pe acela dintre cei patru englezi cu care trebuia să se bată, îşi spuse numele în şoaptă. Porthos şi Aramis făcură şi ei la fel.

— Sunteţi mulţumit? îl întrebă Athos pe potrivnicul lui. Găsiţi obârşia mea destul de aleasă pentru a binevoi să încrucişaţi spada cu mine?

— Da, domnule — zise englezul, înclinându-se.

— Acum vreţi să vă spun şi eu ceva? adăugă răspicat Athos.

— Ce anume? întrebă englezul.

— Aţi fi făcut mai bine dacă nu mi-aţi fi cerut să mă dau în

vileag.

— Şi de ce?

— Fiindcă se crede că am murit, iar eu doresc, din anumite pricini, să nu se ştie că sunt în viaţă, aşa că voi fi silit să vă ucid, pentru ca taina mea să nu zboare din gură-n gură.

Englezul îl privi, crezând că glumeşte; dar lui Athos nu-i ardea de glumă.

— Gata, domnilor? întrebă el, întorcându-se către prieteni şi potrivnici.

— Da — răspunseră într-un glas englezii şi francezii.

— Atunci, în gardă! porunci Athos.

Opt spade străluciră dintr-o dată în razele amurgului sângeriu şi lupta porni cu o înverşunare firească între oameni de două ori duşmani.

Athos lupta la fel de liniştit şi cu luare-aminte ca şi când s-ar fi aflat într-o sală de scrimă.

Porthos, pe care păţania din Chantilly îl lecuise de o prea mare încredere în sine, se avânta cu iscusinţă şi chibzuială.

Aramis, nerăbdător să-şi isprăvească al treilea cânt al poemului, se zorea ca tot omul care n-are vreme de pierdut.

Athos îşi ucise cel dintâi adversarul: îl nimerise cu o singură lovitură, dar, aşa cum îi spusese, cu o lovitură de moarte, până în adâncul inimii.

După el, Porthos fu cel ce-şi întinse adversarul pe iarbă: îi străpunsese coapsa. Cum englezul îi predă spada fără a mai încerca vreo împotrivire, Porthos îl luă în braţe şi-l duse astfel până la trăsură.

Aramis se năpusti atât de crunt asupra potrivnicului, încât acesta, după ce dădu îndărăt vreo cincizeci de paşi, o luă la sănătoasa şi se făcu nevăzut, în huiduielile valeţilor.

În ceea ce-l priveşte pe d’Artagnan, el nu făcuse altceva decât să se apere; apoi, când îşi dăduse seama că celălalt era istovit, îi arse o lovitură zdravănă, de-i sări spada din mână. Văzându-se dezarmat, baronul se dădu doi-trei paşi înapoi, dar în clipa aceea piciorul îi alunecă şi el se prăvăli pe spate. Dintr-o săritură, d’Artagnan se repezi asupra lui şi, pironindu-i spada în gâtlej, îi spuse:

— Aş putea să vă ucid, domnule, sunteţi în mâinile mele; dar de dragul surorii dumneavoastră vă dăruiesc viaţa.

D’Artagnan nu mai putea de bucurie: i se împlinea gândul pus la cale de cu vreme, gând sub a cărui căldură îi înfloriseră pe faţă zâmbetele de care am vorbit.

Încântat că are de-a face cu un gentilom atât de cumsecade, englezul îl strânse la piept pe d’Artagnan, copleşindu-i pe cei trei muşchetari cu tot soiul de măguliri; cum adversarul lui Porthos fusese urcat în trăsură, iar al lui Aramis dăduse bir cu fugiţii, nu se mai gândiră cu toţii decât la cel mort.

În vreme ce Porthos şi Aramis îi scoteau haina în nădejdea că poate mai trăia încă, o pungă doldora de bani îi lunecă din cingătoare. D’Artagnan o ridică de jos şi o întinse lordului de Winter.

— Ce naiba vreţi să fac cu ea? întrebă englezul.

— Înapoiaţi-o rudelor — răspunse d’Artagnan.

— Şi ce le pasă rudelor de fleacul ăsta! Le rămân moştenire cincisprezece mii de galbeni; luaţi punga pentru lacheii dumneavoastră.

D’Artagnan băgă punga în buzunar.

— Şi acum, tinere prieten, cred că-mi dai voie să-ţi spun astfel — urmă lordul de Winter — chiar astă-seară mă vei însoţi, dacă doreşti, la sora mea, lady Clarick, căci aş vrea să te bucuri şi de bunăvoinţa ei; şi cum nu e tocmai lipsită de trecere la curte, poate că o vorbă bună îţi va prinde bine cândva.

D’Artagnan roşi de bucurie şi se înclină în semn de încuviinţare.

În vremea asta, Athos se apropiase de d’Artagnan.

— Ce-ai de gând să faci cu punga? îi şopti el la ureche.

— Voiam să ţi-o dau dumitale, dragă Athos.

— Pentru ce tocmai mie?

— Pentru că dumneata l-ai ucis: pradă de la vrăjmaş.

— Eu, să mă pricopsesc de la un duşman?! se încruntă Athos. Drept cine mă iei?

— Datină de război — îi aminti d’Artagnan. De ce n-ar fi la fel şi în dueluri?

— Nici pe câmpul de bătălie n-am făcut una ca asta.

Porthos ridică din umeri, iar Aramis îi ţinu parte lui Athos, cu o mişcare a buzelor.

— Atunci — urmă d’Artagnan — să dăm banii valeţilor noştri, aşa cum ne-a sfătuit lordul de Winter.

— Bine — spuse Athos — să dam punga, dar nu la ai noştri, ci lacheilor englezi.

Athos luă punga şi o zvârli în mâinile vizitiului.

— Pentru dumneata şi tovarăşii dumitale.

Asemenea mărinimie din partea unui om cu desăvârşire lipsit de mijloace îl ului chiar şi pe Porthos, iar acea dărnicie franţuzească, povestită mai departe de lordul de Winter şi de prietenul lui, se bucură pretutindeni de mare laudă, în afară de a domnilor Grimaud, Mousqueton, Planchet şi Bazin.

Despărţindu-se de d’Artagnan, lordul de Winter îi dădu adresa surorii sale: locuia în Piaţa Regală, cartier cu deosebire ales pe vremea aceea, la numărul şase. De altminteri îi făgădui că va trece să-l ia, pentru a-l prezenta frumoasei Milady. D’Artagnan îi dădu întâlnire la ora opt, acasă la Athos.

Gândul că se va înfăţişa înaintea ei îl frământa pe gasconul nostru; îşi amintea în ce împrejurări stranii îi răsărise de fiecare dată femeia aceea în cale. Pentru el nu încăpea îndoială că Milady era o unealtă a cardinalului, totuşi ceva îl chema către ea — puterea unei vrăji de care nu-şi dădea nici el seama. Singura lui teamă era ca nu cumva Milady să-l bănuiască a fi omul din Meung şi din Douvres. Atunci ar fi ştiut că e unul din credincioşii domnului de Tréville şi, prin urmare, slujitor cu trup şi suflet al regelui, ceea ce ar fi fost în dauna lui; căci dacă Milady l-ar fi cunoscut aşa cum şi el o cunoştea pe ea, amândoi ar fi jucat o partidă cu aceeaşi sorţi de izbândă. Cât priveşte începutul de dragoste dintre ea şi contele de Wardes, tânărul nostru încrezut se sinchisea prea puţin, deşi contele era tânăr, frumos, bogat şi cu mare trecere pe lângă cardinal. Dar nu degeaba ai douăzeci de ani şi pe deasupra te-ai născut şi la Tarbes!

D’Artagnan trecu mai întâi pe acasă, se găti cu cel mai înzorzonat veşmânt, apoi, întorcându-se la Athos, îi istorisi totul, ca de obicei. După ce-i ascultă păsul, Athos clătină din cap şi, cu amărăciune în glas, îl îndemnă să ia bine seama.

— Mda — făcu el — abia ai pierdut o femeie, despre care dădeai zor că e bună, încântătoare, fără cusur, şi iată că

acum te ţii după alta!

D’Artagnan simţi ce îndreptăţită era mustrarea.

— Pe doamna Bonacieux o iubeam din toată inima — desluşi el — iar pe Milady o iubesc doar cu mintea. Am primit să mă duc la ea mai ales ca să dibui cam ce învârteşte la curte.

— Ce învârteşte la curte? La naiba, nu-i prea greu de ghicit după tot ce mi-ai spus până acum. Trebuie să fie vreo iscoadă de-a cardinalului; o femeie care o să-ţi arunce un laţ şi o să-ţi prindă frumuşel gâtul.

— Nu zău, dragă Athos, prea le vezi toate în negru.

— Dragul meu, eu n-am încredere în femei, ce vrei! Sunt păţit, şi mai ales n-am încredere în femeile bălaie. Nu mi-ai spus tu că şi Milady e bălaie? 1

— Are cel mai frumos păr auriu din lume.

— Vai, vai, sărmanul meu d’Artagnan! îl tângui Athos.

— Ascultă, eu vreau doar să mă lămuresc; şi după ce voi şti tot ce trebuie să ştiu, o să mă dau la o parte.

— Bine, lămureşte-te — mormăi nepăsător Athos.

Lordul de Winter sosi la ora hotărâtă, iar Athos, înştiinţat din vreme, trecu în camera alăturată. Găsindu-l aşadar pe d’Artagnan singur, şi fiindcă era aproape opt, îl şi luă cu el. O caleaşcă luxoasă, înhămată cu doi armăsari focoşi, aştepta la scară; peste câteva clipe erau în Piaţa Regală.

Milady Clarick îl primi pe d’Artagnan fără umbră de surâs. Palatul era de o bogăţie bătătoare la ochi şi, deşi cei mai mulţi dintre englezi, goniţi de război, părăsiseră Franţa sau erau pe cale s-o părăsească, Milady făcuse noi cheltuieli pentru căminul ei, dovadă că măsura privind izgonirea englezilor nu o atingea.

— Iată — începu lordul de Winter, arătându-l pe d’Artagnan surorii sale — iată un tânăr gentilom care a avut în mâinile lui viaţa mea şi totuşi a vrut să mă cruţe, deşi eram de două ori duşmani: întâi pentru că îl jignisem, şi pe urmă pentru că sunt englez. Dacă ţii câtuşi de puţin la mine, te rog, doamnă, mulţumeşte-i.

Milady încruntă uşor din sprâncene; un nor aproape nevăzut îi adumbri fruntea şi un surâs atât de straniu îi lunecă pe buze, încât tânărul, căruia nu-i scăpase această întreită

tulburare, se simţi ca înfiorat.

Fratele nu-şi dădu seama de nimic — maimuţa răsfăţată a gazdei îl trăsese de pulpană, iar el se întorsese ca să se joace cu ea.

— Fiţi binevenit, domnule — vorbi Milady cu o voce a cărei catifelare nu se potrivea cu căutătura cruntă ce nu-i scăpase lui d'Artagnan — aţi câştigat azi drepturi veşnice la recunoştinţa mea.

Englezul se întoarse atunci şi-i povesti toată lupta, fără să treacă peste nici un amănunt. Milady îl asculta cu cea mai mare luare-aminte; dar deşi se străduia să-şi ascundă gândul, se vedea uşor că ceea ce auzea nu-i era de loc pe plac. Faţa i se împurpura, iar micul ei picior nu-şi mai găsea astâmpăr sub rochie.

Lordul de Winter nu băgă nimic de seamă. După ce sfârşi de povestit, se apropie de masa pe care se găsea o tavă cu o sticlă de vin de Spania şi mai multe pahare, umplu două pahare şi, făcându-i semn, îl pofti pe d'Artagnan să bea. D'Artagnan ştia că un englez se socoteşte jignit când te codeşti să ciocneşti paharul cu el. Se apropie deci de masă şi luă alt pahar. Cum în vremea asta n-o pierdea din ochi pe Milady, văzu prin oglindă că se schimbase la faţă. Crezând că nu se mai uită nimeni la ea, ceva sălbatic îi însufleţea privirea; îşi înfigea dinţii în batistă, cu gând parcă s-o sfâşie.

Tocmai atunci intră în cameră acea drăgălaşă cameristă pe care d'Artagnan o mai văzuse; ea spuse câteva cuvinte în englezeşte lordului de Winter, care îi ceru îndată voie lui d'Artagnan să se retragă, fiind chemat în altă parte de treburi grabnice şi stăruind totodată pe lângă sora lui să-i capete iertarea.

După ce strânse mâna lordului de Winter, d'Artagnan se întoarse lângă Milady. Cu o iuţeală uimitoare, chipul ei îşi luă din nou înfăţişarea-i gingaşă; atât doar că batista cu răzleţe pete purpurii dădea de gol pe frumoasa care-şi muşcase buzele până la sânge. Şi erau fără seamăn buzele ei. Să fi jurat că-s mărgean viu!

Convorbirea luă o întorsătură vioaie. S-ar fi zis că Milady era iarăşi în apele ei şi-i destăinui lui d'Artagnan că lordul de Winter nu-i era frate, ci cumnat; fusese căsătorită cu mezinul

familiei, care o lăsase văduvă cu un copil. Acest copil era singurul moştenitor al lordului de Winter, numai dacă el nu s-ar fi căsătorit. Din spusele ei, d'Artagnan întrezări un fel de văl ce acoperea ceva, dar mai adânc, sub văl, privirea lui nu putea încă pătrunde.

De altminteri, după o jumătate de ceas, d'Artagnan rămase încredinţat că Milady era o compatrioată: vorbea graiul francez în chip atât de elegant şi de curat, încât nu încăpea nici urmă de îndoială.

D'Artagnan dădu drumul unui şuvoi de vorbe curtenitoare şi jurăminte de credinţă. La toate neroziile îndrugate de gasconul nostru, Milady surâdea cu voie bună. Ora plecării sosi. D'Artagnan îşi luă rămas bun şi ieşi din salonul ei, fericit ca nimeni pe lume. Pe scară se întâlni cu frumoasa cameristă, care, după ce îl atinse în treacăt, îmbujorându-se până-n albul ochilor, se rugă de iertare cu un glas atât de dulce, încât căpătă pe loc iertarea.

D'Artagnan se întoarse a doua zi şi fu primit şi mai bine decât în ajun. Lordul de Winter nefiind acolo, Milady rămase de data asta toată seara numai cu el. Părea că soarta lui n-o lasă rece; îl întrebă din ce loc se trăgea, cu cine era prieten şi dacă nu se gândise vreodată să se alăture slujitorilor domnului cardinal. D'Artagnan, care, după cum se ştie, era deosebit de prevăzător pentru un tânăr de douăzeci de ani, îşi aminti de bănuielile lui cu privire la Milady; ridică în slăvi pe eminenţa sa şi-i spuse că, fără doar şi poate, ar fi intrat în garda cardinalului şi nu în garda regelui, dacă l-ar fi cunoscut, de pildă, pe domnul de Cavois în loc să-l fi cunoscut pe domnul de Tréville.

Milady schimbă vorba în chipul cel mai firesc din lume şi-l întrebă în treacăt pe d'Artagnan dacă nu fusese vreodată în Anglia. D'Artagnan răspunse că fusese trimis în Anglia de domnul de Tréville, în vederea cumpărării unor cai, şi chiar adusese de acolo patru, pentru a fi puşi la încercare.

În timpul convorbirii, Milady îşi muşcă de două-trei ori buzele. Avea în faţa ei un gascon care nu se dădea bătut atât de uşor.

La aceeaşi oră ca şi în ajun, d'Artagnan o părăsi pe Milady. Pe sală se întâlni iarăşi cu frumoasa Ketty — acesta era

numele cameristei. Ea îi furişă o privire galeşă, asupra căreia d’Artagnan n-ar fi trebuit să se înşele, dar, prins în mrejele stăpânei, lui nu-i mai ardea de altcineva.

A doua zi şi a treia zi, d’Artagnan se duse iarăşi la Milady. De fiecare dată, ea îl primea tot mai prieteneşte. Şi în fiecare seară o întâlnea pe drăgălaşa cameristă fie în anticameră, fie pe coridor, fie pe scară. Dar, cum am mai spus, d’Artagnan nici măcar nu băgase de seama încăpăţânata stăruinţă a sărmanei Ketty.

Capitolul II
Un prânz la un avocat

Duelul în care jucase un rol atât de strălucit nu-i ştersese din minte lui Porthos prânzul de la soţia avocatului. A doua zi, către amiază, după ce-i porunci lui Mousqueton să-i mai perie încă o dată hainele, se îndreptă spre strada Urşilor cu pasul unui om de două ori norocos.

Inima îi bătea, dar nu de o dragoste tinerească şi neastâmpărată ca lui d'Artagnan. Nu, un ţel mai pământesc îi biciuia dorul: avea să treacă în sfârşit acel prag tainic, să urce acea scară necunoscută pe care se căţăraseră ani de-a rândul, unul câte unul, galbenii bătrâni ai maestrului Coquenard. Avea, în sfârşit, să dea cu ochii de un cogeamite lădoi, pe care de atâtea ori îl văzuse în visurile lui, lung şi adânc, ferecat cu lacăte grele, zăvorit şi înţepenit în duşumea, un soi de sipet despre care auzise atât de des vorbindu-se şi pe care mâinile, cam uscăţive, ce e drept, dar nelipsite de eleganţă, ale soţiei avocatului, îl vor deschide în faţa privirilor lui uimite.

Apoi, el, omul rătăcitor pe pământ, omul fără avere, omul fără familie, soldatul deprins cu hanul, cu cârciuma, cu spelunca, mâncăul nevoit să se mulţumească de cele mai multe ori cu chilipiruri picate la întâmplare, de data asta avea să guste din mâncăruri gospodăreşti, avea să soarbă pe îndelete bucuria unui cămin îndestulat şi să se lase în voia unui răsfăţ care încântă cu atât mai mult cu cât eşti mai călit, după chiar mărturia bătrânilor moş-teacă.

Să vii zi de zi în calitate de verişor şi să înfuleci la o masă gustoasă, să descreţeşti fruntea pământie şi boţită a bătrânului avocat, să-i jumuleşti pe tinerii copişti, învăţându-i tot soiul de jocuri de cărţi, în cele mai şmechereşti amănunte, sa le câştigi în chip de onorariu pentru o lecţie care ar ţine un ceas puşculiţa cu economiile lor pe o lună, toate astea îi surâdeau grozav lui Porthos.

Muşchetarului îi trecuseră pe la urechi vorbele de ocară ce umblau în acea vreme pe seama avocaţilor şi care se mai aud şi azi: zgârcenia, lăcomia, zilele lungi de post; dar cum, la

urma urmelor, în afară de unele aprige dorinţe de economie pe care Porthos le găsise nelalocul lor, soţia avocatului se arătase destul de darnică, pentru o soţie de avocat, bineînţeles, el se aştepta să găsească o casă înzestrată din belşug cu de toate.

Totuşi, chiar din prag, pe muşchetar îl şi cuprinseră oarecari bănuieli, căci intrarea nu prea era îmbietoare: un gang întunecos, care duhnea, pe scară — chiorenie, din pricina unor geamuri zăbrelite, prin care se strecura lumina zilei dintr-o curte vecină, iar la primul cat o uşă joasă, ţintuită în cuie uriaşe, ca uşa principală de la Grand-Châtelet1.

Porthos ciocăni. Un secretar înalt, cu faţa gălbejită, ascunsă sub o claie de păr neţesălat, deschise uşa şi salută, ca tot omul silit să respecte la celălalt statura impunătoare, semn al puterii, haina militară, semn al profesiei şi faţa rumenă, semn al bunului trai. În acelaşi timp, alt secretar, mai scund, în spatele celui dintâi, altul mai înalt, în spatele celui de-al doilea şi în sfârşit un băieţel de serviciu îndărătul celui de-al treilea făcură întocmai. În total, trei secretari şi jumătate, ceea ce însemna, pe vremea aceea, că biroul avocatului era dintre cele mai căutate.

Deşi muşchetarul urma să sosească numai la ora unu, încă de la douăsprezece soţia avocatului stătea cu ochii la pândă şi, bizuindu-se pe inima şi poate chiar pe stomacul iubitului său, nădăjduia să-l vadă venind mai devreme. Doamna Coquenard intră deci pe uşa ce dădea în apartament aproape o dată cu oaspetele care intra pe uşa dinspre scară; ivirea vrednicei doamne îl scoase pe Porthos din mare încurcătură. Secretarii erau numai ochi, iar el, fără a şti ce trebuie să spună acestei înşiruiri de fiinţe crescânde şi descrescânde, nu-şi dezlega limba.

— E vărul meu — vesti soţia avocatului. Te rog intră, intră te rog, domnule Porthos.

Numele de Porthos stârni râsul secretarilor; dar când acesta se întoarse spre ei, toate feţele îşi pierdură deodată veselia.

Ajunseră în cabinetul avocatului după ce străbătură

---

1 Vechi castel din Paris, care a servit la început drept tribunal, transformat apoi în închisoare.

anticamera, unde se aflau secretarii, şi biroul, unde ar fi trebuit să se afle; această din urmă încăpere era un soi de sală întunecoasă, ticsită toată cu hârţoage. Ieşiţi din biroul secretarilor, lăsară pe dreapta bucătăria şi pătrunseră în sfârşit în camera de primire.

Toate aceste încăperi, care răspundeau una într-alta, îi cam dădură de gândit lui Porthos. Prin toate acele uşi deschise, fără îndoială că orice cuvânt se auzea de departe; apoi, în trecere, aruncase o privire cercetătoare şi în bucătărie, mărturisindu-şi tainic, spre ruşinea gazdei şi marea lui părere de rău, că nu zărise acel foc, acea însufleţire şi acea zarvă care domnesc de obicei în orice altar al mâncăcioşilor, atunci când se pregăteşte un prânz pe cinste.

Avocatul fusese fără îndoială înştiinţat de această vizită, căci nu se arătă surprins când îl văzu pe Porthos înaintând în chip firesc şi salutându-l curtenitor.

— Se pare că suntem veri — grăi avocatul, sprijinindu-se pe braţe, ca să se ridice din jilţul său de trestie.

Înfăşurat în veşmântul negru în care trupul lui firav se pierdea, bătrânul era verde la faţă şi uscat; ochii lui mici şi cenuşii sclipeau ca jeraticul şi păreau a fi, împreună cu gura ce rânjea veşnic, singurele părţi ale feţei din care viaţa nu fugise încă. Din nefericire, picioarele nu mai voiau să slujească acestei maşinării osoase; de cinci sau şase luni de când îl lovise boala, cinstitul avocat ajunsese aproape robul soţiei lui.

Vărul fu primit cu resemnare şi nimic mai mult. Dacă sănătatea nu i-ar fi fost atât de şubredă, maestrul Coquenard s-ar fi lepădat de orice rudenie cu domnul Porthos.

— Da, domnule, suntem veri — răspunse fără a-şi pierde cumpătul Porthos, care, de altminteri, nici nu se gândise vreodată că soţul doamnei Coquenard îl va primi cu braţele deschise.

— Mi se pare, veri prin soţie — adăugă în zeflemea avocatul.

Porthos nu simţi batjocura şi, luând-o drept naivitate, zâmbi pe sub mustaţa-i stufoasă. Doamna Coquenard, care ştia că un suflet naiv este o varietate nespus de rară în specia avocăţească, zâmbi şi ea puţin, dar se rumeni din belşug.

Chiar de cum sosise Porthos, maestrul Coquenard îşi aruncase ochii cu grijă asupra unui dulap mare, ce se afla în faţa biroului de stejar. Pricepând că dulapul, deşi felurit ca înfăţişare de cel întrezărit în visele lui, trebuia să fie totuşi preafericitul şi multdoritul sipet, Porthos se simţi încântat că realitatea era cu şase picioare mai înaltă decât visul.

Maestrul Coquenard nu împinse mai departe cercetările genealogice, dar, întorcându-şi privirea îngrijorată de la dulap spre Porthos, se mulţumi să spună:

— Sper că înainte de plecarea sa la ţară, vărul nostru ne va face cinstea să ia o dată masa cu noi, nu-i aşa, doamnă Coquenard?

De data asta, Porthos primi lovitura de-a dreptul în stomac şi o simţi din plin; la rândul ei, nici doamna Coquenard nu putu rămâne nepăsătoare, căci adăugă:

— Vărul meu nu va mai veni pe la noi dacă vede că-l primim urât; dar chiar dacă-l primim bine, tot va veni pe apucate, căci stă prea puţin la Paris ca să nu-i cerem să ne dăruiască tot răgazul de care se bucură până la plecare.

— Oh, picioarele mele, bietele de voi! Unde v-aţi ascuns? mormăi Coquenard şi încercă să zâmbească.

Acest ajutor, pe care Porthos îl primi tocmai când nădejdea lui de mâncău era mai ameninţată, stârni recunoştinţa muşchetarului faţă de doamna Coquenard.

Curând sosi şi ora prânzului. Trecură cu toţii în sufrageria — încăpere mare şi întunecoasă — aşezată în faţa bucătăriei.

Simţind parcă în casă miresme nu prea obişnuite, secretarii se înfiinţaseră fără întârziere, ca militarii, fiecare cu scăunelul lui în mână, gata să se aşeze la masă. Şi în vremea asta mişcau neîncetat din fălci, vădind astfel o aprigă poftă de mâncare. „La naiba! gândi Porthos aruncând o privire asupra celor trei înfometaţi, căci, după cum e lesne de înţeles, micului ucenic nu-i era îngăduit să ia parte la masa maestrului. La naiba! Dac-aş fi în locul vărului meu, eu n-aş ţine mâncăcioşi din ăştia. Parc-ar fi naufragiaţi care n-au pus nimic în gură de şase săptămâni.”

Maestrul Coquenard intră în sufragerie într-un fotoliu pe rotile, împins de doamna Coquenard, căreia Porthos îi sări de îndată în ajutor, ca să-i împingă soţul până la masă. N-

apucară să treacă bine pragul, că acesta se porni să mişte şi el din nas şi din fălci, la fel ca secretarii lui.

— Oh! Oh! se bucură el. Iată o supă care-ţi face cu ochiul.

„Ce dracu or fi simţind atât de grozav la supa asta?” se întreba Porthos văzând zeama lungă şi chioară, cu câteva bucăţele răzleţe de pâine prăjită ce pluteau ici-colo, ca insulele unui arhipelag.

Doamna Coquenard zâmbi şi, la un semn al ei, toată lumea se aşeză la masă. Îl serviră întâi pe maestrul Coquenard, şi după el pe Porthos; apoi doamna Coquenard îşi umplu farfuria şi împărţi bucăţelele de pâine fără supă secretarilor nerăbdători. În clipa aceea, uşa sălii de mâncare se crăpă singură, scârţâind, şi, printre canaturile întredeschise, Porthos zări băieţaşul, care, neputând lua parte la ospăţ, îmbuca din codrul lui de pâine în mijlocul miresmelor din bucătărie şi din sala de mâncare.

După supă, servitoarea aduse o găină fiartă, minunăţie ce făcu pe comeseni să-şi holbeze ochii, gata-gata să le iasă din orbite.

— Se vede că-ţi iubeşti rubedeniile, doamnă Coquenard — spuse avocatul cu un surâs aproape dureros. Desigur că în cinstea vărului dumitale ţi-ai dat atâta osteneală.

Biata găină era doar piele pe os, iar pielea din cea groasă, pe care oasele nu pot s-o străpungă cu oricâte strădanii; mult trebuie s-o fi căutat până au găsit-o în coteţul unde se cuibărise ca să moară de bătrâneţe.

„Drace! gândi Porthos. Nu-i de loc vesel! Mă închin în faţa bătrâneţii, dar nici nu mă prăpădesc după ea când e fiartă sau friptă.” Şi privi jur împrejur, să vadă dacă părerea lui era împărtăşită şi de ceilalţi; spre deosebire însă de el, nu zări decât ochi strălucitori, pironiţi cu nesaţ pe minunata găină, obiectul dispreţului său.

Doamna Coquenard trase farfuria spre ea şi, desprinzând cu îndemânare cele două picioare mari, negre, le aşeză pe farfuria soţului ei; tăie apoi gâtul, pe care-l puse cu cap cu tot la o parte, pentru ea; mai desprinse o aripă pentru Porthos şi dădu îndărăt servitoarei care-o adusese zburătoarea, ce pieri aproape întreagă, înainte ca muşchetarul să fi putut urmări dezamăgirea pe diferitele chipuri, potrivit firii fiecărui

comesean. Locul găinii îl luă o farfurie cu fiertură de bob, farfurie uriaşă, în care câteva ciolane de berbec, ce păreau însoţite, la prima vedere, de ceva came, căutau să iasă la iveală.

Dar secretarii domnului Coquenard nu se lăsară amăgiţi cu una, cu două, şi mutrele lor amărâte se schimbară iute în feţe resemnate. Doamna Coquenard împărţi tinerilor mâncarea adusă, cu socotita cumpătare a unei bune gospodine.

Venise şi rândul vinului. Maestrul Coquenard turnă dintr-un clondiraş mititel de pământ câte o treime de pahar fiecăruia din tineri şi, după ce-şi turnă şi lui cam tot pe atât, clondiraşul trecu în partea lui Porthos şi a doamnei Coquenard.

Tinerii îşi turnau apă peste vin ca să umple paharul, şi după ce-l beau pe jumătate, îl umpleau din nou, şi tot aşa mereu până la sfârşitul prânzului, încât din rubinie, cum fusese la început, băutura ajunsese de culoarea topazului stins.

Porthos mâncă sfios aripa lui de găină şi se cutremură simţind pe sub masă genunchiul doamnei Coquenard, căutându-i-l pe-al lui. Înghiţi de asemenea jumătatea de pahar din vinul atât de cruţat şi pe care-l recunoscu a fi din groaznica viţă de Montreuil, spaima gâtlejurilor subţiri.

Văzându-l cum dă de duşcă vinul fără pic de apă, avocatul scoase un oftat.

— Vrei şi dumneata din bobul ăsta, verişorule dragă? întrebă amfitrioana, voind parcă să spună: lasă-te mai bine păgubaş.

— Al dracului să fie cine o gusta! mormăi Porthos. Apoi, cu glas tare, răspunse: Mulţumesc, verişoară, nu mai mi-e foame.

Ceilalţi tăcură. Porthos nu ştia ce trebuie să facă. Avocatul spuse de câteva ori în şir:

— Ah, doamnă Coquenard, felicitările mele, prânzul dumitale a fost un adevărat ospăţ! Doamne, ştiu c-am mâncat!

Maestrul Coquenard mâncase supa, picioarele negre ale găinii şi singurul os de berbec pe care fusese puţină carne.

Porthos crezu că-şi bătea joc de el şi începu să-şi răsucească mustaţa şi să încrunte din sprâncene, dar genunchiul doamnei Coquenard îl sfătui uşor să nu-şi piardă

răbdarea.

Tăcerea aceea şi masa întreruptă în toi n-aveau nici o noimă pentru Porthos, însă pentru secretarii domnului Coquenard aveau, dimpotrivă, un înţeles sfâşietor; la un semn al avocatului, însoţit de un surâs al doamnei Coquenard, ei se ridicară încet de la masa, îşi împăturiră şervetele mai încet încă, apoi se înclinară şi ieşiră unul după altul.

— Duceţi-vă, băieţi, duceţi-vă; cu burta plină se munceşte mai cu spor — îi îndemnă avocatul.

Secretarii odată plecaţi, doamna Coquenard se ridică de la masă şi scoase dintr-un bufet o bucată de brânză, nişte dulceaţă de gutui şi o prăjitură pregătită chiar de mâna ei, cu migdale şi miere.

Maestrul Coquenard încruntă din sprâncene, fiindcă vedea prea mare risipă; Porthos îşi muşcă buzele, fiindcă vedea că n-are ce mânca. Se uită repede după farfuria cu bob, dar ia bobul de unde nu-i.

— Ce mai ospăţ — se minuna avocatul, foindu-se în scaun — adevărat ospăţ, *epulae epularum;* Lucullus prânzeşte la Lucullus[1].

Porthos privi clondirul de lângă el, nădăjduind să-şi astâmpere foamea şi setea cu vin, pâine şi brânză; dar vinul se isprăvise, clondiraşul era gol, iar domnul şi doamna Coquenard nu păreau a lua în seamă acest amănunt. „Bine — îşi zise în sinea lui Porthos — lasă că o să ştiu eu pentru altă dată.” Îşi trecu limba pe o linguriţă de dulceaţă şi-şi năclăi dinţii în pasta lipicioasă a doamnei Coquenard. „Acum o făcui şi p-asta! Ah, dacă n-aş trage nădejde să mă uit cu doamna Coquenard în dulapul lui bărbatu-su...!”

După asemenea desfătare cu un prânz ce-l socotea curată nebunie, maestrul Coquenard simţi nevoia să aţipească. Porthos nădăjduia că lucrul acesta se va petrece fără întârziere şi chiar acolo, pe loc, dar afurisitul de avocat nici nu vru să audă de aşa ceva. Trebui să fie dus în camera lui şi nu

---

1 Cuvintele generalului roman Lucius Licinius Lucullus (109-57 î.e.n.), faimos prin bogăţia sa şi luxul pe care-l făcea, adresate bucătarului său într-o zi când acesta pregătise o masă obişnuită. („Nu ştiai că astă-seară Lucullus cinează la Lucullus?)

se linişti decât când se văzu în faţa dulapului cu pricina, de marginea căruia îşi sprijini amândouă picioarele, pentru mai multă siguranţă.

Soţia avocatului îl închise pe Porthos într-o cameră vecină, cu gând să pună pe îndelete temelia unei împăcări.

— O să poţi veni de trei ori pe săptămână să iei masa la noi — începu doamna Coquenard.

— Mulţumesc — răspunse Porthos — dar nu-mi place să cad pe capul nimănui; de altminteri, trebuie să văd ce fac şi cu echipamentul acela.

— E adevărat — îşi aminti soţia avocatului, suspinând — da, e vorba de nenorocitul acela de echipament!

— Da, da! De el e vorba — întări Porthos.

— Şi, mă rog, cant ce intră în echipamentul dumitale, domnule Porthos?

— O groază de lucruri — răspunse Porthos. După cum ştii, muşchetarii sunt ostaşi aleşi pe sprânceană şi le trebuiesc obiecte de care cei din corpurile de gardă sau mercenarii elveţieni n-au nevoie.

— Totuşi, spune-mi cu de-amănuntul.

— Una peste alta, ar putea să se urce la... — tărăgăni vorba Porthos, căruia îi plăcea mai mult să socotească de-a valma decât cu bucata.

Soţia avocatului aştepta fremătând.

— La cât? întrebă ea. Sper că totalul nu va trece peste...

Şi se opri. Nu-şi mai găsea vorbele.

— Vai, nu! vru el s-o liniştească. Toate astea nu cred că vor trece de două mii cinci sute de livre; ba, cu oarecare economie, poate că aş scoate-o la capăt numai cu două mii de livre.

— Doamne Dumnezeule! se sperie ea. Două mii de livre? Dar asta e o avere!

Porthos se strâmbă plin de înţeles*;* doamna Coquenard pricepu tâlcul.

— Ţi le ceream toate cu de-amănuntul fiindcă eu am o mulţime de rubedenii şi, cum mă cam pricep şi la negustorie, eram aproape sigură că-ţi pot dibui lucrurile cu sută la sută mai ieftin decât le-ai fi plătit dumneata.

— Aşa! Aşa! făcu Porthos. Aici ai vrut să ajungi!

— Dar, scumpe domnule Porthos, nu-i aşa că-ţi trebuie în primul rând un cal?

— Fireşte, îmi trebuie un cal.

— Uite, am tocmai ce-ţi trebuie.

— Bine! făcu Porthos, încântat. Iată că scăpăm de grija calului; dar mai am nevoie şi de tot harnaşamentul, alcătuit din lucruri pe care numai muşchetarul singur poate să şi le cumpere şi care, de altfel, n-o să se urce la mai mult de trei sute de livre.

— Trei sute de livre! Bine, hai să zicem trei sute de livre — încuviinţă soţia avocatului, oftând.

Porthos zâmbi. Cititorul ţine minte că el păstrase şaua trimisă de Buckingham, aşa că cele trei sute de livre puteau să-i rămână frumuşel în buzunar.

— Apoi — urmă el — mai e şi calul valetului, pe urmă şi cufărul meu. În ceea ce priveşte armele, nu e nevoie să-ţi mai baţi capul, fiindcă le am.

— Un cal pentru valetul dumitale? îngână cu sfială soţia avocatului. Asta înseamnă lux de mare senior, prietene.

— Cum, doamnă? întrebă ţanţoş Porthos. Adică eu ce sunt? Un calic?

— Nu, spuneam numai că un catâr drăguţ arată uneori la fel de bine ca şi un cal, şi cred că dacă ai găsi un catâr drăguţ pentru Mousqueton...

— Hai, fie şi un catâr drăguţ — primi Porthos. Ai dreptate, am întâlnit mari nobili spanioli a căror suită călărea numai pe catâri. Dar atunci înţelegi, doamnă Coquenard, să fie barem un catâr cu moţ de pene şi cu clopoţei!

— În privinţa asta, fii liniştit — îl asigură soţia avocatului.

— Mai rămâne cufărul — aminti Porthos.

— Oh! Să nu ai grijă nici de asta — se repezi doamna Coquenard. Soţul meu are cinci sau şase, îl vei alege pe cel mai bun. Are mai ales unul care-i plăcea să-l ia în călătoriile lui*;* e mare că încape în el o casă întreagă.

— Cum? Adică e gol cufărul dumitale? întrebă nedumerit Porthos.

— Vezi bine că e gol — răspunse la fel de nedumerită soţia avocatului.

— Dar mie-mi trebuie unul plin cu de toate, scumpa mea —

desluşi Porthos.

Doamna Coquenard slobozi noi suspine. Moliere nu scrisese încă scena lui din *Avarul.* Se înţelege atunci că doamnei Coquenard i se cuvine întâietate asupra lui Harpagon.

În sfârşit, tot restul echipamentului a fost dezbătut la fel; drept încheiere a întrevederii, soţia avocatului se hotărî să dea opt sute de livre bani peşin şi să facă rost de calul şi catârul care ar fi avut cinstea să-i poarte spre culmi glorioase pe Porthos şi pe Mousqueton.

Odată aceste amănunte lămurite, Porthos îşi luă rămas bun de la doamna Coquenard. Ea încercă să-l mai reţină cu privirile ei galeşe, dar el îi aminti asprele cerinţe ale slujbei lui şi, vrând-nevrând, iubita trebui să facă loc maiestăţii sale regelui.

Muşchetarul se întoarse acasă, chinuit de o foame care-l scotea din sărite.

Capitolul III
Camerista şi stăpâna

În vremea asta, aşa cum am mai spus, în ciuda răbufnirilor conştiinţei şi a sfaturilor înţelepte ale lui Athos, d'Artagnan era din ceas în ceas tot mai îndrăgostit de Milady; astfel fiind, nu trecea o singură zi fără ca năstruşnicul gascon să nu se ducă să-i facă curte, încredinţat că, mai devreme sau mai târziu, Milady va trebui totuşi să-i răspundă.

Într-o seară, pe când sosea la ea aproape zburând, ca omul care aşteaptă să-i pice norocul din cer, o întâlni sub poarta cea mare pe cameristă; de data asta, Ketty nu se mulţumi să-l atingă în trecere, ci îl apucă uşor de mână.

„Bun! îşi zise d'Artagnan. O fi având să-mi spună ceva din partea stăpână-si; fără doar şi poate, vreo întâlnire pe care n-a îndrăznit să mi-o dea cu gura ei." Şi aruncă asupra frumoasei copile cea mai biruitoare privire din lume.

— Aş vrea să vă spun două cuvinte, domnule cavaler... — îngăimă camerista.

— Vorbeşte, copila mea, vorbeşte — o îndemnă d'Artagnan. Te ascult.

— Aici nu se poate; am prea multe să vă spun şi mai cu seamă în mare taină.

— Ce-i de făcut atunci?

— Poate domnul cavaler ar vrea să mă urmeze — spuse sfioasă Ketty.

— Oriunde vei vrea, frumoasa mea.

— Atunci, veniţi.

Şi Ketty, care-l ţinuse tot timpul de mână, îl trase către o întunecoasă scară întortocheată şi, după ce-l făcu să urce vreo cincisprezece trepte, deschise o uşă.

— Intraţi, domnule cavaler — îl pofti ea — aici vom fi singuri şi vom putea vorbi.

— A cui e camera asta, frumoaso? întrebă d'Artagnan.

— A mea, domnule cavaler; dă în camera stăpânei mele prin uşa de colo. Dar fiţi liniştit: n-o să poată auzi ce vorbim, fiindcă nu se culcă niciodată înainte de miezul nopţii.

D'Artagnan aruncă o privire împrejur. Odăiţa îţi lua ochii prin gustul ce domnea înăuntru şi prin curăţenie; dar, fără

voia lui, privirea i se opri pe uşa despre care Ketty spusese că răspundea în camera încântătoarei Milady.

Ghicind ce se petrece în inima tânărului, Ketty oftă din greu.

— Aşadar, o iubiţi mult pe stăpâna mea, domnule cavaler? întrebă ea.

— Mai mult decât pot spune, Ketty, sunt nebun după ea!

Ketty oftă iarăşi.

— Vai, domnule — zise ea — ce păcat!

— Şi de ce naiba crezi tu că e păcat? întrebă d'Artagnan.

— Vedeţi, domnule — răspunse Ketty — stăpâna mea nu vă iubeşte de loc.

— Cum? tresări d'Artagnan. Ţi-a dat ea în grija să mi-o spui?

— Nu, domnule, eu singură m-am hotărât să v-o spun, tocmai fiindcă vă port de grijă.

— Mulţumesc, dragă Ketty, dar numai pentru gândul cel bun, căci destăinuirea dumitale, trebuie să recunoşti, nu prea e plăcută.

— Adică nu vreţi să credeţi ce v-ara spus, nu-i aşa?

— Îţi vine totdeauna greu să crezi asemenea lucruri, frumoasa mea, chiar şi numai din mândrie.

— Prin urmare, nu mă credeţi?

— Până ce nu vei binevoi să-mi dai o mică dovadă de ceea ce-mi spui...

— Ce ziceţi despre asta?

Şi Ketty scoase din sân un bileţel.

— Pentru mine? întrebă d'Artagnan, apucând cu înfrigurare plicul.

— Nu, pentru altul.

— Pentru altul?

— Da.

— Cum îl cheamă? Ai? Cum îl cheamă? se repezi d'Artagnan.

— Uitaţi-vă la adresă.

— Domnului conte de Wardes.

Amintirea scenei de la Saint-Germain îi răsări deodată în minte înfumuratului gascon; fulgerător ca gândul, el sfâşie plicul, în ciuda ţipătului pe care Ketty îl scoase văzând ce

avea de gând să facă sau, mai bine zis, văzând ceea ce făcea.

— Doamne Dumnezeule! Ce faceţi, domnule cavaler? strigă ea.

— Eu? Nimic — răspunse d'Artagnan şi începu să citească:

N-aţi răspuns la prima mea scrisoare; sunteţi suferind sau aţi uitat poate privirile cu care m-aţi săgetat la balul doamnei de Guise? Prindeţi prilejul, conte, nu-l lăsaţi să scape.

D'Artagnan păli; rănit în amorul lui propriu, se credea rănit şi în iubirea lui.

— Sărmane domnule d'Artagnan! bolborosi Ketty cu glas înduioşat şi strângând iarăşi mâna tânărului.

— Mă plângi, micuţo? o întrebă d'Artagnan.

— Da, din toată inima! Fiindcă eu ştiu ce-nseamnă dragostea!

— Tu ştii ce-nseamnă dragostea? zise d'Artagnan, privind-o pentru întâia dată ceva mai adânc.

— Din păcate, da.

— Atunci, în loc să mă plângi, mai bine m-ai ajuta să mă răzbun pe stăpâna ta.

— Şi în ce fel aţi vrea să vă răzbunaţi?

— Aş vrea să-i birui răceala, să iau locul rivalului meu.

— Niciodată nu vă voi ajuta la aşa ceva, domnule cavaler! spuse repede Ketty.

— Şi pentru ce, mă rog? întrebă d'Artagnan.

— Din două pricini.

— Care anume?

— Întâia, fiindcă niciodată stăpâna mea n-are să vă iubească.

— Ce poţi tu să ştii?

— I-aţi rănit inima.

— Eu? Cu ce-aş fi putut s-o rănesc, tocmai eu, care, de când o cunosc, mă târăsc la picioarele ei ca un rob? Vorbeşte, te rog, vorbeşte!

— N-aş mărturisi-o niciodată decât bărbatului... care ar şti să citească până în adâncul sufletului meu!

D'Artagnan o privi pe Ketty a doua oară. Fata era de o prospeţime şi de o frumuseţe pentru care multe ducese şi-ar

fi pus la bătaie coroana.

— Ketty — spuse el — voi citi până îşi adâncul sufletului tău, oricând vei vrea tu; nu duce grija asta, draga mea.

Şi sub focul sărutării lui, fata se împurpură ca o cireaşă.

— Nu — murmură Ketty — ştiu că nu mă iubiţi. O iubiţi pe stăpâna mea. Mi-aţi spus-o chiar adineauri.

— Şi asta te împiedică să-mi mărturiseşti a doua pricină?

— A doua pricină, domnule cavaler — urmă Ketty, îmbărbătată în primul rând de sărutare, apoi de căutătura ochilor lui — a doua pricină e că în dragoste fiecare îşi trage spuza pe turta lui.

Abia atunci îşi aminti d'Artagnan de privirile galeşe ale cameristei, de întâlnirile cu ea în anticameră, pe scară, pe săli, de atingerile uşoare ale mâinii şi de oftatul ei înăbuşit de câte ori îl vedea; dar în dorinţa lui de a fi pe placul stăpânei, nu-şi oprise niciodată ochii asupra cameristei: cine vânează vulturi nu se sinchiseşte de-o vrăbiuţă.

De data asta însă, gasconul nostru văzu într-o singură clipă tot folosul ce l-ar fi putut trage din dragostea pe care Ketty i-o mărturisise în chip atât de copilăresc, sau atât de neruşinat; tăinuirea scrisorilor către contele de Wardes, anumite înţelegeri cu tâlc, intrarea la orice oră în odaia cameristei, alăturată de a stăpânei. După cum se vede, şmecherul o şi jertfea în gând pe biata Ketty, doar o va cuceri pe Milady, cu sau fără voia ei.

— Ascultă, dragă Ketty — îi zise el fetei — vrei să-ţi dau o dovadă de dragostea de care tu te îndoieşti?

— Care dragoste? întrebă tânăra fată.

— Dragostea pe care sunt gata să ţi-o dăruiesc ţie.

— Şi ce fel de dovadă?

— Vrei să petrec astă-seară cu tine vremea pe care o petrec de obicei cu stăpâna ta?

— Da, da — zise Ketty, bătând din palme — cu cea mai mare bucurie!

— Atunci, draga mea copilă — urmă d'Artagnan, aşezându-se într-un fotoliu — vino aici, să-ţi spun că eşti cea mai frumoasă cameristă din câte am văzut vreodată!

Şi se porni să i-o spună atât de felurit şi atât de frumos, încât biata copilă, care nu dorea decât să-l creadă, îl crezu.

Totuşi, spre marea mirare a lui d'Artagnan, drăgălaşa Ketty se apăra destul de îndârjit.

Vremea zboară pe nesimţite atunci când ţi-o treci doar atacând şi apărându-te. Aproape o dată cu miezul nopţii, se auzi sunând şi clopoţelul în camera frumoasei Milady.

— Doamne sfinte — şopti Ketty — e stăpâna, care mă cheamă. Pleacă, pleacă repede!

D'Artagnan se ridică din fotoliu, îşi luă pălăria ca şi cum ar fi avut de gând s-o asculte, apoi, deschizând la repezeală uşa unui dulap mare în loc s-o deschidă pe cea dinspre scară, se cuibări printre rochiile şi capoatele frumoasei Milady.

— Ce faci? se înspăimântă Ketty.

D'Artagnan, care scoase cheia dulapului, se încuie înăuntru fără să-i răspundă.

— Ketty — strigă Milady răstit — ce faci? Dormi ? De ce nu vii când te sun?

Şi d'Artagnan auzi deschizându-se zgomotos uşa de trecere.

— Îndată, Milady, îndată — răspunse Ketty, repezindu-se în întâmpinarea stăpânei.

Amândouă intrară în camera de culcare, şi cum uşa dintre cele două încăperi rămăsese deschisă, d'Artagnan putu s-o mai audă pe Milady certându-şi câtva timp camerista; în cele din urmă, ceva mai potolită, deschise vorba şi de el, în vreme ce Ketty îi ajuta să se culce.

— Uite că astă-seară — începu Milady — nu l-am văzut pe gasconul nostru.

— Cum, doamnă — se miră Ketty — n-a fost aici? Adică să-i umble ochii în altă parte, înainte de a fi gustat fericirea?

— Da' de unde! L-o fi oprit domnul de Tréville sau domnul des Essarts. Mă pricep eu, Ketty, în d-alde astea; pe el îl ţin eu bine.

— Ce-are de gând doamna cu el?

— Ce-am de gând cu el?... Fii liniştită, Ketty, între mine şi bărbatul ăsta e ceva ce nici nu-i trece prin minte... Din pricina lui era cât p-aci să-şi piardă eminenţa sa încrederea în mine. Şi am să i-o plătesc!

— Eu credeam că doamna îl iubeşte!

— Eu, să-l iubesc? Nu pot să-l sufăr! Un nerod care ţine-n

mâinile lui viaţa lordului de Winter şi nu-l ucide, făcându-mă să pierd trei sute de mii de livre pe an!

— Aşa e — răspunse Ketty — căci fiul dumneavoastră fiind singurul moştenitor al unchiului său, până în ziua majoratului v-aţi fi bucurat de averea rămasă.

D'Artagnan se cutremură până în adâncul mădularelor auzind cum acea gingaşă făptură îl învinuia cu vocea ei tăioasă, pe care cu greu izbutea să şi-o ascundă, că nu-l ucisese pe omul cu care chiar el o văzuse atât de prietenoasă.

— I-aş fi plătit-o eu şi până acum — urmă Milady — dar, nu ştiu de ce, cardinalul mi-a pus în vedere să-l cruţ.

— Aşa? Totuşi doamna n-a cruţat-o pe femeiuşca aceea pe care o iubea el.

— Negustoreasa din strada Groparilor? Dar a uitat şi că a cunoscut-o! Zău, frumoasă răzbunare!

O sudoare rece îmbrobonea fruntea lui d'Artagnan: ce cumplită fiară era femeia asta! Îşi ciuli urechea să mai asculte, dar, din nefericire, Milady era gata de culcare.

— Bine — spuse ea — acum du-te la dumneata şi vezi să-mi aduci mâine răspuns la scrisoarea pe care ţi-am dat-o.

— Pentru domnul de Wardes? întrebă Ketty.

— Fără îndoială, pentru el.

— Iată unul care cred că n-aduce nici pe departe cu bietul domn d'Artagnan.

— Pleacă, domnişoară — i-o tăie Milady — ştii că nu-mi place vorbăria.

D'Artagnan auzi închizându-se uşa, apoi zgomotul celor două zăvoare pe care Milady le trăgea ca să se încuie în cameră. La rândul ei, Ketty învârti cât putu mai uşor cheia în broască. D'Artagnan deschise atunci şi el dulapul.

— Dumnezeule! şopti camerista. Ce ai? Eşti alb ca varul!

— Groaznică fiinţă! murmură d'Artagnan.

— Tăcere! Tăcere! Du-te — îl rugă Ketty — camera mea e despărţită de-a ei numai printr-un perete subţire, aşa că tot ce se vorbeşte într-o parte se aude în cealaltă.

Tocmai de aceea n-am de gând să plec.

— Cum! se miră ea, roşind.

— Sau lasă că plec eu... dar mai târziu.

Şi o trase pe Ketty înspre el. Nu era chip să se mai împotrivească. Împotrivirea face atâta zgomot! Se lăsă, deci, în voia lui.

Era o pornire de răzbunare împotriva stăpânei. D'Artagnan gândi ce drept e să se spună că răzbunarea e bucuria zeilor. Dac-ar fi avut o fărâmă de inimă, s-ar fi mulţumit cu această nouă cucerire; dar el n-avea decât focul râvnei şi al mândriei.

Totuşi, s-o spunem spre lauda lui, cel dintâi folos tras de pe urma înrâuririi lui asupra cameristei fusese de a încerca să afle ceva despre doamna Bonacieux; dar biata fată jură pe sfânta cruce că nu ştia nimic din toate astea, fiindcă stăpâna ei nu-şi dezvăluia tainele decât pe jumătate; singurul lucru la care credea că putea răspunde era că doamna Bonacieux mai trăia încă.

În privinţa pricinei pentru care Milady era cât p-aci să piardă încrederea cardinalului, Ketty nu ştia de asemenea nimic mai mult; dar în privinţa asta, d'Artagnan ştia el mai multe; îşi aminti că tocmai în clipa când părăsea Anglia, o zărise pe Milady pe o corabie blocată în port; bănuia deci că trebuie să fi fost vorba, fără îndoială, de eghileţii în diamante.

Dar mai limpede decât orice era faptul că ura adevărată, ura cea mare, ura nepotolită a acelei Milady se năpustise asupra lui pentru că nu-i ucisese cumnatul.

A doua zi, d'Artagnan se duse iarăşi la Milady. Găsind-o în toane rele, îşi spuse că de bună seamă îndelungata tăcere a domnului de Wardes o scoate din sărite. Ketty intră în cameră; Milady o bruftului aspru, iar ea îi aruncă lui d'Artagnan o privire de parcă ar fi vrut să-i spună: „Vezi ce sufăr din pricina dumitale?"

Totuşi, către sfârşitul serii, frumoasa leoaică se mai îmblânzi, ascultă cu zâmbetul pe buze vorbele drăgăstoase ale lui d'Artagnan şi chiar întinse mâna ca să i-o sărute.

D'Artagnan ieşi de acolo fără a şti ce să mai creadă; dar, cum nu era din cei care-şi pierd prea uşor capul, îşi ticluise în minte, în vreme ce se arăta atât de curtenitor, un mic plan. Găsi camerista în prag şi, la fel ca în ajun, urcă la ea în cameră. Fata primise o aspră dojană, fiind învinuită de neglijenţă. Milady nu putea pricepe tăcerea contelui de Wardes şi-i poruncise cameristei să vină a doua zi la nouă

dimineaţa, ca sa ia al treilea răvaş.

D’Artagnan ceru sărmanei Ketty făgăduiala că-i va aduce scrisoarea acasă la el, chiar a doua zi dimineaţa, iar ea, la rândul ei, făgădui tot ce voia iubitul ei: era nebună după el.

Toate se petrecură ca în ajun: d’Artagnan se încuie în dulap, Milady îşi chemă camerista, se pregăti de culcare, o trimise pe Ketty îndărăt, zăvorind uşa. Apoi, tot ca în ajun, d’Artagnan nu se întoarse acasă decât la cinci dimineaţa.

Pe la unsprezece o văzu sosind pe Ketty; ţinea în mână alt răvaş. De data asta, sărmana fată nici nu încercă să nu i-l mai dea. Îl lăsă pe d’Artagnan să facă tot ce voia. Se dăruia toată, cu trup şi suflet, frumosului ei soldat.

El deschise plicul şi citi cele ce urmează:

Va scriu pentru a treia oară, ca să vă spun că vă iubesc; luaţi seama să nu vă scriu a patra oară, ca să vă spun că vă urăsc.

Dacă vă căiţi de felul cum v-aţi purtat cu mine, tânăra aducătoare a rândurilor mele vă va spune chipul în care un bărbat curtenitor îşi poate dobândi iertarea.

D’Artagnan schimba feţe-feţe în vreme ce citea.

— Tot o mai iubeşti! izbucni Ketty, care nu-şi luase ochii de pe faţa tânărului.

— Nu, Ketty, te înşeli, n-o mai iubesc de loc; dar vreau să mă răzbun pentru tot dispreţul ei faţă de mine.

— Da, da, ştiu eu răzbunarea asta, mi-ai mai pomenit de ea!

— Ce-ţi pasă, Ketty! Ştii şi tu că numai pe tine te iubesc.

— Cum pot să ştiu aşa ceva?

— Prin dispreţul de care n-o s-o scutesc.

Ketty oftă din adânc.

D’Artagnan luă o pană şi scrise:

Doamnă, m-am îndoit până acum că primele dumneavoastră doua scrisori erau pentru mine, atât de nevrednic mă socoteam de asemenea cinste; de altminteri, eram atât de suferind, încât tot aş fi şovăit să vă răspund.

Dar astăzi trebuie să dau crezare nemărginitei

dumneavoastră bunăvoinţe faţă de mine, deoarece nu numai scrisoarea, dar chiar şi camerista domniei-voastre mă încredinţează că am fericirea să vă fiu drag.

Nu e nevoie să-mi spună ea în ce chip un bărbat curtenitor îşi poate dobândi iertarea. Voi veni să v-o cer chiar eu diseară, la unsprezece. A amâna cu o singură zi ar însemna pentru mine, în clipa de faţă, să v-aduc o nouă jignire.

Acela pe care l-aţi făcut cel mai fericit dintre muritori,

Conte de Wardes.

Această scrisoare era în primul rând un fals, apoi şi o neobrăzare, iar din punctul de vedere al moravurilor de azi era ceva asemănător unei ticăloşii; dar pe vremea aceea, oamenii se purtau unii faţă de alţii cu mai puţine mănuşi decât în zilele noastre. De altminteri, d'Artagnan ştia chiar din mărturisirile ei că Milady se făcuse vinovată de trădare faţă de căpetenii mai de seamă, aşa că n-avea pentru ea decât o preţuire îndoielnică. Şi totuşi, în pofida acestei şubrede preţuiri, simţea cum îl mistuie o patimă nesăbuită pentru această femeie. Patimă însoţită şi de dispreţ. Patimă sau arşiţă, cum doriţi.

Socoteala lui d'Artagnan era foarte simplă: din odaia cameristei ajungea în a stăpânei. Folosind cele dintâi clipe de uluială, de ruşine şi de spaimă, i-ar fi biruit împotrivirea. S-ar fi putut să dea şi greş, căci, vrând-nevrând, trebuia să lase ceva şi pe seama neprevăzutului. Peste opt zile, când va porni războiul, va fi nevoit să plece; astfel fiind, d'Artagnan n-avea nici vreme pentru o dragoste aşa cum îi e datul.

— Poftim — spuse tânărul, dând cameristei scrisoarea pecetluită — du acest răspuns stăpânei tale; din partea domnului de Wardes.

Sărmana Ketty se făcu galbenă ca ceara. Bănuia şi ea ce stătea scris înăuntru.

— Ascultă, fetiţo dragă — urmă d'Artagnan — înţelegi bine că toate astea vor trebui să sfârşească într-un fel sau altul; Milady poate să descopere c-ai dat prima scrisoare valetului meu în loc s-o dai valetului domnului de Wardes, că eu am deschis celelalte două scrisori în loc să le deschidă contele. Milady te va goni, iar tu o cunoşti: nu e femeia care să se

mărginească doar la atâta!

— Vai mie! se tângui Ketty. Pentru cine am înfruntat eu toate astea?

— Pentru mine, ştiu bine, frumoasa mea frumoasă, şi de aceea îţi sunt adânc recunoscător; ţi-o jur.

— Dar, spune-mi măcar, ce-ai scris în scrisoarea asta?

— O să-ţi spună Milady.

— Vai, nu mă iubeşti — strigă Ketty — şi sunt tare nenorocită!

Mustrarea aceasta are un răspuns făcut să înşele pe orice femeie; d'Artagnan răspunse în aşa fel, încât Ketty se înşelă şi ea cumplit. Şi cu tot plânsul ei amarnic înainte de a se hotărî să înmâneze stăpânei scrisoarea, Ketty trebui totuşi, în cele din urmă, să se hotărască. Era tot ce voia şi d'Artagnan. Îi mai făgădui că nu va ieşi târziu de la Milady şi el, la plecare, va urca până la ea. Făgăduiala aceasta izbuti s-o mai liniştească în sfârşit pe biata Ketty.

Capitolul IV
Unde se vorbeşte despre echipamentul lui Aramis şi al lui Porthos

De când cei patru prieteni alergau care încotro după echipament, nu se mai întâlneau în zile dinainte hotărâte. Prânzea fiecare pe unde-l prindea amiaza sau, mai bine zis, pe unde se nimerea. Apoi şi slujba le mai răpea o bună parte din preţiosul timp, care zbura atât de repede. Hotărâseră totuşi să se întâlnească o dată pe săptămână, în jurul orei unu, acasă la Athos, dat fiind că acesta din urmă, potrivit legământului făcut, nu mai trecea pragul locuinţei.

Când Ketty venise la d'Artagnan, era tocmai o zi hotărâtă pentru întâlnire.

Îndată după plecarea cameristei, acesta se şi îndreptă spre strada Férou. Îi găsi pe Athos şi Aramis în toiul cugetărilor. Pe Aramis îl mâna dorul să se întoarcă la anteriu. Potrivit vechiului său obicei, Athos nu-l sfătuia să-şi lepede gândul, dar nici nu-l îndemna să-l aducă la îndeplinire. El era de părere să laşi pe fiecare să facă aşa cum îl taie capul. Nu dădea niciodată sfaturi când nu i se cereau; ba, mai mult, trebuia să i le ceri de două ori. „Mai totdeauna când cineva îţi cere un sfat, e ca să nu-l urmeze sau, dacă îl urmează, e ca sa aibă pe cine arunca vina că i l-a dat" — spunea el.

Porthos sosi curând după d'Artagnan. Aşadar, prietenii se găseau strânşi iarăşi laolaltă. Cele patru chipuri răsfrângeau patru simţăminte felurite: al lui Porthos, liniştea, al lui d'Artagnan, nădejdea; al lui Aramis, îngrijorarea şi, în sfârşit, al lui Athos, nepăsarea.

După câteva clipe de sporovăială, în care Porthos dădu să se înţeleagă că cineva de mare vază catadicsea să-l scoată din încurcătură, Mousqueton intră pe uşă. Venea să-şi roage stăpânul să poftească acasă, unde, spunea el cu o mutră de un cot, trebuia să se întoarcă fără întârziere.

— Mi-or fi sosit caii? întrebă Porthos.

— Da şi nu — răspunse Mousqueton.

— Adică, cum, nu poţi să-mi spui?...

— Poftiţi acasă, domnule.

Porthos se ridică, îşi salută prietenii şi-l urmă pe Mousqueton.

După alte câteva clipe, Bazin se ivi şi el în pragul uşii.

— Vrei ceva de la mine, prietene? întrebă Aramis, cu acea catifelată blândeţe care-i îndulcea vorba de câte ori gândurile îl minau îndărăt spre cele sfinte.

— Vă aşteaptă un om acasă — răspunse Bazin.

— Un om? Ce fel de om?

— Un cerşetor.

— Dă-i ceva de pomană, Bazin, şi spune-i să se roage pentru un biet păcătos.

— Dar el ţine morţiş să vă vorbească şi dă zor c-o să fiţi grozav de bucuros când l-oţi vedea.

— N-a spus nimic deosebit pentru mine?

— Ba da. Dacă domnul Aramis se codeşte să mă vadă, a zis el, atunci vesteşte-l că viu de la Tours.

— De la Tours? se repezi Aramis. Domnilor, vă rog, mii de iertăciuni, dar, fără îndoială, omul mâ-aduce ştiri pe care le aşteptam.

Şi, ridicându-se îndată, plecă în pripă.

Rămăseseră doar Athos şi d’Artagnan.

— Cred că voinicii noştri au găsit ce căutau. Ce zici, d’Artagnan? întrebă Athos.

— Ştiu că Porthos era pe calea cea bună — răspunse d’Artagnan. Cât despre Aramis, drept să-ţi spun, nu i-am dus niciodată prea mult grija; dar dumneata, dragul meu Athos, dumneata care ai împărţit cu atâta dărnicie banii englezului, bani ce ţi se cuveneau, ia spune, ce ai să te faci acum?

— Sunt încântat că l-am răpus pe caraghiosul acela, băiete, căci e mană cerească să ucizi un englez; dar dacă l-aş fi buzunărit de bani, m-ar fi apăsat ca o remuşcare.

— Ia mai las-o, dragă Athos, ai într-adevăr nişte idei nemaipomenite!

— Hai să vorbim de altceva! Ce-mi spunea ieri domnul de Tréville, care mi-a făcut cinstea să vină pe la mine: te ţii scai de englezii aceia deocheaţi pe care-i ocroteşte cardinalul?

— Adică mă ţin de o englezoaică; ţi-am mai vorbit de ea.

— Ah, da! Doamna blondă, în privinţa căreia ţi-am dat unele sfaturi pe care, fireşte, nu te-ai gândit să le urmezi.

— Ştii doar din ce pricină.

— Da, pe cât mi-aduc aminte, parcă mi-ai spus ceva în legătură cu echipamentul dumitale.

— Da’ de unde! Acum sunt sigur că femeia asta e amestecată în răpirea doamnei Bonacieux.

— Încep să pricep: ca să găseşti o femeie, îi faci curte alteia: e calea cea mai lungă, dar totodată şi cea mai plăcută.

D’Artagnan vru să i se destăinuiască prietenului; îl opri însă o teamă: Athos era un gentilom neînduplecat în chestiunile de onoare, iar în micile socoteli ale îndrăgostitului nostru cu privire la Milady erau anumite lucruri pe care ştia dinainte că prietenul său nu le-ar fi încuviinţat; hotărî deci să nu dea nimic în vileag, şi cum Athos era omul cel mai puţin curios din lume, destăinuirile lui d’Artagnan n-au mers mai departe.

Îi vom părăsi deci pe cei doi prieteni, care nu aveau nimic de seamă a-şi spune, şi-l vom urmări pe Aramis.

Am văzut cât de grabnic se luase tânărul după Bazin sau mai bine zis cum i-o luase înainte, când auzise că omul care voia să-i vorbească sosea de la Tours*;* din câteva sărituri ajunsese din strada Férou în strada Vaugirard.

— În casă dădu intr-adevăr peste un om scund, cu privirea ageră şi straiele ferfeniţă.

— Doreşti să vorbeşti cu mine? întrebă muşchetarul.

— Adică, eu doresc să vorbesc cu domnul Aramis; e numele dumneavoastră?

— Al meu; vrei să-mi înmânezi ceva?

— Da, dacă-mi arătaţi o anume batistă brodată.

— Iat-o — zise Aramis, scoţând o cheiţă din sân şi deschizând un mic sipet din lemn de abanos, încrustat cu sidef — poftim, asta e.

— Bine — se învoi cerşetorul. Spuneţi valetului dumneavoastră să plece.

Într-adevăr, dornic să afle ce treabă avea zdrenţărosul cu stăpânul lui, Bazin se luase după Aramis şi ajunsese acasă aproape o dată cu el; dar pripeala nu-i slujise la mare lucru; la cererea cerşetorului, stăpânul îi făcu semn să iasă şi, vrând-nevrând, trebuia să asculte.

După plecarea lui Bazin, cerşetorul îşi aruncă privirea jur împrejur, ca să se încredinţeze că nimeni nu putea să-l vadă

sau să-l audă, şi, desfăcându-şi haina zdrenţuita şi slab încinsă cu o cingătoare de piele, începu să-şi descoasă pieptarul la gât, de unde trase afară o scrisoare.

Când zări sigiliul, Aramis dădu un chiot de bucurie şi, sărutând slovele, deschise smerit scrisoarea, al cărui cuprins era următorul:

Prietene, soarta vrea să mai rămânem despărţiţi câtăva vreme încă, dar frumoasele zile ale tinereţii nu se irosesc fără de urmă. Fă-ţi datoria pe câmpul de bătaie; mi-o fac şi eu pe a mea în altă parte. Primeşte ceea ce-ţi va aduce purtătorul răvaşului; mergi şi luptă, mândrule şi vrednicule gentilom, şi nu uita pe aceea care cu drag îţi sărută ochii dumitale negri.

Adio, sau, mai curând, la revedere!

Cerşetorul descosea mereu; trase afară, unul după altul, din bulendrele lui soioase, o sută cincizeci de pistoli dubli de Spania, pe care-i înşiră pe masă; apoi deschise uşa, se înclină şi plecă, înainte ca tânărul înmărmurit să se fi încumetat să-i spună vreun cuvânt.

Când mai citi o dată scrisoarea, Aramis îşi dădu seama că avea şi un *post-scriptum:*

P. S. Primeşte-l pe aducătorul scrisorii cum se cuvine, căci este conte şi grande de Spania.

— Vise aurite! se înflăcără Aramis. Doamne! Frumoasă e viaţa! Aşa e, suntem tineri, aşa e, ne mai aşteaptă încă zile fericite! Da! Ţie îţi închin iubirea mea, sângele meu, viaţa mea, totul, totul, totul, frumoasa mea iubită!

Şi săruta scrisoarea cu patimă, fără ca măcar să privească aurul ce strălucea pe masă.

Bazin ciocăni uşor la uşă; cum nu mai avea de ce să-l ţină afară, Aramis îl lăsă să intre. Zgâindu-se năuc la maldărul de aur, Bazin uitase că tocmai voia să vestească sosirea lui d’Artagnan, care, nerăbdător să afle rostul cerşetorului, trecea pe la Aramis, venind de la Athos.

Văzând că Bazin îl uitase, d’Artagnan, care nu prea făcea mofturi cu Aramis, intră de-a dreptul în cameră.

— Ei drăcie! se miră d’Artagnan. Dacă astea-s prunele uscate ce ţi se trimit de la Tours, apoi, dragă Aramis, te rog felicită-l din partea mea pe grădinarul care le sădeşte.

— Te înşeli, dragul meu — răspunse Aramis, păstrând ca totdeauna taina — e librarul meu; tocmai mi-a trimis onorariul pentru poemul în versuri de o silabă, început ştii dumneata unde.

— Da, da, adevărat! zise d’Artagnan. Ia te uită, ai un librar grozav de mărinimos, draga Aramis, e tot ce pot să-ţi spun.

— Cum, domnule — se minună Bazin — un poem se plăteşte cu atâta bănet? Nici nu-ţi vine să crezi! Vai, domnule, dar dumneavoastră aveţi o minte grozavă! Puteţi să ajungeţi de-o seamă cu domnul de Voiture şi cu domnul de Benserade[1]! Nici asta nu-i tocmai rău. Un poet e mai-mai decât un preot. Ah, domnule Aramis, ştiţi, vă rog eu, faceţi-vă poet!

— Prietene Bazin — i-o tăie Aramis — mi se pare că te cam amesteci unde nu trebuie.

Bazin pricepu că făcuse o greşeală. Lăsă ochii în jos şi ieşi din cameră.

— Aşa, aşa — urmă d’Artagnan cu surâsul pe buze — prin urmare îţi vinzi operele pe bani grei; ferice de dumneata, prietene; dar, ia seama, o să pierzi scrisoarea care-ţi iese din tunică şi care, pesemne, e tot de la librar.

Aramis se făcu stacojiu; îndesă mai tare scrisoarea şi-şi încheie haina.

— Dragă d’Artagnan — schimbă el vorba — daca vrei, hai să mergem la prietenii noştri, şi cum sunt bogat, să începem chiar de azi luăm iar masa împreună, până veţi fi şi voi bogaţi, la rândul vostru.

— Ca bine zici! se bucură d’Artagnan. Primesc cu mare plăcere; de multă vreme n-am mai mâncat ca lumea, şi cum, în ceea ce mă priveşte, am pus la cale pe diseară o năzdrăvănie cam îndrăzneaţă, îţi mărturisesc că nu mi-ar părea rău sa mă afum cu câteva sticluţe de Burgundia, din cel vechi.

— Fie şi de Burgundia, nu mă dau îndărăt — răspunse Aramis, care, la sclipirea aurului, se lecuise de gândurile lui

---

1 Poeţi de la curtea lui Ludovic al XIV-lea.

monahale.

Şi după ce strecură vreo două-trei monede în buzunar pentru câteva nevoi grabnice, le închise pe celelalte în micul sipet de abanos, încrustat cu sidef, din care scosese faimoasa batistă ce-i slujise drept talisman.

Cei doi prieteni trecură întâi pe la Athos, care, credincios legământului de a nu ieşi din casă, se învoi să se aducă cina la el; cum era şi mare meşter în întocmirea unui ospăţ, d'Artagnan şi Aramis îi încredinţară bucuroşi această sarcină de seamă.

Se îndreptau spre Porthos, când, în colţul străzii Pontonului, îl întâlniră pe Mousqueton care, încruntat şi mofluz, mâna din urmă un catâr şi un cal.

D'Artagnan trase un chiot de uimire, îmbinată şi cu oarecare bucurie.

— Ia te uită, căluţul meu galben! strigă el. Aramis, priveşte te rog calul de colo.

— Uf, ce mârţoagă îngrozitoare! spuse Aramis.

— Iată, dragul meu — urmă d'Artagnan — călare pe gloaba asta am venit eu la Paris.

— Cum, domnul cunoaşte calul ăsta? se miră Mousqueton.

— Are o culoare cam fistichie — adăuga Aramis. N-am văzut în viaţa mea cal cu un asemenea păr.

— Cred şi eu — încuviinţă d'Artagnan — de aceea l-am şi vândut cu trei taleri, numai din pricina culorii, căci toate ciolanele lui la un loc nu fac nici optsprezece livre. Dar cum de a ajuns calul ăsta în mâinile dumitale, Mousqueton?

— Vai, domnule — răspunse valetul — nu mă mai întrebaţi! Soţul ducesei noastre ne-a tras un chiul...

— Cum asta, Mousqueton?

— Păi, ne bucurăm şi noi de oblăduirea unei înalte doamne, ducesa de...; dar, să-mi fie iertat, stăpânul mi-a poruncit să-mi ţin gura. Dânsa a stăruit să primim ca mică amintire o minunăţie de cal spaniol şi un catâr andaluz de toată frumuseţea. Soţul a prins de veste, a înhămat mândreţile de dobitoace tocmai când se aflau în drum spre noi şi ne-a trimis în locul lor gloabele astea păcătoase.

— Pe care i le duci înapoi, nu-i aşa? întrebă d'Artagnan.

— Chiar aşa! întări Mousqueton. Cum o să primim noi

asemenea mârţoage în locul bidiviilor făgăduiţi?

— Fireşte, deşi tare aş fi vrut să văd cum îi stă lui Porthos pe căluţul meu portocaliu; mi-aş fi putut da seama cum arătam şi eu când am sosit la Paris. Dar să nu te mai oprim din drum, Mousqueton; mergi şi împlineşte ce ţi-a poruncit stăpânul, hai, du-te. E acasă Porthos?

— Da, domnule — răspunse Mousqueton — da-i grozav de morocănos!

Şi merse mai departe înspre cheiul Grands-Augustins, în vreme ce amândoi prietenii se duceau să sune la uşa amărâtului de Porthos. Acesta îi văzuse străbătând curtea, dar nici prin gând nu-i trecea să le deschidă. Sunară deci zadarnic.

În vremea asta, Mousqueton îşi vedea de drum şi, trecând peste Podul Nou, gonind mereu din urmă cele două mârţoage, ajunse în strada Urşilor. Odată acolo, legă, potrivit poruncii stăpânului, calul şi catârul la uşa avocatului*;* apoi, fără să se mai sinchisească de soarta lor, se întoarse acasă la Porthos, aducându-i la cunoştinţă îndeplinirea sarcinii încredinţate.

După câtva timp, bietele dobitoace, care nu mâncaseră nimic din dimineaţa acelei zile, făcură asemenea tărăboi, tot trăgând în sus şi-n jos de ciocănaşul de la uşă, încât avocatul porunci băieţaşului de serviciu să se ducă să întrebe pe la vecini ale cui erau cele două animale.

Recunoscându-şi darul, doamna Coquenard nu pricepu la început pentru ce îi fusese trimis îndărăt; curând însă, Porthos veni şi o lămuri pe deplin. Mânia ce-i lucea în ochi, deşi muşchetarul căuta să se stăpânească, o băgă în sperieţi pe iubita lui, fire slabă de înger. Într-adevăr, Mousqueton nu-i ascunsese stăpânului că-i întâlnise pe d’Artagnan şi pe Aramis şi că d’Artagnan recunoscuse în calul galben mârţoaga bearneză pe care sosise la Paris şi o vânduse pentru trei taleri.

Porthos plecă, după ce-şi dădu întâlnire cu soţia avocatului în dreptul mânăstirii Saint-Magloire. Văzându-l că pleacă, avocatul îl pofti la masă, dar, din înălţimea trufiei lui, muşchetarul nu vru să primească.

Doamna Coquenard se duse, tremurând ca varga, la locul

întâlnirii, căci prevedea mustrările ce o aşteptau; era însă vrăjită de ifosele simandicoase ale lui Porthos. Toate sudălmile şi ocările pe care un bărbat rănit în mândria lui le poate prăvăli asupra unei femei le rostogoli Porthos pe capul plecat al doamnei Coquenard.

— Sărmana de mine! Am făcut şi eu tot ce-am putut. Unul din clienţii noştri e geambaş; datora bani soţului meu şi e rău platnic. Am luat catârul şi calul în schimbul datoriei. Îmi făgăduise două animale regeşti.

— Atunci, află, doamnă — urmă Porthos — că dacă datoria lui trecea de cinci taleri, geambaşul dumitale e un tâlhar.

— E cumva oprit să cumpărăm ieftin, domnule Porthos? întrebă soţia avocatului, căutând a se dezvinovăţi.

— Nu, doamnă, fireşte că nu, dar cine aleargă după chilipiruri trebuie să le îngăduie celorlalţi să-şi găsească prieteni mai mărinimoşi.

Şi, răsucindu-se pe călcâie, Porthos făcu un pas, cu gând să se îndepărteze.

— Domnule Porthos! Domnule Porthos! strigă doamna Coquenard. Am greşit, văd şi eu că n-ar fi trebuit să mai stau la tocmeală când era vorba de echipamentul unui cavaler ca dumneata!

Fără să răspundă, Porthos făcu al doilea pas, tot pentru a se îndepărta. Soţiei avocatului i se păru atunci că-l vede pe aripile învolburate ale unui nor strălucitor, împresurat de ducese şi de marchize, care mai de care aruncându-i saci cu aur la picioare.

— Pentru numele lui Dumnezeu, opreşte-te! Domnule Porthos — strigă ea — opreşte-te şi să vorbim!

— Numai cât vorbesc cu dumneata şi toate-mi merg de-a-ndoaselea — răspunse, încruntat, Porthos.

— Dar, spune-mi, te rog, ce ceri dumneata?

— Nimic, căci aceeaşi scofală ar fi şi dacă aş cere ceva.

Soţia avocatului se agăţă de braţul lui Porthos şi, în focul durerii ei, începu să se vaite:

— Domnule Porthos, eu nu mă pricep la nimic din toate astea; de unde să ştiu eu ce-i aceea un cal? De unde să ştiu eu ce-s acelea harnaşamente?

— Ar fi trebuit să le laşi în seama mea, căci eu mă pricep,

doamnă, dar ai umblat după chilipiruri şi, prin urmare, după folos cămătăresc.

— E o greşeală, domnule Porthos, pe cuvântul meu, am s-o îndrept.

— Cum anume? întrebă muşchetarul.

— Ascultă-mă: deseară, domnul Coquenard se duce la ducele de Chaulnes, care l-a chemat la el. E vorba de o consultaţie ce va ţine pe puţin două ceasuri. Vino, vom fi singuri şi ne vom putea socoti.

— Foarte bine! Aşa ceva mai înţeleg şi eu.

— Atunci, mă ierţi?

— Să vedem! răspunse, ţanţoş, Porthos.

Şi amândoi se despărţiră zicându-şi: pe deseară.

„Drace — gândi Porthos, îndepărtându-se — pare-mi-se că mă apropii în sfârşit de sipetul maestrului Coquenard.”

Capitolul V
Noaptea, toate pisicile sunt negre

Sosi, în sfârşit, şi seara aşteptată cu atâta înfrigurare de Porthos şi d'Artagnan.

Către ora nouă, d'Artagnan se duse ca de obicei la Milady. O găsi în cele mai încântătoare toane; niciodată nu-l primise atât de frumos. Gasconul nostru îşi dădu seama de la început că răvaşul îi fusese înmânat, iar urmările erau fireşti.

Ketty intră ca să aducă dulciurile. Stăpâna o privi nespus de blând şi-i zâmbi cu cel mai duios zâmbet, dar, vai! sărmana de ea, era atât de abătută, încât nici nu băgă de seamă marea bunăvoinţă a stăpânei.

D'Artagnan privea rând pe rând cele două femei, silit să mărturisească în sinea lui că firea dăruise doamnei de neam mare un suflet hâd şi josnic, iar cameristei o inimă aleasă, de ducesă.

Pe la zece, Milady începu să dea semne de nerăbdare. D'Artagnan pricepu tâlcul; o vedea cum privea pendula, cum se ridica de pe scaun ca să se aşeze din nou şi cum îi zâmbea cu o căutătură care voia să spună: „Eşti tu grozav de drăguţ, dar ce încântător ai fi dac-ai şterge-o de-aici!"

D'Artagnan se ridică şi îşi luă pălăria. Milady îi întinse mâna să i-o sărute. Tânărul simţi cum i-o strângea şi înţelese că o făcea nu din cochetărie femeiască, ci din recunoştinţă că pleacă. „Moare după el" — îşi zise d'Artagnan. Apoi ieşi.

De data asta, Ketty nu-l mai aştepta nici în anticameră, nici pe sală, nici sub poarta cea mare. D'Artagnan se văzu nevoit să găsească singur scara şi odăiţa cameristei.

Ketty şedea cu capul în mâini şi plângea. Îl auzi intrând, dar nu-şi ridică ochii; când tânărul se apropie de ea şi-i luă mâinile într-ale lui, fata izbucni în hohote de plâns. Aşa cum îşi închipuise d'Artagnan, Milady, nebună de bucurie în urma răspunsului primit, îi spusese totul cameristei; îi mai dăruise şi o pungă cu bani drept răsplată pentru chipul în care îşi dusese de astă dată la îndeplinire îndatorirea primită. Când se întorsese la ea în odaie, Ketty aruncase punga într-un ungher şi o lăsase aşa deschisă, cu câteva monezi de aur

rostogolite pe covor.

Simţindu-i mângâierile, sărmana fată îşi ridică fruntea. Până şi d'Artagnan se înspăimântă de amărăciunea întipărită pe chipul ei şi împreunându-şi mâinile c-un aer rugător, nu îndrăznea să rostească nici un cuvânt.

Oricât de împietrită i-ar fi fost inima, d'Artagnan se simţi totuşi înduioşat de acea durere mută; dar ţinea prea mult la planurile lui şi mai ales la cel din urmă, ca să schimbe o iota din tot ce ticluise pe îndelete, şi nimici deci cameristei orice nădejde că-l va îndupleca, înfăţişându-i fapta lui drept o răzbunare. Această răzbunare lua de altfel o întorsătură cu atât mai uşoară, cu cât Milady, de bună seamă pentru a-şi ascunde sfiala, îi spusese fetei să stingă toate luminile din apartament, chiar şi cele din dormitor. Domnul de Wardes trebuia să plece înainte de a miji de ziuă, tot pe întuneric.

După câteva clipe o auziră pe Milady care intra la ea în cameră. D'Artagnan se şi repezi la dulap. Abia se pitise înăuntru, şi clopoţelul începu să sune. Ketty intră în camera stăpânei, fără să mai lase de data asta uşa deschisă; peretele despărţitor era însă atât de subţire, încât se auzea aproape tot ce vorbeau între ele cele două femei.

Milady, beată de bucurie, o punea pe Ketty să-i istorisească mereu în cele mai mici amănunte aşa-zisa întâlnire cu contele de Wardes, cum primise scrisoarea, cum răspunsese, tot ce se oglindea pe chipul lui, dacă arăta a fi tare îndrăgostit; şi la toate întrebările, sărmana Ketty, silită să-şi păstreze cumpătul, răspundea cu glas înăbuşit, al cărui răsunet dureros stăpâna nici nu-l lua în seamă, atât de egoistă e fericirea pe lume.

În sfârşit, cum ora sosirii contelui se apropia, Milady îi porunci cameristei să stingă toate luminile din dormitor, să se ducă în odaia ei şi să-l poftească pe de Wardes îndată ce va veni.

Aşteptarea nu ţinu îndelung. Când văzu prin broasca dulapului că luminile fuseseră stinse, d'Artagnan ţâşni din ascunzătoare, tocmai în clipa când Ketty se pregătea să închidă uşa de trecere.

— Ce-i zgomotul ăsta? întrebă Milady.

— Eu sunt — răspunse d'Artagnan în şoaptă — eu, contele

de Wardes.

— Doamne Dumnezeul meu! murmură Ketty. N-a avut răbdare să aştepte nici măcar ora hotărâtă de el singur.

— Atunci — grăi Milady, cu voce tremurândă — atunci de ce nu intră? Conte, conte — îl rugă ea — ştii că te aştept!

La această chemare, d'Artagnan o îndepărtă încetişor pe Ketty şi intră repede în camera frumoasei Milady.

Dacă mânia şi amarul îşi dau mâna să chinuie pe lumea asta un suflet, fără îndoială că îl aleg pe al îndrăgostitului care primeşte, sub un nume străin, mărturisirile de dragoste închinate fericitului său potrivnic. D'Artagnan se afla într-o împrejurare dureroasă, pe care n-o bănuise: gelozia îi sfâşia inima şi suferea aproape la fel ca şi sărmana Ketty, care, în vremea asta, plângea în camera alăturată.

— Da, conte — spunea Milady cu cea mai dulce voce şi strângându-i duios mâna în mâinile ei — da, sunt fericită de dragostea pe care privirile şi vorbele dumitale mi-au murmurat-o de câte ori ne-am întâlnit. Şi eu te iubesc. Dar aş vrea să ştiu că şi mâine te mai gândeşti la mine, şi fiindcă ai putea să mă uiţi, iată ce-ţi dăruiesc.

Şi, spunând acestea, trecu un inel din degetul ei într-al lui. D'Artagnan îşi aminti c-o văzuse purtând inelul acela*;* era un safir minunat, împresurat cu briliante.

Întâia lui mişcare fu de a i-l da îndărăt, dar Milady adăugă:

— Nu, nu vreau; dacă mă iubeşti, te rog să-l păstrezi. De altfel — adăugă ea, cu glas schimbat — primindu-l, mă îndatorezi mai mult decât îţi poţi închipui.

„Femeia asta e toată numai taine" — îşi zise în sinea lui d'Artagnan.

În clipa aceea era gata să-i destăinuiască adevărul. Deschise gura, vrând să-i spună cine era şi ce gând răzbunător îl adusese, dar ea adăugă:

— Dragul de el, şi era cât p-aci să mi-l omoare fiara aceea de gascon!

Fiara era el.

— Ia spune — urmă Milady — te mai dor rănile?

— Da, da, grozav — bâigui d'Artagnan, care nu prea ştia ce să răspundă.

— Fii pe pace — murmură ea — am să te răzbun, şi încă ce

cumplit!

„Drace — îşi zise în sinea lui d’Artagnan — n-am prea brodit momentul destăinuirilor.”

Îi trebui câtăva vreme lui d’Artagnan ca să-şi vină în fire de pe urma micului dialog; gândurile de răzbunare i se spulberaseră, însă, toate. Femeia aceea avea asupra lui o putere de necrezut; o ura şi în acelaşi timp o adora; nu crezuse niciodată ca două simţăminte atât de felurite să poată sălăşlui în aceeaşi inimă, iar din amândouă îmbinate să purceadă o dragoste atât de stranie şi, într-un anume chip, drăcească.

În vremea asta, bătuse unu noaptea; trebuiau să se despartă; în clipa când s-o părăsească pe Milady, d’Artagnan nu mai simţi decât crunta părere de rău a despărţirii şi, în pătimaşul rămas bun pe care şi-l luară unul de la celălalt, hotărâră să se întâlnească din nou, peste o săptămână. Biata Ketty nădăjduia să-i poată strecura câteva cuvinte atunci când va trece prin odaia ei, dar Milady îl însoţi chiar ea, prin întuneric, până la scară.

A doua zi dimineaţă, d’Artagnan dădu fuga la Athos. Se încurcase într-o ispravă atât de năstruşnică, încât voia să-i ceară sfatul. Îi povesti totul; Athos încruntă de mai multe ori din sprâncene.

— Milady asta a dumitale — îi spuse el — pare a fi o mare ticăloasă, totuşi şi dumneata ai greşit când ai înşelat-o, căci, într-un fel sau altul, iată-ne cu un duşman groaznic în spinare.

Şi în vreme ce-i vorbea, Athos nu-şi lua ochii de la safirul înconjurat de briliante care luase, pe degetul lui d’Artagnan, locul inelului reginei, pus cu grijă în cutiuţa lui.

— Te uiţi la inel? întrebă gasconul, mândru că putea arăta prietenilor lui un dar atât de preţios.

— Da — răspunse Athos. Îmi aminteşte o bijuterie de familie.

— E frumos, nu-i aşa? adăugă d’Artagnan.

— E minunat — încuviinţă Athos. Nici nu credeam să fie pe lume două safire cu ape atât de frumoase. L-ai dat în schimbul diamantului dumitale?

— Nu — desluşi d’Artagnan — e un dar pe care mi l-a făcut frumoasa mea englezoaică, sau mai bine zis frumoasa mea

franţuzoaică; fiindcă deşi n-am vrut s-o întreb, eu sunt convins că e născută în Franţa.

— Cum! Adică inelul ăsta l-ai primit de la Milady? se miră Athos, cu un glas care trăda o adâncă tulburare.

— Chiar de la ea; mi l-a dat astă-noapte.

— Arată-mi-l, te rog, şi mie — stărui Athos.

— Poftim — răspunse d'Artagnan, scoţându-l din deget.

Athos îl privi cu luare-aminte şi se făcu dintr-o dată alb la faţă, apoi îl încercă pe inelarul mâinii stângi: inelul i se potrivea de parcă ar fi fost făcut pentru el. O dorinţă de ură şi de răzbunare adumbri ca sub un nor fruntea de obicei atât de senină a gentilomului.

— E cu neputinţă să fie ea — adăugă Athos. Şi cum de se găseşte inelul în mâinile acestei milady Clarick? Totuşi nu-ţi vine să crezi că se pot găsi două pietre atât de asemănătoare.

— Cunoşti inelul? întrebă d'Artagnan.

— Crezusem că-l cunosc — răspunse Athos — dar pesemne că m-am înşelat.

Şi dădu îndărăt inelul, fără să-şi poată lua ochii de la el.

— Te rog, dragă d'Artagnan — îi spuse după câtva timp — scoate inelul din deget sau întoarce-l cel puţin cu piatra înăuntru; îmi trezeşte amintiri atât de dureroase, că nici n-aş mai putea sta de vorbă cu dumneata. Dar parcă veniseşi să-mi ceri sfatul, ziceai că nu ştii cum sa ieşi din încurcătură. Ia stai... mai dă-mi safirul: cel cu pricina avea una din feţe zgâriată printr-o întâmplare.

D'Artagnan îşi scoase din nou inelul din deget şi-l dădu lui Athos. Acesta tresări:

— Iată — murmură el — priveşte, nu-i aşa că e ciudat?

Şi-i arătă lui d'Artagnan zgârietura pe care şi-o aducea aminte.

— Dar de unde aveai safirul ăsta, Athos?

— De la mama mea, care, la rândul ei, îl avea de la mama ei. Aşa cum ţi-am spus, e o veche bijuterie de familie... şi care ar fi trebuit să rămână în familie.

— Şi l-ai... vândut? întrebă, şovăitor, d'Artagnan.

— Nu — răspunse Athos, cu un zâmbet ciudat. L-am dăruit într-o noapte de dragoste, aşa cum ţi-a fost dăruit şi dumitale.

D’Artagnan căzu la rândul lui pe gânduri. I se părea ca simte în sufletul frumoasei Milady adâncuri de prăpăstii întunecate şi necunoscute. Nu-şi mai puse inelul în deget, ci îl vârî în buzunar.

— D’Artagnan — începu Athos, luându-i mâna într-a lui — dumneata ştii cât te iubesc; dac-aş avea un fiu, nu l-aş iubi mai mult decât pe dumneata. Te rog, ascultă-mă, părăseşte-o pe femeia asta. N-o cunosc, dar un soi de glas lăuntric îmi spune că e o netrebnică şi o piază rea.

— Ai dreptate — recunoscu d’Artagnan. Să ştii că o să mă despart de ea; îţi mărturisesc, femeia asta mă înspăimântă şi pe mine.

— O să ai destulă putere? întrebă Athos.

— O să am — răspunse d’Artagnan — şi chiar de-acum.

— Bine, băiete, aşa să faci! stărui gentilomul, strângând mâna gasconului aproape părinteşte. Dea Domnul ca femeia asta care abia a intrat în viaţa dumitale să nu-şi lase balele ei veninoase!

Athos îl salută pe d’Artagnan cu o mişcare a capului, dându-i să înţeleagă că ar dori să rămână singur cu gândurile lui.

Când se întoarse acasă, d’Artagnan o găsi pe Ketty, care-l aştepta. O lună întreagă de lingoare n-ar fi adus-o pe sărmana fată în halul în care era după o noapte de nesomn şi de chin. Milady o trimisese la aşa-zisul de Wardes. Stăpâna ei era nebună de dragoste, beată de fericire; voia să ştie când îi va mai dărui iubitul ei încă o noapte. Iar sărmana Ketty, galbenă ca ceara şi tremurând din toate mădularele, aştepta răspunsul lui d’Artagnan.

Athos avea o mare înrâurire asupra tânărului; povaţa prietenului, alături de zvârcolirile propriei sale inimi, îl îndemnau să n-o mai vadă pe Milady, acum când mândria lui era în afară de primejdie şi răzbunarea atât de împlinită. Drept răspuns, îi scrise următoarele rânduri:

Nu vă mai bizuiţi pe mine, doamnă, pentru viitoarea întâlnire. De când merg spre însănătoşire, sunt atât de prins în acest soi de treburi, încât am fost silit să iau anumite măsuri. Când vă va sosi rândul, voi avea cinstea să vă dau de

ştire.

Vă sărut mâinile.

Conte de Wardes.

Despre safir nici un cuvânt; voia oare gasconul să păstreze o armă împotriva frumoasei Milady sau, să vorbim deschis, păstra safirul drept ultim mijloc în vederea echipamentului?

De altminteri, ar fi o greşeală să se judece faptele unor anumite vremuri în lumina altor vremuri. Ceea ce ar alcătui azi o ruşine pentru un om subţire, era socotit pe vremea aceea nespus de firesc, iar mezinii familiilor de seamă trăiau îndeobşte pe seama iubitelor lor.

D'Artagnan dădu scrisoarea deschisă fetei, care o citi întâia oară fără să se dumirească; citind-o însă a doua oară, era cât p-aci să-şi piardă minţile de bucurie. Fiindcă nu putea crede în atâta fericire, d'Artagnan se văzu nevoit s-o mai încredinţeze şi prin viu grai de cele cuprinse în răvaş.

Oricât de primejdios era să dea o asemenea scrisoare în mâna unei făpturi pătimaşe ca stăpâna ei, sărmana copilă alergă spre Piaţa Regală cât o duceau picioarele de iute. Inima celei mai blânde femei e neînduplecată faţă de durerea unei rivale.

Milady deschise scrisoarea cu aceeaşi mare grabă cu care Ketty o adusese, dar după cele dintâi cuvinte se făcu albă ca varul; mototoli hârtia şi se întoarse spre Ketty cu ochi scăpărători.

— Ce-i cu scrisoarea asta? întrebă ea.

— E răspunsul la scrisoarea doamnei — rosti Ketty, tremurând de spaimă.

— Cu neputinţă! răcni Milady. E cu neputinţă ca un gentilom să scrie unei femei o asemenea scrisoare! Apoi, deodată, adăugă, tresărind: Dumnezeule! Să fi aflat ceva?... şi se opri.

Scrâşnea din dinţi, iar obrazul îi era pământiu; vru să facă un pas către fereastră, fiindcă se înăbuşea, dar nu izbuti decât să întindă braţele — picioarele i se muiaseră; se prăbuşi într-un fotoliu.

Crezând că-i venise rău, Ketty alerga s-o desfacă la piept.

— Ce vrei? se răsti ea. Şi de ce pui mâna pe mine?

— Credeam că v-a venit rău şi am vrut să vă ajut — răspunse fata, înspăimântată de căutătura fioroasă a stăpânei.

— Să-mi vină rău? Mie? Mie? Dar ce sunt eu? O femeiuşcă? După asemenea jignire, eu nu leşin, eu mă răzbun; ai priceput acum?

Şi-i făcu semn cameristei să plece.

Capitolul VI
Vis de răzbunare

Seara, Milady porunci ca domnul d'Artagnan să fie poftit îndată ce va veni, aşa cum îi era obiceiul. Se întâmplă însă ca tocmai atunci să nu vină.

A doua zi, Ketty se duse din nou la el şi-i povesti tot ce se petrecuse în ajun. D'Artagnan zâmbi: mânia dezlănţuită de gelozia Milady-ei era răzbunarea lui.

În timpul serii, Milady se arătă şi mai nerăbdătoare încă. Dădu aceeaşi poruncă în privinţa musafirului, dar, tot ca în ajun, aşteptarea i-a fost zadarnică.

Şi iarăşi, în ziua următoare, Ketty se duse la d'Artagnan, dar nu la fel de voioasă şi de zglobie ca în cele două zile din urmă, ci, dimpotrivă, sfârşită de amărăciune. D'Artagnan o întrebă ce i se întâmplase, dar, în loc de răspuns, sărmana fată scoase din buzunar un plic şi i-l întinse. Purta scrisul frumoasei Milady, numai că de data asta era chiar pentru d'Artagnan şi nu pentru domnul de Wardes.

Deschise scrisoarea şi citi cele ce urmează:

Scumpe domnule d'Artagnan, nu şade frumos să-ţi ocoleşti astfel prietenii, mai ales că-i vei părăsi curând pentru atâta amar de vreme. Cumnatul meu şi cu mine te-am aşteptat zadarnic ieri şi alaltăieri. În seara asta va fi oare la fel?

A dumitale cu recunoştinţă,

Lady Clarick.

— Nimic mai firesc — se bucură d'Artagnan — mă aşteptam la răvaşul acesta. Am mai multă trecere pe lângă ea, cu cât contele de Wardes are mai puţină.

— Şi o să te duci? întrebă Ketty.

— Ascultă, fetiţo dragă — o dumiri gasconul, care căuta o dezvinovăţire în propriii lui ochi, fiindcă era pe cale să nu se ţină de făgăduiala făcută lui Athos — înţelege şi tu că ar fi nepotrivit să întorc spatele unei invitaţii atât de făţişe. Când o vedea că nu vin, Milady n-ar pricepe de ce nu mă mai duc s-o văd; i s-ar trezi în minte bănuieli şi cine ştie până unde ar putea ajunge răzbunarea unei fiinţe de teapa ei.

— Of! Doamne! se văicări Ketty. Ştii să învârteşti lucrurile aşa fel, că totdeauna ai dreptate. Parcă văd că iar o sa-i faci curte; şi dacă de data asta îi placi sub numele şi chipul dumitale adevărat, atunci o să fie şi mai îngrozitor decât întâia oară!

Sărmana de ea, un glas lăuntric părea că-i dezvăluie ceva din viitoarele păţanii. D'Artagnan se strădui s-o liniştească şi-i făgădui să rămână rece în faţa ademenitoarei Milady.

Îi trimise răspuns că-i era nespus de recunoscător pentru bunăvoinţa arătată şi că-i va îndeplini întocmai porunca; nu îndrăzni însă să-i scrie de teamă că nu va izbuti să-şi schimbe îndeajuns slovele pentru ochi atât de iscoditori ca ai ei.

Când bătea nouă, d'Artagnan se afla în Piaţa Regală. De bună seamă, servitorilor care aşteptau în anticameră li se puseseră în vedere cele cuvenite, căci îndată ce d'Artagnan se ivi în prag, unul din ei alergă să-l vestească, fără să mai cerceteze dacă Milady dorea sau nu să primească.

— Poftiţi-l! porunci ea scurt, dar cu un glas atât de ascuţit, încât d'Artagnan o auzi din anticameră.

I se deschiseră uşile.

— Nu sunt acasă pentru nimeni — adăugă Milady — auziţi? Pentru nimeni.

Lacheul ieşi.

D'Artagnan îşi furişă privirea cercetătoare: Milady era trasă la obraz şi avea ochii obosiţi, fie de lacrimi, fie de nesomn. Deşi numărul obişnuit al luminilor fusese micşorat dinadins, tânăra femeie nu putea ascunde urmele văpăii înfrigurate ce parcă o topise în cele două zile din urma.

D'Artagnan se apropie de ea cu vechea-i curtenie. La rândul ei, se sili din răsputeri să-l întâmpine binevoitoare, dar nicicând pe lume un surâs mai dulceag n-a fost dezminţit de un chip mai răvăşit. La întrebările lui asupra sănătăţii, ea îi răspunse:

— Mă simt rău, foarte rău.

— Dar atunci — urmă d'Artagnan — poate că vă stingheresc; sigur că aveţi nevoie de odihnă, ar trebui să mă retrag.

— Nu, dimpotrivă — îl opri Milady — rămâi, domnule d'Artagnan, tovărăşia dumitale îmi face plăcere.

„Oh, oh! gândi d’Artagnan. N-a fost niciodată aşa de drăgălaşă, ia să fim cu ochii-n patru.”

Milady se arătă cât putu mai prietenoasă, căutând să dea convorbirii toată strălucirea cu putinţă. În vremea asta, frigurile, care o părăsiseră o clipă, împrumutau din nou ochilor ei sclipirea, obrajilor înflăcărarea şi buzelor purpura lor sângerie. D’Artagnan se afla iarăşi în faţa Circei1, a cărei neîndurătoare vrajă îl ademenise. În inimă i se trezea dragostea pe care el o socotea stinsă, dar care nu era decât amorţită. Milady zâmbea, şi d’Artagnan se gândea că bucuros ar fi intrat în păcat pentru adierea aceea de zâmbet. Simţi chiar, privind-o, gheara remuşcării.

Încet-încet, Milady se mlădia tot mai prietenoasă. Îl întrebă de are cumva vreo iubită.

— Vai — făcu d’Artagnan, cu căutătura celui mai visător îndrăgostit — dar cum puteţi fi atât de crudă ca să-mi puneţi o astfel de întrebare, mie, care, de când v-am văzut, nu-mi trag suflarea şi nu pot ofta decât prin dumneavoastră şi numai pentru dumneavoastră!

Un surâs straniu îi lumină deodată faţa.

— Aşadar, mă iubeşti? îl întrebă ea.

— Mai o oare nevoie să v-o spun? N-aţi bănuit nimic până acum?

— Ba da, dar cred că ştii şi dumneata: cu cât inimile sunt mai trufaşe, cu atât sunt mai greu de cucerit.

— Eu nu mă tem de greutăţi — răspunse d’Artagnan — pe mine mă înspăimântă doar ceea ce-i cu neputinţă.

— Nimic nu e cu neputinţă, pentru o dragoste adevărată.

— Nimic, doamnă?

— Nimic! întări Milady.

„Drace! se veseli d’Artagnan în sinea lui. A luat-o pe altă strună. Te pomeneşti că-i cad cu tronc zurliei şi-mi dă şi mie vreun safir, la fel cu cel pe care mi l-a dăruit când m-a luat drept de Wardes?”

D’Artagnan îşi apropie repede scaunul de al ei.

— Ia să vedem — urmă ea — ce ai fi în stare să faci ca să-mi dai o dovadă de dragostea de care vorbeşti?

— Tot ce mi s-ar cere. Aştept doar o poruncă şi sunt gata.

---

1 Vrăjitoarea de care s-a îndrăgostit Ulise.

— La orice?

— La orice! se grozăvi d'Artagnan, care ştia că nu-l ameninţă mare primejdie grăind astfel.

— Bine! Atunci să stăm puţin de vorbă — se învoi Milady, apropiindu-şi la rândul ei fotoliul de scaunul lui d'Artagnan.

— Vă ascult, doamnă — răspunse acesta.

Milady rămase o clipă pe gânduri, parcă ar fi stat la îndoială; apoi rosti ea în urma unei hotărâri:

— Am un duşman.

— Dumneavoastră, doamnă? se miră d'Artagnan, făcând pe uimitul. E oare cu putinţă, Dumnezeule!? Aşa de frumoasă şi bună cum sunteţi!

— Un duşman de moarte.

— Adevărat?

— Un duşman care m-a jignit atât de crunt, încât între el şi mine e acum vrajbă pe viaţă şi moarte. Mă pot bizui pe dumneata pentru un ajutor?

D'Artagnan pricepu îndată unde voia să ajungă acea făptură răzbunătoare.

— Da, doamnă! răspunse el, plin de ifose. Braţul meu, viaţa mea vi le închin aşa cum v-am închinat iubirea mea.

— Atunci — spuse Milady — fiindcă eşti la fel de mărinimos pe cât eşti de îndrăgostit...

Şi se opri.

— Atunci? întrebă d'Artagnan.

— Atunci — reluă Milady, după o clipă de tăcere — să nu mai vorbeşti de azi înainte de ceea ce nu e cu putinţă!

— Mă copleşiţi cu atâta fericire! izbucni d'Artagnan, căzând în genunchi şi acoperind cu sărutări mâinile ce i se lăsau în voie.

— Răzbună-mă pe mişelul de Wardes — mormăia Milady printre dinţi — şi scap eu şi de tine, tâmpitule, tăiş de sabie vie!

„Cazi-mi tu de bunăvoie în braţe, după ce m-ai terfelit atât de neruşinat, femeie făţarnică şi periculoasă — îşi spunea în sinea lui d'Artagnan — şi ce-o să mai râd de tine cu cel pe care vrei să-l omori cu mâna mea!"

D'Artagnan îşi ridică fruntea.

— Sunt gata! zise el.

— Prin urmare m-ai înţeles, scumpul meu domn d’Artagnan! stărui Milady....

— V-aş ghici gândul numai din privire.

— Aşadar, ai pune în slujba mea braţul dumitale, care şi-a câştigat atâta faimă?

— Chiar din clipa asta.

— Dar eu — întrebă Milady — cum aş putea să-ţi răsplătesc asemenea îndatorire? Îi cunosc bine pe îndrăgostiţi: sunt fiinţe care nu fac nimic pe degeaba.

— Ştiţi singurul răspuns pe care-l doresc, singurul vrednic de dumneavoastră şi de mine!

Şi o trase încetişor spre el. Ea încercă o uşoară împotrivire.

— Interesatule! şopti, zâmbind.

— Ah! gemu d’Artagnan, furat de patima pentru femeia care făcea din inima lui o torţă vie. Ah! Nici nu-mi vine să cred în atâta fericire; mi-e teamă să nu se destrame ca un vis; ard de nerăbdare să-mi văd odată norocul împlinit.

— Atunci, caută să meriţi acest aşa-zis noroc.

— Porunciţi şi voi asculta — o încredinţa d’Artagnan.

— Adevărat? îl întrebă Milady, cu o urmă de îndoială.

— Numiţi-mi-l pe ticălosul care a făcut să lăcrimeze frumoşii dumneavoastră ochi!

— De unde ştii c-am plâns? se tulbură ea.

— Mi s-a părut...

— Femei ca mine nu plâng — rosti Milady.

— Cu atât mai bine! Vă rog, spuneţi-mi, cum îl cheamă?

— Gândeşte-te: numele lui e taina mea cea mare.

— Totuşi, va trebui să-i ştiu numele.

— Bine, îl vei şti; e o dovadă că am încredere în dumneata.

— Mi-e sufletul numai bucurie. Şi cum îl cheamă?

— Îl cunoşti.

— Adevărat?

— Da.

— N-o fi vreunul din prietenii mei? se repezi d’Artagnan, părând că se codeşte tocmai pentru a o încredinţa că n-are habar de nimic.

— Adică ai şovăi dac-ar fi unul din prietenii dumitale? se încruntă Milady şi un fulger ameninţător îi străluci în ochi.

— Nu, nu, chiar frate să-mi fie! strigă d’Artagnan, părând

tot mai înflăcărat.

Gasconul nostru îi dădea înainte fără nici o grijă, căci ştia bine unde va ajunge.

— Îmi place devotamentul dumitale — grăi Milady.

— Vai mie! Numai atâta vă place la mine? se tângui d'Artagnan.

— Nu, şi eu te iubesc — şopti ea, apucându-i mâna.

Şi strângerea aceea înfocată îl făcu să freamăte, ca şi când Milady i-ar fi trecut şi lui văpaia care-i mistuia, necruţătoare, trupul.

— Mă iubeşti, dumneata? se minună el. De-ar fi adevărat, mi-aş pierde minţile!

O cuprinse cu amândouă braţele. Ea nu încercă să-şi îndepărteze gura de a lui, dar nu-i răspunse la sărut. Avea buzele reci; lui d'Artagnan i se păru că sărutase o statuie. Totuşi era beat de fericire, nebun de dragoste*;* cât p-aci să creadă că Milady îl iubea; cât p-aci să creadă că de Wardes era un nelegiuit. Dacă de Wardes i-ar fi căzut în clipa aceea în mână, fără doar şi poate că l-ar fi ucis.

Milady folosi prilejul.

— Îl cheamă... — bâigui la rândul ei.

— De Wardes — adăugă d'Artagnan — ştiu.

— Da unde ştii? sări Milady, apucându-i amândouă mâinile şi încercând să-şi înfigă parcă ochii în sufletul lui.

D'Artagnan simţi că-l luase gura pe dinainte şi că făcuse o prostie.

— Spune, spune, dar spune odată! stăruia Milady. De unde ştii?

— De unde ştiu? murmură d'Artagnan.

— Da.

— Ştiu fiindcă ieri, într-un salon în care mă aflam şi eu, de Wardes a arătat un inel pe care, zicea el, i l-ai dăruit dumneata.

— Ticălosul! izbucni Milady.

Cuvântul, cum e lesne de înţeles, răsună îndelung în adâncul inimii lui d'Artagnan.

— Ei bine? urmă ea.

— Ei bine, am sa vă răzbun pe acest ticălos! Întări d'Artagnan, cu ifosele lui don Japhet armeanul.

— Mulţumesc, voinicule! se bucură Milady. Şi atunci, ia spune, când voi fi răzbunată?

— Mâine, chiar acum, oricând vreţi!

Ea se gândi să-i răspundă „chiar acum”, dar îşi zise că asemenea pripeală n-ar fi fost prea plăcută pentru d’Artagnan. De altminteri, avea de luat nenumărate măsuri, avea de dat nenumărate sfaturi apărătorului ei, căci trebuia să ocolească orice lămurire cu contele, faţă de martori. Răspunsul lui d’Artagnan îi dovedi că el prevăzuse toate acestea.

— Mâine — urmă el — veţi fi răzbunată, sau eu voi fi mort.

— Nu — răspunse ea — mă vei răzbuna, dar nu vel muri. E un mişel.

— Cu femeile, poate, dar cu bărbaţii... Ştiu eu ce ştiu...

— Totuşi, când te-ai bătut cu el, n-u te-ai putut plânge de noroc,

— Norocul e un soi de curtezană: binevoitoare ieri, poate să-mi întoarcă spatele mâine.

— Ceea ce înseamnă că te codeşti acum.

— Nu, nu mă codesc, ferească Domnul; dar drept ar fi oare să mă trimiteţi poate la moarte fără să-mi dăruiţi ceva mai mult decât uşoare nădejdi?

Milady răspunse printr-o privire care voia să spună: „Numai atât? Vorbeşte odată!” Apoi, însoţindu-şi privirea de grai lămuritor, încuviinţă drăgăstoasă:

— Ai toată dreptatea.

— Oh, eşti un înger! se înflăcără tânărul.

— Prin urmare, ne-am înţeles! vru ea să încheie.

— În afară de ceea ce-ţi cer eu, scumpa mea!

— Dar când îţi spun că poţi avea încredere în dragostea mea!

— Nu mai am nici vreme să aştept.

— Tăcere, aud pe fratele meu; nu trebuie să te găsească la mine.

Milady sună; Ketty se ivi în prag.

— Ieşi pe aici! îi spuse, deschizând o mică uşă ascunsă. Şi întoarce-te la unsprezece; vom sfârşi atunci de vorbit; Ketty te va aduce în camera mea.

La auzul acestor cuvinte, sărmana fată simţi că i se taie

amândouă picioarele.

— Ei, ce e? Ce-ai înţepenit aşa ca o stană de piatră, domnişoară? Condu-l acum pe domnul; pe urmă îl vei însoţi deseară, la unsprezece! Ai auzit?

„Se vede că toate întâlnirile ei de dragoste sunt la unsprezece noaptea — gândi d’Artagnan. E un fel de meteahnă.”

Milady îi întinse mâna, iar el i-o sărută înfocat.

„Haide — îşi zise ieşind de acolo şi abia răspunzând mustrărilor cameristei — ia să ne băgăm minţile-n cap; hotărât lucru, femeia asta e o mare ticăloasă; va să zică, ochii-n zece.”

Capitolul VII
Taina frumoasei Milady

Cu toate stăruinţele tinerei fete, d'Artagnan părăsise palatul în loc să urce în odaia ei, şi aceasta din două pricini: întâia, pentru că ocolea astfel mustrările, învinuirile, rugăminţile; a doua, pentru că era dornic să mai citească în sufletul lui şi, dacă ar fi fost cu putinţă, în sufletul acelei femei.

Din toate acestea se desprindea deosebit de limpede că d'Artagnan o iubea pe Milady la nebunie, pe când ea nu-l iubea de loc. Îi trecuse o clipă prin minte că ar fi fost mai nimerit să se întoarcă acasă şi să-i scrie frumoasei Milady o scrisoare lungă, pentru a-i mărturisi că de Wardes şi el însuşi nu fuseseră până atunci decât unul şi acelaşi, aşa că nu-şi putea lua sarcina de a-l omorî pe de Wardes decât recurgând la sinucidere. Îl încolţea însă şi pe el o sălbatică dorinţă ide răzbunare: voia s-o aibă pe femeia aceea şi sub adevăratul lui nume. Apoi, cum răzbunarea avea şi un oarecare farmec, nu-i prea venea să se lase păgubaş.

Făcu de cinci sau de şase ori înconjurul Pieţei Regale, întorcându-se din zece în zece paşi ca să vadă dacă se mai zărea lumină la ferestrele frumoasei; părea vădit că tânăra femeie era mai puţin grăbită să intre în dormitor decât fusese întâia oară. În sfârşit, se făcu întuneric.

O dată cu lumina, orice urmă de nehotărâre pieri din inima lui d'Artagnan; îşi aminti, bob cu bob, prima noapte de dragoste şi, cu inima zvâcnind, cu capul de jeratic, se întoarse la palat şi se repezi în odaia cameristei.

Albă ea o arătare şi tremurând ca frunza, fata dădu să-l oprească, dar, cu urechea aţintită la pândă, Milady auzise zgomotul ce-l făcuse d'Artagnan şi deschise uşa.

— Vino — îl pofti ea.

Tot ce se petrecea era atât de neruşinat şi de o sfruntare atât de neobrăzată, încât lui d'Artagnan nu-i venea să creadă că ceea ce vedea şi auzea se întâmpla aievea. I se părea că e târât într-o păţanie năstruşnică, aşa cum visa noaptea, câteodată. Alerga totuşi înspre Milady ca atras de puterea unui magnet asupra unei aşchii de fier. Uşa se închise în urma

lui.

Ketty se repezi şi ea spre uşă. Gelozia, mânia, mândria rănită, în sfârşit toate patimile care pot sfârteca inima unei îndrăgostite o împingeau să dea totul în vileag; dar dacă ar fi mărturisit că se amestecase în atare uneltire, ar fi fost pierdută şi, mai presus de orice, l-ar fi pierdut pentru vecie pe d'Artagnan. Acest ultim gând de dragoste o îndemna să mai facă şi ultima jertfă.

În vremea asta, d'Artagnan îşi împlinea dorul inimii lui; cel iubit nu mai era un potrivnic, ci iubitul părea a fi chiar el. Un glas lăuntric îi şoptea în taină că nu era decât o unealtă de răzbunare, mângâiată doar până când va ucide; dar mândria, amorul propriu, nebunia lui făceau să amuţească acel glas tainic, înăbuşeau acel zumzet. Apoi, gasconul nostru, cu încrederea pe care i-o cunoaştem, se compara în sinea lui cu de Wardes şi se întreba de ce, la urma urmelor, n-ar fi fost iubit şi el doar pentru el însuşi? Se lăsă deci în voia bucuriei acelor clipe. Milady nu mai era pentru el femeia cu gânduri ucigaşe, care-l îngrozise la început; era, de data asta, o iubită înfocată şi pătimaşă, dăruindu-se întreagă unei dragoste în ale cărei mreje părea prinsă şi ea. Trecură astfel aproape două ceasuri.

Totuşi, locul patimii celor doi îndrăgostiţi trebuia să se mai potolească. Milady, care nu se simţea îndreptăţită, ca şi d'Artagnan, să uite, se dezmetici cea dintâi şi-l întrebă pe tânăr dacă hotărâse din vreme ce măsuri să ia în vederea întâlnirii de a doua zi dintre el şi de Wardes. D'Artagnan, al cărui gând luase cu totul alt vad, se fâstâci ca un tont şi răspunse cavalereşte că ora era prea târzie pentru a pune la cale un duel cu spada. Răceala aceasta faţă de singurele ei ţeluri o înspăimântă pe Milady, ale cărei întrebări se făcură tot mai stăruitoare. D'Artagnan, care în sinea lui socotise totdeauna acest duel ca fiind lipsit de noimă, dădu să schimbe vorba, dar era prea târziu. Cu mintea ei de neclintit şi cu voinţa ei de fier, Milady îl silea să rămână, vrând-nevrând, în anumite hotare.

Crezându-se plin de duh, d'Artagnan o sfătui să se lase de ticluirile ei răzbunătoare şi să-l ierte pe de Wardes. Dar de la cele dintâi cuvinte, tânăra femeie se îndepărtă de el cu o

tresărire.

— Nu cumva ţi-e frică, dragă d’Artagnan? îl zeflemisi ea, cu un glas ascuţit ce răsună straniu în întuneric.

— Cum poţi să-ţi închipui aşa ceva, scumpa mea! răspunse d’Artagnan. Dar, la urma urmelor, dacă bietul conte n-o fi chiar atât de vinovat pe cât crezi?

— Oricum — urmă încruntată Milady — m-a înşelat şi, fiindcă m-a înşelat, se cuvine să piară.

— Atunci, va pieri, dacă l-ai osândit să piară! adăugă d’Artagnan, pe un ton atât de hotărât, încât Milady crezu că oglindeşte un devotament nestrămutat.

Se apropie repede de el.

N-am putea spune cât de lungă i s-a părut noaptea frumoasei Milady, dar tânărul credea că e numai de două ceasuri lângă iubită, când zorile, mijite dincolo de obloane, porniră să se strecoare, năpădind odaia cu lumina lor firavă.

Văzând că d’Artagnan o va părăsi, Milady îi aminti făgăduiala de a o răzbuna împotriva lui de Wardes.

— Sunt gata, draga mea — răspunse d’Artagnan — dar mai înainte aş vrea să fiu sigur de ceva.

— De ce anume? întrebă Milady.

— Că mă iubeşti.

— Eu cred că ţi-am dovedit-o.

— Iar eu sunt al dumitale, trup şi suflet.

— Îţi mulţumesc, iubitule viteaz! Şi aşa cum eu ţi-am dovedit dragostea mea, aştept să mi-o dovedeşti la rândul dumitale; nu-i aşa?

— Fireşte! Totuşi, dacă mă iubeşti precum spui, nu te temi de loc de soarta mea? o întrebă d’Artagnan.

— De ce să mă tem?

— Ştiu eu, aş putea fi greu rănit sau chiar ucis.

— Cu neputinţă! răspunse Milady. Eşti atât de cutezător şi atât de priceput la duel!

— N-ai vrea să alegi alt mijloc, care te-ar răzbuna la fel, dar fără un duel — stărui d’Artagnan.

Milady îl privi tăcută; lumina sfioasă a celor dintâi raze împrumuta ochilor ei limpezi o sticlire dureros de stranie.

— Într-adevăr — zise ea — cred că te codeşti acum.

— Nu, nu mă codesc de loc; dar uite că-mi pare rău de

bietul conte, de când nu-l mai iubeşti; un bărbat trebuie să sa simtă atât de crunt pedepsit prin pierderea dragostei dumitale, încât eu cred că nu mai e nevoie de altă pedeapsă.

— Şi cine-ţi spune că l-am iubit? întrebă Milady.

— Pot măcar să-mi închipui, fără să mă umflu prea mult în pene că acum iubeşti pe altul — spuse tânărul, cu glas mângâietor — dar îţi repet că mie îmi pare rău de conte.

— Dumitale? întrebă Milady.

— Da, mie.

— Şi de ce?

— Fiindcă numai eu ştiu că...

— Ce?

— Că e departe de a fi sau, mai bine zis, de a fi fost atât de vinovat faţă de dumneata pe cât pare.

— Adevărat? întrebă Milady, tulburată. Vorbeşte lămurit, nu înţeleg ce vrei să spui.

Şi îl privea pe d'Artagnan, care o ţinea îmbrăţişată, cu ochi ce păreau să se aprindă pe încetul.

— Da, sunt om de cuvânt! grăi d'Artagnan, hotărât să sfârşească. Şi de când mi-ai dat dragostea dumitale, de când sunt încredinţat c-o am, căci o am, nu-i aşa?...

— Da, întreagă, urmează...

— Ei bine, sunt un osândit: mă apasă o mărturisire!

— O mărturisire?

— Dacă m-aş îndoi de dragostea dumitale, n-aş face-o; dar mă iubeşti, frumoasa mea iubită, nu-i aşa că mă iubeşti?

— Fără îndoială.

— Atunci, dacă ţi-am greşit dintr-o prea mare dragoste, spune, mă vei ierta oare?

— Poate că da...

Cu cel mai dulce surâs de care era în stare, d'Artagnan încercă să-şi apropie buzele de buzele frumoasei Milady, dar aceasta îl îndepărtă.

— O mărturisire — murmură ea, pălind — ce fel de mărturisire?

— Joia trecută i-ai dat întâlnire tot aici lui de Wardes, aşa e?

— Eu? Nu, de unde! se împotrivi Milady, cu glasul atât do hotărât şi chipul atât de liniştit, încât, dacă d'Artagnan n-ar fi ştiut bine ce spune, mai-mai că ar fi crezut-o.

— Nu minţi, îngeraşule — o dojeni el zâmbind — ar fi de prisos.

— Cum aşa? Dar vorbeşte odată! Nu mă mai chinui!

— Linişteşte-te, draga mea, mie nu mi-ai greşit, iar eu te-am şi iertat!

— Şi, şi?

— De Wardes nu se poate făli cu nimic.

— De ce? Dumneata singur mi-ai spus că inelul acela...

— Inelul acela, dragostea mea, îl am eu. Ducele de Wardes de joi şi d'Artagnan de azi sunt unul şi acelaşi.

Nesăbuitul se aştepta la uimirea ei îmbinată cu oarecare sfiiciune, se aştepta la o mica vijelie ce s-ar fi încheiat cu câteva lacrimi; greşea însă amarnic şi greşeala lui nu ţinu multă vreme. Albă la faţă ca varul şi dezlănţuită ca o furtună, Milady se ridică şi, împingându-l cu un pumn vârtos în piept, se repezi jos din pat. Era lumină aproape ca ziua.

D'Artagnan o apucă de capotul din pânză subţire de India, ca să-i ceară iertare, dar ca se smuci, încercând să-i scape din mâini. Pânza se rupse, dezgolind-o, şi pe unul din frumoşii ei umeri rotunzi şi albi el zări, cu o cutremurare de negrăit, floarea de crin, stigmatul pe viaţă, înfierat de mâna hâdă a călăului.

— Dumnezeule! răcni d'Artagnan, dând drumul capotului.

Şi rămase în pat fără glas, încremenit şi rece ca un sloi.

După groaza de pe faţa lui, Milady se simţi dată în vileag. Fără îndoială, tânărul văzuse totul; îi cunoştea acum taina, o taină cumplită, de care nimeni, afară de el, n-avea habar. Se întoarse, dar nu ca o femeie mânioasă, ci ca o panteră înjunghiată.

— Ticălosule! strigă ea. După ce m-ai trădat mişeleşte, îmi mai ştii şi taina! Să pieri!

Alergă la un cufăraş de lemn pus pe măsuţa din faţa oglinzii, îl deschise cu mâna înfrigurată şi tremurândă, scoase dinăuntru un mic pumnal cu mânerul de aur şi tăişul subţire şi, dintr-o săritură, se năpusti asupra lui d'Artagnan, pe jumătate gol.

Deşi, după cum ştim, tânărul nostru nu prea ştia ce-i frica, se înspăimântă totuşi de chipul ei răscolit, de ochii holbaţi, de obrajii ca ceara şi de buzele însângerate; se trasa spre zid ca

la vederea unui şarpe ce se târa spre el şi, întâlnind spada sub mâna-i leoarcă de sudoare, o scoase din teacă.

Fără să-i pese de spadă, Milady încercă să se urce iarăşi pe pat, ca să-l lovească; nu se opri decât când simţi ascuţişul vârfului pe gâtlej. Vru atunci să apuce lama cu amândouă mâinile; d'Artagnan o pironea însă mereu la depărtare şi, punându-i spada când în dreptul ochilor, când pe piept, se lăsă să lunece din pat, căutând a da de uşa ce răspundea în odaia cameristei.

În vremea asta, Milady se arunca nebuneşte asupra lui, ţipând ca din gură de şarpe.

Cum lupta începea să aducă a duel, d'Artagnan îşi venea încet-încet în fire.

— Bine, frumoaso, bine — spunea el — dar, pentru Dumnezeu, domoleşte-te odată, sau îţi încondeiez cu altă floare de crin frumoşii dumitale obraji!

— Mişelule! Mişelule! urla Milady.

Şi în vreme ce căuta mereu uşa, d'Artagnan se apăra.

La auzul gălăgiei ce-o făceau, ea răsturnând mobilele pentru a înainta spre el, iar el strecurându-se îndărătul mobilelor pentru a se feri de ea, Ketty deschise uşa. D'Artagnan, care căutase neîncetat să se apropie de uşă, era doar la vreo trei paşi depărtare. Dintr-o singură săritură, ajunse din camera stăpânei în a cameristei şi, iute ca fulgerul, închise uşa după el, proptind-o cu tot trupul, în vreme ce Ketty trăgea zăvorul.

Din ce în ce mai îndârjită, Milady încerca, cu puteri mai presus decât ale unei femei, să dea la o parte propteaua ce-o ţinea închisă; când simţi că aşa ceva nu era cu putinţă, începu să-şi înfigă pumnalul în uşă până când câteva lovituri străpunseră lemnul. La fiecare lovitură, slobozea şi un blestem.

— Iute, iute, Ketty — şopti d'Artagnan, după ce trăsese zăvorul — ajută-mă să ies din casă; dac-o lăsăm să răsufle, pune lacheii să mă omoare.

— Dar cum să ieşi aşa? îi spuse Ketty. Eşti gol de tot.

— Adevărat — răspunse d'Artagnan, care abia atunci îşi dădu seama în ce hal era. Îmbracă-mă cum poţi, dar iute de tot, pricepi? E vorba de viaţă şi de moarte!

Ketty pricepea, şi încă foarte bine; cât ai fi clipit, îi trânti pe el o rochie înflorată, o gogeamite bonetă şi o pelerinuţă; îi dădu pantofi, în care el îşi vârî picioarele goale, apoi îl însoţi pe scări. Era şi vremea: Milady sunase, ridicând în picioare tot palatul. Portarul deschisese porţile tocmai în clipa când Milady, şi ea pe jumătate goală, îi striga de la fereastră:

— Nu deschide!

Capitolul VIII
Cum şi-a găsit Athos echipamentul fără a mişca un deget

Tânărul o luă la fugă, în vreme ce ea îl ameninţa zadarnic de la fereastră. În clipa când îl pierdu din vedere, Milady se prăbuşi fără cunoştinţă în camera ei.

D'Artagnan era atât de buimăcit, încât, lăsând-o pe Ketty în voia soartei, străbătu în goană jumătate din Paris şi nu se opri decât în faţa uşii lui Athos. Zăpăceala, spaima care-l biciuia, strigătele unor patrule alergând după el şi sudălmile câtorva trecători care se duceau cu noaptea în cap pe la treburile lor îl siliseră să-şi înteţească alergătura.

Trecu de-a curmezişul curţii, urcă cele două caturi care duceau la Athos şi bocăni în uşă de parc-ar fi vrut s-o sfarme. Grimaud veni să-i deschidă, cu ochii umflaţi de somn. D'Artagnan dădu buzna înăuntru, gata-gata să-l răstoarne la pământ. Cu toată muţenia lui obişnuită, valetului îi venise de data asta graiul.

— Hei! răcni el. Ce cauţi aici, târâtură? Ce pofteşti, caraghioaso?

D'Artagnan îşi ridică boneta de pe ochi şi-şi scoase mâinile de sub pelerinuţă; la vederea mustăţilor şi a spadei scoase din teacă, bietul Grimaud se trezi că are în faţa lui un bărbat. Îşi zise atunci că era cine ştie ce ucigaş.

— Ajutor! Săriţi! Ajutor! începu el să strige.

— Gura, nenorocitule! îi porunci tânărul. Sunt d'Artagnan, nu mă mai cunoşti? Unde ţi-e stăpânul?

— Dumneavoastră, domnule d'Artagnan? se cruci Grimaud. Nu se poate!

— Grimaud — zise Athos, ieşind din camera lui în halat de casă — pare-mi-se, îţi îngădui să vorbeşti.

— Vai, domnule, vedeţi că...

— Tăcere!

Grimaud se mulţumi să i-l arate cu degetul pe d'Artagnan. Athos îşi recunoscu prietenul şi, oricât de potolit era din fire, se porni pe un râs cu hohote în faţa ciudatului măscărici dinaintea ochilor lui, cu boneta într-o parte, fusta mototol

peste pantofi, mânecile sumese şi mustăţile zbârlite de groază...

— Nu râde, prietene — îl opri d'Artagnan — pentru numele cerului, nu râde, căci, pe sufletul meu, îţi spun eu că nu-i nimic de râs!

Rostise aceste cuvinte cu un ton atât de răspicat şi o spaimă atât de adâncă, încât Athos îi apucă repede mâinile într-ale lui, întrebându-l:

— Eşti rănit, prietene? Ai faţa ca de var!

— Nu, dar mi s-a întâmplat ceva groaznic. Eşti singur, Athos?

— La naiba! Cine vrei să fie aici la ora asta?

— Bine, bine!

D'Artagnan se repezi în cameră la Athos.

— Hai, vorbeşte! îl îndemnă acesta, închizând uşa şi trăgând zăvorul pentru a nu fi tulburaţi. Murit-a regele? Ucis-ai pe domnul cardinal? Eşti ca de pe altă lume! Haide, haide, dă-i drumul, mor de grijă!

— Athos — începu d'Artagnan, lepădându-şi hainele de femeie şi rămânând în cămaşă — pregăteşte-te să auzi ceva de necrezut, de neînchipuit.

— Ia mai întâi halatul ăsta — zise acesta şi i-l întinse muşchetarului.

D'Artagnan îmbrăcă halatul, luând o mânecă drept alta, de zăpăcit ce era.

— Spune — îl îndemnă iarăşi Athos.

— Spun — răspunse d'Artagnan, aplecându-se la urechea prietenului şi coborând glasul. Milady are pe umăr stigmatul florii de crin.

— Ah! făcu muşchetarul, ca şi când ar fi primit un glonte în inimă.

— Ascultă, eşti sigur că *cealaltă* a murit?

— *Cealaltă? î*ngână Athos atât de înăbuşit, încât d'Artagnan abia îl auzi.

— Da, aceea despre care mi-ai vorbit într-o zi, la Amiens.

Athos scăpă un geamăt şi-şi lăsă capul în mâini.

— Asta e o femeie cam între douăzeci şi şase şi douăzeci şi opt de ani — adăugă d'Artagnan.

— Cu părul auriu — întrebă Athos — nu-i aşa?

— Da.

— Ochi albaştri ca cicoarea, răscolitori, cu gene şi sprâncene negre, aşa-i?

— Da.

— Înaltă, bine făcută? Îi lipseşte un dinte lângă caninul de sus din stânga.

— Da.

— Floarea de crin e mică, roşiatică şi cam ştearsă sub straturile de unsoare care o acoperă...

— Da.

— Spui totuşi că e englezoaică.

— I se spune Milady, dar poate fi şi franţuzoaică. Lordul de Winter nu-i decât cumnatul ei.

— Trebuie s-o văd, d'Artagnan.

— Ia seama, Athos, ia seama! Ai vrut s-o ucizi; e din cele ce ştiu să răspundă la fel, şi fără să dea greş.

— Nu va îndrăzni să crâcnească, ar însemna să se descopere singură.

— E în stare de orice! Ai văzut-o vreodată scoasă din sărite?

— Nu — răspunse Athos.

— O tigroaică, o panteră! Ah, scumpe Athos! Tare mi-e teamă că pe amândoi ne pândeşte o răzbunare cumplită.

D'Artagnan istorisi atunci toate prin câte trecuse, mânia ei nebunească şi ameninţările cu moartea.

— Aşa e — răspunse Athos — dar zău că viaţa mea nu face nici cât o para chioară. Din fericire, poimâine plecăm din Paris*;* pe cât se pare, ne îndreptăm spre La Rochelle şi, odată plecaţi...

— Te-ar urmări până la capătul pământului dacă te-ar recunoaşte, Athos; las-o să-şi verse focul numai pe mine.

— Ei, dragul meu! Ce-mi pasă mie de moarte! zise Athos. Crezi oare că mai ţin la viaţă?

— Cine ştie ce taină groaznică se ascunde sub toate astea! Athos, trebuie să fie spioana cardinalului. Fără doar şi poate!

— Atunci, ia bine seama! Dacă după chestia de la Londra cardinalul nu te ridică în slavă, apoi să ştii că te urăşte de moarte; dar cum, la urma urmelor, nu ne poate învinui făţiş şi cum orice ură trebuie şi ea cheltuită, mai cu seamă ura unui

cardinal, bagă bine de seamă! Dacă ieşi, nu ieşi singur; dacă mănânci, fii cu ochii în patru; fereşte-te de toate, în sfârşit, fereşte-te şi de umbra dumitale.

— Din fericire — răspunse d'Artagnan — e vorba să scăpăm teferi până poimâine seară, fiindcă, odată în oştire, nădăjduiesc să nu ne mai temem decât de bărbaţi.

— Până atunci — adăugă Athos — mă las şi eu de gândul de a sta deoparte şi o să te însoţesc pretutindeni; trebuie să te întorci în strada Groparilor, aşa că merg cu dumneata.

— Dar oricât de aproape ar fi de aici — spuse d'Artagnan — nu mă pot întoarce în halul ăsta.

— Aşa e — zise Athos şi sună clopoţelul.

Grimaud intră. Athos îi făcu semn să se ducă acasă la d'Artagnan şi să-i aducă hainele. După ce răspunse tot prin semne că a priceput, Grimaud plecă.

— Şi uite că tot în drum ai rămas cu echipamentul, dragă prietene — urmă Athos — căci, dacă nu mă înşel, ţi-ai lăsat toate bulendrele la Milady, care fireşte că nu va avea bunătatea să ţi le dea îndărăt. Noroc că ai safirul.

— Safirul e al dumitale, scumpe Athos! Nu mi-ai destăinuit chiar dumneata că e o bijuterie de familie?

— Da, după cum spunea tata, îl cumpărase pe vremuri cu două mii de taleri; făcea parte din darurile de nuntă ale mamei; şi într-adevăr e minunat. Mama mi l-a dăruit mie, iar eu, nebun cum eram, în loc să păstrez inelul ca pe ceva sfânt, l-am dat, la rândul meu, acestei ticăloase.

— Atunci, scumpul meu, ia-ţi îndărăt inelul, la care înţeleg că trebuie să ţii mult.

— Să iau îndărăt inelul, după ce l-a purtat în deget netrebnica aceea? Niciodată! Inelul ăsta e pătat, d'Artagnan.

— Vinde-l atunci.

— Să vând un safir pe care mi l-a dăruit mama? îţi mărturisesc, mi s-ar părea că-i o nelegiuire.

— Atunci, pune-l amanet. Tot o să-ţi dea pentru el o mie de taleri. Cu suma asta poţi ieşi din toate încurcăturile, şi pe urmă, cum faci rost de bani, scoţi amanetul, adică îţi iei îndărăt inelul, spălat de vechile pete, căci va fi trecut şi prin mânuţele cămătarilor.

Athos zâmbi.

— Eşti un tovarăş încântător — răspunse el — scumpe d'Artagnan; îi mai înviorezi pe bieţii amărâţi cu veselia dumitale nesecată. Bine! Să amanetăm inelul, dar cu o condiţie!

— Care?

— Cinci sute de taleri dumneata şi cinci sute eu.

— Ce-ţi trece prin gând, Athos? N-am nevoie nici măcar de un sfert din suma asta, eu care fac parte din gardă şi pot să pun mâna pe bani vânzând şaua. Ce-mi trebuie mie? Un cal pentru Planchet, atâta tot. Pe urmă, uiţi că am şi eu un inel.

— La care ţii şi mai mult decât ţin eu la al meu; cel puţin aşa mi s-a părut.

— Da, fiindcă într-o împrejurare hotărâtoare el ne poate scoate nu numai din cine ştie ce mare încurcătură, dar şi din cine ştie ce mare primejdie; nu e numai un diamant preţios, e, mai ales, un talisman fermecat.

— Nu prea te înţeleg, dar mă mulţumesc să te cred. Hai să ne întoarcem la inelul meu, sau mai bine zis la al dumitale; vei primi jumătate din suma ce ni se va da pe el sau, de nu, îl arunc în Sena, şi teamă mi-e că n-o să dea peste vreun peşte atât de cumsecade, încât să ni-l aducă înapoi, ca lui Policrat1.

— Bine! Atunci, fie — primi d'Artagnan.

În clipa aceea intră Grimaud, însoţit de Planchet, care, îngrijorat de soarta stăpânului şi curios să afle ce i se întâmplase, prinsese prilejul nimerit pentru a-i aduce chiar el veşmintele.

D'Artagnan se îmbrăcă, Athos de asemenea. Când amândoi erau gata de plecare, Athos îi făcu lui Grimaud un semn, ca şi cum cineva ar ochi, iar valetul se şi repezi la flinta din cui, gata şi el să-şi însoţească stăpânul.

Ajunseră teferi în strada Groparilor. Bonacieux, care stătea în prag, îi aruncă lui d'Artagnan o privire şăgalnică.

---

1 Tiranul din Samos, neliniştit de fericirea lui continuă, a aruncat în mare un inel de cel mai mare preţ, socotind să înlăture astfel loviturile eventuale ale soartei. Zeiţa Fortuna nu a acceptat însă această jertfă voită şi i-a restituit inelul, prin burta unui peşte care a fost pescuit pentru masa lui Policrat. Acesta a avut atunci presentimentul sfârşitului fericirii, ceea ce s-a şi întâmplat curând, tiranul fiind prins şi omorât pe cruce de Oronte, locotenentul lui Darius.

— Ei, dragă chiriaşule — îi spuse — grăbeşte-te, te aşteaptă sus o fată frumoasă şi, după cum ştii, femeilor nu prea le place să aştepte.

— E Ketty — murmură d'Artagnan.

Şi se avântă spre gang.

Într-adevăr, în tinda din faţa camerei lui, ghemuită la uşă, biata fată tremura vargă. Cum îl zări, dădu drumul necazurilor.

— Mi-ai făgăduit să mă ocroteşti, mi-ai făgăduit să mă scapi de mânia ei; nu uita că de la dumneata mi se trag toate.

— Da, da, aşa e — răspunse d'Artagnan — n-avea grijă, Ketty. Spune-mi, te rog, ce s-a mai întâmplat după plecarea mea?

— Mai ştiu eu ce! urmă Ketty. A ţipat până a strâns toate slugile. Era ca nebună. Nu e blestem cu care să nu te fi blestemat. M-am gândit atunci c-o să-şi aducă aminte că ai intrat prin camera mea şi c-o să mă creadă în înţelegere cu dumneata; mi-am luat bruma de bani ce aveam, boarfele mai curăţele şi p-aci mi-a fost drumul.

— Sărăcuţa de tine! Ce-i de făcut acum? Poimâine plec.

— Fă ce vrei, domnule cavaler, dar ajută-mă să plec din Paris, să plec din Franţa.

— Totuşi nu pot să te iau cu mine la un asediu — îi spuse d'Artagnan.

— Nu, dar poate că-mi găseşti un loc în provincie, la vreo cunoştinţă de-a dumitale, în ţinutul dumitale, de pildă.

— Vai, fetiţă dragă! în ţinutul meu, doamnele n-au cameriste. Dar, stai, am găsit. Planchet, du-te şi-l caută pe Aramis. Să vină numaidecât. Avem să-i spunem ceva foarte însemnat.

— Pricep — încuviinţă Athos — dar de ce nu pe Porthos? Pare-mi-se, marchiza lui...

— Pe marchiza lui Porthos o îmbracă secretarii lui bărbată-său — răspunse d'Artagnan, râzând. De altminteri, Ketty nici n-ar vrea să locuiască în strada Urşilor. Nu-i aşa, Ketty?

— Aş locui oriunde ar fi, numai să mă pot ascunde, şi să nu-mi dea de urmă.

— Şi acum, Ketty, fiindcă o să ne despărţim curând, şi fiindcă nu mai eşti geloasă pe mine...

— Domnule cavaler, de departe sau de aproape — mărturisi Ketty — o să te iubesc totdeauna.

— Ia te uită unde se cuibăreşte statornicia? murmură Athos.

— Şi eu de asemenea — îi spuse d'Artagnan — şi eu de asemenea o să te iubesc totdeauna, fii pe pace. Dar aş vrea să-mi dai un răspuns. Şi să ştii că de data asta pun mare preţ pe întrebarea mea: n-ai auzit niciodată vorbindu-se de o femeie tânără care a fost răpită într-o noapte?

— Stai puţin... Dumnezeul meu! Domnule cavaler, tot o mai iubeşti pe femeia aceea?

— Nu eu, unul din prietenii mei o iubeşte. Uite Athos, care e aici.

— Eu? se scutură Athos, cu teama omului gata să calce pe o năpârcă.

— Fireşte că tu! zise d'Artagnan, strângând mâna muşchetarului. Ştii foarte bine că-i purtăm cu toţii de grijă bietei doamne Bonacieux. De altminteri, Ketty va tăcea chitic. Nu-i aşa, Ketty? Mă înţelegi, fetiţo — urmă d'Artagnan — e soţia pocitaniei pe care ai văzut-o în pragul uşii când ai intrat aici.

— Doamne Dumnezeule i se îngrozi Ketty. Iar m-apucă spaima; numai de nu m-ar fi recunoscut!

— Cum? Să te fi recunoscut? L-ai mai văzut vreodată pe insul ăsta?

— A venit de două ori la Milady.

— Asta-i bună! Şi cam când?

— Să tot fie cincisprezece sau optsprezece zile de atunci.

— Tocmai aşa.

— Aseară a venit iar.

— Aseară?

— Da, chiar înaintea dumitale.

— Dragă Athos, suntem încercuiţi de o reţea de spioni. Şi crezi că te-a recunoscut, Ketty?

— Mi-am tras eu boneta pe ochi când l-am zărit, dar poate să fi fost prea târziu.

— Coboară dumneata, Athos, pentru că se sfieşte mai puţin de dumneata decât de mine, şi vezi dacă tot mai stă în uşă.

Athos coborî şi se întoarse iute.

— A plecat — vesti el — şi casa e încuiată.

— S-a dus să le dea raportul şi să le spună că toţi porumbeii sunt acum în porumbar.

— Foarte bine! Atunci, bai să ne luăm şi noi zborul — îi sfătui Athos — şi să nu lăsăm aici decât pe Planchet, ca să ne dea de veste.

— Ia stai! Şi cu Aramis, pe care am trimis să-l cheme, ce facem?

— Aşa e, Athos, să-l aşteptăm pe Aramis.

În clipa aceea intră şi Aramis. I se povestiră cele petrecute, stăruindu-se asupra grabei de a găsi un loc pentru Ketty printre cunoştinţele sale de vază.

După ce stătu să se mai gândească, Aramis spuse, roşind:

— E ceva la care ţii cu adevărat, d'Artagnan?

— Ţi-aş rămâne recunoscător toată viaţa.

— Iată, doamna de Bois-Tracy mi-a cerut pentru una din prietenele ei, care mi se pare că locuieşte în provincie, o cameristă de încredere, şi dacă dumneata, scumpe d'Artagnan, poţi să răspunzi de domnişoara...

— Oh, domnule — se rugă Ketty — credeţi-mă că voi fi pe deplin credincioasă cui mă va ajuta să părăsesc Parisul.

— Atunci — urmă Aramis — e cât se poate de bine.

Aşezându-se la o masă, scrise câteva cuvinte, pe care le pecetlui cu un inel şi le dădu fetei.

— Şi acum, fetiţo — îi spuse d'Artagnan — ştii şi tu că aici nu mai e de noi, dar nici de tine. Aşadar, să ne despărţim. Ne vom vedea în zile mai bune.

— În orice vreme ne-am întâlni şi pe orice meleaguri — adăugă Ketty — mă vei găsi iubindu-te la fel, domnule Cavaler, cum te iubesc şi astăzi.

— Jurământ de muieruşcă — îngână Athos, în vreme ce d'Artagnan se ducea s-o însoţească pe scări.

Curând după aceea, cei trei tineri se despărţiră, dându-şi întâlnire la Athos către ora patru după-amiază şi lăsând în grija lui Planchet paza locuinţei. Aramis se întoarse acasă la el, iar Athos şi D'Artagnan plecară să vadă ce puteau face cu safirul.

Precum bănuise gasconul nostru, li se oferi uşor trei sute de pistoli împrumut pentru inel. Mai mult chiar, cămătarul le

spuse că, dacă ar fi vrut să-l vândă, era gata să le dea până la cinci sute de pistoli, deoarece inelul se potrivea de minune cu nişte cercei pe care-i avea.

Zeloşi ca doi ostaşi şi pricepuţi ca doi cunoscători, Athos şi d'Artagnan izbutiră să cumpere numai în trei ceasuri întreg echipamentul unui muşchetar. De altminteri, Athos era din plămadă subţire şi nobil până în vârful unghiilor. Când îi plăcea câte ceva, plătea preţul cerut, fără a încerca măcar să se tocmească. D'Artagnan ar fi vrut să se mai amestece la cumpărături, dar Athos îi punea zâmbind mâna pe umăr şi celălalt pricepea că tocmeala i se potrivea lui, mic gentilom gascon, dar nu unui bărbat cu ţinută de prinţ.

Muşchetarul găsi un minunat cal andaluz, negru ca tăciunele, cu nări de foc aprins, cu picioare zvelte şi armonioase, care împlinea şase ani. Îl cercetă cu multă luare-aminte şi nu-i găsi nici un cusur. Preţul vânzării era o mie de livre. Poate că ar fi izbutit să-l aibă mai ieftin, dar în vreme ce d'Artagnan se târguia cu geambaşul, Athos îi şi numără pe masă cei o sută de pistoli ceruţi.

Grimaud căpătă un cal picard, îndesat şi viguros, care costa trei sute de livre.

Dar după ce au mai cumpărat şaua pentru acest din urmă cal şi armele lui Grimaud, din cei o sută cincizeci de pistoli ai lui Athos nu mai rămânea nici o leţcaie. D'Artagnan îşi pofti prietenul să se înfrupte şi din partea lui, fie că mai târziu i-ar fi dat îndărăt banii împrumutaţi. Drept răspuns, Athos se mulţumi să ridice din umeri.

— Cât dădea cămătarul ca să-şi ia safirul? întrebă Athos.

— Cinci sute de pistoli.

— Adică două sute de pistoli mai mult: o sută de pistoli pentru dumneata, o sută pentru mine. Dar asta-i o adevărată avere, prietene; ia întoarce-te la cămătar.

— Cum, vrei...?

— Şi, zău, inelul ăsta mi-ar aminti lucruri mult prea triste; apoi, n-o să avem niciodată trei sute de pistoli ca să-i dăm îndărăt, aşa că din târgul ăsta tot noi am pierde două mii de livre. Du-te de-i spune, d'Artagnan, să-şi ia inelul şi vino cu cei două sute de pistoli.

— Mai gândeşte-te, Athos.

— Banii peşin sunt scumpi în vremurile noastre şi trebuie să te deprinzi cu jertfele. Du-te, d’Artagnan, du-te; Grimaud te va însoţi cu flinta lui.

Peste o jumătate de ceas, d’Artagnan sc întoarse teafăr, cu cele două mii de livre.

Şi astfel a găsit Athos, chiar la el în casă, o bogăţie la care nici nu se aştepta.

Capitolul IX
Arătarea

La patru după-amiază, cei patru prieteni se aflau aşadar cu toţii la Athos. Nu mai aveau nici o grijă de echipament şi chipurile lor nu mai oglindeau decât neliniştile tainice ale fiecăruia, căci îndărătul oricărei fericiri ce-şi trăieşte clipa se ascunde totuşi o temere de viitor.

Şi deodată, Planchet intră în cameră aducând două scrisori pentru d'Artagnan. Una era un răvaş împăturit frumos în lung, cu o pecete fină de ceară verde, înfăţişând un porumbei ce ţinea în cioc o mlădiţă. Cealaltă era o scrisoare mare, pătrată, grea de strălucirea cruntului blazon al eminenţei sale, cardinalul-duce.

La vederea răvaşului, inima lui d'Artagnan tresări, căci i se păru că recunoaşte scrisul. Şi cu toate că nu văzuse acest scris decât o singură dată, îi păstrase amintirea în adâncul inimii. Luă aşadar răvaşul şi-l deschise înfrigurat.

Plimbă-te — stătea scris acolo — *miercurea viitoare între şase şi şapte seara pe drumul spre Chaillot şi uită-te bine în caleştile ce vor trece; dar dacă ţii la viaţa dumitale şi la a celor care te iubesc, nu scăpa nici un cuvânt, nici o mişcare care să dea de bănuit că ai recunoscut-o pe aceea care înfruntă totul numai pentru a te zări o clipă.*

Nici o semnătură.

— E o capcană — vorbi Athos — nu te duce, d'Artagnan.

— Totuşi — răspunse d'Artagnan — mi se pare că recunosc slovele.

— Poate să fie un scris schimbat — stărui Athos. Pe vremea asta, la şase sau şapte seara drumul spre Chaillot e pustiu de tot; ca şi când te-ai duce la plimbare în pădurea de la Bondy.

— Dar dacă ne-am duce cu toţii? propuse d'Artagnan. Ce dracu, n-o să ne înghită pe toţi patru; şi, pe deasupra, patru valeţi, cu toţi caii şi toate armele.

— Apoi avem şi noi prilejul să ne fălim cu alaiul nostru — adăugă Porthos.

— Dar dacă îţi scrie o femeie — se amestecă Aramis — şi

dacă femeia asta nu vrea să fie văzută, gândeşte-te, d'Artagnan, că o poţi compromite, ceea ce nu şade frumos din partea unui gentilom.

— Noi vom rămâne în urmă — lămuri Porthos — şi el va merge singur înainte.

— Aşa e, dar un foc de pistol se trage repede dintr-o trăsură în goană.

— Aş! făcu d'Artagnan. N-o să mă nimerească. Ne luăm atunci după caleaşcă şi-i curăţăm pe toţi dinăuntru. Unde pui că ne mai descotorosim de câţiva duşmani.

— Are dreptate — încuviinţă Porthos. Miroase a bătălie; de altfel, tot trebuie să ne încercăm şi armele!

— Bine! Hai s-o facem şi p-asta! adăugă Aramis, cu tonul lui molcom şi nepăsător.

— Cum vreţi — primi Athos.

— Domnilor — urmă d'Artagnan acum e patru şi jumătate, adică avem vreme să fim la şase pe drumul spre Chaillot.

— Apoi, dacă plecăm prea târziu, nu ne-ar mai vedea nici lumea şi ar fi păcat — desluşi Porthos. Haideţi să ne pregătim, domnilor.

— Dar uiţi de a doua scrisoare — aminti Athos — şi, după cum arată sigiliul, eu cred că face s-o deschizi; în ceea ce mă priveşte, îţi mărturisesc, dragă d'Artagnan, că scrisoarea asta mă îngrijorează ceva mai mult decât fiţuica pe care ţi-ai lunecat-o uşurel pe inimă.

D'Artagnan se îmbujoră.

— Aşa e — grăi el. Ia să vedem, domnilor, ce vrea cu mine excelenţa sa.

Deschise scrisoarea şi citi:

Domnul d'Artagnan din garda regelui, compania des Essarts, este aşteptat la palatul cardinalului astă-seară la ora opt.

La Houdiniere,
Căpitan al gărzii

— Drace! exclamă Athos. Iată o întâlnire ceva mai îngrijorătoare decât cealaltă.

— O să mă duc la a doua după ce mă întorc de la întâia; una e la şapte, cealaltă la opt — vreme berechet pentru amândouă.

— Hm! Eu nu m-aş duce — îşi dădu părerea Aramis. Un adevărat cavaler nu poate lipsi de la o întâlnire dată de o doamnă, dar un gentilom cuminte se poate scuti de a se duce la eminenţa Sa, mai ales când îl paşte gândul că nu l-a chemat pentru cine ştie ce drăgălăşenii.

— Sunt de părerea lui Aramis — încuviinţă Porthos.

— Domnilor — răspunse d'Artagnan — am mai primit, prin domnul de Cavois, o invitaţie asemănătoare din partea eminenţei sale, pe care n-am luat-o în seamă, şi a doua zi m-a izbit năpasta: a dispărut Constance. Aşa că, orice s-ar întâmpla, eu tot mă duc.

— Dacă asta ţi-e hotărârea — spuse Athos — atunci du-te.

— Şi Bastilia? întrebă Aramis.

— Ducă-se naibii! Mă scoateţi voi de acolo — răspunse d'Artagnan.

— Fireşte — rostiră Aramis şi Porthos, cu cea mai minunată încredere, ca şi cum ar fi fost un lucru cât se poate de uşor — fireşte că te-am scoate de acolo; dar, până atunci, cum trebuie să plecăm poimâine, n-ar fi rău s-o laşi mai încetişor cu Bastilia.

— Şi noi am face mai bine să nu-l părăsim toată seara — vorbi şi Athos. Să-l aşteptăm fiecare la altă poartă a palatului, cu câte patru muşchetari în spatele nostru, şi dacă vedem ieşind vreo caleaşcă închisă şi mai bătătoare la ochi, tăbărâm pe ea. De multă vreme nu ne-am mai răfuit cu garda eminenţei sale, şi domnul de Tréville o fi crezând c-am şi murit.

— Hotărât lucru, Athos — se bucură Aramis — erai făcut să fii general de armată. Ce ziceţi, domnilor, de planul ăsta?

— Minunat! încuviinţară într-un glas tinerii.

— Atunci, alerg până la palat şi dau de veste camarazilor să fie gata la ora opt se bucură Porthos. Ne întâlnim în Piaţa Palatului Cardinalului. Voi, în timpul ăsta, daţi poruncă valeţilor să pună şeile pe cai.

— Dar eu n-am cal — mărturisi d'Artagnan. O să iau unul de la domnul de Tréville.

— Nu e nevoie — îl opri Aramis — poţi lua unul din ai mei.

— Dar câţi ai? îl întrebă d'Artagnan.

— Trei — răspunse, zâmbind, Aramis.

— Dragul meu — se minună Athos — eşti, fără doar şi poate, poetul cu cel mai grozav grajd din Franţa şi din Navarra!

— Ascultă, dragă Aramis, dar nici n-o să ai ce face cu trei cai; aşa e? Nu înţeleg, cum de ai cumpărat atâţia?

— Nu i-am cumpărat, al treilea mi l-a adus chiar azi-dimineaţă un servitor fără livrea, care n-a vrut să-mi destăinuiască al cui era calul; mi-a spus doar c-a primit poruncă de la stăpânul lui...

— Sau de la stăpâna lui — îi tăie vorba d'Artagnan.

— Totuna — mormăi Aramis, rumen la faţă... Mi-a spus doar c-a primit poruncă de la stăpâna lui să-mi lase calul în grajd, fără să destăinuiască cine-l trimitea.

— Numai poeţilor li se pot întâmpla asemenea năzdrăvănii — întări răspicat Athos.

— Atunci, să facem cum e mai bine — hotărî d'Artagnan. Ia spune, pe care din cei doi cai o să-l încaleci: pe cel cumpărat sau pe cel primit în dar?

— Fireşte că pe cel primit! înţelegi, d'Artagnan, cum o să jignesc pe...

— Pe donatorul necunoscut — întregi d'Artagnan.

— Sau pe misterioasa donatoare — adăugă Athos.

— Prin urmare, calul cumpărat nu-ţi mai e de nici un folos, nu-i aşa?

— Cam aşa.

— Şi l-ai ales chiar dumneata?

— Nici nu-ţi închipui cu câtă grijă! Siguranţa călăreţului, ştii şi dumneata, atârnă mai întotdeauna de cal.

— Atunci, lasă-mi-l mie, cu preţul cu care l-ai cumpărat.

— Voiam chiar să ţi-l ofer, dragă d'Artagnan, cu rugămintea să-ţi iei tot răgazul până-mi vei înapoia o sumă de nimic...

— Cât l-ai plătit?

— Opt sute de livre.

— Poftim patruzeci de pistoli dubli, dragă prietene — răspunse d'Artagnan, scoţând banii din buzunar. Ştiu că ţi se plătesc poemele în moneda asta.

— Înseamnă atunci că eşti bogat, răspunse Aramis.

— Bogat, chiar foarte bogat, dragul meu!

Şi d'Artagnan îşi zăngăni pistolii rămaşi în buzunar.

— Trimite-ţi şaua la Palatul Muşchetarilor şi ţi se va aduce de acolo calul, o dată cu ai noştri.

— Foarte bine, dar ştiţi că e aproape cinci, ar trebui să ne grăbim.

Un sfert de ceas mai târziu, Porthos se ivea la unul din capetele străzii Férou, pe un armăsar spaniol de toată frumuseţea. Mousqueton îl urma pe un cal din Auvergne, mic, dar foarte frumos. Trufaşul Porthos era strălucitor de bucurie.

În acelaşi timp, Aramis se ivea şi el la celălalt capăt al străzii, pe un neasemuit armăsar englez; Bazin îl urma călare pe un murg, ducând de dârlogi un viguros bidiviu din Mecklemburg: era calul lui d'Artagnan.

Cei doi muşchetari se întâlniră în faţa porţii; Athos şi d'Artagnan îi priveau de la fereastră.

— Drace — zise Aramis — ai un cal de o rară frumuseţe, dragă Porthos.

— Da — răspunse Porthos — e calul care trebuia să mi-l trimită din capul locului; şolticarul de soţ l-a înlocuit cu celălalt; dar omul şi-a căpătat pedeapsa cuvenită, iar eu nu mai am acum de ce să mă plâng.

Planchet şi Grimaud sosiră, la rândul lor, purtând de frâu caii stăpânilor; d'Artagnan şi Athos coborâră în stradă şi, încălecând alături de ceilalţi, toţi patru o porniră la drum: Athos pe calul datorat soţiei lui, Aramis pe cel datorat iubitei, Porthos pe cel datorat doamnei Coquenard şi, în sfârşit, d'Artagnan pe cel datorat norocului, cea mai neasemuită iubită de pe lume. Valeţii îi urmară.

Aşa cum gândise Porthos, alaiul sărea în ochii tuturor; dacă doamna Coquenard i-ar fi ieşit în cale lui Porthos şi l-ar fi văzut ce falnic arăta pe frumosul lui armăsar spaniol, fără îndoială că nu i-ar fi părut rău de rana care picurase sânge din casa de fier a soţului ei.

În preajma palatului Luvru, cei patru prieteni îl întâlniră pe domnul de Tréville, care se întorcea de la Saint-Germain; el îi opri pentru a lăuda minunatul lor alai, fapt ce strânse la iuţeală sute de gură-cască împrejur.

D’Artagnan se folosi de întâmplare pentru a-i vorbi domnului de Tréville de scrisoarea cu mare pecete roşie şi cu blazonul ducal; e lesne de înţeles că de cealaltă scrisoare nu pomeni nimic. Domnul de Tréville îi încuviinţă hotărârea luată, încredinţându-l că dacă a doua zi nu se va fi arătat nicăieri, el va şti să-l găsească oriunde ar fi fost.

Tocmai atunci, orologiul Samaritencei bătu ora şase; mărturisind că au o întâlnire, cei patru prieteni îşi cerură iertare şi se despărţiră de domnul de Tréville.

Fără a slăbi goana, ajunseră curând pe drumul care ducea la Chaillot; vălul înserării cobora; trăsurile treceau în sus şi în jos; urmat la câţiva paşi de prietenii lui, d’Artagnan îşi împlânta mereu privirea în fundul caleştilor, dar nu zărea pe nimeni cunoscut. În cele din urmă, după un sfert de ceas de aşteptare, pe când amurgul întuneca zările, o trăsură se ivi în goana mare pe drumul dinspre Sèvres. Un glas lăuntric îi şopti lui d’Artagnan că acolo, în trăsură, se afla aceea care-i dăduse întâlnire; era şi el uimit cât de tare îi bătea inima. Aproape în aceeaşi clipa, o femeie îşi scoase capul afară, cu două degete pe buze, ca pentru a-i face semn să tacă sau pentru a-i trimite o sărutare; d’Artagnan scăpă un uşor strigăt de bucurie: femeia, sau mai curând arătarea aceea, căci trăsura trecuse fulgerător ca o vedenie, era doamna Bonacieux. Cu o mişcare necugetată, şi în ciuda stăruitoarei rugăminţi, d’Artagnan dădu pinteni calului şi, din câteva salturi, ajunse din urmă caleaşca; dar geamul de la uşiţă era acum bine închis: arătarea de o clipă pierise.

D’Artagnan îşi aminti atunci cuvintele din răvaş; *„Dacă ţii la viaţa dumitale şi la a celor care te iubesc, să nu faci nici o mişcare, ca şi când n-ai fi văzut nimic.”* Se opri deci, tremurând nu pentru el, ci pentru sărmana femeie, care, fără îndoială, înfruntase mare primejdie dându-i fugara întâlnire.

Trăsura îşi urma drumul gonind mereu şi pieri în adâncurile depărtate ale Parisului. D’Artagnan rămăsese încremenit locului, neştiind ce să gândească. Dacă era doamna Bonacieux şi dacă se întorcea la Paris, atunci ce rost avea acea întâlnire de o clipă, ce rost acel fulgerător schimb de priviri, ce rost acea sărutare în vânt? Dacă, pe de altă parte, nu era ea, ceea ce de asemenea ar fi fost cu putinţă, căci în

lumina slabă a amurgului oricine se putea înşela, dacă nu era ea, atunci n-o fi fost cumva începutul unei urzeli împotriva lui, nu-l momeau oare cu femeia care ştiau că-i e dragă?

Cei trei tovarăşi se apropiară de el. Tustrei văzuseră bine un cap de femeie la geamul caleştii, dar nici unul din ei, afară de Athos, n-o cunoştea pe doamna Bonacieux. De altminteri, părerea lui Athos era că femeia din trăsură fusese într-adevăr doamna Bonacieux, dar, mai puţin năucit de chipul ei frumos decât d'Artagnan, zărise parcă în fundul trăsurii şi un cap de bărbat.

— Dacă e aşa — spuse d'Artagnan — atunci se vede că o duc dintr-o închisoare în alta. Dar, la urma urmelor, ce-or fi având de gând cu ea, sărmana, şi cum o s-o mai întâlnesc vreodată?

— Prietene — răspunse îngândurat Athos — ţine minte că morţii sunt singurii pe care nu-i chip să-i mai întâlneşti pe pământ. Ştii, ca şi mine, ceva în privinţa asta, nu-i aşa? Dacă iubita dumitale n-a murit, dacă e aceea pe care am zărit-o adineauri, atunci într-o bună zi tot vei da de ea. Şi, sfinte Dumnezeule — adăugă el, cu tonul lui morocănos de totdeauna — poate chiar mai curând decât te aştepţi.

Se auzi bătând ora şapte şi jumătate — trăsura fusese în întârziere cu vreo douăzeci de minute faţă de întâlnirea dată. Prietenii lui d'Artagnan îi aduseră aminte că avea de făcut şi o vizită, dar că tot ar mai fi avut vreme să se răzgândească. D'Artagnan era însă grozav de încăpăţânat şi totodată curios, îşi pusese în minte că se va duce la Palatul Cardinalului şi că va afla tot ce voia să-i spună eminenţa sa. Nimic nu l-ar fi putut abate de la hotărârea lui.

Ajunseră în strada Saint-Honore; în Piaţa Palatului Cardinalului îi găsiră pe cei doisprezece muşchetari grabnic chemaţi, care se plimbau de colo-colo, în aşteptarea camarazilor. Numai atunci li se lămuri despre ce era vorba.

D'Artagnan era cunoscut în vrednicul corp al muşchetarilor maiestăţii sale, unde se ştia că într-o zi îşi va avea locul; era deci socotit dinainte ca un tovarăş de-al lor. Drept urmare, toţi primiră cu dragă inimă misiunea pentru care fuseseră chemaţi acolo; de altminteri, după toate semnele, era vorba să i se joace un renghi pe cinste domnului cardinal şi

oamenilor lui, iar pentru asemenea ispravă aceşti vrednici gentilomi erau totdeauna gata.

După ce-i împărţi în trei grupe, Athos luă conducerea uneia din ele, încredinţă a doua lui Aramis, iar a treia lui Porthos; fiecare grupă se puse apoi la pândă în faţa unei ieşiri. Cât priveşte pe d'Artagnan, el intră cutezător pe poarta cea mare.

Deşi ştia că e sprijinit temeinic, tânărul tot nu se simţea pe deplin liniştit, în vreme ce urca pas cu pas scara mare a palatului. Purtarea lui faţă de Milady aducea oarecum a trădare şi cam bănuia el legăturile politice dintre ea şi cardinal; mai mult, de Wardes, pe care-l rănise atât de greu, se număra printre credincioşii eminenţei sale, şi d'Artagnan ştia că dacă eminenţa sa era neînduplecată cu duşmanii, în schimb se arăta nespus de apropiată faţă de prieteni. „Dacă de Wardes i-a povestit cardinalului păţania lui, ceea ce e sigur, şi dacă m-a recunoscut, ceea ce se prea poate — îşi spunea d'Artagnan, clătinând din cap — atunci trebuie să mă socotesc osândit dinainte. Dar de ce o fi aşteptat până astăzi? Nu-i greu de ghicit: Milady trebuie să se fi plâns împotriva mea cu făţărnicia lacrimilor ei, atât de mişcătoare, iar nelegiuirea mea din urmă a făcut să dea pe dinafară paharul. Din fericire — gândea el — bunii mei prieteni sunt jos şi n-or să lase să mă ridice chiar aşa, fără să mă apere. Totuşi, compania muşchetarilor domnului de Tréville nu poate duce singură război cu cardinalul, care ţine în mâinile lui toată Franţa şi în faţa căruia regina n-are nici o putere, iar regele nici o voinţă. D'Artagnan prietene, eşti cutezător, plin de straşnice însuşiri, dar femeile or să te dea gata!"

Ajunsese tocmai la această tristă încheiere când trecu pragul anticamerei. Dădu scrisoarea uşierului de serviciu, care, după ce-l duse în sala de aşteptare, se făcu nevăzut înăuntrul palatului.

În acea sală de aşteptare se mai aflau cinci sau şase ostaşi de-ai domnului cardinal, care, recunoscându-l pe d'Artagnan şi ştiind că el îl rănise pe Jussac, îl priviră cu un zâmbet ciudat. Zâmbetul acesta i se păru lui d'Artagnan a fi un soi de semn rău*;* dar gasconul nostru nu-şi pierdea prea uşor cumpătul sau, mai degrabă, datorită trufiei înnăscute în toţi cei din ţinutul lui, nu lăsă să se întrevadă ceea ce-i răscolea

sufletul, mai ales că ceea ce i-l răscolea cam semăna a frică; se înfipse deci în faţa ostaşilor cardinalului, aşteptând cu mâna în şold, într-o atitudine care nu era lipsită de măreţie.

Uşierul intră din nou şi-i făcu semn lui d’Artagnan să-l urmeze. I se păru tânărului că ostaşii din garda cardinalului şuşoteau intre ei, privindu-l cum o lua din loc.

Trecu printr-un coridor, străbătu un salon mare, intră într-o bibliotecă şi se trezi în faţa unui bărbat care şedea la birou şi scria.

După ce îl însoţise, uşierul pieri fără să scoată nici un cuvânt. D’Artagnan rămase în picioare şi privi cu luare-aminte bărbatul din faţa lui. Crezu la început că era vreun judecător care-i cerceta dosarul, dar pe urmă îşi dădu seama că omul de la birou scria sau, mai curând, meşterea la rânduri de lungimi diferite, scandând cuvinte pe degete; se afla deci în faţa unui poet. După câteva clipe, poetul închise manuscrisul, pe coperta căruia stătea scris: „MIRAME, tragedie în cinci acte”. Îşi ridică ochii. Era cardinalul.

Capitolul X
O vedenie înspăimântătoare

Cardinalul îşi sprijini cotul pe manuscris, capul pe mâini şi se uită o clipă la tânăr. Nimeni n-avea un ochi atât de adânc pătrunzător ca ducele de Richelieu, şi d'Artagnan îi simţi privirea alergându-i prin vene, de parcă l-ar fi scuturat frigurile. Nu-şi pierdu însă cumpătul. Îşi ţinea pălăria în mână, adulmecând toanele eminenţei sale, fără să se arate prea ţanţoş, dar nici prea umil.

— Domnule — începu cardinalul — dumneata eşti un d'Artagnan din Béarn?

— Da, monseniore — răspunse tânărul.

— Sunt mai multe ramuri de d'Artagnan la Tarbes şi în împrejurimi — urmă cardinalul. De care din ele ţii dumneata?

— Sunt fiul acelui d'Artagnan care a luat parte la războaiele religioase sub marele rege Henric, tatăl maiestăţii sale.

— Da, aşa e. Dumneata eşti cel care a plecat acum vreo şapte-opt luni de acasă ca să-şi caute norocul în capitală?

— Da, monseniore.

— Ai venit prin Meung, unde ţi s-a întâmplat ceva, nu mai ştiu bine ce, dar, în sfârşit, ceva.

— Monseniore — zise d'Artagnan — să vă spun ce mi s-a întâmplat...

— De prisos, de prisos — îi curmă vorba cardinalul, cu un zâmbet care dovedea că ştia întâmplarea la fel de bine ca şi cel care voia să i-o povestească. Erai dat în grija domnului de Tréville, nu-i aşa?

— Da, monseniore, dar tocmai că, în nenorocita aceea de întâmplare, la Meung...

— S-a pierdut scrisoarea — adăugă eminenţa sa — da, da, ştiu, dar domnul de Tréville îşi cunoaşte îndată omul numai după obraz, şi te-a trimis în compania cumnatului său, domnul des Essarts, lăsându-te să tragi nădejde că într-o zi vei intra în rândul muşchetarilor.

— Eminenţei voastre i s-au adus toate la cunoştinţă cum nu se poate mai bine — răspunse d'Artagnan.

— De atunci ţi s-au întâmplat o sumedenie de lucruri: te-ai plimbat în dosul mânăstirii Chartreux, într-o zi când ar fi fost

mai bine să fii aiurea; pe urmă, ai făcut cu prietenii dumitale o călătorie la băi la Forges; ei s-au oprit în drum, dar dumneata ai mers mai departe. Era şi firesc: aveai treabă în Anglia.

— Monseniore — bâigui d'Artagnan, buimăcit — mă duceam...

— La vânătoare, la Windsor, sau în altă parte, asta nu priveşte pe nimeni. Eu o ştiu şi p-asta fiindcă rostul meu e să le ştiu pe toate. La întoarcere ai fost primit de o persoană augustă, şi văd cu plăcere că ai păstrat darul ce ţi l-a făcut.

D'Artagnan îşi duse mâna la diamantul dăruit de regină şi întoarse repede piatra înăuntru; era însă prea târziu.

— A doua zi a venit la dumneata Cavois — urmă cardinalul. Voia să te roage să treci pe la palat; nu i-ai întors vizita şi rău ai făcut.

— Monseniore, mi-era teamă că am nemulţumit pe eminenţa voastră.

— Ei, asta-i! Dar pentru ce, domnule? Pentru că ai împlinit porunca mai-marilor dumitale cu mai multă isteţime şi cutezanţă ca oricare altul? Să mă nemulţumeşti când, dimpotrivă, ţi s-ar fi cuvenit numai laude? Eu pedepsesc pe cei ce nu ascultă poruncile, nu pe cei care, ca dumneata, le împlinesc... prea bine chiar... şi, ca dovadă, adu-ţi aminte de ziua când ţi-am trimis vorbă să vii să mă vezi şi caută să-ţi aminteşti ce s-a întâmplat în aceeaşi seară...

Chiar în seara aceea avusese loc răpirea doamnei Bonacieux. D'Artagnan se înfioră; îi veni în minte că, mai devreme cu o jumătate de ceas, sărmana trecuse pe lângă el, fără îndoială în voia aceleiaşi puteri care o răpise.

— În sfârşit — urmă cardinalul — cum de la o vreme n-am mai auzit vorbindu-se de dumneata, am vrut să ştiu ce mai faci. De altminteri, îmi datorezi şi oarecare recunoştinţă: cred că ţi-ai dat singur seama cât de cruţat ai fost în toate împrejurările.

D'Artagnan se înclină respectuos.

— Aceasta — urmă cardinalul — nu numai dintr-un simţământ de dreptate firească, dar şi ca urmare a socotelilor mele în privinţa dumitale.

D'Artagnan era din ce în ce mai uimit.

— Voiam tocmai să-ţi vorbesc despre toate astea în ziua în care ai primit invitaţia mea dintâi; dar n-ai venit. Din fericire, întârzierea n-a năruit nimic. O să vorbim astăzi. Te rog ia loc în faţa mea, domnule d’Artagnan; eşti gentilom de viţă veche, nu se cuvine să asculţi în picioare.

Şi cardinalul arătă cu degetul un scaun tânărului, care era însă atât de uimit de ceea ce se petrecea, încât aşteptă al doilea semn, ca să se aşeze.

— Eşti cutezător, domnule d’Artagnan — urmă eminenţa sa — eşti şi chibzuit, ceea ce preţuieşte şi mai mult. Îmi plac oamenii cu judecată şi inimoşi... Nu te speria — zise el, surâzând — prin oameni inimoşi înţeleg oameni curajoşi; dar, cu toate că eşti atât de tânăr şi abia ai intrat în lume, ai duşmani puternici: dacă nu vei fi cu băgare de seamă, te vor nimici.

— Vai, monseniore — răspunse tânărul — dar le va fi foarte uşor, căci ei sunt tari şi au sprijin temeinic, pe câtă vreme eu, eu sunt singur.

— Da, e adevărat; dar, aşa singur cum eşti, ai făcut până acum foarte mult şi nu mă îndoiesc că vei face şi mai mult. Totuşi, eu socot că ai nevoie de o călăuză în drumul spinos pe care ai pornit, căci, dacă nu mă înşel, ai venit la Paris plin de râvna de a ajunge departe.

— Sunt la vârsta nădejdilor nesăbuite, monseniore — răspunse d’Artagnan.

— Numai proştii au nădejdi nesăbuite, domnule, şi dumneata eşti ager la minte. Să vedem ce-ai spune de un grad de stegar în garda mea şi, după încetarea războiului, de căpetenia unei companii?

— Ah, monseniore!

— Primeşti, nu-i aşa?

— Monseniore — mormăi d’Artagnan, vădit încurcat.

— Cum! Nu primeşti? întrebă cardinalul, mirat.

— Fac parte din garda maiestăţii sale, monseniore, şi n-am de ce să fiu nemulţumit.

— Dar mi se pare — stărui eminenţa sa — că şi ostaşii mei fac parte din garda maiestăţii sale şi că de vreme ce slujeşti într-un corp francez, slujeşti pe rege.

— Monseniore, eminenţa voastră a înţeles greşit cuvintele

mele.

— Vrei să te agăţi de ceva, nu-i aşa? Înţeleg. Uite, ai găsit: înaintarea în grad, războiul care începe, prilejul ce-ţi ofer; toate astea pentru ochii lumii; iar pentru dumneata, nevoia de ocrotire temeinică; fiindcă e bine să ştii, domnule d'Artagnan, că am primit plângeri grele împotriva dumitale; se pare că nu-ţi închini zilele şi nopţile numai slujbei regale.

D'Artagnan roşi.

— De altminteri — urmă cardinalul, punând mâna pe un teanc de hârtii — am aici un întreg dosar care te priveşte; înainte însă de a-l citi, am vrut să stau de vorbă cu dumneata. Te ştiu om hotărât, şi faptele dumitale, bine îndrumate, în loc să te ducă spre rele, ţi-ar putea aduce mari foloase. Hai, gândeşte-te bine şi hotărăşte-te.

— Bunătatea eminenţei voastre mă copleşeşte — răspunse d'Artagnan — şi faţă de asemenea măreţie sufletească mă simt un biet vierme de nimic; dar fiindcă eminenţa voastră îmi îngăduie să vorbesc deschis...

D'Artagnan se opri.

— Da, vorbeşte.

— Atunci îi voi spune că toţi prietenii mei fac parte sau din corpul muşchetarilor sau din garda maiestăţii sale, pe câtă vreme duşmanii mei, printr-o fatalitate de neînţeles, se află în slujba eminenţei voastre; dacă aş primi ceea ce eminenţa voastră îmi oferă, atunci aş fi privit rău acolo, iar aici aş fi primit la fel de rău.

— Nu cumva te stăpâneşte gândul trufaş că nu-ţi ofer ceea ce ţi s-ar cuveni? întrebă cardinalul cu un zâmbet dispreţuitor.

— Monseniore, eminenţa voastră e de o sută de ori prea bună cu mine şi, dimpotrivă, gândul meu e că n-am făcut încă destul pentru a fi vrednic de această bunăvoinţă. Monseniore, asediul cetăţii La Rochelle e în prag; voi sluji sub ochii eminenţei voastre, şi dacă voi avea norocul să mă port în timpul asediului aşa fel încât eminenţa voastră să-şi poată întoarce privirile asupra mea, atunci voi avea măcar vreo faptă strălucită îndărătul meu, ceva să îndreptăţească ocrotirea cu care mă veţi cinsti. Monseniore, orice lucru trebuie făcut la vremea lui; voi avea poate mai târziu dreptul să mă dăruiesc; în clipa aceasta, însă, aş avea aerul că mă

vând.

— Adică nu vrei să mă slujeşti, domnule — spuse cardinalul cu o ciudă prin care străbătea totuşi un fel de stimă. Fă atunci cum crezi şi păstrează-ţi urile şi simpatiile dumitale.

— Monseniore...

— Bine, bine — zise cardinalul — nu-s supărat pe dumneata; dar, mă înţelegi, anevoie îţi aperi prietenii şi-i răsplăteşti, duşmanilor însă nu le datorezi nimic. Îţi voi da totuşi un sfat: ia seama la ce faci, domnule d'Artagnan, căci în clipa când pavăza mâinii mele te va părăsi, nu voi mai da nici doi bani pe viaţa dumitale.

— Mă voi strădui, monseniore — răspunse gasconul, cu o nobilă încredere.

— Dacă vreodată ţi se întâmplă vreo nenorocire — adăugă plin de tâlc Richelieu — gândeşte-te că eu am trimis să te cheme şi că am făcut tot ce am putut pentru ca nenorocirea aceea să nu ţi se întâmple.

— Orice s-ar întâmplă — răspunse d'Artagnan, punându-şi mâna pe inimă şi înclinându-se — voi păstra veşnică recunoştinţă eminenţei voastre pentru tot ce face spre folosul meu în clipa aceasta.

— Atunci, aşa cum ai spus, domnule d'Artagnan, ne vom vedea după război; voi urmări faptele dumitale, căci voi fi şi eu acolo — urmă cardinalul, arătând lui d'Artagnan cu degetul o minunată armură, pe care urma s-o îmbrace — şi, la întoarcerea noastră, ne vom socoti.

— Ah, monseniore — stărui d'Artagnan — cruţaţi-mă de povara nemulţumirii voastre; rămâneţi nepărtinitor, monseniore, dacă găsiţi că am purtarea unui om de onoare.

— Tinere — răspunse Richelieu — dacă am să-ţi mai pot spune încă o dată ce ţi-am spus azi, îţi făgăduiesc să o fac.

Ultimele cuvinte ale lui Richelieu oglindeau o groaznică neîncredere; d'Artagnan se înfioră mai mult decât de o ameninţare, căci citi în ele: „Ia seama". Prin urmare, cardinalul căuta să-l apere de o nenorocire care-l ameninţa. Deschise gura să răspundă, dar, cu o mişcare semeaţă, eminenţa sa îi făcu semn că poate să plece.

D'Artagnan ieşi; la uşă simţi inima gata să-i stea în loc şi fu cât p-aci să se întoarcă. Dar în clipa aceea i se păru ca vede

chipul încruntat şi aspru al lui Athos. Dacă ar încheia cu cardinalul legământul propus, Athos nu i-ar mai întinde niciodată mâna, Athos s-ar lepăda de el. Teama aceasta îl opri locului, atât de covârşitoare e puterea unui caracter cu adevărat mare asupra celor ce-l înconjoară.

D'Artagnan coborî pe scara pe care suise şi-i găsi în faţa porţii pe Athos cu cei patru muşchetari, care, aşteptându-i întoarcerea, începeau a fi îngrijoraţi. D'Artagnan îi linişti cu un cuvânt şi Planchet porni în grabă să-i vestească pe ceilalţi că era de prisos să mai stea de pază, deoarece stăpânul său ieşise teafăr din palatul cardinalului.

Întorşi acasă la Athos, Aramis şi Porthos îl întrebară de pricinile acelei ciudate chemări; d'Artagnan se mulţumi însă a le spune că domnul de Richelieu îi propusese să intre în garda sa cu gradul de stegar, dar că el se ferise să primească.

— Bine ai făcut! se bucurară într-un glas Porthos şi Aramis.

Athos rămase pe gânduri, fără a răspunde. Dar când se văzu singur cu d'Artagnan, el îi spuse:

— Ai făcut ce trebuia să faci, prietene, dar poate că n-ai făcut bine.

D'Artagnan oftă din greu, căci vorbele acestea răspundeau unui glas tainic al sufletului său, glas care-i spunea că-l aşteaptă mari necazuri.

Ziua următoare trecu în pregătiri de plecare; d'Artagnan se duse să-şi ia rămas bun de la domnul de Tréville. Se credea pe atunci că despărţirea dintre ostaşii gărzilor şi muşchetari nu va dăinui multă vreme, căci regele ţinea sfat chiar în ziua aceea, urmând să plece a doua zi. Domnul de Tréville se mulţumi, aşadar, să-l întrebe pe d'Artagnan dacă avea nevoie de sprijinul lui. D'Artagnan îi răspunse însă cu mândrie că-şi luase de toate.

Freamătul nopţii strânse laolaltă pe toţi ostaşii din compania domnului des Essarts şi pe muşchetarii din compania domnului de Tréville, care, cunoscându-se, legaseră prietenie. Se despărţeau pentru a se mai vedea cine ştie când, într-o zi când ar îi vrut Dumnezeu şi dacă ar fi vrut Dumnezeu. Noaptea se desfăşură cumplit de gălăgioasă, căci, cum e lesne de înţeles, în atare împrejurări nu se poate lupta împotriva marilor frământări decât printr-o la fel de mare

nepăsare.

A doua zi, la cea dintâi chemare a trompetelor, prietenii se despărţiră; muşchetarii alergară la palatul domnului de Tréville, ceilalţi la palatul domnului des Essarts. Fiecare dintre căpitani îşi duse îndată compania lui la Luvru, unde regele trecea trupele în revistă.

Suveranul era abătut şi părea bolnav, ceea ce-i răpea din ţinuta sa regească. Într-adevăr, în ajun îl prinseseră frigurile în toiul şedinţei parlamentului. Era totuşi hotărât să plece chiar în seara aceea şi, în ciuda poveţelor primite, voise să treacă trupele în revistă, nădăjduind ca, printr-o încordare a voinţei, să învingă boala care punea stăpânire pe el.

După trecerea în revistă, gărzile porniră singure la drum, muşchetarii urmând să plece mai târziu, împreună cu regele, ceea ce-i îngădui lui Porthos să dea o raită călare prin strada Urşilor, cu mândreţea lui de echipament. Soţia avocatului îl văzu trecând, în uniforma cea nouă, pe calul lui minunat. Şi îl iubea prea mult pe Porthos ca să-l lase să plece astfel; îi făcu semn să descalece şi să intre în casă. Porthos n-avea seamăn pe lume: pintenii îi zăngăneau, platoşa îi strălucea, spada i se lovea semeţ de coapse. De data asta, secretarilor le pieri pofta de râs în faţa trufaşului Porthos, care nu părea a şti nicicând de glumă.

Muşchetarul fu poftit la domnul Coquenard, ai cărui ochişori cenuşii scânteiau de mânie văzându-şi vărul strălucitor în straie noi. Totuşi, ceva îi mângâia sufletul: se zvonise că războiul va fi greu; în fundul inimii, trăgea pe tăcute nădejdea că muşchetarul va fi ucis în luptă.

Porthos îl salută plin de cuviinţă pe maestrul Coquenard şi-şi luă rămas bun de la el*;* maestrul Coquenard îi ură tot soiul de noroace. Cât priveşte doamna Coquenard, nu era chip să-şi înfrângă lacrimile; dar nimeni nu-i luă în nume de rău durerea, căci toţi ştiau cât de legată era de rude, din pricina cărora avusese mereu certuri grele cu soţul ei.

Adevăratul rămas bun avu loc în camera doamnei Coquenard; un rămas bun sfâşietor. Câtă vreme putu să-şi urmărească din ochi iubitul, soţia avocatului flutură din batistă, aplecându-se pe fereastră de s-ar fi putut crede că o să se arunce jos, în drum. Porthos primi toate dovezile de

dragoste ca un om deprins cu răsfăţul. Numai când să cotească strada îşi ridică şi el pălăria, legănând-o molcom în semn de rămas bun.

În vremea asta, Aramis scria o scrisoare lungă. Cui? Nu ştia nimeni. În camera vecină, Ketty, care trebuia să plece chiar în seara aceea la Tours, aştepta.

Athos sorbea pe îndelete ultima sticlă din vinul lui de Spania.

Iar d'Artagnan mărşăluia cu compania lui. Trecând prin mahalaua Saint-Antoine, el îşi întoarse capul să privească voios Bastilia; dar cum nu privea decât spre Bastilia, nu băgă de seamă că Milady, călare pe un cal şarg, îl arăta cu degetul unor vlăjgani, care se şi apropiară de rânduri, ca să-l ţină bine minte. La întrebarea lor mută, Milady le răspunse încuviinţând printr-un semn. Apoi, încredinţată că poruncile aveau să-i fie îndeplinite întocmai, dădu pinteni calului şi se făcu nevăzută.

Cei doi vlăjgani urmară compania şi, la ieşirea din mahalaua Saint-Antoine, se aruncară în spinarea unor cai gata înşeuaţi, pe care un valet fără livrea îi ţinea de dârlogi, aşteptându-i.

Capitolul XI
Asediul oraşului La Rochelle

Acest asediu a fost unul din marile momente politice ale domniei lui Ludovic al XIII-lea şi una din marile fapte de arme ale cardinalului. Este deci o pagină de seamă, căreia trebuie să-i închinăm câteva cuvinte; apoi, o sumedenie de amănunte ale asediului sunt prea strâns legate de firul povestirii noastre, ca să le trecem sub tăcere.

Vederile politice ale cardinalului, atunci când a hotărât asediul, erau măreţe. Să vorbim de ele înainte de toate, apoi vom trece şi la celelalte ţeluri intime care au avut poate asupra eminenţei sale o înrâurire nu mai puţin însemnată ca cele politice.

Dintre oraşele de căpetenie pe care Henric al IV-lea le dăduse hughenoţilor ca locuri de întărire, singurul ce le mai rămânea era La Rochelle. Trebuia deci nimicit acest ultim vad al calvinismului, plămadă primejdioasă, în care dospea şi drojdia răscoalelor obşteşti, şi a războaielor cu străinii. Spanioli, englezi, italieni nemulţumiţi, aventurieri de toate neamurile, soldaţi la voia întâmplării şi de toate credinţele alergau la cea dintâi chemare sub flamurile protestanţilor, alcătuind un soi de mare gloată, ale cărei nenumărate ramuri se răspândeau în voie prin toate ungherele Europei.

La Rochelle, care căpătase o nouă strălucire din cenuşa celorlalte oraşe calviniste, era aşadar focarul dezbinărilor şi al râvnelor oarbe. Ceva mai mult, portul ei era cea din urmă poartă deschisă englezilor în regatul Franţei; închizând-o Angliei, duşmana noastră de totdeauna, cardinalul desăvârşea opera Ioanei d’Arc şi a ducelui de Guise. De aceea, Bassompierre, care era totodată protestant şi catolic — protestant din convingere şi catolic în calitatea sa de comandor al ordinului Sfântul Duh — Bassompierre, care era german prin naştere şi francez prin inimă, Bassompierre, în sfârşit, căruia i se încredinţase un comandament anume în asediul oraşului La Rochelle, spunea, avântându-se în fruntea mai multor nobili, protestanţi ca şi el:

— Veţi vedea, domnilor, că vom fi destul de proşti ca să cucerim La Rochelle!

Şi Bassompierre avea dreptate. Bombardarea insulei Ré îl făcea să presimtă măcelul din Cévennes[1]; cucerirea oraşului La Rochelle era cuvântul înainte al revocării edictului din Nantes.

Dar, cum am mai spus, alături de aceste ţeluri ale dregătorului nimicitor de oprelişti şi de piedici, ţeluri care ţin de domeniul istoriei, cronicarul mai e silit să cerceteze şi imboldurile mărunte ale bărbatului îndrăgostit, clocotind de gelozie.

După cum ştie fiecare, lui Richelieu îi fusese dragă regina; n-am putea spune dacă dragostea lui avea un tâlc politic sau era doar una din acele patimi adânci pe care Ana de Austria le trezea în inimile celor din jurul ei. În orice caz, însă, din desfăşurarea de până acum a povestirii, cititorul a putut vedea că Buckingham fusese mai tare decât Richelieu, şi în două-trei împrejurări, îndeosebi a eghileţilor în diamante, îi mai şi destrămase urzelile, datorită devotamentului celor trei muşchetari şi cutezanţei lui d'Artagnan. Pentru Richelieu era deci vorba nu numai de a scăpa Franţa de un duşman, ci şi de a se răzbuna împotriva unui rival; de altminteri, răzbunarea trebuia să fie aprigă, răsunătoare şi întru totul vrednică de un om care ţinea în mâna lui, asemeni unei spade, puterile unui întreg regat.

Richelieu ştia că, luptând împotriva Angliei, lupta împotriva lui Buckingham, că, biruind Anglia, îl biruia pe Buckingham; mai ştia, în sfârşit, că, umilind Anglia în ochii Europei, îi umilea pe Buckingham în ochii reginei.

La rândul său, Buckingham, deşi punea onoarea Angliei înainte de orice, era totuşi mânat de ţeluri aidoma cu ale cardinalului; Buckingham era de asemenea setos de răzbunare; neputând izbuti să se întoarcă în Franţa ca ambasador, ţinea cu tot dinadinsul să se întoarcă în chip de cuceritor.

Astfel că adevărata încununare a acestui joc, pe care cele mai puternice regate ale lumii îl jucau după bunul plac a doi îndrăgostiţi, era doar o privire a Anei de Austria.

---

1 Război religios care a luat naştere în urma revocării Edictului din Nantes, în 1685, edict dat de Henric al IV-lea în 1598, în favoarea protestanţilor.

Întâia izbândă o câştigase ducele de Buckingham. Ajuns, fără veste, în faţa insulei Ré, cu nouăzeci de corăbii şi cu aproape douăzeci de mii de oameni, căzuse asupra trupelor regale de pe insulă, comandate de contele de Toiras. În urma unor sângeroase lupte, Buckingham izbuti să-şi debarce ostaşii pe insulă.

Să amintim, în trecere, că în aceste lupte a pierit baronul de Chantal; moartea baronului de Chantal lăsa orfană o copilă de optsprezece luni. Copila aceasta avea să fie mai târziu doamna de Sévigné.

Contele de Toiras se retrase în cetăţuia Saint-Martin împreună cu garnizoana şi aruncă vreo sută de oameni într-un mic fort, cunoscut sub numele de fortul La Prée.

Această întâmplare grăbise hotărârile cardinalului, care, aşteptând să poată lua, împreună cu regele, comanda hotărâtului asediu, îl trimisese pe fratele regelui pentru a călăuzi cele dintâi mişcări şi strecurase spre teatrul de luptă toate trupele pe care le putuse înjgheba.

Din acest detaşament trimis în frunte făcea parte şi prietenul nostru d’Artagnan.

După cum am mai spus, regele trebuia să urmeze trupele îndată după închiderea parlamentului, dar să ne amintim că, după una din şedinţe, la 23 iunie, suveranul căzu pradă frigurilor; voise totuşi să plece, dar starea sănătăţii lui înrăutăţindu-se, trebuise să se oprească la Villeroi.

Acolo unde se oprea regele, se opreau şi muşchetarii; drept urmare, d’Artagnan, care nu făcea parte decât din garda regelui, se văzu despărţit, cel puţin pentru o bucată de vreme, de bunii lui prieteni, Athos, Porthos şi Aramis; această despărţire, care era pentru el un lucru neplăcut, l-ar fi pus însă pe gânduri dacă ar fi putut bănui primejdiile ce-l ameninţau din umbră. Ajunse totuşi teafăr în tabăra din faţa oraşului, în ziua de 10 septembrie a anului 1627.

Nimic nu se schimbase; ducele de Buckingham şi englezii lui, stăpâni pe insulă, asediau zadarnic fortăreaţa Saint-Martin şi fortul La Prée; bătălia pentru cucerirea oraşului La Rochelle începuse de două sau de trei zile, prin asaltul asupra unui fort pe care ducele d’Angoulême îl zidise de puţină vreme în preajmă.

Ostaşii de sub comanda domnului des Essarts locuiau la Minimes. Noi ştim însă că, în râvna lui de a intra în rândurile muşchetarilor, d'Artagnan nu legase prea multe prietenii cu camarazii lui; de aceea se şi simţea singur şi greu muncit de gânduri.

Nu erau prea vesele gândurile lui: de doi ani de când sosise la Paris, fusese amestecat în tot soiul de încurcături de-ale altora, în vreme ce propriile lui năzuinţe nu înaintaseră prea mult nici în dragoste, nici ca noroace. În privinţa dragostei, singura femeie pe care o iubise fusese doamna Bonacieux, şi doamna Bonacieux pierise fără să-i fi putut da de urmă. În privinţa noroacelor, îşi făcuse, el, fiinţă plăpândă, un duşman din cardinal, adică dintr-un om în faţa căruia tremurau mai-marii regatului, în frunte cu regele. Omul acesta l-ar fi putut strivi, şi totuşi n-o făcuse; pentru o minte atât de isteaţă ca a lui d'Artagnan, această mărinimie era un soi de fereastră prin care întrezărea un viitor mai bun. Apoi îşi mai făcuse şi alt duşman, pe care-l socotea mai puţin de temut decât cardinalul, dar pe care-l simţea totuşi vrednic de luat în seamă; acest duşman era Milady. În schimbul tuturor acestora, cucerise înalta oblăduire şi bunăvoinţă a reginei, dar bunăvoinţa reginei era în acea vreme mai mult un prilej de prigoană, iar oblăduirea ei, se ştie, nu prea era pavăză bună; dovada: Chalais şi doamna Bonacieux. Singurul câştig de netăgăduit ce-i rămăsese din toate acestea era diamantul care preţuia cinci sau şase mii de livre şi pe care-l purta în deget; dar şi acest diamant, dacă d'Artagnan, în râvna lui de a ajunge, ar fi vrut să-l păstreze, pentru ca într-o zi regina să i-l poată recunoaşte, tocmai fiindcă nu se despărţea de el, n-avea deocamdată mai mare valoare decât pietrişul ce-l călca în picioare.

Zicem: decât pietrişul ce-l călca în picioare, căci d'Artagnan îşi frământa astfel mintea plimbându-se singuratic pe un frumos drumuleţ ce ducea de la tabără la satul d'Angoutin; furat însă de gânduri, ajunsese mai departe decât ar fi dorit. Începuse să se însereze, când, la lumina celor din urmă raze ale amurgului, i se păru că vede strălucind, îndărătul unor ostreţe, ţeava unei flinte. D'Artagnan avea ochi vioi şi minte ageră, înţelese numaidecât că flinta nu venise acolo singură

şi că acela care o ţinea în mână nu se ascunsese îndărătul gardului cu gânduri prieteneşti. Se pregătea s-o ia la sănătoasa, când, de cealaltă parte a drumului, zări, îndărătul unei stânci, ţeava altei flinte. De bună seamă era o capcană.

Tânărul îşi furişă privirea asupra celei dintâi flinte şi o văzu, cu oarecare îngrijorare, aplecându-se în partea lui; dar îndată ce-şi dădu seama că ţeava rămăsese pe loc, se aruncă cu faţa la pământ. În aceeaşi clipă, arma luă foc, slobozindu-i pe deasupra capului un glonte.

Nu era vreme de pierdut. Dintr-o singură mişcare, d'Artagnan sări în picioare; în acelaşi timp, însă, glontele celeilalte flinte zvârli în aer pietrişul de pe locul unde el se aruncase la pământ.

D'Artagnan nu era unul dintre vitejii de dragul doar al vitejiei şi care caută o moarte fără noimă numai pentru faima de a nu fi dat îndărăt cu nici un pas; de altminteri, de data asta nici nu putea fi vorba de vitejie, căci căzuse pe nepusă masă într-o capcană. „Dacă mai trag al treilea glonte — îşi zise în sinea lui — sunt pierdut!" Şi luându-şi într-o clipă picioarele la spinare, începu să alerge înspre tabără cu iuţeala celor de pe meleagurile lui, vestiţi printr-o mare sprinteneală; dar oricât de repede ar fi gonit, cel care trăsese întâi avusese vreme să-şi încarce din nou arma şi să sloboadă al doilea foc, atât de bine ţintit de data asta, încât glontele îi găuri pălăria şi i-o zvârli cât colo. Totuşi, cum d'Artagnan nu mai avea altă pălărie, şi-o ridică din fugă şi ajunse la el în tabără, gâfâind şi galben ca ceara; apoi, fără să spună nimănui nici un cuvânt, rămase adâncit în gânduri.

Întâmplarea putea să aibă trei pricini:

Cea dintâi şi cea mai firească ar fi putut să fie o capcană a băştinaşilor, cărora nu le-ar fi părut rău să omoare pe unul din ostaşii maiestăţii sale, întâi ca să mai scape de un duşman, şi pe urmă fiindcă duşmanul ar fi putut avea şi un buzunar bine căptuşit.

D'Artagnan luă în mâini pălăria şi, privind de aproape gaura făcută de glonte, clătină din cap. Nu era un glonte de flintă, ci unul de archebuză; lovitura, atât de bine ţintită, îi trezise de la început bănuiala că nu fusese slobozită de o armă ostăşească; aşadar nu putea fi o capcană militară, fiindcă

glontele nu era de calibru obişnuit.

Ar fi putut să fie şi vreo amintire din partea cardinalului. Să nu uităm că atunci când, mulţumită binecuvântatei raze de soare, d'Artagnan zărise ţeava puştii, tocmai se minuna şi el de îndelunga răbdare a eminenţei sale.

D'Artagnan clătină însă din cap. Faţă de aceia pe care putea să-i răpună doar întinzând mâna, eminenţa sa folosea arareori asemenea mijloace.

Ar fi putut să fie şi o răzbunare a înverşunatei Milady. Era de altminteri mai firesc.

Încerca zadarnic să-şi amintească de chipul sau măcar veşmântul ucigaşilor: o luase însă atât de grabnic la picior, încât n-avusese vreme să bage nimic de seamă.

— Ah, scumpii mei prieteni — murmură d'Artagnan — pe unde sunteţi? Şi ce mult îmi lipsiţi!

D'Artagnan dormi prost peste noapte. De trei sau de patru ori se trezi speriat din somn, crezând că cineva se apropie de patul lui, ca să-l înjunghie. Zorile zilei îl găsiră totuşi întreg şi teafăr. El mai ştia însă că ceva amânat nu e şi ceva pierdut pe vecie. Stătu toată ziua în casă. Căuta să se amăgească singur, zicându-şi că vremea era urâtă.

A treia zi, la nouă dimineaţa, goarnele prezentară onorul. Ducele de Orléans, fratele regelui, vizita posturile. Ostaşii din gardă alergară la arme; d'Artagnan îşi luă locul în mijlocul camarazilor lui.

Ducele trecu în revistă trupele în ordine de bătaie, după aceea, toţi ofiţerii superiori, printre care şi domnul des Essarts, căpitanul gărzii, înconjurară pe fratele maiestăţii sale, pentru a-i aduce salutul lor.

Deodată, lui d'Artagnan i se păru ca domnul des Essarts îi face semn să se apropie; fiindu-i teamă că se înşeală, aşteptă al doilea semn; dar văzând că superiorul stăruie să-l cheme, d'Artagnan ieşi din rând, în aşteptarea poruncii.

— Ducele va cere voluntari pentru o misiune primejdioasă, dar care va face cinste cui o va îndeplini; şi ţi-am făcut semn să fii gata.

— Mulţumesc, domnule căpitan! răspunse d'Artagnan, care abia aştepta să câştige preţuirea generalului.

Într-adevăr, localnicii atacaseră în timpul nopţii şi puseseră

din nou stăpânire pe un bastion cucerit de armata regelui cu două zile mai înainte; era vorba de o recunoaştere în primele linii, pentru a se vedea în ce fel apărătorii păzeau meterezul.

După câteva clipe, fratele regelui rosti, ridicând glasul:

— Mi-ar trebui pentru această misiune trei sau patru voluntari călăuziţi de un om de încredere.

— Omul de încredere îl am la îndemână — răspunse domnul des Essarts, arătându-l pe d'Artagnan — iar în ceea ce priveşte pe cei patru sau cinci voluntari, maiestatea voastră să-şi spună dorinţa şi oamenii nu-i vor lipsi.

— Patru voluntari gata să moară o dată cu mine! strigă d'Artagnan, trăgându-şi spada din teacă şi vânturând-o în aer.

Doi dintre camarazii lui alergară spre el şi, o dată cu ei, alţi doi soldaţi. Împlinindu-se numărul cerut, d'Artagnan nu mai primi pe ceilalţi, nevrând să încalce drepturile celor dintâi.

Nu se ştia dacă, în urma cuceririi lui, bastionul fusese părăsit sau fusese lăsată acolo o garnizoană; trebuia aşadar să se cerceteze locul cu pricina cât mai de aproape, spre a se cunoaşte situaţia.

Întovărăşit de ceilalţi patru, d'Artagnan plecă îndată de-a lungul întăriturilor; amândoi ostaşii din gardă mergeau în rând cu el, iar soldaţii veneau în urmă. Păşind astfel tiptil pe după parapet, ajunseră la vreo sută de metri de metereze. Acolo, d'Artagnan se uită înapoi, dar nu-i mai văzu pe cei doi soldaţi. Crezu că, fiindu-le teamă, tărăgănau pasul şi-şi văzu de drum mai departe. După cotitura şanţului, nu mai avea decât vreo şaizeci de paşi de făcut.

Nu se zărea ţipenie de om, locul părea pustiu. Cei trei tineri se sfătuiau dacă să meargă sau nu mai departe, când, dintr-o dată, un brâu de fum încinse uriaşul de piatră şi o duzină de gloanţe vâjâiră în jurul lui d'Artagnan şi al celor doi tovarăşi.

Aflaseră aşadar tot ceea ce voiau să ştie: bastionul era păzit. O rămânere mai îndelungă în acest loc ar fi însemnat să înfrunte de prisos o primejdie; d'Artagnan şi cei doi ostaşi din gardă întoarseră spatele, cu gând să dea îndărăt, luând-o la sănătoasa. Ajungând în colţul şanţului care le putea sluji de adăpost, unul dintre ostaşi se prăbuşi la pământ: un glonte îi străbătuse pieptul. Celălalt, teafăr şi iute de picior, gonea spre tabără.

Nevrând să-şi părăsească tovarăşul în halul acela, d'Artagnan se aplecă ca să-l ridice şi să-l ajute să ajungă la tabără; în aceeaşi clipă detunară două împuşcături: un glonte zdrobi ţeasta ostaşului rănit, celălalt se turti de stâncă, după ce trecu la două degete de d'Artagnan. Tânărul se întoarse repede, căci împuşcăturile nu puteau veni dinspre bastionul ascuns vederii de cotul parapetului. Îi răsăriră în minte cei doi soldaţi rămaşi în urmă şi tâlharii care încercaseră să-l omoare cu două seri înainte; hotărât să afle de data asta despre ce era vorba, se aruncă peste trupul camaradului său, făcând pe mortul. Zări îndată două capete ce se înălţau pe deasupra unei întărituri părăsite, la treizeci de paşi de acolo; erau într-adevăr cei doi soldaţi. D'Artagnan nu se înşelase: oamenii nu-l urmaseră deci cu scopul de a-l ucide, nădăjduind că moartea-i va fi pusă pe seama duşmanului. Dar cum s-ar fi putut ca tânărul să fie doar rănit, şi atunci să-i dea în vileag, ei se apropiară cu gândul de a-l răpune; din fericire, înşelaţi de viclenia lui d'Artagnan, nu-şi mai încărcară armele. Când erau cam la vreo zece paşi, d'Artagnan, care în cădere avusese mare grijă să-şi păstreze spada, se ridică deodată şi, dintr-o săritură, fu lângă ei. Ucigaşii îşi dădură seama că dacă ar fi luat-o la fugă înspre tabără fără a-l răpune, aveau să fie învinuiţi de el, şi, nemaistând în cumpănă, vrură să treacă la duşman. Unul din ei apucă puşca de ţeava şi o prăvăli ca pe o măciucă asupra lui d'Artagnan, care izbuti să scape sărind într-o parte; mişcarea aceasta îl slobozi însă pe tâlhar, care se şi repezi înspre bastion. Dar cum nu puteau şti cu ce gând venea omul la ei, apărătorii deschiseră focul şi-l culcară la pământ, cu umărul zdrobit de un glonte.

În vremea asta, d'Artagnan se năpustea cu spada asupra celui de al doilea soldat; lupta nu ţinu mult, căci ticălosul nu se putea apăra decât cu archebuza descărcată; spada lunecă pe ţeava armei ce nu mai putea folosi şi se înfipse în coapsa ucigaşului, care se prăbuşi la pământ. D'Artagnan îi propti atunci ascuţişul în gât.

— Îndurare! Nu mă omorâţi! striga tâlharul. Iertare, domnule ofiţer, şi vă spun tot!

— Face taina ta să-ţi cruţ viaţa? întrebă tânărul, oprindu-şi braţul.

— Da, dacă socotiţi că-i bine să trăieşti când ai douăzeci şi doi de ani, ca dumneavoastră, şi când poţi ajunge la orice, aşa frumos şi viteaz cum sunteţi.

— Mişelule! se răsti d'Artagnan. Hai, vorbeşte iute, cine te-a pus să mă omori?

— O femeie pe care n-o cunosc, dar căreia îi zice Milady.

— Dacă n-o cunoşti, cum de-i ştii numele?

— Camaradul meu o cunoaşte şi-i spunea aşa; el avea treburi cu ea, nu eu; are chiar în buzunarul lui o scrisoare din partea ei, scrisoare care trebuie să fie de seamă pentru dumneavoastră, după câte l-am auzit spunând.

— Dar cum de te-ai amestecat într-o astfel de urzeală?

— Mi-a zis ca să dăm lovitura amândoi, şi eu am primit.

— Şi cât v-a dat pentru isprava asta grozavă?

— O sută de ludovici.

— Aşa? Minunat! izbucni tânărul în râs. Ştie şi ea că fac ceva parale! O sută de ludovici! E o sumă frumuşică pentru doi ticăloşi de teapa voastră; înţeleg de ce ai primit şi te iert, dar cu o condiţie.

— Care? întrebă soldatul neliniştit, văzând că nu scăpase încă.

— Să te duci să-mi aduci scrisoarea din buzunarul camaradului tău.

— Dar — strigă tâlharul — înseamnă că, aşa sau aşa, tot mor; cum să mă duc să iau scrisoarea sub focul bastionului?

— O să trebuiască să mi-o aduci, altfel jur că mori de mâna mea.

— Indurare! Domnule, fie-vă milă! În numele doamnei tinere pe care o iubiţi şi o credeţi poate moartă, dar care trăieşte! se văicărea tâlharul, căzând în genunchi şi sprijinindu-se în mâini, căci, o dată cu sângele, îşi pierdea şi puterile.

— Şi de unde ştii tu că iubesc pe o tânără şi că am crezut-o moartă? întrebă d'Artagnan.

— Din scrisoarea pe care camaradul meu o are la el în buzunar.

— Pricepi atunci că-mi trebuie cu orice preţ scrisoarea — urmă d'Artagnan. Hai, nici un fel de tărăgăneală, nici o codeală sau, altfel, oricât mi-ar fi de silă să-mi moi iar spada

în sângele unui mişel ca tine, îţi jur pe legea mea de om cinstit...

Cu aceste cuvinte, d'Artagnan făcu o mişcare atât de ameninţătoare, încât rănitul se ridică în picioare.

— Staţi Staţi! îl opri el, împins de groază. Mă duc... Mă duc!...

D'Artagnan luă archebuza soldatului şi, poruncindu-i să meargă înainte, îl împingea înspre tovarăşul lui, înfigându-i vârful spadei în şale.

Era groaznic de văzut cum cel dintâi înainta pământiu, gata să-şi dea sufletul, lăsând în urma lui o dâră de sânge şi încercând să se strecoare până la trupul ce zăcea la douăzeci de paşi depărtare. Faţa-i plină cu broboane de sudoare rece oglindea atâta groază, încât lui d'Artagnan i se făcu milă de el şi, privindu-l plin de dispreţ, îi spuse:

— Uite! O să-ţi arăt deosebirea dintre un om de inimă şi un mişel ca tine, rămâi aici, mă duc singur.

Şi cu pasul sprinten, cu ochiul la pândă, urmărind mişcările duşmanului, folosind toate hârtoapele terenului, d'Artagnan ajunse până la al doilea soldat.

Putea să-şi atingă scopul în două chipuri: fie să-l scotocească pe loc, fie să-l ia cu el şi, făcându-şi din trupul aceluia scut, să-l scotocească pe urmă în şanţ.

D'Artagnan alese cel de al doilea mijloc; îl ridică pe tâlhar în spinare chiar în clipa când duşmanul deschidea focul. O uşoară cutremurare, zgomotul înăbuşit a trei gloanţe pătrunzând în carne, un ultim geamăt şi fiorii dinaintea morţii îi dovediră lui d'Artagnan că acela care voise să-l omoare îi scăpase de data asta viaţa.

D'Artagnan ajunse teafăr în şanţ şi aruncă leşul lângă soldatul rănit, care zăcea galben ca ceara. Fără a pierde vreme, începu cercetarea: un portofel de piele, o pungă în care de bună seamă se găsea o parte din banii primiţi de tâlhar, un cornet şi câteva zaruri alcătuiau întreaga moştenire a mortului. Lăsă cornetul cu zarurile acolo unde căzuseră, aruncă punga rănitului şi deschise cu înfrigurare portofelul. Printre mai multe hârtii fără însemnătate, găsi şi următoarea scrisoare, pentru a cărei căutare înfruntase moartea:

Fiindcă ai pierdut urma femeii, care se află acum la loc sigur în mânăstirea unde n-ar fi trebuit s-o laşi niciodată să ajungă, caută măcar să nu-ţi scape bărbatul; altfel, să ştii că nu rămân în pagubă şi vei plăti scump cei o sută de ludovici pe care-i ai de la mine.

Nici o semnătură. Totuşi nu încăpea îndoială că scrisoarea era din partea răzbunătoarei Milady. O păstră aşadar ca hârtie doveditoare şi, cum se aflau la adăpost, îndărătul colţului de şanţ, începu să-l descoasă pe rănit. Acesta mărturisi că el şi camaradul lui, care fusese omorât, trebuiau să răpească pe o tânără femeie care pleca din Paris prin bariera la Villette, dar că, oprindu-se la un pahar într-o cârciumă, întârziaseră cu zece minute după trecerea caleştii.

— Dar ce-ar fi trebuit să faceţi cu femeia aceea? întrebă, înspăimântat, d'Artagnan.

— Trebuia s-o ducem într-un palat din Piaţa Regală — răspunse rănitul.

— Da! Da! murmură d'Artagnan. Aşa e, chiar la Milady acasă.

Tânărul pricepu atunci, cutremurându-se, ce aprigă sete de răzbunare o împingea pe Milady să-l piardă pe el şi pe cei care-l iubeau, şi cât de multe ştia ea în legătură cu întâmplările de la curte, de vreme ce aflase totul. Fără îndoială că ştirile i le dădea chiar cardinalul.

În mijlocul acestor frământări înţelese, totuşi, cu un simţământ de adevărată bucurie, că, până la urmă, regina descoperise închisoarea în care doamna Bonacieux îşi ispăşea devotamentul ei şi că izbutise s-o scoată de acolo. Abia atunci pricepu el tâlcul scrisorii primite de la tânăra femeie şi al trecerii ei pe drumul de la Chaillot, trecere aidoma unei arătări. Aşa cum prevăzuse Athos, era acum cu putinţă s-o găsească pe doamna Bonacieux — o mânăstire se putea lua oricând pe sus. Gândul acesta sfârşi prin a-i muia inima. Se întoarse spre rănitul care-l urmărea îngrijorat, văzându-l că schimbă feţe-feţe, şi, întinzându-i mâna, îi spuse:

— Să mergem, nu vreau să te las aici în halul ăsta... Sprijină-te de mine şi hai îndărăt, în tabără.

— Da — şopti rănitul, căruia nu-i venea să creadă în atâta

mărinimie — dar nu mă trimiteţi pe urmă la spânzurătoare?

— Ai cuvântul meu — îi spuse el. Pentru a doua oară îţi cruţ viaţa.

Rănitul căzu în genunchi, sărutând iarăşi picioarele salvatorului său; dar nemaiavând pentru ce să rămână în coasta duşmanului, d’Artagnan puse capăt acestor mărturii de recunoştinţă.

Ostaşul din gardă întors în tabără după cel dintâi foc al băştinaşilor vestise moartea celor patru tovarăşi ai lui, aşa că întoarcerea tânărului nevătămat din recunoaştere stârni mare uimire în regiment şi, totodată, mare bucurie. D’Artagnan născoci o poveste în legătură cu lovitura de spadă primită de tovarăşul lui. Vorbi şi despre moartea celuilalt soldat şi despre primejdiile înfruntate. Povestirea îi sluji drept prilej pentru un adevărat triumf. O zi întreagă, oştirea nu conteni vorba despre marea-i ispravă, iar fratele regelui îi trimise salutul său.

De altfel, cum orice faptă frumoasă îşi poartă în ea răsplata, frumoasa faptă a lui d’Artagnan îi aduse în suflet liniştea pierdută. Într-adevăr, d’Artagnan nădăjduia să poată fi liniştit, deoarece unul din cei doi vrăjmaşi ai lui fusese ucis, iar cel de-al doilea era acum credincios ţelurilor lui. Această linişte dovedea însă un lucru: că d’Artagnan n-o cunoştea încă pe Milady.

Capitolul XII
Vinul de Anjou

După zvonurile deznădăjduite despre rege, ştirea însănătoşirii sale începea să se răspândească acum în tabără; şi cum chiar maiestatea sa era grăbită să ia parte la asediu, se spunea că, de îndată ce va fi în putere să călărească, va porni la drum.

În vremea asta, ducele de Orléans, fratele regelui, tot aşteptând de la o zi la alta să fie îndepărtat de la comanda trupelor şi înlocuit sau prin ducele d'Angoulême, sau prin Bassompierre, sau prin Schomberg, care alergau după comandă, nu făcea mai nimic, prăpădea zile întregi cu cercetările şi nu se încumeta să pornească o încercare mai îndrăzneaţă pentru a-i alunga pe englezi din insula Ré, unde asediau nestingheriţi fortăreaţa Saint-Martin şi fortul La Prée, în vreme ce, la rândul lor, francezii asediau La Rochelle.

După cum am spus, d'Artagnan se mai liniştise, aşa cum se întâmplă totdeauna în urma unei primejdii şi când primejdia pare înlăturată; nu-i rămânea decât o grijă, şi anume: n-avea nici o veste de la prietenii lui. Dar, într-o dimineaţă, la începutul lumi noiembrie, totul i se lămuri datorită următoarei scrisori trimise din Villeroi:

Domnule d'Artagnan,

Domnii Athos, Porthos şi Aramis, după ce au chefuit la mine şi s-au veselit voiniceşte, au făcut atâta tărăboi, încât starostele castelului, om aspru, i-a închis pe câteva zile; eu îndeplinesc porunca ce mi-au dat şi vă trimit douăsprezece sticle din vinul meu de Anjou, care le-a plăcut îndeosebi; domniile lor doresc să închinaţi în sănătatea lor din această băutură aleasă între toate.

Ascultându-le dorinţa, cu adâncă plecăciune, rămân, domnule, preacredincioasa şi smerita dumneavoastră slugă,

GODEAU

Hangiul domnilor muşchetari.

— Aşa mai înţeleg! strigă d'Artagnan. Ei sunt cu gândul la mine în zile de veselie, cum şi eu eram cu gândul la ei în zile

de restrişte; fireşte că voi bea în sănătatea lor, şi încă din toată inima; dar nu voi bea de unul singur.

D'Artagnan dădu fuga la doi ostaşi din gardă, cu care se legase mai îndeaproape, ca să-i poftească la un pahar din straşnicul vinişor de Anjou, proaspăt sosit. Unul din cei doi ostaşi era însă poftit în altă parte chiar în seara aceea, iar celălalt în seara următoare. Întâlnirea lor trebui deci amânată cu încă două zile.

Întorcându-se acasă, d'Artagnan trimise cele douăsprezece sticle de vin la ospătăria companiei, cu rugămintea să fie bine păstrate; apoi în ziua cea mare, petrecerea fiind hotărâtă pentru ora douăsprezece, încă de la nouă dimineaţa d'Artagnan îl trimise pe Planchet să pregătească cele de trebuinţă.

Mândru din cale-afară de deosebita sa îndatorire, Planchet se gândi să rânduiască toate cu chibzuială, de aceea îşi luă ca ajutor pe valetul unuia din oaspeţii stăpânului, un anume Fourreau, precum şi pe acel aşa-zis soldat care voise să-l omoare pe d'Artagnan şi care, nefăcând parte din nici o unitate, intrase în slujba acestuia, sau, mai curând, a lui Planchet, chiar din ziua în care d'Artagnan îi scăpase viaţa.

La ora cuvenită, cei doi musafiri sosiră şi se aşezară la masă, în faţa bucatelor ce se perindau în şir. Planchet servea cu şervetul pe braţ; Fourreau destupa sticlele şi Brisemont — aşa se numea soldatul — turna în clondiraşe de sticlă vinul care părea a se fi tulburat de zguduirile de pe drum. Vinul din prima sticlă fiind cu deosebire tulbure la fund, Brisemont deşertă drojdia intr-un pahar şi d'Artagnan îi îngădui s-o bea, căci sărmanul nu-şi recăpătase încă puterile.

După ce mâncară supa, oaspeţii tocmai se pregăteau să ducă la gură cel dinţii pahar cu vin, când, deodată, tunurile porniră să bubuie la fortul Louis şi la fortul Nou; crezând că era vorba de vreun atac al asediatorilor sau poate al englezilor, cei doi ostaşi alergară să-şi ia spadele; la fel de sprinten ca ei, d'Artagnan le urmă pilda şi tustrei năvăliră afară, spre posturile lor. Dar abia trecuţi de pragul ospătăriei, îşi dădură seama de pricina asurzitoarei larme: strigătele de „Trăiască regele!" şi „Trăiască domnul cardinal!" răsunau de pretutindeni, o dată cu răpăitul dezlănţuit al tobelor.

— Într-adevăr, nerăbdător cum am mai spus, regele lăsase baltă popasurile şi sosea chiar atunci, împreună eu toţi curtenii şi cu zece mii de oameni, drept trupe ajutătoare. Muşchetarii maiestăţii sale deschideau şi încheiau alaiul.

Cot la cot cu compania lui, înşirată de-a lungul drumului, d'Artagnan salută cu un anume înţeles pe prietenii care nu-l slăbeau din ochi şi pe domnul de Tréville, care-l recunoscuse din capul locului.

După această sărbătorească urare de bun sosit, cei patru prieteni se îmbrăţişară frăţeşte.

— E grozav! strigă d'Artagnan. Nici nu s-ar fi putut să nimeriţi mai la ţanc şi cred că bucatele nici n-or fi avut vreme să se răcească, aşa e, domnilor? adăugă tânărul, întorcându-se spre cei doi ostaşi din gardă pe care-i prezentă prietenilor lui.

— Măi, măi! Pare-mi-se că tocmai benchetuiam! constată Porthos.

— Nădăjduiesc că n-aţi poftit femei la masă — adăugă Aramis.

— Aveţi ceva vin mai de Doamne-ajută aici, în magherniţă? întrebă Athos.

— Cum să nu! îl avem pe-al vostru, dragă prietene — răspunse d'Artagnan.

— Vinul nostru? se miră Athos.

— Vezi bine! Cel pe care mi l-aţi trimis.

— Ţi-am trimis noi vin?

— Ştiţi foarte bine, vinişorul de pe colinele din Anjou!

— Da, da, ştiu de care vin vrei să vorbeşti.

— Vinul vostru preferat.

— Fireşte, când n-am nici şampanie şi nici chambertin.

— Mă rog! În lipsă de şampanie sau de chambertin, o să vă mulţumiţi cu ăsta.

— Aşadar, am trimis după vin de Anjou! Dar straşnic ne mai pricepem! se bucură Porthos.

— Ba nu, e vinul care mi-a fost trimis din partea voastră.

— Din partea noastră? se mirară, într-un glas, tustrei muşchetarii.

— Dumneata, Aramis, ai trimis oare vinul? întrebă Athos.

— Nu, dar dumneata, Porthos?

— Nu, dar dumneata, Athos?

— Nici eu.

— Dacă nu mi l-aţi trimis voi, atunci mi l-a trimis hangiul vostru.

— Hangiul nostru?

— Vezi bine! Hangiul vostru, Godeau, hangiul muşchetarilor.

— Ce mai atâta vorbă — le-o tăie Porthos — să vină de unde-o vrea; hai să-l gustăm şi, dacă-i bun, să-l bem.

— Ba de loc! se împotrivi Athos. Să nu-l bem, tocmai fiindcă nu ştim de unde vine.

— Ai dreptate, Athos — încuviinţă d'Artagnan. Nu i-aţi cerut nici unul hangiului Godeau să-mi trimită vin?

— Nici unul! Şi totuşi ţi l-a trimis ca din partea noastră.

— Iată scrisoarea — spuse d'Artagnan.

Şi arătă prietenilor rândurile primite.

— Nu-i scrisul lui! întări Athos. Îl cunosc, fiindcă înaintea plecării am încheiat cu el socotelile pentru toată lumea.

— Scrisoarea nu vine de la el — adăugă Porthos. Noi n-am fost pedepsiţi nici unul.

— D'Artagnan — rosti şi Aramis, cu glas dojenitor — puteai oare să crezi că ne-am purtat ca nişte zurbagii?...

D'Artagnan păli; îi tremurau vargă mâinile şi picioarele.

— Ce-i cu tine? Mă înspăimânţi! se repezi Athos, care nu-l tutuia decât arareori.

— Fuga, fuga, prieteni! îi îndemnă d'Artagnan. Îmi trece prin minte o bănuială cumplită! Să fie tot o răzbunare a acelei femei?

Athos păli şi el.

D'Artagnan alergi într-un suflet spre ospătărie, urmat de cei trei muşchetari şi de amândoi ostaşii din gardă. În sala de mâncare, privirea lui căzu din capul locului pe Brisomont, care, întins la pământ, se zvârcolea în chinuri groaznice. Planchet şi Fourreau, galbeni ca ceara, încercau să-i vină în ajutor, dar se vedea că orice ajutor era de prisos: moartea îşi înfipsese ghearele în toată fiinţa nenorocitului.

— Vai, vai — gemu el, zărindu-l pe d'Artagnan — blestem! Aţi spus că mă iertaţi şi m-aţi otrăvit!

— Eu? strigă d'Artagnan. Eu? Sărman de tine, ce tot spui?

— Spun că mi-aţi dat să beau din vinul acela, spun că m-aţi îndemnat să-l beau, spun că aţi vrut să vă răzbunaţi pe mine, spun că e amarnic!

— Nu-i adevărat, Brisemont — se apără d'Artagnan — să nu crezi una ca asta! Jur că nu-i aşa!...

— Dumnezeu e colo sus! Dumnezeu vă va pedepsi! Doamne Dumnezeule! Să îndure şi el într-o zi ce îndur eu acum!

— Pe sfânta Evanghelie — jură d'Artagnan, apropiindu-se de muribund — habar n-aveam că vinu-i otrăvit! Era să beau şi eu, cum ai băut şi tu.

— Nu vă cred — murmură soldatul.

Şi-şi dădu sufletul în chinuri sfâşietoare.

— Îngrozitor! Îngrozitor! şoptea Athos, în vreme ce Porthos sfărâma sticlele, iar Aramis dădea poruncă — ceva cam târziu — să alerge cineva după un duhovnic.

— Dragii mei prieteni! Mi-aţi scăpat şi de data asta viaţa, şi nu numai mie, dar şi acestor camarazi. Domnilor — urmă d'Artagnan, vorbind celor doi ostaşi — vă rog să nu scoateţi o vorbă despre păţania noastră. Cine ştie ce feţe simandicoase s-or fi amestecat în treaba asta, şi să nu ne pomenim cu vreo năpastă pe cap.

— Vai de mine, domnule — îngăimă Planchet, mai mult mort decât viu — am scăpat ca prin urechile acului.

— Cum asta, caraghiosule? se răsti d'Artagnan. Adică aveai de gând să bei din vinul meu?

— În sănătatea regelui, domnule, era cât p-aci să gust şi eu un păhărel, dacă nu mi-ar fi spus Fourreau că mă cheamă cineva.

— Vai de sufletul meu! mărturisi şi Fourreau, clănţănind din dinţi de spaimă. Voiam să-l alung pe Planchet, ca să beau numai eu!

— Domnilor — mai spuse d'Artagnan celor doi ostaşi din gardă — înţelegeţi că asemenea ospăţ ar fi prea jalnic după tot ce s-a întâmplat; vă cer iertare şi totodată vă rog să amânaţi petrecerea pe altă dată.

Ostaşii ascultară curtenitor această dezvinovăţire şi, pricepând că cei patru prieteni doreau sa rămână singuri, se îndepărtară.

Rămaşi între ei, d’Artagnan şi cei trei muşchetari se uitară unul la altul cu o privire care voia să spună că bănuiau cu toţii pericolul din umbră.

— Înainte de toate — începu Athos — sa ieşim de aici; nu e plăcută tovărăşia unui mort, care nici n-a murit de moarte bună.

— Planchet — grăi d’Artagnan — îţi las în grijă leşul nenorocitului ăsta; să fie îngropat în cimitir creştinesc. Adevărat că săvârşise cândva o crimă, dar s-a pocăit.

Cei patru prieteni părăsiră încăperea, lăsând în seama lui Planchet şi a lui Fourreau cinstirea cea din urmă a nefericitului Brisemont.

Gazda îi duse în altă cameră, unde le dădu de mâncare ouă moi şi apă proaspătă, pe care Athos o scoase cu mâinile lui din fântână. Porthos şi Aramis aflară din câteva cuvinte ale prietenilor întâmplările din ultima vreme.

— După cum vezi, dragul meu — îi spuse d’Artagnan lui Athos — e o luptă pe viaţă şi pe moarte.

Athos clătină din cap.

— Da, da — îi răspunse — văd şi eu; dar crezi că ea este?

— Fără doar şi poate.

— Îţi mărturisesc că eu tot mai am îndoieli.

— Şi floarea de crin de pe umărul ei?

— O fi vreo englezoaică pe care au însemnat-o cu fierul roşu în Franţa, pentru cine ştie ce fărdelege.

— Athos, îţi spun ca e soţia dumitale — stărui d’Artagnan. Nu-ţi aduci aminte cum se potriveau toate semnalmentele?

— Nu pot să cred că cealaltă n-a murit; am spânzurat-o cu mâna mea!

Era rândul lui d’Artagnan să clatine din cap.

— În sfârşit, ce-i de făcut acum? întrebă tânărul.

— Fireşte că nu poţi rămâne aşa, cu spada atârnând mereu deasupra capului — răspunse Athos — şi că trebuie să găsim o ieşire.

— Dar cum?

— Ascultă, caută s-o vezi şi să stai de vorbă cu ea; spune-i aşa: Vrei pace sau vrei război?! Pe cuvântul meu de gentilom că niciodată n-o să scot o vorbă despre dumneata, niciodată n-o să-ţi fac nimic, dar, la rândul dumitale, jură pe ce ai mai

sfânt c-o să mă laşi în plata Domnului; altfel mă duc la ministrul justiţiei, mă duc la rege, mă duc după călău, asmut curtea împotriva dumitale, te dau în vileag ca nelegiuită, pun să te cheme la judecată şi, dacă te iartă, să ştii că te omor eu singur — pe cinstea mea de gentilom! — la un colţ de stradă, aşa cum aş omorî un câine turbat.

— Nu zic ba — răspunse d'Artagnan — dar cum să dau de ea?

— Cu timpul, dragă prietene, vine şi prilejul, iar prilejuri joc de noroc: când rişti mai mult, atunci şi câştigi mai mult, dacă ştii să aştepţi.

— Adică s-aştept în bătaia gloanţelor şi a otrăvurilor!

— Nici o grijă! îl îmbărbătă Athos. Ne-a ferit Dumnezeu până acum, ne va feri şi de azi înainte.

— Da, pe noi; de altfel, noi suntem bărbaţi în toată firea şi, la urma urmelor, rostul nostru-i să ne primejduim viaţa; dar ea? adăugă el, în şoaptă.

— Care ea? întrebă Athos.

— Constance.

— Ah, doamna Bonacieux! Aşa e! încuviinţă Athos. Bietul meu prieten! Uitasem că eşti îndrăgostit.

— Dar n-ai văzut chiar din scrisoarea pe care ai găsit-o la netrebnicul acela mort că acum e într-o mănăstire? se amestecă şi Aramis. E foarte bine la mânăstire şi, în ceea ce mă priveşte, cum s-o sfârşi asediul, eu vă dau cuvântul că...

— Bine, bine — răspunse Athos — aşa e, scumpe Aramis! Ştim cu toţii că religia e marea dumitale chemare.

— Nu sunt muşchetar decât în trecere — adăugă, smerit, Aramis.

— Pare-se, de multă vreme n-a mai primit veşti de la iubita lui — lămuri în şoaptă Athos. Daţi-i pace; ştim noi toate astea...

— Ia staţi! se amestecă Porthos. Eu cred că tot ar fi ceva de făcut...

— Ce anunţe? întrebă d'Artagnan.

— Spui că e într-o mânăstire? întrebă Porthos.

— Da.

— Foarte bine! Atunci, cum încetează asediul, o răpim din mânăstire.

— Da, dar ar trebui să mai ştim şi în ce mânăstire e.

— Cam aşa ceva — recunoscu Porthos.

— O clipă — le curmă vorba Athos. Nu spuneai dumneata, dragă d’Artagnan, că mânăstirea a ales-o regina?

— Da, cel puţin aşa bănuiesc.

— Foarte bine! Atunci Porthos o să ne poată fi de folos.

— În ce fel, mă rog?

— Păi, prin marchiza, sau ducesa, sau prinţesa aceea a dumitale; trebuie să se bucure de trecere, nu glumă.

— Sst! făcu Porthos, ducându-şi degetul la buze. Cred că e din şleahta cardinalului; mai bine să n-afle nimic.

— Atunci — propuse Aramis — lăsaţi că vă fac eu rost de ştiri.

— Dumneata, Aramis? se minunară cei trei prieteni. Dumneata? Dar cum?

— Prin preotul reginei, cu care mă am eu bine... — explică Aramis, îmbujorându-se.

Şi cu această încredere în suflet, cei patru prieteni, care sfârşiseră de mâncat modestul lor prânz, se despărţiră, făgăduindu-şi să se vadă chiar în seara aceea; d’Artagnan se întoarse la Minimes, iar cei trei muşchetari se îndreptară spre tabăra regală, unde trebuiau să-şi mai vadă şi ei de culcuşul lor.

Capitolul XIII
Hanul „La porumbarul roşu”

Proaspăt sosit, regele, care ardea de nerăbdare să dea piept cu duşmanul şi care, mai îndreptăţit decât cardinalul, împărtăşea ura acestuia împotriva lui Buckingham, hotărî să ia toate măsurile, întâi pentru a-i izgoni pe englezi din insula Ré, apoi pentru a grăbi asediul oraşului La Rochelle; dar, vrând-nevrând, trebuia să întârzie din pricina dezbinărilor ivite între domnii de Bassompierre şi Schomberg, de o parte, şi ducele d’Angoulême, de alta.

Domnii de Bassompierre şi Schomberg erau mareşali ai Franţei şi fiecare îşi cerea dreptul de a comanda oştirea de sub ordinele regelui. De teamă însă ca Bassompierre, rămas hughenot în adâncul inimii, să nu-i ia prea cu încetişorul pe englezi şi pe apărătorii oraşului, fraţi de-ai lui întru credinţă, cardinalul îl oblăduea pe ducele d’Angoulême, pe care regele îl şi numise locotenent-general, din îndemnul eminenţei sale.

Astfel fiind, pentru ca nu cumva domnii de Bassompierre şi Schomberg să părăsească oştirea, li se încredinţă fiecăruia în parte câte un comandament deosebit: Bassompierre îşi avea cartierul său în nordul oraşului, de la La Leu până la Dompierre; ducele d’Angoulême, la răsărit, de la Dompierre până la Périgny, şi domnul de Schomberg, la sud, de la Périgny până la Angoutin.

Reşedinţa fratelui regelui era la Dompierre. Reşedinţa regelui era când la Etré, când la La Jarrie. În sfârşit, reşedinţa cardinalului se afla pe dâmburile nisipoase de lângă podul La Pierre, într-o căsuţă lipsită de orice fel de întărituri. În felul acesta, fratele regelui îl supraveghea pe Bassompierre, regele pe ducele d’Angoulême, iar cardinalul pe domnul de Schomberg.

Odată aceste măsuri întocmite, cel dintâi ţel fusese izgonirea englezilor de pe insulă.

Împrejurările erau prielnice: englezii, pentru a fi ostaşi de ispravă, trebuiesc înainte de toate bine hrăniţi, şi cum nu mâncau decât cărnuri sărate şi pesmeţi vechi, aveau o sumedenie de bolnavi în tabără; mai mult încă, marea, furtunoasă în tot lungul ţărmului la acea vreme a anului,

înghiţea zi de zi câte o corabie, iar plaja, începând de la capul Aiguillon şi până la întărituri, se umplea la fiecare flux cu sfărâmăturile a tot soiul de luntre, luntrişoare şi corăbii; ca urmare, chiar dacă oamenii regelui nu s-ar fi clintit din tabără, era vădit că Buckingham, care nu se urnea din insula Ré numai din încăpăţânare, tot trebuia să se îndepărteze într-o zi sau alta.

Cum însă domnul de Toiras trimisese veste că în tabăra vrăjmaşă se făceau pregătiri în vederea unui nou atac, regele socoti că trebuia pus odată capăt acestei stări de lucruri şi dădu poruncă pentru începerea luptei hotărâtoare.

Intenţia noastră nefiind însă înfăţişarea cronicii zilnice a asediului, ci, dimpotrivă, înşiruirea doar a întâmplărilor în legătură cu povestirea începută, ne vom mulţumi să amintim în două cuvinte că izbânda a fost desăvârşită, spre cea mai grozavă uimire a regelui şi cea mai grozavă faimă a domnului cardinal. Împinşi pas cu pas, zdrobiţi în toate încăierările, sfârtecaţi în pragul insulei Loix, englezii au fost siliţi să se îmbarce, lăsând pe câmpul de lupta două mii de oameni, printre care cinci colonei, trei locotenenţi-colonei, două sute cincizeci de căpitani şi douăzeci de înalţi gentilomi, patru tunuri şi şaizeci de steaguri, ce au fost aduse la Paris de către Claude de Saint-Simon şi atârnate cu mare alai de bolţile catedralei Nôtre-Dame. Imnuri de slavă răsunară pe câmpul de bătaie, apoi în toată Franţa.

Cardinalul putea să-şi vadă în voie de asediu, fără a se mai teme de englezi, măcar pentru o vreme.

Aşa cum am spus însă, răgazul era trecător. Un trimis al ducelui de Buckingham, pe nume Montaigu, fiind prins, ieşiseră deodată la iveală iţele unei coaliţii între Imperiu[1], Spania, Anglia şi Lorena. Această coaliţie era îndreptată împotriva Franţei.

Mai mult încă: la reşedinţa lui Buckingham, pe care acesta trebuise s-o părăsească, mai în pripă decât ar fi crezut, fuseseră găsite hârtii care dovedeau alcătuirea acestei coaliţii, hârtii care, după cum ne mărturiseşte cardinalul în „Memoriile” sale, aruncau o lumina primejdioasă asupra doamnei de Chevreuse şi, ca urmare, asupra reginei.

---

1 Imperiul German (fondat în 962, abolit în 1806, restabilit în 1871).

Răspunderea apăsa în întregime asupra cardinalului, căci orice mare dregător nu poate tăia şi spânzura, fără a da nici o socoteală; astfel fiind, tot belşugul de mijloace al marelui său geniu veghea zi şi noapte, pândind orice şoaptă, orice mişcare în cuprinsul marilor regate ale Europei.

Cardinalul ştia de uneltirile şi îndeosebi de ura lui Buckingham; dacă această coaliţie care ameninţa Franţa ar fi izbutit, nu s-ar mai fi ales nimic din toată puterea lui; politica austriacă şi politica spaniolă, care până atunci n-aveau decât partizani în sânul guvernului de la Luvru, ar fi început să aibă astfel adevăraţi reprezentanţi; iar el, Richelieu, dregătorul francez, dregătorul naţional în came şi oase, ar fi fost atunci la pământ. Regele, care-i asculta sfatul ca un copil, îl ura însă tot aşa cum un copil îşi urăşte dascălul şi l-ar fi lăsat pradă răzbunării părtinitoare a fratelui său şi a reginei. Ar fi fost deci pierdut, şi poate că şi Franţa o data cu el. Trebuiau luate deci măsuri din vreme.

Aşa că, zi şi noapte, se perindau tot mai numeroase ştafete în căsuţa de lângă podul La Pierre, unde cardinalul îşi avea reşedinţa. Erau călugări, care-şi purtau atât de stângaci rasa, încât lesne puteai să-ţi dai seama că ţineau de biserica luptătoare; erau femei, cam stânjenite în veşmântul lor de paj, a cărui croială învoalată nu putea ascunde rotunzimile trupeşti; în sfârşit, ţărani cu mâinile negricioase, dar cu coapsele zvelte, care miroseau calc de-o poştă a oameni subţiri.

Se perindară apoi şi musafiri mai puţin plăcuţi, căci, de două sau de trei ori, mersese zvonul că eminenţa sa era să fie ucisă mişeleşte. Este drept, duşmanii domnului cardinal spuneau că eminenţa sa punea singură la cale pe anumiţi asasini neîndemânatici, pentru a avea dreptul să plătească tot astfel, la nevoie; dar nu trebuie să dai crezare nici vorbelor rostite de marii dregători, nici vorbelor rostite de vrăjmaşii acestora. Ceea ce nu-l împiedica, de altminteri, pe cardinal, căruia nici defăimătorii cei mai înverşunaţi nu i-au tăgăduit vreodată cutezanţa, să cutreiere drumurile noaptea, fie pentru a-i transmite ducelui d’Angoulême porunci de seamă, fie pentru a se sfătui cu regele, fie, în sfârşit, pentru a sta de vorbă cu vreun trimis pe care nu voia să-l primească în

locuinţa lui.

În vremea asta, muşchetarii, cărora asediul nu le prea dădea de lucru, cum nu erau ţinuţi nici prea strâns, se puseseră pe chefuri. Şi le venea cu atât mai uşor celor trei fârtaţi ai noştri, cu cât erau prietenii domnului de Tréville şi căpătau lesne învoire la mână că pot întârzia şi rămâne în afara taberei chiar după ce se suna stingerea.

Şi aşa, într-o seară, pe când d'Artagnan era de gardă şi nu putea să-i însoţească, Athos, Porthos şi Aramis, călări pe caii lor de bătaie şi înfăşuraţi în mantilele de război, se întorceau, pipăindu-şi pistoalele, de la o cârciumă dibuită de Athos cu două zile mai devreme, pe drumul spre La Jarrie, cârciumă căreia i se zicea „La Porumbarul Roşu"; cum se îndreptau spre tabără, cu ochii-n patru de teama vreunei capcane, deodată, la vreun sfert de leghe de satul Boisnar, li se păru că aud tropotul unor cai gonind către ei; într-o clipă, toţi trei se opriră şi, strânşi unul lângă altul, aşteptară în mijlocul drumului; curând de tot, în lumina lunii ce ieşea de după un nor, zăriră la o cotitură a drumului doi călăreţi, care, văzându-i, se opriră şi ei, la rândul lor, părând a cumpăni dacă să meargă mai departe sau să facă drum întors. Fereala aceasta dădu de bănuit celor trei prieteni; înaintând cu câţiva paşi, Athos strigă cu glasul lui puternic:

— Cine-i acolo?

— Dar acolo cine-i? răspunse unul din cei doi călăreţi.

— Ăsta nu-i răspuns! se răsti Athos. Cine-i acolo? Răspundeţi, sau tragem!

— Luaţi seama la ceea ce faceţi, domnilor! grăi atunci un glas răsunător, deprins parcă a porunci.

„O fi vreun ofiţer superior, care face rondul de noapte!" gândi Athos.

— Dar dumneavoastră ce vreţi să faceţi, domnilor?

— Cine sunteţi? întrebă acelaşi glas, la fel de poruncitor. Răspundeţi, sau veţi suferi de pe urma acestei nesupuneri!

— Muşchetarii regelui — răspunse Athos, din ce în ce mai încredinţat că cel care întreba avea dreptul s-o facă.

— Din care companie? ,

— Compania de Tréville.

— Înaintaţi la ordin şi spuneţi ce căutaţi aici la ora asta?

Tustrei tovarăşii înaintară ceva mai sfioşi, căci tustrei erau acum încredinţaţi că cel cu pricina era mai tare decât ei; îi lăsară de altminteri lui Athos grija de a răspunde.

Unul din cei doi călăreţi, şi anume cel care vorbise în urmă, se afla la zece paşi înaintea celuilalt; făcând semn lui Porthos şi lui Aramis să rămână şi ei la câţiva paşi depărtare, Athos înaintă singur.

— Să fie cu iertare, domnule ofiţer — spuse Athos — dar nu ştiam cu cine aveam de-a face şi, după cum vedeţi, stăteam de veghe.

— Numele dumitale? întrebă ofiţerul, acoperindu-şi obrazul cu pelerina.

— Dar al dumneavoastră, domnule? întrebă şi Athos, care începea să-şi iasă din sărite de atâta pisălogeală. Faceţi-mi, vă rog, dovada că aveţi dreptul să mă cercetaţi.

— Numele dumitale? se răsti a doua oară călăreţul, lăsând să-i cadă pelerina şi să i se vadă faţa.

— Domnul cardinal! murmură muşchetarul, înmărmurit.

— Numele dumitale? întrebă a treia oară eminenţa sa.

— Athos — răspunse muşchetarul.

Cardinalul făcu semn aghiotantului să se apropie.

— Aceşti trei muşchetari ne vor urma — îi şopti el. Nu vreau să se ştie că am plecat din tabără, şi dacă ne însoţesc, putem fi siguri că n-or să spună nimănui.

— Suntem gentilomi, monseniore — zise Athos. Cereţi-ne cuvântul şi fiţi fără grijă. Slavă Domnului, ştim să păstrăm o taină.

Cardinalul îşi aţinti privirea pătrunzătoare asupra îndrăzneţului care-l înfrunta astfel.

— Ai auz bun, domnule Athos — răspunse cardinalul — dar acum ascultă-mă: nu din lipsă de încredere vă rog să mă urmaţi, ci pentru a fi apărat; cei doi tovarăşi ai dumitale sunt, fireşte, domnii Porthos şi Aramis!

— Da, eminenţa voastră — răspunse Athos, în vreme ce muşchetarii rămaşi în urmă se apropiau cu pălăriile în mână.

— Vă cunosc, domnilor — le spuse cardinalul — vă cunosc; ştiu că nu-mi sunteţi tocmai prieteni şi-mi pare rău, dar mai ştiu că sunteţi gentilomi viteji, cinstiţi şi oameni de temei. Aşadar, fii bun, domnule Athos, şi însoţeşte-mă, împreună cu

prietenii dumitale; voi avea astfel un alai la care ar râvni şi maiestatea sa, dacă ne-ar întâlni.

Cei trei muşchetari se închinară până peste grumazul cailor.

— Pe cinstea mea — deschise vorba Athos — eminenţa voastră are dreptate când doreşte s-o însoţim: am întâlnit pe drum nişte bezmetici; cu trei din ei am şi avut o ciocnire la hanul „La Porumbarul Roşu”.

— O ciocnire? Şi pentru ce, domnilor? întrebă cardinalul. Ştiţi că nu-mi plac ciocnirile; nu-i aşa c-o ştiţi?

— Tocmai de aceea am cinstea să înştiinţez pe eminenţa voastră de cele întâmplate, căci ar putea să afle ceva de la alţii şi, întemeindu-se pe mărturii mincinoase, să creadă că suntem vinovaţi.

— Şi cum s-a sfârşit gâlceava? întrebă cardinalul, încruntând din sprâncene.

— Prietenul meu Aramis, care e aici, s-a ales cu o mică lovitură de spadă la braţ, ceea ce nu-l va împiedica, după cum îşi poate da seama şi eminenţa voastră, să pornească chiar mâine la luptă dacă eminenţa voastră porunceşte atacul.

— Dar dumneavoastră nu sunteţi dintre aceia care să se lase loviţi cu una cu două. Vorbiţi deschis, domnilor. Fireşte că aţi doborât vreo câţiva! Haide, spovediţi-vă, ştiţi că am dreptul să izbăvesc păcatele.

— Eu, monseniore — începu Athos — nici nu mi-am scos spada din teacă, dar l-am înşfăcat de brâu pe cel cu care aveam de-a face şi l-am zvârlit pe fereastră. Se pare că în cădere şi-a frânt coapsa — urmă Athos, mai şovăielnic.

— Aşa! Aşa! făcu cardinalul. Dar dumneata, domnule Porthos?

— Eu, monseniore, cum ştiu că duelul e oprit, am pus mâna pe o bancă şi am dat în unul din tâlhari; pare-mi-se că i-am cam sfărâmat umărul.

— Bine — zise cardinalul — şi dumneata, domnule Aramis?

— Eu, monseniore, sunt foarte blajin din fire şi, eminenţa voastră nu ştie poate, gândul meu e să mă întorc la cele sfinte; dar tocmai când voiam să-i despart pe tovarăşii mei, unul din netrebnici mi-a străpuns mişeleşte braţul stâng;

atunci mi-am ieşit din sărite, am tras la rândul meu spada, dar celălalt nu voia să se lase; am simţit cum, tăbărând asupra mea, s-a înfipt singur în spadă; ştiu numai că s-a prăbuşit şi cred că l-au ridicat de acolo, pe el ca şi pe ceilalţi doi tovarăşi ai lui.

— Drace! mormăi cardinalul. Trei oameni scoşi din luptă pentru o gâlceavă într-o cârciumă! O luaţi cam repede! Dar de la ce s-a pornit cearta?

— Ticăloşii erau beţi — desluşi Athos — şi cum ştiau că la han sosise cu o seară înainte o femeie, voiau să dea buzna în odaia ei.

— Să dea buzna la ea? întrebă cardinalul. Şi în ce scop?

— De bună seamă ca s-o siluiască — răspunse Athos. După cum am avut cinstea să spun eminenţei voastre, ticăloşii erau beţi.

— Femeia era tânără şi frumoasă? întrebă cardinalul cu oarecare grijă.

— N-am văzut-o, monseniore — răspunse Athos.

— N-aţi văzut-o? Foarte bine — încuviinţă bucuros cardinalul. Aţi făcut bine că aţi luat apărarea unei femei, şi, cum tot la hanul „La Porumbarul Roşu” mă duc şi eu, voi şti dacă mi-aţi spus sau nu adevărul.

— Monseniore — răspunse mândru Athos — suntem gentilomi şi n-am spune o minciună doar ca să ne scăpăm capul.

— De aceea nici nu mă îndoiesc de spusele dumitale, domnule Athos, nu mă îndoiesc o singură clipă; dar — adăugă el, ca să schimbe vorba — doamna aceea era singură?

— Era şi un bărbat încuiat cu doamna în odaie — lămuri Athos — dar, cu tot tărăboiul, cavalerul nu s-a arătat la faţă, aşa că l-am putea bănui de mişelie.

— „Nu osândi cu uşurinţă”, grăieşte Evanghelia — răspunse cardinalul.

Athos se înclină adânc.

— Bine, domnilor — urmă eminenţa sa — bine: ştiu tot ce doream să ştiu; urmaţi-mă!

Cei trei muşchetari trecură îndărătul cardinalului, care-şi acoperi iarăşi faţa cu pelerina şi porni încet-încet, cu calul la opt-zece paşi înaintea însoţitorilor.

Sosiră în curând la hanul tăcut şi singuratic; fără îndoială că hangiul ştia ce vestit oaspete aştepta, căci îi luase la goană pe chefliii zurbagii.

Cu vreo zece paşi înainte să ajungă la poartă, cardinalul făcu semn aghiotantului şi celor trei muşchetari să se oprească; un cal gata înşeuat era legat de oblonul unei ferestre. Cardinalul ciocăni de trei ori şi într-un anume fel. Un bărbat înfăşurat într-o pelerină ieşi îndată şi schimbă la repezeală câteva cuvinte cu cardinalul; încalecă apoi şi o porni înspre Surgères, pe drumul Parisului.

— Apropiaţi-vă, domnilor — îi pofti cardinalul. Mi-aţi spus adevărul — grăi el către cei trei muşchetari. În ceea ce mă priveşte, întâlnirea noastră de astă-seară vă va folosi; până atunci, veniţi după mine.

Cardinalul descălecă; cei trei muşchetari făcură la fel; cardinalul aruncă aghiotantului dârlogii calului; cei trei muşchetari îşi legară şi ei caii de obloanele ferestrelor.

Hangiul rămăsese în pragul uşii; în ochii lui, cardinalul era doar un ofiţer care venea să vadă o doamnă.

— Ai vreo încăpere la parter, unde domnii să mă poată aştepta la gura unui foc bun? întrebă cardinalul.

Hangiul deschise atunci uşa unei săli mari, în care tocmai înlocuise o sobă veche printr-un minunat cămin.

— Am camera aceasta — zise el.

— Bine — încuviinţă cardinalul. Intraţi aici, domnilor, şi aşteptaţi-mă, vă rog; nu voi întârzia mai mult de o jumătate de ceas.

Şi pe când cei trei muşchetari pătrundeau în camera de la parter, cardinalul, fără să mai ceară alte lămuriri, urcă scara ca unul care mai fusese pe acolo.

Capitolul XIV
Despre folosul burlanelor de la sobe

Era vădit că, fără să-şi fi dat seama, ci îndemnaţi doar de firea lor cavalerească şi năzdrăvană, cei trei fârtaţi ai noştri fuseseră de folos cuiva care se bucura de înalta ocrotire a cardinalului. Dar cine era acel cineva? E întrebarea ce şi-o puseră înainte de toate muşchetarii; văzând însă că nici unul din răspunsurile ticluite de mintea lor isteaţă nu era mulţumitor, Porthos îl chemă pe hangiu şi ceru nişte zaruri.

Porthos şi Aramis se aşezară la o masă şi începură jocul. Athos se plimba adâncit în gânduri. Tot gândind şi umblând de colo-colo, trecea şi se-ntorcea mereu prin faţa burlanului sobei, care era frânt de la jumătate; celălalt capăt al burlanului pătrundea în camera de deasupra lor. Şi de câte ori trecea şi se-ntorcea, Athos auzea parcă un zumzet de cuvinte care-l făcu în cele din urmă să-şi ciulească urechea. Se apropie şi desluşi câteva cuvinte, cărora i se păru că li se cuvenea o deosebită luare-aminte; făcu semn prietenilor să tacă, iar el rămase aplecat, cu urechea aţintită în dreptul deschizăturii de jos a burlanului.

— Ascultaţi, Milady — spunea cardinalul — e o chestiune de seamă; luaţi loc şi să stăm de vorbă.

— Milady! murmură Athos.

— Vă ascult, monseniore, cu cea mai mare atenţie — răspunse un glas de femeie care-l făcu pe muşchetar să tresară.

— Un mic bastiment cu echipaj englez şi al cărui căpitan e omul meu vă aşteaptă la gura Charentei, lângă fortul La Pointe; întinde pânzele mâine dimineaţă.

— Atunci trebuie să plec la noapte?

— Ba chiar acum, adică după ce veţi fi primit instrucţiunile mele. O să vă însoţească doi oameni, pe care-i veţi găsi la poartă când veţi ieşi de aici; mai întâi voi ieşi eu, şi după o jumătate de ceas, dumneata.

— Bine, monseniore. Şi acum lămuriţi-mi misiunea pe care aveţi bunăvoinţa să mi-o încredinţaţi; cum ţin să mă bucur şi de azi înainte de încrederea eminenţei voastre, vă rog vorbiţi-mi în cuvinte limpezi şi răspicate, ca să nu fac nici o greşeală.

Urmă o clipă de tăcere; fără îndoială că Richelieu îşi cumpănea cuvintele pe care avea să le rostească şi că Milady îşi ţinea treze luminile duhului ei pentru a pricepe dorinţele cardinalului şi pentru a şi le întipări în minte, după ce vor fi fost spuse.

Folosind clipa aceea, Athos şopti prietenilor să zăvorască uşa pe dinăuntru şi le făcu semn să se apropie, ca să asculte. Cei doi muşchetari, cărora le plăcea să se simtă bine, îşi aduseră fiecare câte un scaun şi încă unul pentru Athos. Toţi trei se aşezară aşadar cu temei, cu capetele mănunchi lângă burlan şi cu urechea la pândă.

— Veţi pleca la Londra — urmă cardinalul. Ajunsă acolo, vă veţi duce la Buckingham.

— Îngăduiţi-mi să spun eminenţei voastre — urmă Milady — că de când cu eghileţii în diamante, ducele a intrat la bănuială şi acum se fereşte de mine.

— Tocmai de aceea acum nu mai e vorba de a-i câştiga încrederea, ci de a vă înfăţişa înaintea lui în chip sincer şi deschis, ca mijlocitoare.

— Sincer şi deschis — repetă Milady, cu un tremur nespus de viclean în glas.

— Da, sincer şi deschis — mai spuse iarăşi cardinalul, la fel de hotărât. Târgul acesta trebuie făcut pe faţă.

— Voi urma întocmai instrucţiunile eminenţei voastre şi aştept să mi le spuneţi.

— Îl veţi vedea pe Buckingham, îi veţi spune că veniţi din partea mea şi că ştiu toate pregătirile pe care le face, dar că ele mă lasă rece, deoarece la cea dintâi mişcare ce-o va încerca, regina va fi pierdută, datorită mie.

— Va crede el oare că eminenţa voastră e în măsură să-şi îndeplinească ameninţarea?

— Da, fiindcă am dovezi.

— Ar trebui să-i pot aduce dovezile la cunoştinţă, ca să le simtă greutatea.

— Fără îndoială; îi veţi spune că voi publica raportul lui Bois-Robert şi al marchizului de Beautru asupra întrevederii pe care ducele a avut-o cu regina la soţia conetabilului[1] în seara când soţia conetabilului a dat un bal mascat; şi, ca nu

---

1 Comandantul-şef al armatei, titlu abolit de Richelieu în 1627.

cumva să se îndoiască, îi veţi spune că purta costumul Marelui Mogul, pe care trebuia să-l poarte cavalerul de Guise şi pe care-l cumpărase de la acesta din urmă cu suma de trei mii de pistoli.

— Bine, monseniore.

— Mai cunosc toate amănuntele intrării şi ieşirii lui din palat, unde s-a strecurat într-o noapte în straie de ghicitor italian; îi veţi mai spune, tot pentru ca să nu se îndoiască de adevărul informaţiilor mele, că sub pelerină avea o rochie largă, albă, smălţată cu lacrimi negre, cu capete de mort şi oase cruciş, pentru a putea trece la nevoie drept stafia doamnei Albe[1], care, după cum se ştie, se arată la Luvru în ajunul fiecărei mari întâmplări.

— Asta-i tot, monseniore?

— Spuneţi-i de asemenea că ştiu toate amănuntele aventurii de la Amiens şi o să pun să se scrie un mic roman hazliu, cu un plan al grădinii şi portretele actorilor mai de seamă ai acelei scene nocturne.

— Îi voi spune.

— Mai spuneţi-i că Montaigu e în mâna mea şi că acum e la Bastilia; e drept că nu s-a găsit asupra lui nici o scrisoare, dar schingiuirile pot să scoată de la el tot ce ştie şi chiar... ce nu ştie.

— Minunat!

— În sfârşit, adăugaţi-i că înălţimea sa, în graba de a părăsi insula Ré, a uitat la locuinţa lui o oarecare scrisoare din partea doamnei de Chevreuse, care compromite grozav pe regină, căci dă dovadă nu numai că maiestatea sa e în stare să iubească pe vrăjmaşii regelui, dar că e în stare chiar a unelti cu vrăjmaşii Franţei. Ţineţi minte tot ce v-am spus, nu-i aşa?

— Eminenţa voastră vă veţi da singur seama: balul de la soţia conetabilului, noaptea de la Luvru, serbarea de la Amiens, arestarea lui Montaigu, scrisoarea doamnei de Chevreuse.

— Da, bine, bine; aveţi o bună ţinere de minte, Milady — răspunse cardinalul.

---

1 Fiinţă supranaturală, din legendele populare franceze, a cărei apariţie se zice că anunţă moartea cuiva.

— Totuşi — stărui aceea căreia eminenţa sa îi spusese măgulitoarele cuvinte — dacă, în ciuda oricărei raţiuni, ducele nu se dă bătut şi ameninţă mai departe Franţa?

— Ducele e îndrăgostit ca un nebun sau, mai degrabă, ca un neghiob — răspunse Richelieu, cu adâncă amărăciune. Aidoma vechilor cavaleri, s-a avântat în război numai de dragul unei priviri a frumoasei. Când va şti că războiul acesta poate să coste cinstea şi poate chiar libertatea doamnei gândurilor lui, cum spune el, cred că va sta mai mult în cumpănă.

— Şi totuşi — zise Milady, cu o încăpăţânare care dovedea că voia să vadă limpede până în adâncurile misiunii ce i se va încredinţa — dacă totuşi rămâne neclintit?

— Dacă rămâne neclintit — îngână cardinalul — ... nu! Nu cred că e cu putinţă!

— E totuşi cu putinţă — stărui Milady.

— Dacă rămâne neclintit... — eminenţa sa tăcu o clipă, apoi adăugă — dacă rămâne neclintit, atunci îmi voi pune nădejdea într-una din acele întâmplări care schimbă faţa statelor.

— N-aţi dori, monseniore, să-mi citaţi câteva asemenea întâmplări din istorie? urmă Milady. Poate că aş împărtăşi încrederea dumneavoastră în viitor.

— De pildă, iată — răspunse Richelieu — atunci când, în 1610, dintr-o pricină aproape la fel cu aceea care-l îndeamnă azi pe duce, regele Henric al IV-lea, fie-i neştearsă amintirea, se pregătea să cotropească Flandra şi Italia pentru a lovi Austria din două părţi, ei bine, nu-i aşa că s-a întâmplat ceva care a scăpat Austria? De ce n-ar avea parte şi regele Franţei de norocul împăratului Austriei?

— Eminenţa voastră vrea să vorbească desigur de lovitura de cuţit din strada Fierăriei.

— Chiar aşa! încuviinţă cardinalul.

— Eminenţa voastră nu se teme că osânda lui Ravaillac[1] ar înspăimânta pe cei care ar avea o clipă gândul să facă la fel?

— În toate vremile şi-n toate ţările, mai ales dacă aceste ţări sunt hărţuite prin deosebiri de credinţă, o să se găsească

---

1 Asasinul lui Henric al IV-lea, care apoi a fost legat de patru cai şi sfâşiat în patru bucăţi.

totdeauna fanatici care nu vor dori altceva decât să ajungă a fi martiri. Şi uite, chiar acum îmi vine în minte că puritanii sunt mânioşi împotriva ducelui de Buckingham şi că predicatorii lor îl socotesc drept anticrist.

— Şi atunci? întrebă Milady.

— Şi atunci — urmă cardinalul, cu glas nepăsător — ar trebui să se găsească, de pildă, o femeie frumoasă, tânără, dibace, care să vrea să se răzbune chiar ea pe duce. Nu poate fi atât de greu s-o găseşti: ducele e destul de fluşturatic, şi dacă, prin făgăduielile de statornicie veşnică, a semănat multă dragoste, fără îndoială că, prin veşnicele sale necredinţe, a semănat şi multă ură.

— Fără doar şi poate — îngână cu răceală Milady — asemenea femeie ar putea fi găsită.

— Ei bine, asemenea femeie care ar pune cuţitul lui Jacques Clément1 sau a lui Ravaillac în mâinile unui fanatic ar salva Franţa.

— Aşa e, dar ar fi părtaşa unui ucigaş.

— Cine i-a ştiut vreodată pe părtaşii lui Ravaillac sau ai lui Jacques Clément?

— Nimeni, căci erau poate prea de vază ca să îndrăznească cineva să-i caute acolo unde erau; nu s-ar da foc Palatului de Justiţie pentru oricine, monseniore.

— Credeţi oare că focul de la Palatul de Justiţie se datoreşte altei pricini decât întâmplării? întrebă Richelieu cu tonul cu care ar fi pus o întrebare obişnuită.

— Eu, monseniore — răspunse Milady — nu cred nimic; amintesc doar un fapt, atâta tot; spun numai că dacă m-aş numi domnişoara de Montpensier sau regina Maria de Medicis, aş fi mai puţin prevăzătoare decât sunt silită să fiu, eu, care mă numesc doar lady Clarick.

— E drept — încuviinţă Richelieu. Şi ce ai vrea atunci?

— Aş vrea un ordin care să întărească dinainte tot ce voi crede că trebuie să fac pentru binele de netăgăduit al Franţei.

— Dar în primul rând ar trebui găsită femeia de care spuneam şi care ar vrea să se răzbune pe duce.

— E gata găsită — spuse Milady.

— Ar trebui apoi găsit şi acel fanatic păcătos care ar sluji

---

1 Călugăr dominican, asasinul lui Henric al III-lea.

drept unealtă justiţiei lui Dumnezeu.

— Va fi găsit şi el.

— Atunci — urmă ducele — atunci ar fi vremea să-mi ceri ordinul de care-mi vorbeai adineauri.

— Eminenţa voastră are dreptate — răspunse Milady — şi fireşte că am greşit când am văzut în misiunea cu care mă cinsteşte altceva decât ceea ce trebuie, adică; să-i vestesc înălţimii sale, din partea eminenţei voastre, că cunoaşteţi diferitele înfăţişări sub care a izbutit să se apropie de regină la serbarea dată de soţia conetabilului, că aveţi dovezile întrevederii pe care regina a îngăduit-o la Luvru unui cititor în stele italian, care nu era altcineva decât ducele de Buckingham, că aţi pus să se scrie un mic roman plin de duh despre aventura de la Amiens, cu planul grădinii unde s-a petrecut aventura şi cu portretele actorilor care au luat parte, că Montaigu e la Bastilia şi că schingiuirile pot scoate la iveală lucruri de care-şi aduce aminte şi chiar altele pe care le-ar fi uitat. În sfârşit, că aveţi la mână o anume scrisoare din partea doamnei de Chevreuse, găsită la locuinţa înălţimii sale, scrisoare care primejduieşte grozav nu numai pe aceea care a scris-o, ci şi pe aceea în numele căreia a fost scrisă. Apoi, dacă, în pofida acestor dovezi, ducele rămâne totuşi neclintit, şi fiindcă numai la cele ce-am spus se mărgineşte misiunea mea, nu-mi va mai rămâne decât să-l rog pe Dumnezeu să facă o minune şi să scape Franţa. Nu-i aşa că am înţeles despre ce e vorba, monseniore, şi că aceasta e tot ce am de făcut?

— Da, aşa e! încuviinţă scurt cardinalul.

— Şi acum — urmă Milady, părând că nu bagă de seamă tonul schimbat al ducelui — acum, când am primit instrucţiunile eminenţei voastre cu privire la duşmanii săi, îmi veţi da voie, monseniore, să vă spun două cuvinte cu privire la duşmanii mei?

— Cum! Ai şi dumneata duşmani? întrebă Richelieu.

— Da, monseniore, duşmani împotriva cărora îmi datoraţi tot sprijinul, căci mi i-am făcut slujind pe eminenţa voastră.

— Şi cine sunt aceştia? întrebă ducele.

— Mai întâi, o mică iscoadă, una Bonacieux.

— E în închisoarea din Mantes.

— Adică era acolo — desluşi Milady. Regina a căpătat însă un ordin al regelui, pe temeiul căruia au dus-o într-o mânăstire.

— Într-o mânăstire? se miră ducele.

— Da, într-o mânăstire.

— Şi în care?

— Nu ştiu, îşi ţin bine taina.

— Lasă că aflu eu!

— Şi eminenţa voastră îmi va spune în ce mânăstire e femeia asta?

— Nu văd ce m-ar împiedica — răspunse cardinalul.

— Bine, acum mai am alt duşman, care e mult mai de temut pentru mine decât prăpădita aceea de Bonacieux.

— Adică cine?

— Iubitul ei.

— Cum îl cheamă?

— Oh, eminenţa voastră îl cunoaşte foarte bine! urmă Milady. E piaza noastră rea, a amândoura; e cel care, într-o încăierare cu ostaşii eminenţei voastre, a aplecat cumpăna izbânzii de partea muşchetarilor regali; el e cel care a dat trei lovituri de spadă lui de Wardes, trimisul domniei voastre, şi care a zădărnicit chestiunea cu diamantele; în sfârşit, e cel care, ştiind că eu am răpit-o pe doamna Bonacieux, mi-a jurat pieirea.

— Da, da — murmură cardinalul — ştiu de cine vreţi să-mi vorbiţi.

— Vreau să vorbesc de nemernicul acela de d'Artagnan.

— E plin de îndrăzneală — recunoscu cardinalul.

— Tocmai fiindcă-i plin de îndrăzneală e şi mai de temut.

— Ar trebui — răspunse ducele — să avem o dovadă a cârdăşiei lui cu Buckingham.

— O dovadă? izbucni Milady. Pot avea zece, nu una!

— Atunci e lucrul cel mai uşor din lume: aduceţi-mi dovada şi-l trimit la Bastilia.

— Bine, monseniore, şi pe urmă?

— Când eşti la Bastilia nu mai există nici un pe urmă — adăugă cardinalul cu glas scăzut. La naiba — urmă el — dacă mi-ar fi atât de uşor să scap de duşmanul meu pe cât mi-e de uşor să scap de ai dumitale şi dacă pe astfel de oameni mi-aţi

cere să-i cruţ...

— Monseniore — stărui Milady — schimb pentru schimb, viaţă pentru viaţă, om pentru om. Daţi-mi-l pe acesta, şi vi-l dau pe celălalt.

— Nu ştiu ce vreţi să spuneţi — răspunse cardinalul — şi nici nu vreau să ştiu; dar doresc să vă fiu pe plac şi nu văd ce m-ar împiedica să vă dau ce-mi cereţi în privinţa unui ins atât de mărunt, cu atât mai mult cu cât îmi spuneţi că flecuşteţul ăsta de d'Artagnan e un desfrânat, un duelist şi un trădător.

— E un mişel, monseniore, un mişel!

— Daţi-mi atunci hârtie, o pană şi cerneală — ceru cardinalul.

— Poftim, monseniore.

Urmară câteva clipe de tăcere, care dovedeau că Richelieu sau îşi căuta cuvintele nimerite pentru a scrie încuviinţarea cerută sau că o scria. Athos, care nu pierduse nici o iotă din convorbirea dintre Milady şi Richelieu, luă pe cei doi tovarăşi de câte o mână şi-i duse în celălalt ungher al odăii.

— Ce vrei? mormăi Porthos. De ce nu ne laşi să ascultăm până la urmă?

— Sst! făcu Athos, vorbind în şoaptă. Am auzit tot ce trebuia să auzim; de altfel, nu vă împiedic să mai ascultaţi, dar eu trebuie să plec.

— Trebuie să pleci? se miră Porthos. Dar dacă întreabă cardinalul de tine, ce să-i răspundem?

— Nu aşteptaţi să întrebe de mine; luaţi-i-o înainte şi spuneţi-i că am plecat în recunoaştere, fiindcă am prins din câteva cuvinte ale hangiului că drumul dădea de bănuit; înainte de plecare, o să-i strecor două vorbe aghiotantului cardinalului, şi restul mă priveşte; fiţi fără grijă.

— Ia seama, Athos! îl sfătui Aramis.

— Fii pe pace — răspunse Athos — ştiţi şi voi că pot să-mi ţin firea.

Porthos şi Aramis se întoarseră lângă burlanul sobei. Iar Athos ieşi în chipul cel mai firesc şi se duse să-şi ia calul legat de oblon, laolaltă cu ai celor doi prieteni; îl convinse pe aghiotantul cardinalului de nevoia unei recunoaşteri în vederea întoarcerii, cercetă în văzul celorlalţi încărcătura pistolului, îşi înşfăcă spada şi o porni singur-singurel pe

drumul ce ducea spre tabără.

Capitolul XV
Între soţi

Aşa cum bănuise Athos, cardinalul coborî îndată; deschise uşa camerei unde intraseră muşchetarii şi-l găsi pe Porthos jucând o înverşunată partidă de zaruri cu Aramis. Scotoci dintr-o aruncătură de ochi toate ungherele încăperii şi văzu că unul din oamenii lui lipsea.

— Ce s-a întâmplat cu domnul Athos? întrebă el.

— Monseniore — răspunse Porthos — s-a dus în recunoaştere, fiindcă după unele cuvinte ale hangiului i s-a părut că drumul n-ar fi sigur.

— Şi dumneata, domnule Porthos, cum ţi-ai trecut vremea?

— Am câştigat cinci pistoli de la Aramis.

— Bun! Acum puteţi să vă întoarceţi o dată cu mine.

— Suntem la porunca eminenţei voastre.

— Atunci, pe cai, domnilor, că se face târziu.

Aghiotantul cardinalului stătea la poartă şi-i ţinea calul de frâu. Ceva mai departe se zăreau, în întuneric, doi oameni şi trei cai: erau cei doi oameni care trebuiau s-o însoţească pe Milady până la fortul La Pointe şi să vegheze la îmbarcarea ei.

Aghiotantul dădu mărturie cardinalului că spusele celor doi muşchetari cu privire la Athos erau adevărate. Cardinalul schiţă un semn de încuviinţare şi-o porni iarăşi la drum, având grijă să ia aceleaşi măsuri de prevedere la întoarcere, ca la venire.

Să-l lăsăm să-şi urmeze drumul spre tabără, sub veghea aghiotantului şi-a muşchetarilor, şi să ne întoarcem la Athos.

Cale de vreo sută de paşi, o ţinuse la fel de repede, dar odată ieşit din raza de vedere, îşi avântase calul la dreapta, făcuse un ocol, apoi se întorsese ca la douăzeci de paşi de han, se pitise într-un tufiş şi pândise trecerea celorlalţi; recunoscând pălăriile mari ale prietenilor şi ciucurii auriţi ai pelerinei domnului cardinal, aşteptă mai întâi ca cei patru călăreţi să cotească după colţul şoselei, şi când îi pierdu din vedere, se întoarse în goană la han, unde i se deschise fără nici o greutate. Hangiul îl recunoscuse.

— Domnul ofiţer — începu Athos — a uitat să-i spună doamnei de la primul cat ceva foarte însemnat şi m-a trimis

pe mine în locul lui.

— Urcaţi — îl pofti hangiul — doamna e tot în cameră.

Bucuros de învoire, Athos urcă scările cât mai tiptil, ajunse sus şi, prin uşa crăpată, o zări pe Milady punându-şi pălăria. Intră în cameră şi închise uşa în urma lui.

La zgomotul ce-l făcuse zăvorul, Milady se întoarse. Athos era în picioare în faţa uşii, înfăşurat în pelerină, cu pălăria trasă peste ochi.

Văzând făptura aceea mută şi neclintită ca o statuie, Milady se înspăimântă.

— Cine eşti? Şi ce cauţi aici? se răsti ea.

„Da, ea e!” îşi zise Athos. Lăsă să-i cadă pelerina, îşi ridică pălăria şi se îndreptă spre Milady.

— Mă mai cunoaşteţi, doamnă? o întrebă el.

Milady făcu un pas înainte, apoi dădu îndărăt, de parcă ar fi văzut un şarpe.

— Ei bine — adăugă Athos — văd că mă recunoaşteţi.

— Contele de La Fere! murmură Milady, pălind şi dând mereu îndărăt, până ce se lovi de perete.

— Da, Milady — urmă Athos — contele de La Fère în carne şi oase, contele de La Fère care soseşte dinadins de pe lumea cealaltă pentru plăcerea de a vă vedea. Să ne aşezăm deci şi să stăm de vorbă, cum spune excelenţa sa cardinalul.

Încolţită de o spaimă cumplită, Milady se aşeză fără să scoată un singur cuvânt.

— Aşadar eşti un demon trimis pe pământ! grăi Athos. Ai mare putere, o ştiu; dar poate că şi dumneata ştii că oamenii, cu ajutorul lui Dumnezeu, au învins adesea pe demonii cei mai groaznici. Mi-ai mai ieşit o dată în cale; credeam, doamnă, că te nimicisem, dar sau m-am înşelat, sau te-a înviat iadul.

La auzul acestor cuvinte, care-i trezeau amintiri înfricoşătoare, Milady îşi plecă fruntea, cu un geamăt înăbuşit.

— Da, iadul te-a înviat — urmă Athos — iadul ţi-a dăruit bogăţie, iadul ţi-a dat alt nume, iadul ţi-a zămislit aproape şi alt chip; dar n-a şters nici murdăria de pe sufletul dumitale, nici ruşinea de pe carnea dumitale.

Milady se ridică ca împinsă de un arc; din ochi îi scăpărau

fulgere. Athos rămase pe scaun.

— Mă credeai mort, nu-i aşa? După cum şi eu te credeam moartă; numele de Athos ascunsese pe contele de La Fère, după cum numele de Milady Clarick ascunsese pe Anne de Breuil! Nu te numeai oare astfel când preacinstitul dumitale frate ne-a cununat? Situaţia noastră e într-adevăr ciudată — urmă Athos, râzând. N-am trăit până azi şi unul şi altul decât pentru că ne socoteam morţi şi pentru că o amintire stinghereşte mai puţin decât o fiinţă vie, deşi amintirea poate fi uneori sfâşietoare.

— Dar la urma urmelor — vorbi Milady cu glas înăbuşit — ce te aduce la mine şi ce vrei de la mine?

— Vreau să-ţi spun că, deşi nu m-ai văzut până acum, eu pe dumneata nu te-am scăpat din vedere.

— Ştii ce am făcut?

— Pot să-ţi spun tot ce-ai făcut zi cu zi de când ai intrat în slujba cardinalului şi până-n seara asta.

Un zâmbet de neîncredere flutură pe buzele ei palide.

— Ascultă-mă: dumneata eşti aceea care ai tăiat doi eghileţi în diamante ducelui de Buckingham; dumneata eşti aceea care ai răpit-o pe doamna Bonacieux; dumneata eşti aceea care, îndrăgostită de de Wardes şi crezând ca vei petrece o noapte cu el, i-ai deschis uşa domnului d'Artagnan; dumneata eşti aceea care, crezând că de Wardes te înşelase, ai vrut să-l omori cu mâna potrivnicului său; dumneata eşti aceea care, atunci când acest potrivnic a descoperit ruşinoasa dumitale taină, ai vrut să-l omori la rândul lui, trimiţând doi ucigaşi ca să-i ia urma; dumneata eşti aceea care, văzând că gloanţele nu şi-au atins ţinta, ai trimis domnului d'Artagnan vin otrăvit, cu o scrisoare mincinoasă pentru a-ţi încredinţa victima că vinul i-l trimiseseră prietenii; dumneata eşti, în sfârşit, aceea care, în odaia asta, pe scaunul pe care şed eu acum, ţi-ai luat asupră-ţi, faţă de cardinalul Richelieu, sarcina asasinării ducelui de Buckingham, în schimbul făgăduielii lui de a te lăsa să-l ucizi pe d'Artagnan.

Milady avea faţa de ceară.

— Nu cumva eşti satana? îngână ea.

— Poate — răspunse Athos. În orice caz, însă, ascultă bine

la ce-ţi spun: omoară-l sau pune să-l omoare pe ducele de Buckingham, puţin îmi pasă, nu-l cunosc; de altminteri e un englez. Dar să nu atingi nici măcar cu un deget un singur fir de păr de-al lui d'Artagnan, care mi-e prieten credincios, pe care-l iubesc şi-l apăr, căci altfel îţi jur pe capul tatălui meu că crima pe care vei fi săvârşit-o va fi şi cea din urmă.

— Domnul d'Artagnan m-a jignit crunt — bâigui Milady cu glas surd. Domnul d'Artagnan va muri.

— Nu mai spune! Mai e cu putinţă oare sa vă jignească cineva, doamnă? întrebă râzând Athos. V-a jignit, şi atunci va muri...

— Va muri — se încăpăţână Milady — întâi ea, pe urmă el.

Athos simţi un soi de ameţeală; vederea acestei fiinţe, care n-avea nimic femeiesc, îi trezea amintiri sfâşietoare; se gândi că odată, în clipe mai puţin primejdioase decât cele pe care le trăia, voise s-o jertfească pe altarul cinstei; dorinţa lui de omor îl prindea iarăşi, arzătoare ca gheara unor friguri fără leac; se ridică la rândul lui, îşi duse mâna la cingătoare, trase pistolul şi ridică trăgaciul.

Galbenă ca o moartă, Milady dădu să strige, dar limba-i înţepenită nu putu scoate decât un sunet răguşit, care n-avea nimic omenesc, ci semăna cu horcăitul unei sălbăticiuni; lipită de tapiseria întunecată de pe perete, părea, cu părul ei despletit, o înspăimântătoare întruchipare a groazei.

Athos ridică încet pistolul, întinse braţul astfel încât arma aproape atinse fruntea femeii, apoi, cu un glas cu atât mai zguduitor cu cât era mai neînduplecat, rosti:

— Doamnă, îmi vei da hârtia semnată de cardinal sau, de nu, pe sufletul meu, îţi zbor crederii.

Dacă i-ar fi vorbit altcineva, Milady ar mai fi putut păstra o îndoială, dar îl cunoştea pe Athos; rămase totuşi neclintită.

— Îţi dau răgaz o clipă ca să te hotărăşti.

După încleştarea feţei, Milady îşi dădu seama că era gata să tragă; îşi duse mâna la sân, scoase o hârtie şi i-o întinse lui Athos.

— Iat-o — îi spuse — şi fii blestemat!

Athos luă hârtia, îşi puse la loc pistolul în cingătoare, se apropie de lampă pentru a se încredinţa că era într-adevăr ceea ce voia şi, desfăcând-o, citi:

Din porunca mea şi pentru binele statului a făcut purtătorul acesteia ceea ce a făcut.

5 decemvrie 1627.

Richelieu.

— Şi acum — încheie Athos, luându-şi pelerina şi potrivindu-şi pe cap pălăria — acum, după ce ţi-am smuls colţii, mai muşcă, năpârcă, dacă poţi!

Ieşi din cameră fără măcar sa se uite îndărăt. La uşă dădu peste cei doi oameni şi calul pe care-l ţineau de dârlogi.

— Domnilor — le spuse — ştiţi porunca monseniorului: însoţiţi această femeie, fără a mai pierde vreme, la fortul la Pointe şi n-o părăsiţi până n-o vedeţi îmbarcată.

Cum într-adevăr vorbele acestea se potriveau cu porunca primită, amândoi dădură din cap în semn de încuviinţare. Iar Athos se aruncă sprinten în şa şi porni în goană; dar în loc s-o ţină pe drum, o luă peste câmp, dând pinteni calului şi oprindu-se când şi când ca să asculte. La una din opriri auzi pe şosea tropotul mai multor cai. Nu se putea îndoi că era cardinalul cu însoţitorii săi. Îşi avântă calul drept înainte şi, ştergându-l de sudoare cu smocuri de buruieni şi de frunze, se aşează de-a curmezişul drumului, la vreo două sute de paşi de tabără.

— Cine-i acolo? strigă el de departe când zări călăreţii.

— Cred că-i viteazul nostru muşchetar — spuse cardinalul.

— Da, monseniore — răspunse Athos — chiar el.

— Domnule Athos — urmă Richelieu — primeşte, te rog, mulţumirile mele pentru buna pază ce ne-ai asigurat; domnilor, am ajuns; intraţi pe poarta din stânga. Consemnul este: Rege şi Ré.

Spunând aceste cuvinte, cardinalul salută pe cei trei prieteni cu o uşoară mişcare a capului, apoi o luă la dreapta, urmat de aghiotant, căci în noaptea aceea dormea şi el în tabără.

— Ascultă! izbucniră într-un glas Porthos şi Aramis, când cardinalul nu-i mai putea auzi. Ascultă! A semnat hârtia pe care i-o cerea!

— Ştiu — le răspunse liniştit Athos — uite-o aici!

Şi cei trei prieteni nu mai schimbară nici un cuvânt până în tabără, afară doar de consemnul dat ostaşilor de strajă. Îl trimiseră însă pe Mousqueton să-i dea de ştire lui Planchet că stăpânul lui era rugat să vină neîntârziat la locuinţa celor trei muşchetari, îndată ce se va fi întors acasă.

Pe de altă parte, aşa cum prevăzuse Athos, Milady găsise la poartă oamenii care-o aşteptau şi-i urmă fără împotrivire; se gândise, o clipă, să le ceară s-o însoţească până la cardinal, ca să-i povestească tot ce se întâmplase, dar o destăinuire din partea ei ar fi adus o destăinuire din partea lui Athos; ar fi putut spune că Athos o spânzurase, dar şi el ar fi spus că ea era înfierată; chibzui aşadar să tacă deocamdată, să plece fără zgomot, să aducă la îndeplinire, cu dibăcia-i obişnuită, greaua misiune ce o aştepta, şi, după ce toate se vor fi sfârşit spre marea mulţumire a cardinalului, să vină şi să-i ceară răzbunare.

Astfel fiind, după ce călători toată noaptea, la ora şapte dimineaţa ajunse la fortul La Pointe; la ora opt, Milady era îmbarcată, iar la nouă, corabia, cu hârtiile întărite de cardinal pentru o aşa-zisă plecare spre Bayonne, ridică ancora, îndreptându-se spre Anglia.

Capitolul XVI
Bastionul Saint-Gervais

Ajungând la locuinţa celor trei prieteni, d’Artagnan îi găsi strânşi în aceeaşi încăpere; Athos era dus pe gânduri, Porthos îşi răsucea mustaţa, iar Aramis îşi citea rugăciunile într-un mic şi încântător ceaslov, legat în catifea albastră.

— Ducă-se naibii, domnilor! începu el. Sper că ce-o să-mi spuneţi îmi răsplăteşte osteneala; altfel nu v-aş ierta niciodată că m-aţi chemat, în loc să-mi daţi pace să mă odihnesc după o noapte petrecută cu luatul şi cu dărâmatul unui bastion. Ce păcat că nu eraţi acolo! A fost luptă, nu glumă!

— Eram în altă parte, unde, tot aşa, n-a fost de loc uşor! răspunse Porthos, răsucindu-şi cu un gest obişnuit mustaţa.

— Sst! făcu Athos.

— Măi, măi! zise şi d’Artagnan, pricepând tâlcul uşoarei încruntări a muşchetarului. Pare-se că e rost de ceva noutăţi pe aici!

— Aramis — vorbi Athos — alaltăieri ai prânzit la hanul lui Parpaillot. Aşa e?

— Da.

— Cum e acolo?

— Eu am mâncat prost. Alaltăieri era zi de post şi ei n-aveau decât de dulce.

— Cum — se miră Athos — într-un port la mare nu se găseşte peşte?

— Ei zic — lămuri Aramis, aplecându-şi din nou ochii asupra cucernicelor file — că digul pe care cardinalul a pus să-l zidească goneşte peştele în larg.

— Dar nu asta întrebam eu, Aramis — stărui Athos — voiam să ştiu dacă te-ai putut mişca în voie şi dacă nu te-a plictisit nimeni.

— Pe cât mi-amintesc, n-au picat prea mulţi nepoftiţi; da, e drept, cu privire la ceea ce gândeşti, Athos, o să ne simţim destul de bine la Parpaillot.

— Haidem, aşadar, la Parpaillot — hotărî Athos. Aici, zidurile sunt ca foaia de hârtie.

Deprins cu apucăturile prietenului, d’Artagnan, care ghicea

numai după o vorbă, după o mişcare sau după un semn de-al lui că nu era vreme de glumit, îl luă de braţ pe Athos şi ieşi cu el, fără să spună nici un cuvânt; Porthos îi urmă, sporovăind cu Aramis.

Pe drum îl întâlniră pe Grimaud; Athos îi făcu semn să se apropie şi, ca de obicei, Grimaud ascultă în tăcere — sărmanul de el, se dezvăţase aproape să vorbească.

Ajunseră la birtul lui Parpaillot; era şapte dimineaţa şi tocmai începuse să se lumineze de ziuă; prietenii porunciră să li se aducă de mâncare şi intrară într-o sală unde, după spusele hangiului, puteau sta în tihnă. Din nefericire însă, ora nu era bine aleasă pentru o consfătuire tainică — sunase tocmai deşteptarea; fiecare căuta să se dezmeticească şi, pentru a se feri de umezeala dimineţii, venea să tragă o duşcă la birt; dragoni, mercenari elveţieni, soldaţi din gardă, muşchetari, călăreţi din oastea regală se perindau cu o grabă care trebuie să-i fi priit hangiului, dar care strica, socotelile celor patru prieteni. Plictisiţi, răspundeau în silă la salutul, la bineţele şi la flecărelile tovarăşilor de arme.

— Parca văd că ne alegem cu o încăierare — mormăi Athos — şi acum nu prea avem nevoie de aşa ceva. D'Artagnan, spune-ne cum ţi-ai petrecut noaptea şi pe urmă ţi-o povestim şi noi pe a noastră.

— Într-adevăr — se amestecă în vorbă un călăreţ din gardă, abia ţinându-se pe picioare şi în mână cu un pahar de rachiu, din care sorbea pe îndelete — într-adevăr, domnilor, azi-noapte dumneavoastră eraţi prin tranşee şi pare-mi-se că v-au cam dat de furcă cei din La Rochelle.

D'Artagnan privi spre Athos, ca să vadă dacă să răspundă sau nu guralivului nepoftit.

— Nu-l auzi pe domnul de Busigny care-ţi face cinstea să-ţi vorbească? grăi Athos. Istoriseşte ce s-a întâmplat astă-noapte, căci domnii doresc să afle amănunte.

— N-aţi luat oare un bastion? se bâlbâi un mercenar elveţian care bea rom cu paharul de bere.

— Da, domnule — răspunse d'Artagnan, înclinându-se — am avut această cinste; ba chiar am strecurat sub unul din metereze — poate că aţi şi auzit — un butoi cu pulbere; explozia a făcut o spărtură destul de frumuşică; nu mai spun

că bastionul nefiind nici de azi, nici de ieri, toată zidăria s-a cam zdruncinat din temelii.

— Despre ce bastion e vorba? întrebă un dragon care ţinea înfiptă în sabie o gâscă gata de fript.

— Bastionul Saint-Gervais, dindărătul căruia ceilalţi îi hărţuiau mereu pe-ai noştri — răspunse d'Artagnan.

— Şi a fost luptă mare?

— Da, mare; noi am pierdut cinci oameni, iar ei opt sau zece.

— Ei, traţia tracului! exclamă elveţianul, care, cu toată bogata colecţie de înjurături a graiului german, luase obiceiul să înjure pe franţuzeşte.

— S-ar putea să trimită pionieri chiar acum de dimineaţă, ca să dreagă bastionul — zise călăreţul din garda regală.

— Da, s-ar putea — încuviinţă d'Artagnan.

— Domnilor — propuse Athos — hai să facem o prinsoare.

— Ta! Ta! Un prinsor! se bucură elveţianul.

— Ce fel de prinsoare? întrebi şi călăreţul.

— Aşteptaţi o clipă — îi rugă dragonul, punându-şi sabia în chip de frigare deasupra celor două grătare mari, de fier, ce sprijineau jarul căminului — vin şi eu. Păcătoşenia ta de hangiu! Repede o străchioară, ca să nu pierd nici o picătură din osânza acestei nepreţuite zburătoare.

— Aşa, aşa — bâigui elveţianul — grasim de la gâsc forte pun cu tulceaţ.

— Haideţi — îi îmbie dragonul. Acum, prinsoarea! Te ascultăm, domnule Athos.

— Da, s-auzim prinsoarea! rosti şi călăreţul din garda regală.

— Ei bine, domnule de Busigny, mă prind cu dumneata că cei trei tovarăşi ai mei, domnii Porthos, Aramis şi d'Artagnan, vor prinzi împreună cu mine în bastionul Saint-Gervais şi că vom rămâne acolo vreme de o oră, cu ceasul în mână, orice-ar face duşmanul ca să ne gonească.

Porthos şi Aramis se priviră unul pe altul: începeau să priceapă.

— Ascultă — şopti d'Artagnan la urechea lui Athos — ne duci la moarte pe nerăsuflate.

— Dacă nu ne ducem, ne omoară şi mai pe nerăsuflate —

răspunse Athos.

— Pe legea mea, domnilor — se învoi Porthos, răsturnându-se pe scaun şi răsucindu-şi mustaţa — minunată prinsoare!

— De aceea o şi primesc — rosti domnul de Busigny — dar acum să vedem pe ce-o facem.

— Dumneavoastră sunteţi patru, domnilor — urmă Athos — iar noi suntem tot patru; ce ziceţi de un prânz pe cinste pentru opt tacâmuri; aţi primi oare?

— De minune! încuviinţa domnul de Busigny.

— Foarte bine! se învoi dragonul.

— Asta pun la mine — zise şi elveţianul.

Cel de-al patrulea ascultător, care până atunci tăcuse chitic, făcu un semn cu capul că încuviinţează propunerea.

— Prânzul domnilor e gata! vesti hangiul.

— Atunci, adu-l aici! porunci Athos.

Hangiul dădu ascultare poruncii. Athos îl chemă pe Grimaud şi, arătându-i un paner mare ce adăsta într-un ungher, îi făcu semn să învelească în ştergare fripturile aduse. Grimaud înţelese îndată că era vorba de un prânz în aer liber; aduse panerul, înfăşură mâncarea, adăugă sticlele şi luă coşul sub braţ.

— Dar unde o să mâncaţi mâncarea mea? se miră hangiul.

— Ce-ţi pasă — răspunse Athos — de vreme ce-ţi plătim?

Şi aruncă, regeşte, doi pistoli pe masă.

— Să vă dau rest, domnule ofiţer? întrebă hangiul.

— Nu, mai pune două sticle de şampanie, şi ce-ţi rămâne va fi pentru ştergare.

Hangiul nu făcea o treabă chiar atât de bună cum crezuse la început, dar se despăgubi strecurând celor patru oaspeţi două sticle de vin de Anjou, în loc de două sticle de şampanie.

— Domnule de Busigny, vreţi să vă puneţi ceasul după al meu, sau îmi daţi voie să-mi pun eu ceasul după al dumneavoastră?

— Fireşte, domnule! răspunse călăreţul, scoţând din buzunar un foarte frumos ceasornic împresurat cu diamante. Este şapte şi jumătate.

— Şapte şi treizeci şi cinci de minute — spuse Athos. Vom şti deci că al nostru merge cu cinci minute înaintea ceasului dumneavoastră, domnule.

Şi, salutând oaspeţii încremeniţi de uimire, cei patru tineri se îndreptară spre bastionul Saint-Gervais, urmaţi de Grimaud, care ducea coşul, fără să ştie încotro merge, căci, deprins să asculte orbeşte, nici nu i-ar fi trecut măcar prin gând să întrebe.

Câtă vreme n-au ieşit din cuprinsul taberei, cei patru prieteni nu schimbară între ei nici un cuvânt; de altfel, o droaie de curioşi, care, aflând de prinsoarea făcută, voiau să vadă ce-o să se întâmple, se ţineau scai de ei. Odată trecuţi însă de brâul întăriturilor, când dădură de câmp deschis, d'Artagnan, care n-avea habar despre ce era vorba, socoti că venise vremea să ceară o lămurire.

— Şi acum, dragă Athos — începu el — spune-mi, te rog, şi mie unde mergem.

— Ştii bine — răspunse Athos — că ne ducem la fort.

— Şi ce să facem acolo?

— Ştii bine că ne ducem să luăm prânzul.

— Dar de ce n-am luat prânzul la Parpaillot?

— Fiindcă avem de vorbit lucruri de seamă şi acolo nu puteam vorbi în tihnă nici cinci minute, cu toţi nepoftiţii care foiesc, salută, intră în vorbă... Dincolo, măcar — urmă Athos, arătând spre metereze — dincolo n-o să ne mai pice nimeni pe cap.

— Mi se pare — grăi d'Artagnan, cu acea cuminţenie care se îmbina la el atât de firesc şi de armonios cu o neasemuită vitejie — mi se pare că pentru asta am fi putut găsi un loc mai ferit pe dâmburile nisipoase de pe ţărm.

— Unde am fi fost văzuţi toţi patru împreună, aşa că, după un sfert de ceas, cardinalul ar fi aflat prin iscoadele lui că ţinem sfat.

— Da — grăi Aramis — Athos are dreptate! *Animadvertuntur in desertis.*

— Un deşert n-ar fi fost rău de loc — adăugă Porthos — dar vorba e: unde să-l găseşti?

— Nu e deşert unde o pasăre să nu-ţi poată trece pe deasupra capului, unde un peşte să nu poată sări din apă, unde un iepure să n-o poată zbughi din vizuină — şi cred că nu-i pasăre, peşte sau iepure care să nu fi ajuns iscoada cardinalului. Atunci, mai bine să ne ţinem de hotărârea

noastră, de la care, de altfel, nici nu ne mai putem abate, fără să ne crape obrazul de ruşine. Am făcut o prinsoare, adică o treabă la care nu ne gândisem nici noi, şi desfid pe oricine să-i ghicească adevăratul tâlc; ca să câştigăm prinsoarea, trebuie să rămânem un ceas în bastion. Sau o să fim atacaţi, sau n-o să fim. Dacă nu suntem, atunci o să avem vreme să stăm de vorbă şi n-o să ne audă nimeni, căci, vă spun eu, meterezele astea n-au urechi. Dacă suntem atacaţi, tot o să vorbim de treburile noastre, şi, mai mult — prin faptul că ne apărăm — câştigăm şi faimă. Vedeţi că, oricum ar fi, noi tot suntem în folos.

— Aşa e — răspunse d'Artagnan — dar fără doar şi poate n-o să scăpăm nici de gloanţe.

— Ei, dragul meu — urmă Athos — ştii bine că gloanţele cele mai afurisite nu sunt ale duşmanului.

— Dar eu cred că pentru asemenea ispravă ar fi trebuit să ne luăm măcar flintele.

— Eşti un nerod, prietene Porthos; de ce să ne încărcăm cu o povară zadarnică?

— Eu nu găsesc zadarnic să ai în faţa vrăjmaşului o flintă de calibru ca lumea, cu douăsprezece cartuşe şi pulberea de cuviinţă.

— Aşa e — recunoscu Athos — dar n-ai auzit ce-a spus d'Artagnan? ...

— Ce-a spus d'Artagnan? întrebă Porthos.

— D'Artagnan a spus că în timpul atacului de astă-noapte au fost cinci morţi dintr-ai noştri şi vreo opt sau zece din ceilalţi.

— Ei şi?

— Şi n-au avut încă vreme să-i despoaie, aşa e? Deocamdată trebuiau să facă altele mai grabnic.

— Atunci?

— Atunci, vom găsi flintele lor, corneciile cu pulbere şi cartuşele; în loc de patru flinte şi de douăsprezece gloanţe, vom avea cam cincisprezece puşti şi cam o sută de gloanţe.

— O, Athos — exclamă Aramis — ai într-adevăr un cap de seamă!

Porthos îşi înclină fruntea în semn de încuviinţare. Numai d'Artagnan părea a cugeta altfel.

Fără îndoială, Grimaud împărtăşea îndoielile acestuia, căci, văzând că cei patru prieteni înaintau mereu înspre metereze, lucru de care până atunci se îndoise, îşi trase stăpânul de pulpană.

— Unde mergem? întrebă el prin semne.

Athos îi arătă bastionul.

— Dar — urmă în acelaşi fel de grai tăcutul Grimaud — o să ne lăsăm pielea acolo.

Athos îşi înălţă privirea şi braţul spre cer. Grimaud lăsă panerul la pământ şi se aşeză alături, clătinând din cap. Athos scoase din cingătoare un pistol, îl cercetă de aproape şi, după ce-i pregăti încărcătura, apropie ţeava de urechea lui Grimaud. Într-o clipă, Grimaud se şi trezi în picioare, ca împins de un arc. Celălalt îi făcu semn să-şi ia panerul şi s-o pornească mai departe. Grimaud ascultă orbeşte. Singurul folos pe care-l trăsese de pe urma acestei pantomime de o clipă era că din ariergardă trecuse în avangardă.

Ajunşi la poalele bastionului, cei patru prieteni îşi întoarseră privirile: peste trei sute de soldaţi din toate armele se învălmăşeau la poarta taberei, iar printre cei înghesuiţi unul lângă altul se aflau domnul de Busigny, dragonul, elveţianul şi cel de al patrulea care luase parte la prinsoare.

Athos îşi scoase pălăria, o puse în vârful spadei şi o flutură în aer. Toţi ceilalţi îi răspunseră, însoţindu-şi salutul cu un „ura” asurzitor, ce străbătu văzduhul până la ei.

După aceea, câteşipatru se făcură nevăzuţi în cuprinsul bastionului, unde Grimaud le-o şi luase înainte.

Capitolul XVII
Sfatul muşchetarilor

După cum bănuise Athos, în bastion se aflau vreo doisprezece morţi, atât din armata franceză, cât şi băştinaşi de-ai oraşului.

— Domnilor — vorbi Athos, care se socotea căpetenia acestei isprăvi — în vreme ce Grimaud pune masa, noi să strângem puştile şi cartuşele; de altfel, putem sta totodată şi de vorbă. Domnii aceştia — adăugă el arătând spre morţi — nu trag cu urechea.

— Am putea să-i aruncăm în şanţ — spuse Porthos — bineînţeles după ce ne vom fi încredinţat că n-au nimic în buzunare.

— Da — răspunse Athos — asta-i treaba lui Grimaud.

— Bine! Să-i scotocească atunci Grimaud şi să-i arunce peste ziduri.

— Ferească sfântul! se împotrivi Athos. Ar putea să ne fie de folos.

— Morţii ăştia? Să ne folosească? se miră Porthos. Ia mai las-o! Îţi pierzi minţile, prietene!

— „Nu judeca pripit” glăsuiesc Evanghelia şi domnul cardinal — răspunse Athos. Ia spuneţi, câte puşti, domnilor?

— Douăsprezece — răspunse Aramis.

— Câte focuri de tras?

— Vreo sută.

— Adică tocmai câte ne trebuie; ia să încărcăm armele.

Cei patru muşchetari se puseră pe treabă. Cam pe când sfârşeau de încărcat cea din urmă puşcă, Grimaud le făcu semn că masa e gata. Athos răspunse tot printr-un semn că e mulţumit şi-i arătă lui Grimaud un fel de gheretă, iar Grimaud înţelese îndată că trebuia să facă de strajă. Pentru a-i îndulci însă plictiseala veghii, Athos îi îngădui să ia cu el o pâine, două costiţe şi o sticlă cu vin.

— Vă rog, la masă — îi pofti Athos.

Cei patru prieteni se aşezară pe jos, cu picioarele cruciş sub ei, asemenea unor turci sau unor croitori.

— Şi acum, când nu-ţi mai e teamă că te poate auzi cineva, sper că ne vei împărtăşi taina — începu d’Artagnan.

— Iar eu sper, domnilor, să ne putem bucura de o petrecere plăcută şi totodată de faimă — răspunse Athos. V-am poftit la o plimbare încântătoare; iată un prânz cât se poate de gustos şi, pe deasupra, colo, cinci sute de oameni, după cum puteţi vedea şi dumneavoastră prin ochitoarele din ziduri, oameni care ne iau drept nebuni sau drept eroi, două specii de nerozi, destul de asemănătoare între ele.

— Dar cu taina cum rămâne? întrebă d'Artagnan.

— Taina — lămuri Athos — e că aseară am văzut-o pe Milady.

D'Artagnan ducea tocmai paharul la gură, dar la numele de Milady mâna îi tremură atât de tare, încât îl puse pe pământ, de teamă să nu-l verse.

— Ţi-ai văzut soţ...?

— Ssst! îi opri Athos. Uiţi, dragul meu, că aceşti domni nu cunosc, ca dumneata, taina chestiunilor mele familiare. Da, am văzut-o pe Milady.

— Unde? întrebă d'Artagnan.

— Cam la vreo două leghe de aici, la hanul „La Porumbarul Roşu".

— Atunci, sunt pierdut — murmură d'Artagnan.

— Nu, nu încă de tot — urmă Athos — căci la ora asta Milady trebuie să fi părăsit coastele Franţei.

D'Artagnan răsuflă uşurat.

— Dar, la urma urmelor — întrebă Porthos — cine e această doamnă?

— O femeie încântătoare — răspunse Athos, sorbind pe îndelete un pahar de vin spumos. Ticăloşenia lui de hangiu! În loc de şampanie, ne dă vin de Anjou şi crede că o să ne păcălească pe noi! Da, o femeie încântătoare — urmă el — care a fost drăguţă cu prietenul nostru d'Artagnan şi căreia el i-a făcut nu ştiu ce poznă, iar ea şi-a pus în cap să se răzbune, punând, acum o lună, să-l omoare cu focuri de flintă,

Încercând, acum opt zile, să-l otrăvească şi cerându-i ieri, cardinalului, capul.

— Ce spui! Cerând capul meu cardinalului? strigă d'Artagnan, galben la faţă de groază.

— E adevărul adevărat, ca-n sfânta Evanghelie! întări Porthos. L-am auzit cu amândouă urechile.

— Şi eu la fel — adăugă Aramis.

— Atunci — urmă d'Artagnan, lăsând să-i cadă deznădăjduit braţul — degeaba mai lupt; nu-mi rămâne decât să-mi zbor creierii şi să isprăvesc cu toate.

— E ultima prostie pe care trebuie s-o faci — îl sfătui Athos — căci e singura fără de leac.

— Dar cum să scap teafăr, cu asemenea duşmani? întâi, necunoscutul din Meung; pe urmă, de Wardes, căruia i-am dat trei lovituri de spadă, apoi Milady, căreia i-am descoperit taina, şi, în sfârşit, cardinalul, căruia i-am zădărnicit răzbunarea.

— Foarte bine — socoti Athos — toţi la un loc nu fac decât patru şi noi suntem tot patru, adică unul contra unul. Drace! Dacă ne-am lua după semnele pe care ni le face Grimaud, o să dăm chiar acum de ceva mai mulţi. Ce e, Grimaud? întrebă Athos. Dat fiind împrejurările neprielnice, îţi dau voie să vorbeşti, prietene, dar, te rog, scurt, scurt de tot. Ce vezi acolo?

— O gloată.

— Cam câţi oameni?

— Douăzeci.

— Ce fel de oameni?

— Şaisprezece pionieri şi patru soldaţi.

— La câţi paşi de noi?

— La cinci sute de paşi.

— Bun, mai avem vreme de sfârşit găina şi să bem un pahar de vin în sănătatea ta, d'Artagnan.

— În sănătatea ta! glăsuiră Porthos şi Aramis.

— Atunci, în sănătatea mea! Deşi nu prea cred că urările voastre mi-ar putea folosi la cine ştie ce.

— Ei aş! făcu Athos. Allah e mare, cum zic credincioşii lui Mahomed, şi viitorul e în mâinile lui.

Sorbind apoi până la fund paharul pe care-l puse jos, lângă el, Athos se ridică agale, luă cea dintâi puşcă ce-i căzu la îndemână şi se apropie de o ochitoare în zid.

Porthos, Aramis şi d'Artagnan îi urmară pilda. Cât priveşte pe Grimaud, i se dădu poruncă să stea îndărătul celor patru prieteni şi să le încarce mereu armele.

După câteva clipe văzură ivindu-se gloata: mergea de-a

lungul unui soi de şanţ care făcea legătura între bastion şi oraş.

— La dracu! bombăni Athos. De ce ne-om fi lăsat baltă masa pentru douăzeci de caraghioşi cu cazmale, târnăcoape şi sape? Dacă le-ar fi făcut semn Grimaud să plece, sunt încredinţat că ne-ar fi dat pace.

— Mă îndoiesc — adăugă d'Artagnan. Văd că vin foarte hotărâţi încoace. De altfel, împreună cu lucrătorii mai sunt şi patru soldaţi şi un brigadier, înarmaţi cu flinte.

— Fiindcă nu ne-au văzut încă — răspunse Athos.

— Zău aşa — vorbi şi Aramis — spun drept că mi-e şi silă să trag în nişte prăpădiţi de târgoveţi.

— Prost popă — mormăi Porthos — cel de-i e milă de eretici.

— Într-adevăr — spuse Athos — Aramis are dreptate, mă duc să le vorbesc.

— Ce dracu vrei să faci? se miră d'Artagnan. Au să te împuşte, dragul meu!

Fără să ia în seamă povaţa, Athos se urcă pe un colţ de zid desprins, ţinând puşca într-o mână şi pălăria în cealaltă.

— Domnilor — le spuse, salutându-i curtenitor pe soldaţii şi lucrătorii care, uimiţi că-l vedeau acolo, se opriseră la vreo cincizeci de paşi de metereze — domnilor, câţiva prieteni şi cu mine ne luăm tocmai prânzul între aceste ziduri. Ştiţi că nu-i nimic mai neplăcut decât să te scoale cineva de la masă, aşa că vă rugăm, dacă aveţi aici treabă neapărat, aşteptaţi întâi să sfârşim de mâncat şi întoarceţi-vă mai târziu; afară doar dacă nu vă prinde mântuitoarea poftă de a părăsi lagărul răzvrătiţilor şi de a veni să beţi cu noi în sănătatea regelui Franţei.

— Ia seama, Athos! strigă d'Artagnan. Nu vezi că te ochesc?

— Ba da, ba da — răspunse Athos — dar sunt târgoveţi, care trag alandala, şi n-or să mă nimerească.

Într-adevăr, în aceeaşi clipă, patru împuşcături detunară, iar gloanţele zburară în jurul lui Athos, fără ca vreunul să-l atingă. Patru focuri de armă le răspunseră aproape în acelaşi timp. Erau însă mai bine ţintite decât cele dintâi. Trei soldaţi căzură morţi pe loc, iar unul dintre muncitori, rănit.

— Grimaud, altă flintă! ceru Athos, tot de pe frântura de zid.

Grimaud împlini pe dată porunca. La rândul lor, cei trei prieteni îşi încărcaseră armele; a doua detunătură urmă celei dintâi; brigadierul şi doi pionieri căzură morţi; ceilalţi o luară la sănătoasa.

— Şi acum, domnilor, să ieşim de aici.

Avântându-se dincolo de ziduri cei patru prieteni ajunseră până la câmpul de bătaie, ridicară cele patru flinte ale soldaţilor, suliţa brigadierului şi, încredinţaţi că fugarii nu se vor opri decât în oraş, se întoarseră îndărăt cu trofeele izbânzii lor.

— Încarcă iar armele — porunci Athos — şi noi, domnilor, să mâncăm mai departe şi să înnodam firul vorbei. Unde am rămas?

— Eu ţin minte unde — răspunse d'Artagnan, cu gândul la călătoria pe care Milady trebuia s-o facă.

— Aşa, va să zică a plecat în Anglia — spuse Athos.

— Şi cu ce scop?

— Cu scopul de a-l ucide sau de a pune să-l ucidă pe ducele de Buckingham.

D'Artagnan scăpă un strigăt de uimire şi de indignare.

— Ce mişelie! izbucni el.

— Oh, cât despre asta — urmă Athos — vă rog să mă credeţi că nu prea mă sinchisesc. Şi acum, fiindcă ai sfârşit, Grimaud. ia suliţa brigadierului nostru, leagă-i un ştergar şi înfige-o în vârful bastionului, ca să vadă răzvrătiţii ăştia din La Rochelle că au de furcă cu ostaşi de-ai regelui, cutezători şi credincioşi!

Fără a rosti un singur cuvânt, Grimaud dădu ascultare poruncii. După câteva clipe, stindardul alb flutura deasupra capetelor celor patru prieteni; un ropot de aplauze salută ivirea lui: jumătate din tabără înaintase până la linia îngăduită.

— Cum — zise d'Artagnan — spui că nu te sinchiseşti dacă-l omoară sau pune să-l omoare pe Buckingham? Bine, dar ducele e prietenul nostru.

— Ducele este englez, ducele luptă împotriva noastră; să facă ce-o vrea el, mie îmi pasă de Buckingham tot atât cât

de-o sticlă goală.

Şi Athos zvârli cam la cincisprezece paşi de el sticla ce-o ţinea în mână şi din care-şi turnase în pahar ultima picătură.

— Stai puţin — zise d'Artagnan — eu nu-l pot părăsi aşa pe Buckingham; ne-a dat în dar o minune de cai!

— Şi mai cu seamă o minune de şei — adăugă Porthos, care şi acum purta la pelerină galonul de la şaua lui.

— Apoi — rosti şi Aramis — Dumnezeu vrea îndreptarea şi nu moartea păcătosului.

— Amin! încheie Athos. Dar despre asta o să vorbim mai târziu, dacă vă face plăcere; în clipele acelea, grija cea mare a mea era, şi cred că mă vei înţelege, d'Artagnan, să iau îndărăt de la această femeie un fel de împuternicire în alb pe care o smulsese cardinalului şi cu ajutorul căreia trebuia să se descotorosească de tine, şi poate chiar de noi toţi, fără a da nimănui nici o socoteală.

— E dracul pe pământ muierea asta! se mânie Porthos, întinzându-şi farfuria spre Aramis, care tocmai ciopârţea o găină.

— Şi hârtia în alb — întrebă d'Artagnan — a rămas în mâinile ei?

— Nu, a trecut în mâinile mele; n-aş putea spune c-a fost o treabă uşoară, nu, căci aş minţi.

— Dragă Athos — murmură d'Artagnan — nici nu mai pot număra de câte ori mi-ai scăpat viaţa.

— Aşadar, pentru ca să te duci la ea ne-ai părăsit pe noi atunci — îşi aminti Aramis.

— Întocmai.

— Şi ai la tine scrisoarea cardinalului? întrebă d'Artagnan:

— Iat-o! spuse Athos.

Şi scoase din buzunarul tunicii preţioasa hârtie.

D'Artagnan o despături cu o mână al cărei tremur nici nu încercă să-l ascundă şi citi:

Din porunca mea şi pentru binele statului a făcut purtătorul acesteia ceea ce a făcut.

5 decembrie 1627.

Richelieu.

— Într-adevăr — murmură Aramis — e o dezlegare în toată legea.

— Trebuie să rupem hârtia — zise d'Artagnan, căruia i se părea că-şi citeşte singur osânda.

— Dimpotrivă — fu de părere Athos — trebuie păstrată cu sfinţenie şi n-aş da hârtia asta nici dacă mi-ar acoperi-o cineva cu aur.

— Şi ea ce-o să facă acum? întrebă tânărul.

— Păi — spuse nepăsător Athos — va scrie cardinalului că un afurisit de muşchetar, pe nume Athos, i-a smuls cu de-a sila împuternicirea în alb; îl va sfătui, în aceeaşi scrisoare, să se descotorosească de el şi de cei doi prieteni ai lui, Porthos şi Aramis; cardinalul o să-şi aducă aminte ca i-a tot întâlnit în calea lui şi o să pună într-o bună zi să-l aresteze pe d'Artagnan, iar pe urmă, ca să nu-l lase să se plictisească singur, ne va trimite şi pe noi să-i ţinem de urât la Bastilia.

— Haida-de! sări Porthos. Mi se pare că faci glume cam nesărate, drăguţule.

— Nu glumesc de loc — zise Athos.

— Ştiţi — îşi dădu părerea Porthos — că a suci gâtul acestei afurisite de Milady ar fi un păcat mult mai mic decât a suci gâtul acestor sărmani hughenoţi, a căror nelegiuire este că îşi cântă în franţuzeşte psalmii pe care noi îi cântăm în latineşte?

— Ce zice şi preotul? întrebă liniştit Athos.

— Zic că sunt de părerea lui Porthos — răspunse Aramis.

— Darămite eu! adăugă d'Artagnan.

— Noroc că e departe — urmă Porthos — căci, mărturisesc, m-ar stingheri grozav, dac-ar fi aici.

— Pe mine mă stinghereşte şi când e în Franţa, şi când e în Anglia — întări Athos.

— Pe mine mă stinghereşte oriunde ar fi — adaugă şi d'Artagnan.

— Dar dacă o aveai în mâna — se încăpăţâna Porthos — de ce n-ai înecat-o, de ce n-ai gâtuit-o, sau spânzurat-o? Numai morţii nu se mai întorc niciodată.

— Aşa-crezi, Porthos? răspunse muşchetarul, cu un surâs întunecat, pe care numai d'Artagnan îl înţelese.

— Mă bate un gând — zise d'Artagnan.

— Să-l auzim — răspunseră muşchetarii.

— La arme! strigă tocmai atunci Grimaud.

Tinerii se ridicară în grabă şi alergară la puşti. De data asta, o mică trupă, alcătuită din douăzeci până la douăzeci şi cinci de oameni, înainta spre metereze; dar nu mai erau lucrători, ci soldaţi din garnizoană.

— Ce-ar fi să ne întoarcem în tabără — îi sfătui Porthos. Pare-mi-se, cumpăna prea trage într-o parte.

— Cu neputinţă — răspunse Athos — şi anume din trei pricini: întâia, n-am sfârşit încă masa; a doua, mai avem încă de vorbit lucruri de seamă; a treia, mai lipsesc zece minute până să se împlinească ceasul.

— Oricum — adăugă Aramis — trebuie să hotărâm un plan de luptă.

— Nimic mai uşor! răspunse Athos. Îndată ce duşmanul e în bătaia puştii, deschidem focul; dacă tot înaintează, tragem iarăşi în ei, şi tragem mereu câtă vreme avem puşti încărcate; dacă, pe urmă, cei rămaşi încearcă să ne ia cu asalt, îi lăsăm să coboare până-n şanţ şi prăvălim peste ei frântura aceea spartă de zid, care nu se mai ţine decât printr-o minune.

— Bravo! se bucură Porthos. Hotărât lucru, Athos, erai născut să fii general, şi cardinalul, care se crede grozav de priceput la război, e un moft pe lângă tine.

— Vă rog, domnilor — îi povăţui Athos — nici o lovitură în vânt: glonţul şi omul; fiecare să-şi ţintească bine alesul.

— Al meu nu-mi scapă — spuse d’Artagnan.

— Nici al meu — adăugă Porthos.

— Şi-al meu idem — întregi Aramis.

— Atunci: foc! porunci Athos.

Patru împuşcături detunară o singură dată, şi de căzut căzură patru oameni.

În vremea asta, toba porni să bată, iar mica trupă înainta în pas de atac. Focurile de puşcă se auzeau când şi când, dar mereu la fel de bine ţintite. Totuşi, apărătorii oraşului nu-şi domoleau pasul alergător; parcă ar fi aflat de slăbiciunea numerică a celorlalţi. Încă trei împuşcături, încă doi oameni la pământ. Totuşi, marşul celor rămaşi teferi nu încetinea.

Nu ajunseră la poalele bastionului mai mulţi de doisprezece până la cincisprezece oameni; îi întâmpină o ultimă

descărcătură de arme, dar fără să-i oprească; săriră în şanţ, pregătiţi să se caţere pe ziduri.

— Haideţi, prieteni — îi îndemnă Athos — să sfârşim dintr-o dată cu ei. La zid! La zid!

Ajutaţi de Grimaud, cei patru prieteni începură să împingă cu patul puştilor colţul mare de zid, care se înclină ca luat de vânt şi, desprinzându-se din temelie, se prăvăli cu vuiet asurzitor în şanţ; se auzi un geamăt prelung, un vălătuc de colb se ridică în văzduh şi... atâta tot.

— I-om fi strivit pe toţi, chiar pe toţi? întrebă Athos.

— Cam aşa ceva, s-ar zice — răspunse d'Artagnan.

— Nu — adăugă Porthos — uite doi sau trei cum fug şontâc-şontâc...

Într-adevăr, trei-patru din acei nenorociţi goneau, plini da noroi şi de sânge, pe drumul desfundat, îndreptându-se spre oraş; era tot ce mai rămăsese din mica trupă.

Athos se uită la ceasornic.

— Domnilor — spuse el — suntem aici de o oră, aşa că am câştigat prinsoarea; dar să ducem jocul până la capăt; apoi, d'Artagnan nici nu ne-a spus gândul lui.

Cu liniştea-i obişnuită, muşchetarul se aşeză pe jos, în faţa rămăşiţelor prânzului.

— Gândul meu? întrebă d'Artagnan.

— Da, spuneai că te bate un gând — răspunse Athos.

— Da, aşa e — îşi aminti d'Artagnan. Plec în Anglia pentru a doua oară şi mă duc de-a dreptul la domnul de Buckingham.

— N-o să faci asta, d'Artagnan — rosti liniştit Athos.

— Şi de ce, mă rog? N-am mai făcut-o o dată?

— Da, dar în vremea aceea nu eram în război; pe atunci, domnul de Buckingham era un aliat, nu un duşman. Ceea ce vrei să faci acum ar fi socotit drept trădare.

D'Artagnan înţelese puterea acestei judecăţi şi tăcu.

— Dar — vorbi Porthos — uite că mă bate şi pe mine un gând.

— Tăcere, s-auzim gândul domnului Porthos — spuse Aramis.

— Cer un concediu domnului de Tréville dintr-o pricină oarecare, pe care o s-o găsiţi voi. Eu nu sunt tare în pricini de-astea. Milady nu mă cunoaşte: mă apropii de ea, fără ca ei să-

i fie teamă de mine, şi, cum dau de frumoasă, o şi sugrum.

— Uite — mărturisi Athos — nu-s nici eu prea departe de gândul lui Porthos,

— Ei, asta-i! se încruntă Aramis. Să ucizi o femeie! Eu cred că mie-mi trece prin minte gândul cel mai bun.

— Să-l auzim, Aramis! îl îndemnă Athos, care-l preţuia pe tânărul muşchetar.

— Trebuie s-o înştiinţăm pe regină.

— Da, da, aşa e — spuseră într-un glas Porthos şi d'Artagnan — cred că suntem pe calea cea buna.

— S-o înştiinţăm pe regină! vorbi Athos. Dar cum? Avem noi cunoştinţe la curte? Putem noi trimite pe cineva la Paris, fără să se afle în tabără? De aici până la Paris sunt o sută patruzeci de leghe; nici n-o să fie scrisoarea noastră la Angers, şi noi o să zăcem la închisoare, câteşipatru.

— Cât priveşte ce trebuie făcut ca scrisoarea să ajungă în mâinile maiestăţii sale — stărui Aramis, îmbujorându-se — iau totul asupra mea; cunosc la Tours pe cineva îndemânatic...

Aramis se opri văzând că Athos zâmbeşte.

— Ce zici, Athos, eşti împotrivă? întrebă d'Artagnan.

— Nu chiar împotrivă — răspunse Athos. Voiam numai să-i spun lui Aramis că el nu poate părăsi tabăra; că nu ne putem bizui pe nimeni în afară de noi; că două ceasuri după ce trimisul nostru va fi plecat, toţi călugării capuţini, toţi zbirii poliţiei, toate slugile cardinalului vor şti pe dinafară scrisoarea dumitale şi că vei fi arestat şi dumneata, şi îndemânatica dumitale cunoştinţă.

— Fără să mai pomenim — adăugă Porthos — că regina îl va scăpa pe domnul de Buckingham fără să ne scape şi pe noi, ceilalţi.

— Ceea ce spune Porthos e lucru cu judecată, domnilor — încuviinţă d'Artagnan.

— Ia te uită! Ce s-o fi petrecând în oraş? întrebă AthoS.

— Se dă alarma.

Cei patru prieteni ascultară şi, într-adevăr, bătaia tobelor ajunse până la ei.

— Veţi vedea că vor trimite împotriva noastră un regiment întreg — urmă Athos.

— Cred că n-o să vă puneţi mintea cu un regiment întreg!

spuse Porthos.

— De ce nu? zise muşchetarul. Eu sunt gata la orice şi aş ţine piept şi unei oştiri, dacă ne-am fi gândit să mai luăm încă o duzină de sticle.

— Ştiţi că toba se aude din ce în ce mai aproape? adăugă d'Artagnan.

— Las-o să se apropie — răspunse Athos. De aici până în oraş se face cam un sfert de ceas, va să zică la fel şi din oraş până aici. Avem mai multă vreme decât ne trebuie ca să le punem pe toate la cale; dacă plecăm de aici, n-o să găsim niciodată un loc atât de potrivit. Şi iată, domnilor, tocmai acum îmi vine în minte ce trebuie să facem.

— Vorbeşte!

— Lăsaţi-mă să-i spun lui Grimaud ce trebuie să facă numaidecât.

Athos îşi chemă cu un semn vajetul.

— Grimaud — începu el, arătându-i morţii ce zăceau împrejur — îi vei lua pe toţi domnii aceştia, îi vei sprijini de zid, le vei pune pălăriile pe cap şi puştile în mâna.

— Înţeleptule — se minună d'Artagnan — te înţeleg!

— Înţelegi? întrebă Porthos.

— Dar tu, Grimaud, ai înţeles? întrebă Aramis.

Grimaud încuviinţă din cap.

— Asta-i tot ce trebuie — adăugă Athos. Şi acum să ne întoarcem la propunerea mea.

— Dar aş vrea sa înţeleg şi eu — zise Porthos.

— De prisos.

— Da, da, propunerea lui Athos! cerură într-un glas d'Artagnan şi Aramis.

— Această Milady, această muiere, această ticăloasă, această împieliţată are un cumnat, dacă mi-aduc bine aminte ce mi-a spus odată d'Artagnan.

— Da, îl cunosc de multă vreme şi, după cât îmi pare, nu prea moare după cumnată-sa.

— Asta nu-i de loc rău, şi dac-ar urâ-o ar fi mai bine încă.

— Atunci ne-ar merge şi nouă în plin.

— Totuşi — stărui Porthos — aş vrea să înţeleg şi eu ce face Grimaud.

— Tăcere, Porthos — îi spuse Aramis.

— Cum îl cheamă pe acest cumnat?

— Lordul de Winter.

— Şi unde e el acum?

— Când s-a zvonit că va fi război, a şi plecat la Londra.

— Iată! El e omul care ne trebuie — urmă Athos — cel mai nimerit pentru noi; îi vom aduce la cunoştinţă că cumnata lui se pregăteşte să omoare pe cineva şi-l vom ruga să n-o piardă din ochi. Trebuie să fie şi la Londra un aşezământ de soiul *Micilor Magdalene* sau al *Fetelor pocăite*[1]; *o* vârâ acolo pe cumnată-sa şi noi trăim aici liniştiţi.

— Da — răspunse d'Artagnan — până ce iese de acolo.

— Zău, ceri prea mult, d'Artagnan — îl mustră Athos. Ţi-am dat şi eu tot ce-am avut, şi să ştii că am ajuns la fundul sacului.

— Eu cred că cel mai bun lucru ar fi să înştiinţăm în acelaşi timp pe regină şi pe lordul de Winter — vorbi Aramis.

— Bine, dar prin cine să trimitem scrisorile la Tours şi la Londra?

— Pentru Bazin mă pun chezaş — zise Aramis.

— Şi eu pentru Planchet — îi încredinţă d'Artagnan.

— Într-adevăr — adăugă Porthos — dacă noi nu putem părăsi tabăra, în schimb valeţii noştri pot s-o facă.

— Fireşte — încuviinţă Aramis. Scriem chiar azi scrisorile, le dăm valeţilor bani şi ei pleacă.

— Le dăm bani? întrebă Athos. Dar de unde? Dumneata ai bani?

Cei patru prieteni se uitară unul la altul şi un nor trecu pe frunţile înseninate o clipă.

— Luaţi seama! strigă d'Artagnan. Văd puncte negre şi puncte roşii care foiesc în zare; vorbeai de un regiment, Athos; e o oştire întreagă!

— Pe legea mea, aşa e! încuviinţă Athos. Ia te uită la şireţii care înaintau fără surle şi trompete. Măi, măi! Gata, Grimaud?

Grimaud făcu semn că era gata şi arătă o duzină de morţi aşezaţi în felurite chipuri mişcător de fireşti; unii stând smirnă, alţii pregătindu-se să ochească şi, în sfârşit, alţii cu spada în mână.

---

1 Închisori corecţionale pentru femeile de moravuri uşoare; la început, aşezăminte de reeducare, conduse de călugăriţe.

— Bravo — se bucură Athos — straşnică revărsare de imaginaţie!

— Oricum ar fi — zise Porthos — dar aş vrea să înţeleg şi eu...

— Întâi să ne cărăbănim de aici — răspunse d'Artagnan pe urmă o să înţelegi şi tu.

— O clipă, domnilor, o clipă! Să-i dăm răgaz lui Grimaud să strângă masa.

— la priviţi — adăugă Aramis — punctele negre şi punctele roşii cresc văzând cu ochii; sunt de părerea lui d'Artagnan: cred că n-avem vreme de pierdut şi că trebuie să ne întoarcem în tabără.

— Pe legea mea — zise Athos — nu mai am nimic împotriva retragerii; prinsoarea noastră e pentru un ceas, şi noi am stat un ceas şi jumătate. Nimic de spus; să plecăm, domnilor, să plecăm!

Grimaud o şi luase înainte cu panerul şi rămăşiţele merindelor.

Cei patru prieteni ieşiră în urma lui şi făcură vreo zece paşi.

— Ei — strigă deodată Athos — dar ce dracu facem, domnilor?

— Ai uitat ceva? întrebă Aramis.

— La naiba, stindardul. Nu trebuie să laşi un stindard

În mâinile duşmanului, nici dacă stindardul ăsta e doar un ştergar.

Şi, repezindu-se îndărăt în bastion, Athos se căţăra şi luă flamura*;* dar cum soldaţii localnici erau doar la o bătaie de puşcă depărtare, se porniră să deschidă foc aprig asupra voinicului, care simţea parcă o bucurie să înfrunte moartea.

S-ar fi zis că Athos era vrăjit: gloanţele treceau şuierând împrejur şi nici unul nu-l nimerea.

Athos flutură drapelul, întorcând spatele ostaşilor din garnizoana oraşului şi salutând pe cei din tabără. Din amândouă părţile porniră strigăte puternice: dintr-o parte, strigăte mânioase, din cealaltă, strigăte înflăcărate.

A doua detunătură urmă celei dintâi şi trei gloanţe, găurind ştergarul, îl schimbară într-un adevărat stindard. Se auzea întreaga tabără urlând:

— Coboară, coboară!

Athos coborî; prietenii, care-l aşteptau îngrijoraţi, se bucurară văzându-l că soseşte teafăr.

— Haide, Athos, haide — zise d'Artagnan — s-o luăm la picior, mai repede, mai repede; acum, când am găsit tot, afară de bani, ar fi o nerozie dacă ne-ar omorî.

Dar Athos umbla mereu la fel de netulburat, cu toate poveţele prietenilor, care, văzând că orice sfat era zadarnic, îşi potriviră pasul după al lui.

Grimaud şi panerul o luaseră frumuşel înainte, încât şi unul şi altul erau în afară de bătaia focului.

După câteva clipe se auzi pârâitul unor împuşcături îndrăcite.

— Ce-i asta? întrebă Porthos. Şi în cine trag? Nu aud şuierând gloanţe şi nici nu văd pe nimeni.

— Trag în morţii noştri — răspunse Athos.

— Dar morţii noştri n-or să răspundă.

— Întocmai; atunci or să creadă că-i o capcană, or să ţină sfat, or să trimită un sol, şi când şi-or da seama de glumă, noi o să fim în afară de pericol. Iată de ce n-are nici o noimă să căpătăm o aprindere de plămâni din alergătură.

— Ei, acum înţeleg şi eu! spuse Porthos, încântat.

— În sfârşit! răspunse Athos, ridicând din umeri.

În vremea asta, cu ochii la cei patru prieteni care nu-şi ieşeau din pas, francezii din tabără strigau cât puteau de bucurie.

În sfârşit, alt rând de împuşcături detună, şi de astă dată gloanţele se turtiră de pietrişul din calea celor patru prieteni, şuierându-le a moarte pe la urechi. Băştinaşii pătrunseseră în sfârşit înăuntrul meterezelor.

— Ce oameni nepricepuţi! grăi Athos. Câţi am ucis? Doisprezece ?

— Poate chiar cincisprezece.

— Câţi am strivit?

— Opt sau zece.

— Şi, în schimb, noi fără nici o zgârietură! Ba nu! Ce-ai la mână, d'Artagnan? Îţi curge sânge?

— Nu-i nimic — răspunse d'Artagnan.

— Un glonte rătăcit?

— Nici măcar atât.

— Atunci ce e?

După cum am mai spus, Athos îl iubea pe d'Artagnan ca pe un fiu şi, cu toată firea lui închisă şi neînduplecată, avea pentru tânărul nostru o grijă părintească.

— O zgârietură — lămuri d'Artagnan. Mi-am prins degetele între două pietre: a zidului şi a inelului, aşa că mi s-a jupuit pielea.

— Vezi ce înseamnă să ai diamante, jupâne! spuse dispreţuitor Athos.

— Ia te uită! se minună Porthos. Va să zică se găseşte undeva un diamant; şi-atunci pentru ce, drace, dacă se găseşte un diamant, noi ne plângem că n-avem bani?

— De, cam aşa ceva! murmură Aramis.

— Bravo, Porthos, de data asta, iată un gând bun!

— Fără îndoială — răspunse Porthos, umflându-se în pene la auzul laudei lui Athos — şi fiindcă se găseşte un diamant, hai să-l vindem.

— Dar — spuse d'Artagnan — acest diamant este diamantul reginei.

— Cu atât mai de înţeles — stărui Athos. Nu-i nimic mai firesc decât ca regina să-l scape pe domnul Buckingham, iubitul ei, şi apoi nimic nu e mai drept decât ca regina să ne scape şi pe noi, prietenii ei; aşadar vindem diamantul. Ce crede în privinţa asta cuvioşia sa? Nu cer părerea lui Porthos, căci i-o ştim dinainte.

— Socot — spuse Aramis, îmbujorându-se — că, neavând inelul de la vreo iubită, adică nefiindu-i o amintire de dragoste, d'Artagnan poate să-l vândă.

— Dragul meu, vorbeşti parcă ai fi întruchiparea teologiei. Aşadar, părerea dumitale...

— Să vândă diamantul — răspunse Aramis.

— Foarte bine! primi vesel d'Artagnan. Să vindem deci diamantul şi să nu-l mai pomenim.

Împuşcăturile nu conteneau, dar prietenii erau în afară de bătaia flintelor, iar cei din bastion nu mai trăgeau decât ca să se afle cu sufletul împăcat.

— Zău, era şi vremea să-i vină gândul bun lui Porthos: iată-ne ajunşi în tabără. Aşadar, domnilor, nici un cuvânt mai mult în chestiunea asta. Sunt toţi cu ochii pe noi, ne ies înainte, o

să ne ridice pe sus.

Într-adevăr, după cum am mai spus, întreaga tabără fremăta. Peste două mii de oameni luaseră parte ca la un spectacol la izbutita năzdrăvănie a celor patru prieteni, năzdrăvănie a cărei adevărată noimă n-o bănuia nici pe departe nimeni. Nu se auzeau decât strigăte de: „Trăiască ostaşii gărzii!”, „Trăiască muşchetarii!” Domnul de Busigny venise cel dintâi să strângă mâna lui Athos şi să recunoască singur că pierduse prinsoarea. Dragonul şi elveţianul mergeau în urma lui, iar toţi ceilalţi în urma dragonului şi a elveţianului. Pretutindeni felicitări, strângeri de mână, îmbrăţişări fără sfârşit şi râsete necurmate pe seama localnicilor; vălmăşagul deveni în cele din urmă atât de mare, încât domnul cardinal, bănuind cine ştie ce răzvrătire, trimise pe căpitanul gărzii sale, La Houdiniere, sa vadă ce se petrecea. Isprava a fost povestită solului cu toate înfloriturile avântului dezlănţuit.

— Ei, ce e? îl întrebă cardinalul pe La Houdiniere.

— Iată, monseniore — desluşi acesta. Trei muşchetari şi un soldat din gardă au făcut prinsoare cu domnul de Busigny că se vor duce să ia masa înăuntrul bastionului Saint-Gervais şi, în timp ce mâncau, au ţinut piept vreme de două ceasuri duşmanului, omorând nu mai ştiu câţi localnici.

— Ai întrebat numele celor trei muşchetari?

— Da, monseniore.

— Cum îi cheamă?

— Domnii: Athos, Porthos şi Aramis.

— Mereu cei trei viteji ai mei! murmură cardinalul. Şi soldatul din gardă?

— Domnul d’Artagnan.

— Mereu poznaşul meu! Hotărât lucru, trebuie să-i iau pe câteşipatru la mine.

În aceeaşi seara, cardinalul vorbi cu domnul de Tréville despre isprava de dimineaţă, care trecea din gură-n gură în toată tabăra. Domnul de Tréville aflase despre cele întâmplate. chiar de la vajnicii făptuitori şi o povesti eminenţei sale cu toate amănuntele cuvenite, fără să uite, bineînţeles, episodul ştergarului.

— Domnule de Tréville — zise cardinalul — te rog,

porunceşte să mi se trimită ştergarul. Voi pune să se brodeze pe el trei flori de crin în fir de aur şi-l voi dărui drept flamură companiei dumitale.

— Monseniore — răspunse domnul de Tréville — ar fi o nedreptate pentru ostaşii gărzii: domnul d'Artagnan nu face parte din compania mea, ci din a domnului des Essarts.

— Atunci, ia-l la dumneata — hotărî cardinalul. Nu e drept ca aceşti patru viteji, care se iubesc atât, să nu slujească în aceeaşi companie.

Chiar în seara aceea, domnul de Tréville dădu vestea cea bună lui d'Artagnan şi celor trei muşchetari, poftindu-i pe toţi patru să ia a doua zi prânzul cu el.

D'Artagnan nu mai putea de bucurie — se ştie că visul vieţii lui era să fie muşchetar. Tustrei prietenii săi erau, de asemenea, nespus de bucuroşi.

— Pe legea mea — îi spuse d'Artagnan lui Athos — binecuvântat ţi-a fost gândul; aşa cum ai spus, am câştigat şi faimă mare, şi am şi putut lămuri lucruri de căpetenie.

— Despre care vom mai putea vorbi fără să mai fim atât de bănuiţi, căci, cu ajutorul Domnului, o să trecem de azi înainte drept oamenii cardinalului.

În aceeaşi seară, d'Artagnan se duse să-l salute pe domnul des Essarts şi să-i vestească totodată că fusese înaintat. Domnul des Essarts, care ţinea mult la d'Artagnan, îi propuse atunci să-i vină în ajutor: schimbarea dintr-un corp în altul cerea cheltuieli de echipament. D'Artagnan nu vru să primească, dar, găsind prilejul binevenit, îl rugă să cerceteze valoarea diamantului pe care i-l încredinţa, spunându-i că ar dori să-l schimbe în bani peşin.

A doua zi, la opt dimineaţa, valetul domnului des Essarts intră la d'Artagnan şi-i înmână un săculeţ cu şapte mii de livre în aur. Era preţul diamantului reginei.

Capitolul XVIII
Chestiuni familiale

Athos găsise cuvintele: chestiuni familiale. O chestiune familială scăpa de sub cercetarea cardinalului; o chestiune familială nu privea pe nimeni; puteai să-ţi vezi în faţa lumii de chestiunile tale familiale.

Aşadar, Athos găsise cuvintele: chestiuni familiale. Aramis găsise ideea: valeţii. Porthos găsise mijloacele: diamantul. Numai d'Artagnan nu găsise nimic, el care până atunci fusese cel mai născocitor dintre toţi; dar trebuie să şi spunem că era de ajuns să audă numele „Milady" şi încremenea pe loc. Ba nu! Ne înşelăm: el găsise pe cumpărătorul diamantului.

Prânzul de la domnul de Tréville se desfăşură într-o încântătoare voioşie. D'Artagnan purta noua sa uniformă; cum avea aproape aceeaşi statură cu Aramis şi cum Aramis — cititorul îşi aminteşte — bine plătit de librarul care-i cumpărase poemul, dăduse să i se facă două rânduri de veşminte, îi trecuse prietenului său un echipament întreg.

D'Artagnan ar fi plutit pe aripile fericirii, dacă făptura acelei Milady nu s-ar fi ivit ca un nor întunecat în zarea depărtată.

După prânz, prietenii îşi dădură întâlnire pentru seara, la locuinţa lui Athos, ca să ia cele din urmă hotărâri.

D'Artagnan îşi petrecu ziua plimbându-şi straiele de muşchetar pe toate uliţele taberei.

Seara, la ceasul hotărât, câteşipatru erau iarăşi laolaltă, nu mai rămâneau decât trei lucruri de chibzuit:

Ce vor scrie cumnatului viclenei Milady;

Ce vor scrie îndemânaticei fiinţe din Tours;

Şi care din valeţi va duce scrisorile.

Fiecare şi-l lăuda pe-al lui: Athos îl pomenea pe tăcutul Grimaud, care nu vorbea decât când stăpânul său îi descleşta gura; Porthos amintea puterea lui Mousqueton, în stare să cotonogească patru oameni de talie obişnuită; Aramis, încrezător în dibăcia lui Bazin, îşi ridica în slăvi candidatul*; în* sfârşit, d'Artagnan avea încredere oarbă în cutezanţa lui Planchet şi istorisea purtarea lui minunată cu prilejul păţaniei spinoase din Boulogne.

Cele patru vrednice feţe se hărţuiră multă vreme pentru

întâietate, dând loc unor întreceri măreţe, pe care nu le vom pomeni aici, de teamă să nu lungim prea mult firul povestirii noastre.

— Din nefericire — vorbi Athos — ar trebui ca trimisul nostru să îmbine în el toate cele patru însuşiri pomenite.

— Dar unde să dai de un asemenea valet?

— De negăsit — rosti Athos — de aceea luaţi-l pe Grimaud.

— Luaţi-l pe Mousqueton.

— Luaţi-l pe Bazin.

— Luaţi-l pe Planchet; Planchet e cutezător şi îndemânatic. Aşa că întruneşte două din cele patru însuşiri cerute.

— Domnilor — grăi Aramis — lucrul de căpetenie nu este de a şti care din cei patru valeţi ai noştri e cel mai tăcut, cel mai puternic, cel mai dibaci şi cel mai cutezător: lucrul de căpetenie este de a şti căruia dintre ei îi plac cel mai mult banii.

— Ceea ce spune Aramis e bine chibzuit — încuviinţă Athos. Trebuie sa foloseşti mai mult lipsurile oamenilor, decât însuşirile lor; sfinţite părinte, sunteţi un mare înţelept!

— Negreşit — urmă Aramis — căci avem nevoie să fim slujiţi nu numai pentru a izbuti în ceea ce punem la cale, dar şi pentru a nu da greş; dacă n-am izbuti, vai de capete, dar nu de ale valeţilor!

— Mai încet, Aramis! îl sfătui Athos.

— Nu de ale valeţilor, ci de ale stăpânilor. Oare valeţii noştri ne sunt atât de credincioşi, încât să-şi dea viaţa pentru noi? Fireşte că nu.

— Pe legea mea, eu aproape că aş răspunde pentru Planchet.

— Atunci, dragă prietene, adaugă la credinţa lui din fire o sumă de bani cu care s-o ducă bine, şi-n loc de o dată poţi să răspunzi pentru el de două ori.

— Dumnezeule mare! Şi totuşi vă vor trage pe sfoară — se încăpăţână Athos, care vedea totul în trandafiriu când era vorba de lucruri şi totul în negru când era vorba de oameni. Vor făgădui marea cu sarea, ca să capete bani, şi în drum, de teamă, nu vor face nimic. Odată prinşi, vor fi strânşi cu uşa; strânşi cu uşa, vor mărturisi. Ce dracu! Nu suntem copii! Ca să ajungi în Anglia (Athos coborî glasul), trebuie să străbaţi

toată Franţa, împânzită cu spionii şi slugile cardinalului; ca să te urci pe corabie, îţi trebuie hârtie de voie; ca să te descurci la Londra, trebuie să ştii englezeşte. Iată, eu cred că-i chiar foarte greu.

— Ba de loc — îi răspunse d'Artagnan, care ţinea să-şi vadă socotelile împlinite. Dimpotrivă, mie mi se pare că-i uşor. La naiba, se înţelege de la sine că dacă te apuci să-i înşiri lordului de Winter cine ştie ce lucruri despre nelegiuirile cardinalului...

— Mai încet! stărui Athos.

— Urzeli şi taine de stat — urmă d'Artagnan, ascultând de sfatul lui Athos — se înţelege că ne-ar trage pe roată de vii; dar, pentru numele lui Dumnezeu, nu uitaţi, cum ai spus chiar dumneata, Athos, că noi îi scriem doar pentru chestiuni familiare; că-i scriem numai cu scopul de a o împiedica pe Milady, chiar din clipa când va fi sosit la Londra, să ne facă vreun rău. Îi voi scrie deci o scrisoare cam în felul următor...

— S-auzim — îl întrerupse Aramis, luându-şi de la început o mutră acră.

— *„Domnule şi scump prieten..."*

— Poftim, scump prieten când scrii unui englez — îi curmă vorba Athos. Frumos început, n-am ce zice, d'Artagnan! Numai pentru cuvântul ăsta şi o să te sfâşie în bucăţi, în loc să te tragă pe roată de viu...

— Atunci, fie; voi spune deci, pe scurt: Domnule!

— Poţi să-i spui chiar Milord — fu de părere Athos, care preţuia buna-cuviinţă.

— „Milord, vă amintiţi de micul ţarc cu căpriţe de lângă Luxemburg?"

— Bun, iată acum şi Luxemburgul! O să creadă că te legi şi de regina-mamă! Asta ne mai lipsea — bombăni Athos.

— Atunci, să spunem aşa: „Milord, mai ţineţi minte ţarcul unde aţi scăpat cu viaţă?"

— Dragă d'Artagnan — stărui Athos — n-o să fii niciodată în stare să ticluieşti un răvaş ca lumea. „Unde aţi scăpat cu viaţă!" Las-o naibii, e ceva nevrednic. Unui om de lume nu-i aduci niciodată aminte asemenea binefaceri cu care l-ai cinstit. O binefacere amintită e totuna cu o jignire.

— Ah, dragul meu — răspunse d'Artagnan — este într-

adevăr o treabă nesuferită şi, dacă-i vorba să scriu sub cenzura dumitale, mai bine mă las păgubaş.

— Şi bine faci. Mânuieşte flinta şi spada, dragul meu, te descurci frumos în astfel de îndeletniciri; dar lasă condeiul pe seama preacuviosului, asta-i treaba lui.

— Da, într-adevăr — întări Porthos — lasă condeiul pe scama lui Aramis, el îşi scrie teza în latineşte.

— Bine, fie! se învoi d'Artagnan. Atunci scrie-ne scrisoarea, Aramis; dar, pe înaltpreasfinţitul nostru papă, ţine-te bine, căci să ştii că, la rândul meu, o să-ţi caut pete-n soare.

— Asta vreau şi eu — răspunse Aramis, cu acea încredere copilărească pe care orice poet o are în el — dar să mi se spună întâi adevărul. Am prins de ici de colo că această cumnată e o ticăloasă; m-am încredinţat chiar eu când am ascultat-o vorbind cu cardinalul.

— Mai încet, mai încet, fraţilor — spuse iarăşi Athos.

— Dar — urmă Aramis — îmi scapă amănuntele.

— Şi mie la fel — mărturisi Porthos.

D'Artagnan şi Athos se priviră câtva timp în tăcere. În cele din urmă, după o clipă de reculegere, Athos, mai galben la faţă de obicei, făcu semn că se învoieşte şi d'Artagnan înţelese că-i era îngăduit să vorbească.

— Atunci iată ce trebuie spus — desluşi d'Artagnan. *„Milord, cumnata dumneavoastră e o nelegiuită, care a vrut să pună pe cineva să vă omoare, ca să vă moştenească. Dar ea nu se putea căsători cu fratele dumneavoastră, căci era în acelaşi timp măritată în Franţa şi..."*

D'Artagnan se opri, ca şi cum ar fi căutat cuvântul potrivit, cu ochii lui Athos.

— Şi izgonită de soţul ei — urmă Athos.

— Fiindcă fusese înfierată cu fierul roşu — încheie d'Artagnan.

— Ia mai taci! strigă Porthos. Cu neputinţă! Cum? A vrut să pună să-l omoare pe cumnatu-su?

— Da.

— Adică era căsătorită? întrebă Aramis.

— Da.

— Şi soţul ei a băgat de seamă că avea o floare de crin pe umăr? strigă Porthos.

— Da.

Toţi aceşti *da* fuseseră rostiţi de Athos, cu un glas din ce în ce mai posomorât.

— Şi cine a văzut floarea asta de crin? întrebă Aramis.

— D'Artagnan şi cu mine, mai bine zis, pentru a păstra adevărul faţă de scurgerea vremii, eu şi d'Artagnan — răspunse Athos.

— Şi soţul acestei groaznice făpturi mai trăieşte încă? întrebă Aramis.

— Da, mai trăieşte.

— Eşti sigur?

— Sunt sigur.

Urmă o scurtă tăcere de gheaţă, în timpul căreia fiecare îşi simţi sufletul mişcat potrivit firii lui.

— Iată, de data asta — vorbi Athos, curmând cel dintâi tăcerea — d'Artagnan ne-a dat o minunată schiţă de scrisoare; asta trebuie scris înainte de toate.

— Ei drăcie, ai dreptate, Athos — recunoscu Aramis — e cam greu să ticluieşti aşa ceva. Chiar ministrul justiţiei s-ar simţi încurcat să întocmească o scrisoare atât de tare, şi totuşi domnul ministru al justiţiei aduce frumos din condei un proces-verbal. Oricum, tăcere, că scriu!

Într-adevăr, Aramis luă pana, se gândi câteva clipe, scrise opt sau zece rânduri cu drăgălaşe slove mărunte de femeie, apoi, cu glas dulce şi molcom, ca şi când fiecare cuvânt ar fi fost grijuliu cântărit, citi cele ce urmează:

— *„Milord, persoana care vă scrie aceste câteva rânduri a avut cinstea să încrucişeze spada cu dumneavoastră într-o ogradă părăsită din strada Infernului. Întrucât de atunci aţi binevoit în mai multe rânduri să vă numiţi prietenul acestei persoane, ţine şi ea să îndreptăţească această prietenie, printr-o povaţă folositoare. De două ori era să fiţi răpus de o rudă apropiată, pe care o socotiţi moştenitoarea dumneavoastră, fiindcă nu ştiţi că, înainte de a se fi căsătorit în Anglia, ea se măritase în Franţa. Dar, a treia oară, adică de data aceasta, puteţi să-i cădeţi pradă. Ruda dumneavoastră a plecat astă-noapte din La Rochelle spre Anglia. Supravegheaţi-i sosirea, căci are planuri mari şi groaznice.*

Dacă vreţi cu tot dinadinsul să ştiţi de ce este în stare, citiţi-i trecutul pe umărul stâng.”

— Foarte bine, e minunat! recunoscu Athos. Aramis dragă, ai un stil de Secretar de stat. De azi înainte, lordul de Winter va fi cu ochii în patru, bineînţeles dacă scrisoarea ajunge în mâinile lui; şi chiar dacă ar cădea în mâinile eminenţei sale, tot n-am putea fi în primejdie. Dar fiindcă valetul care va pleca ar putea să ne facă să credem că a fost la Londra, şi el să se oprească la Châtellerault, să nu-i dam o dată cu scrisoarea decât jumătate din sumă, cu făgăduiala că-i vom da cealaltă jumătate în schimbul răspunsului. Ai diamantul? urmă Athos.

— Am ceva mai mult, am banii.

Şi d’Artagnan aruncă pe masă punga; la sunetul aurului, Aramis ridică ochii, Porthos tresări; numai Athos rămase nepăsător.

— Câţi bani ai în săculeţul ăsta? întrebă el.

— Şapte mii de livre, în ludovici de câte doisprezece franci.

— Şapte mii de livre! se minună Porthos. Cum, fleacul acela de diamant făcea şapte mii de livre?

— Pare-se — răspunse Athos — dacă-i vezi cu ochii! Nu cred ca prietenul nostru d’Artagnan să fi pus de la el.

— Dar, domnilor, noi, în toate astea, nu ne gândim la regină — le aminti d’Artagnan. Să ne îngrijim puţin şi de sănătatea scumpului ei Buckingham. Măcar atâta îi datorăm şi noi...

— E drept — recunoscu Athos — dar asta-l priveşte pe Aramis.

— Şi atunci, ce trebuie să mai fac? întrebă acesta, roşind.

— Dar e foarte simplu — răspunse Athos — ticluieşte a doua scrisoare, pentru cunoştinţa aceea îndemânatică din Tours.

Aramis luă din nou pana, începu iarăşi să se gândească şi scrise următoarele rânduri, pe care le şi supuse încuviinţării sfatului lor:

„Scumpa mea verişoară...”

— Ah — făcu Athos — fiinţa aceea îndemânatică e ruda dumitale?

— Da, o verişoară primară — lămuri Aramis.
— Hai, fie şi verişoară!
Aramis urmă:

„Scumpa mea verişoară, eminenţa sa cardinalul, ţină-l Domnul în viaţă pentru fericirea Franţei şi spaima duşmanilor regatului, e în ajunul victoriei asupra răzvrătiţilor eretici din La Rochelle; s-ar putea ca flota engleză, trimisă în ajutorul lor, să nu mai ajungă în faţa oraşului; îndrăznesc chiar să spun că credinţa mea e că domnul de Buckingham va fi împiedicat să plece, prin cine ştie ce împrejurări. Eminenţa sa este cel mai vestit om politic al vremurilor trecute, prezente şi poate chiar al vremurilor viitoare. Ar stinge şi soarele, dacă soarele l-ar stingheri. Dă aceste frumoase ştiri surorii dumitale, scumpă verişoară. Am visat că englezul acela blestemat a murit. Nu-mi aduc aminte dacă de tăişul fierului sau de otravă, dar ce pot să-ţi spun e că am visat c-a murit şi, după cum ştii, visele nu mă înşeală niciodată. Poţi fi, aşadar, încredinţată că mă vei vedea în curând.”

— Minunat! se bucură Athos. Eşti regele poeţilor, Aramis dragă, glăsuieşti ca în Apocalips şi dezvălui adevărul ca sfânta Evanghelie. Nu-ţi mai rămâne acum decât să pui adresa pe scrisoare.
— E foarte uşor — se învoi Aramis.
Împături frumos hârtia, apoi scrise:

Domnişoarei Michon, lenjereasă la Tours.

Cei trei prieteni se uitară unul la altul râzând: ce păcăleală!
— Acum — urmă Aramis — înţelegeţi, domnilor, că numai Bazin poate duce scrisoarea asta la Tours; vara mea nu-l cunoaşte decât pe Bazin şi n-are încredere decât în el; oricare altul ne-ar face să dăm greş. De altminteri, Bazin vrea să ajungă sus de tot şi e om cu carte. Bazin a citit scrisoarea şi ştie că Sixt al V-lea a ajuns papă după ce păzise purceii; şi cum socoate să îmbrace haina bisericească o dată cu mine, nu deznădăjduieşte, la rândul lui, să ajungă şi el într-o zi papă sau cel puţin cardinal; înţelegeţi că un om cu asemenea ţeluri

în viaţă nu se va lăsa prins sau, dacă e prins, va îndura orice chin, dar nu va scoate o vorbă.

— Bine, bine — răspunse d'Artagnan — vi-l primesc din toată inima pe Bazin, dar primiţi-mi-l şi mie pe Planchet: într-o zi, Milady l-a gonit pe poartă cu ciomagul; Planchet are ţinere de minte şi, vă spun eu, când va întrezări c-ar putea să se răzbune, mai curând s-ar lăsa cotonogit, decât să se lase păgubaş. Dacă treburile de la Tours sunt treburile dumitale, Aramis, ei bine, cele de la Londra sunt ale mele. Rog, deci, să fie ales Planchet, care, de altminteri, a mai fost cu mine la Londra şi ştie să spună foarte curăţel: *London, sir, if you please* şi *my master, lord d'Artagnan*[1]; încolo, fiţi liniştiţi: îşi găseşte el drumul şi la dus, şi la întors.

— Atunci — adăugă Athos — Planchet va primi şapte sute de livre la plecare şi şapte sute de livre la întoarcere, iar Bazin trei sute de livre la plecare şi trei sute de livre la întoarcere; în felul ăsta ne mai rămân din bani cinci mii de livre; să luăm fiecare dintre noi câte o mie de livre, pe care să-i cheltuim cum ne-o tăia capul, şi să punem deoparte o mie de livre, pe care să-i păstreze preacuviosul, pentru întâmplări neprevăzute, sau pentru nevoile noastre comune. Ce ziceţi, da sau ba?

— Dragă Athos — răspunse Aramis — vorbeşti ca Nestor, care, ştim cu toţii, era înţeleptul înţelepţilor greci.

— Atunci, aşa să fie — se învoi Athos — vor pleca Planchet şi Bazin; la urma urmelor, nu-mi pare rău să-l păstrez pe Grimaud: s-a deprins cu metehnele mele, la care ţin; ziua de ieri trebuie să-l fi zdruncinat rău, iar călătoria asta l-ar da gata.

Îl chemară pe Planchet şi-i dădură lămuriri; de altfel, acesta ştia despre ce era vorba de la d'Artagnan, care-i şi vestise în primul rând gloria ce-l aştepta, pe urmă suma de bani şi în ultimul rând primejdia.

— Voi dosi scrisoarea în mâneca hainei — spuse Planchet — şi dacă mă prinde, o înghit.

— Dar atunci nu-ţi vei mai putea îndeplini sarcina — răspunse d'Artagnan.

— Daţi-mi deseară o copie de pe scrisoare, şi mâine

---

1 Londra, domnule, vă rog; stăpânul meu, lordul d'Artagnan.

dimineaţă o s-o ştiu pe de rost.

D’Artagnan îşi privi prietenii, de parcă ar fi vrut să le spună: „Vedeţi? Aşa-i c-aveam dreptate?”

— Şi acum — urmă el, întorcându-se spre Planchet — ai opt zile ca să ajungi până la lordul de Winter, şi alte opt zile ca să vii îndărăt. Cu totul, şaisprezece zile; dacă în a şaisprezecea zi de la plecarea ta, la ora opt dimineaţa, nu te-ai întors, atunci ioc banii, chiar dacă vei veni la opt şi cinci.

— Dacă-i aşa — zise Planchet — cumpăraţi-mi un ceasornic.

— Ia-l pe ăsta — i-l dădu Athos pe al lui, cu mărinimia-i nepăsătoare — şi fii băiat de treabă. Gândeşte-te că dacă vorbeşti, dacă pălăvrăgeşti sau rătăceşti haimana, stăpânul tău plăteşte cu capul, el care te socoteşte atât de credincios, încât s-a pus chezaş pentru tine. Mai gândeşte-te însă că dacă din pricina ta i se întâmplă vreo nenorocire lui d’Artagnan, am să te dibui chiar şi-n gură de şarpe şi tot îţi spintec burta.

— Vai, domnule — mormăi Planchet, umilit de bănuială şi mai cu seamă îngrozit de mutra liniştită a muşchetarului.

— Cât despre mine — urmă Porthos, holbându-şi ochii ameninţători — ţine minte: eu te jupoi de viu.

— Vai de mine, domnule!

— Iar eu — spuse şi Aramis, cu glasul lui dulce şi catifelat — eu te pârjolesc la foc mititel, ca un sălbatic.

— Aoleu, domnule!

Şi Planchet se porni pe plâns; n-am putea spune dacă plângea de groază, în urma ameninţărilor căzute pe cap, sau de duioşie, văzând patru prieteni atât de strâns legaţi sufleteşte.

D’Artagnan îi strânse mâna şi-l sărută.

— Vezi tu, Planchet — îl dumiri el — domnii aceştia îţi vorbesc astfel din dragoste pentru mine, dar să ştii că ei ţin la tine.

— Ah, domnule — mărturisi Planchet — sau izbutesc sau mă taie în patru; şi chiar de m-o tăia în patru bucăţi, fiţi sigur că nici o bucată nu va vorbi.

Hotărârâ ca Planchet să plece a doua zi dimineaţă, la ora opt, pentru a putea, aşa cum spusese, să înveţe peste noapte

scrisoarea pe dinafară. Câştigă astfel douăsprezece ore, încât întoarcerea trebuia să aibă loc în a şaisprezecea zi, la opt seara.

A doua zi dimineaţă, în clipa când trebuia să încalece, d'Artagnan, care în adâncul sufletului avea o slăbiciune pentru duce, îl luă pe Planchet deoparte şi-i şopti tainic:

— Ascultă, după ce vei înmâna scrisoarea lordului de Winter şi după ce acesta o va fi citit, îi vei mai spune aşa: „Vegheaţi asupra înălţimii sale lordul Buckingham, căci se pune la cale asasinarea lui". Dar, ascultă, Planchet, asta-i ceva atât de grozav şi atât de însemnat, încât nici prietenilor mei n-am vrut să le spun că-ţi voi încredinţa taina asta; de mi s-ar da un post de căpitan, şi tot n-aş pune-o pe hârtie.

— Fiţi liniştit, domnule — răspunse Planchet. Veţi vedea că se poate bizui cineva pe mine.

Şi călare pe un cal minunat, pe care, după douăzeci de leghe, trebuia să-l părăsească pentru a lua diligenţa, Planchet plecă în goană, cu inima puţin cam strânsă din pricina întreitei făgăduieli a muşchetarilor, dar totodată şi cu sufletul nespus' de uşor.

Bazin plecă în aceeaşi dimineaţă la Tours; i se dăduseră opt zile pentru a-şi îndeplini însărcinarea.

Câtă vreme cei doi valeţi au lipsit, e lesne de înţeles că cei patru tineri stăteau mai mult ca oricând cu ochiul la pândă, cu nasul adulmecând văzduhul, cu urechea ciulită. Îşi petreceau zilele încercând să prindă orice vorbă, pândind orice mişcare a cardinalului şi dând târcoale ştafetelor care soseau. Nu o dată se treziseră tremurând fără voia lor, văzându-se chemaţi pe neaşteptate, pentru a li se încredinţa vreo sarcină. De altminteri, trebuiau să fie mereu cu ochii în patru pentru propria lor siguranţă: Milady era o stihie care, răsărită o dată în faţa cuiva, nu-l mai lăsa să doarmă în tihnă.

În dimineaţa celei de a opta zi, Bazin, proaspăt ca totdeauna şi surâzător ca de obicei, intră în birtul lui Parpaillot, tocmai când cei patru prieteni se aflau la masă, grăind, după cum fusese înţelegerea:

— Domnule Aramis, iată răspunsul verişoarei dumneavoastră.

Cei patru prieteni schimbară între ei o privire bucuroasă:

jumătate din treabă era făcută; e drept, jumătatea cea mai uşoară.

Aramis luă, roşind fără să vrea, hârtia cu scrisul necioplit şi lipsit de ortografie.

— Doamne Dumnezeule! exclamă el, râzând. Nu-i nimic de făcut cu biata Michon; n-o să scrie niciodată ca domnul de Voiture[1].

— Ce est asta piata Migeon? întrebă elveţianul, care stătea de vorbă cu cei patru prieteni tocmai când sosise scrisoarea.

— Doamne, mai nimic — răspunse Aramis. O tânără şi nostimă lenjereasă la care ţineam mult şi căreia i-am cerut câteva rânduri scrise cu mâna ei, drept amintire.

— Traţe! bâigui elveţianul. Tacă est la ea nopil cum est scris al ei, adunţi norog mare, gamarad meu.

Aramis citi scrisoarea şi o trecu lui Athos.

— Athos, vezi, te rog, ce scrie.

Athos îşi aruncă privirea pe scrisoare şi, ca să risipească orice bănuială, citi cu glas tare:

„Dragă vere, sora mea şi cu mine ghicim foarte bine visele şi chiar ne temem groaznic de ele; dar de visul dumitale sper să se poată spune că minte. Te lăsăm cu bine! Fii sănătos şi fă aşa ca din când în când să mai auzim de dumneata. Marie Michon.”

— Şi despre ce vis e vorba? întrebă dragonul, care se apropiase de ei, în vreme ce Athos citea scrisoarea.

— Ta, ta, ta, gare fis? întrebă şi elveţianul.

— La naiba! răspunse Aramis. O nimica toată: un vis pe care l-am avut şi pe care i l-am povestit.

— Oh, ta, traţe! Est nimig tacă subt fis la tine, tar la mine nu est fis niţiodat.

— Eşti foarte fericit — răspunse Athos, ridicându-se de pe scaun. Aş vrea să pot spune şi eu tot aşa.

— Niţiodat! repetă elveţianul, încântat că un om ca Athos îl invidia pentru ceva. Niţiodat! Niţiodat!

Văzând că Athos se ridică de pe scaun, d’Artagnan făcu şi

---

1 Academician, scriitor şi reformator al prozei franceze din secolul al XVII-lea.

el la fel; îl luă de braţ şi ieşiră împreună. Porthos şi Aramis rămaseră locului, ca să răspundă glumelor nesărate ale celorlalţi doi. Iar Bazin se duse să se culce pe un maldăr de paie; şi fiindcă avea o închipuire mai avântată decât elveţianul, visă că, Aramis ajuns papă, el, Bazin, punea pe creştet pălăria de cardinal.

Dar, cum am mai spus, norocoasa întoarcere a lui Bazin nu îndepărtase decât în parte îngrijorarea ce-i frământa pe cei patru prieteni. Zilele de aşteptare sunt lungi, şi mai ales d'Artagnan ar fi putut jura că ziua avea acum patruzeci şi opt de ore. Uitase de încetineala silită a corăbiilor şi prea o credea pe Milady puternică. Îşi închipuia că femeia, care i se înfăţişase asemenea unui diavol, se bucura de ajutoare neomeneşti, ca şi dânsa; la cel mai mic zgomot, i se părea că veneau să-l aresteze şi că-l aduceau pe Planchet, pentru a-l pune faţă în faţă cu el şi cu prietenii lui. Mai mult: încrederea, odinioară atât de mare, în vrednicul picard se topea cu fiecare zi. Nelinişstea lui d'Artagnan era atât de cumplită, încât punea stăpânire şi pe Porthos şi Aramis. Numai Athos rămânea nepăsător, ca şi când nu l-ar fi ameninţat nici o primejdie şi ar fi trăit aceleaşi zile tihnite. Mai cu seamă în cea de a şaisprezecea zi, nemaiputându-şi stăpâni tulburarea şi nemaigăsindu-şi loc, d'Artagnan şi cei trei prieteni rătăceau ca nişte arătări pe drumul pe care trebuia să se întoarcă Planchet.

— Într-adevăr — le spunea Athos — nu sunteţi bărbaţi, sunteţi nişte copii, dacă o femeie poate să vă îngrozească în halul ăsta! Şi, la urma urmelor, ce se poate întâmpla? Să ne închidă? Foarte bine, vom fi scoşi din închisoare: au scos-o ei pe doamna Bonacieux! Să ne taie capul? Dar în fiecare zi înfruntăm în tranşee mai mult decât atâta, căci o ghiulea poate să ne sfărâme piciorul, şi sunt convins că atunci când chirurgul îţi taie un picior suferi mai mult decât când îţi taie călăul capul. Aşteptaţi, oameni buni, în linişte; peste două, peste patru sau cel mai târziu şase ore, Planchet va fi aici; ne-a făgăduit-o, şi eu pun mare preţ pe făgăduiala lui Planchet, care-mi pare şi mie un băiat foarte cumsecade.

— Dar dacă nu vine? se îndoi d'Artagnan.

— Ei, dacă nu vine înseamnă c-o fi întârziat pe drum, atâta

tot. O fi căzut de pe cal, s-o fi rostogolit peste vreun pod sau o fi alergat atât de iute, încât o fi căpătat vreo aprindere de plămâni. Ei, domnilor, ţineţi seama şi de împrejurări. Viaţa e aidoma unor mătănii cu boabele din mici neajunsuri, pe care înţeleptul le ia la şir râzând. Fiţi înţelepţi ca mine, domnilor; să stăm la masă şi să bem; niciodată viitorul nu ţi se înfăţişează mai trandafiriu decât când îl priveşti printr-un pahar de Chambertin.

— Foarte bine — răspunse d'Artagnan — dar m-am săturat să tot tremur când duc vinul la gură, ca nu cumva să vină din pivniţele acestei Milady.

— Eşti tare cusurgiu — îl mustră Athos. O femeie atât de frumoasă!

— O femeie atât de... însemnată! adăugă Porthos, cu râsul lui gălăgios.

Athos tresări şi, trecându-şi mâna peste frunte, pentru a-şi şterge sudoarea, se ridică la rândul lui cu o mişcare nervoasă, pe care n-o putu înfrânge.

Ziua trecu totuşi şi seara veni încet, dar, în cele din urmă, trebui să vină; cârciumile se umplură de muşterii; Athos, care pusese mâna pe partea cuvenită din vânzarea diamantului, nu-l mai părăsea pe Parpaillot. Găsise în domnul de Rusigny, care, de altfel, îi poftise la un prânz minunat, un tovarăş vrednic de el. Juca deci ca de obicei, când auziră bătând ora şapte; tocmai treceau patrulele de ostaşi, cu scop să întărească posturile*;* la şapte şi jumătate se auzi sunând şi stingerea.

— Suntem pierduţi — şopti d'Artagnan la urechea lui Athos.

— Vrei să spui că am pierdut — răspunse liniştit Athos, scoţând patru pistoli din buzunar şi aruncându-i pe masă. Haideţi, domnilor — urmă el — auziţi că sună stingerea, haidem cu toţii la culcare.

Athos părăsi birtul, urmat de d'Artagnan. Aramis plecă şi el, la braţ cu Porthos. Aramis mormăia printre dinţi versuri, în vreme ce Porthos îşi smulgea, când şi când, câte un fir de mustaţă, în semn de cruntă deznădejde. Dar iată că deodată din întuneric se desprinse o umbră cu mlădieri ce nu-i erau străine lui d'Artagnan, şi un glas binecunoscut îi spuse:

— Domnule, v-am adus pelerina, că e răcoare în seara asta.

— Planchet! Strigă d’Artagnan, nebun de bucurie.

— Planchet! izbucniră Porthos şi Aramis.

— Ei da, Planchet — spuse şi Athos — ce vă cruciţi aşa? A făgăduit omul că se întoarce la ora opt şi, iată, chiar acum bate opt. Bravo, Planchet, ştii să te ţii de cuvânt, şi dacă vreodată îţi părăseşti stăpânul, îţi păstrez un loc la mine.

— Nu, niciodată — răspunse Planchet — niciodată nu-l voi părăsi pe domnul d’Artagnan.

În acelaşi timp, d’Artagnan simţi că Planchet îi strecoară un răvaş în mână.

D’Artagnan ardea de dorinţa să-l îmbrăţişeze pe Planchet la sosire, cum îl îmbrăţişase şi la plecare, dar se opri, de teamă ca nu cumva pornirea lui înflăcărată faţă de valet, în plină stradă, să nu bată cuiva la ochi.

— Am scrisoarea — le şopti el lui Athos şi prietenilor.

— Bine — răspunse Athos — să intrăm înăuntru şi s-o citim.

Scrisoarea ardea mâna lui d’Artagnan; voia să grăbească pasul, dar Athos îl luă de braţ şi tânărul se văzu silit să-şi potrivească mersul după al prietenului.

Intrară, în sfârşit, în cort, aprinseră o lampă şi, în vreme ce Planchet stătea la intrare, ca să nu dea cineva peste cei patru prieteni, d’Artagnan, cu mâna tremurândă, rupse sigiliul şi deschise mult aşteptatul răspuns. Acesta cuprindea doar o jumătate de rând: era un scris cu totul englezesc şi de o scurtime cu totul aparentă.

Tbank you, be easy.

Ceea ce însemna: „Mulţumesc, fii liniştit”.

Athos luă scrisoarea din mâinile lui d’Artagnan, o apropie de lampă, o aprinse şi nu-i dădu drumul până ce nu se făcu toată cenuşă. Apoi îl chemă pe Planchet şi-i spuse:

— Acum, băiatule, poţi să-ţi ceri cele şapte sute de livre, dar, la drept vorbind, nu înfruntai mare primejdie cu un răvaş ca ăsta.

— Apoi eu am tot născocit fel şi chip de mijloace ca să-l dosesc.

— Hai, istoriseşte-ne — îl îmbie d’Artagnan.

— Vedeţi domnule, e cam lungă povestea.

— Ai dreptate, Planchet — grăi Athos. De altminteri a sunat stingerea şi s-ar băga de seamă dacă am ţine lumina aprinsă mai multă vreme decât ceilalţi.

— Fie — primi d’Artagnan — să ne culcăm. Somn uşor, Planchet.

— Pe legea mea, domnule, întâia oară, după şaisprezece zile, o să dorm buştean.

— Şi eu la fel! zise d’Artagnan,

— Şi eu la fel! zise Porthos.

— Şi eu la fel! zise Aramis.

— Ei bine, vreţi să vă spun drept? Şi eu la fel, domnilor! zise Athos.

Capitolul XIX
Fatalitate

În vremea asta, Milady, ieşită din minţi, răcnind pe puntea corăbiei ca o leoaică pe care o îmbarcau, fusese ispitită să se zvârle în mare, ca să se întoarcă la ţărm, neputându-se împăca cu gândul că, deşi batjocorită de d'Artagnan şi ameninţată de Athos, părăsea Franţa fără să se fi putut răzbuna. În curând, gândul acesta i se păru atât de nesuferit, încât, oricare ar fi fost urmările, îl rugă pe căpitan cu cerul şi cu pământul s-o coboare pe coastă; dar căpitanul, dornic să iasă din strânsoare, prins între crucişătoarele engleze şi cele franceze ca degetul între scoarţă şi copac, era grozav de grăbit să ajungă în Anglia, aşa că se împotrivi din răsputeri la ceea ce socotea el drept toane de femeie; îi făgădui însă călătoarei sale, care de altfel îi fusese dată în mare grijă chiar de către cardinal, s-o coboare, dacă marea şi francezii îi vor îngădui, într-unul din porturile Bretaniei, fie la Lorient, fie la Brest; deocamdată însă, vântul era neprielnic, marea frământată, aşa că pluteau de colo-colo pe lângă coaste. Nouă zile după ieşirea din Charente, Milady, galbenă la faţă de atâta ocară şi sânge rău, zări în sfârşit profilându-se coastele albăstrii ale Finisterului. Chibzui că pentru a străbate acest colţ al Franţei şi a se întoarce la cardinal îi trebuiau cel puţin trei zile; încă o zi pentru debarcare, adică, în totul, patru zile; prin urmare, cele nouă zile trecute şi cu alte patru zile făceau la un loc treisprezece zile pierdute; treisprezece zile în timpul cărora multe întâmplări de seamă se puteau petrece la Londra. Îşi mai zise că, fără îndoială, pe cardinal l-ar fi mâniat întoarcerea ei şi ar fi ascultat mai binevoitor plângeri făcute împotriva ei, decât învinuiri pe care ea le-ar fi adus împotriva altora. Lăsă deci să treacă şi Lorient şi Brest, fără a mai stărui pe lângă căpitan, care, la rândul lui, se ferise şi el s-o mai stârnească. Milady îşi urmă deci călătoria, şi chiar în ziua când Planchet se îmbarca la Portsmouth pentru Franţa, trimisa eminenţei sale intra triumfătoare în port.

Tot oraşul fremăta de un du-te-vino nemaipomenit: patru mari corăbii, de curând construite, fuseseră tocmai lansate pe mare*;* pe dig, în picioare, Buckingham, de sus până jos în aur,

scânteind ca totdeauna de diamante şi nestemate, la pălărie cu o pană albă care-i cădea pe umăr, stătea înconjurat de un stat-major aproape la fel de strălucitor ca şi el.

Era una din acele frumoase şi rare zile de iarnă, când Anglia îşi aduce aminte că pe cer e un soare. Deşi palid sub vălul amurgului, astrul era neasemuit de frumos; cobora în zare, împurpurând bolta şi marea cu dâre de foc şi aruncând peste turlele şi bătrânele case ale oraşului o ultimă rază aurită, ce se oglindea în geamuri ca văpăile unui pârjol.

Trăgând în piept aerul mării, mult mai tare şi mai îmbălsămat în preajma ţărmului, şi măsurând din ochi toată puterea pregătirilor pe care avea sarcina să le nimicească şi toată puterea acelei oştiri împotriva căreia trebuia să lupte singură — ea, femeie — numai cu câteva pungi de aur, Milady se compara în mintea ei cu Judith, cumplita evreică, în clipa când pătrunsese în tabăra asirienilor şi când văzuse vălmăşagul uriaş de care, de cai, de oameni şi de arme pe care trebuia să-l spulbere, aidoma unui nor de fum, doar cu o mişcare a mâinii ei.

Corabia intră în rada portului; dar când să arunce ancora, un mic cuter[1], armat ca pentru război, în chip de pază a coastelor, se apropie de vasul negustoresc şi, lăsându-şi barca pe ape, o îndreptă spre scara corăbiei. În barcă se aflau: un ofiţer, un contramaistru şi opt vâslaşi; numai ofiţerul se sui pe punte, unde fu primit cu tot respectul cuvenit unei uniforme.

Ofiţerul schimbă câteva vorbe cu stăpânul vasului, îi dădu să citească nişte hârtii pe care le avea la el şi, la porunca acestuia din urmă, întreg echipajul, marinari şi călători, fură chemaţi pe punte. În urma acestui soi de apel, ofiţerul întrebă cu glas tare numele locului de plecare, drumul şi popasurile corăbiei; la toate aceste întrebări, căpitanul răspunse fără şovăire şi fără greutate. După aceea, ofiţerul trecu în revista unul după altul pe toţi câţi erau pe vas şi, oprindu-se lângă Milady, o privi cu luare-aminte, dar fără să-i spună nimic. Se întoarse pe urmă către căpitan, îi mai şopti câteva cuvinte, apoi, ca şi când corabia trebuia să asculte de atunci înainte

---

1 Vas cu pânze, cu un catarg, uşor de manevrat, întrebuinţat azi numai în navigaţia de plăcere.

numai de el, porunci o manevră pe care echipajul o îndeplini îndată. Vasul porni din nou, însoţit de micul cuter, care plutea pe de laturi, ameninţându-i flancul cu gurile celor şase tunuri; în acelaşi timp, barca urma dâra ce-o lăsa corabia, ca o biată coajă de nucă îndărătul unei namile plutitoare.

În vreme ce ofiţerul o cercetase cu privirea, Milady, cum e lesne de închipuit, îl măsurase, la rândul ei, din cap până în picioare. Dar oricât era de obişnuită femeia aceasta să-şi înfigă ochii ei de jeratic în inimile celor cărora voia să le smulgă tainele, de data asta dădu de o mutră atât de îngheţată, încât nu izbuti să descopere nimic. Ofiţerul care se oprise în faţa ei şi o cercetase în tăcere cu atâta luare-aminte putea să aibă între douăzeci şi cinci şi douăzeci şi şase de ani; era alb la faţă, avea ochii ca peruzeaua şi cam înfundaţi în orbite; gura fină şi frumos arcuită rămânea nemişcată în conturul ei fără greş; bărbia foarte pronunţată mărturisea o putere de voinţă care, la omul britanic de rând, e mai totdeauna doar încăpăţânare; fruntea puţin teşită, frunte ce se potriveşte poeţilor, înflăcăraţilor şi ostaşilor, era uşor adumbrită de un păr scurt şi rar, care, ca şi barba ce-i acoperea partea de jos a obrazului, era de un frumos castaniu închis.

Când corabia intră în port, coborâse noaptea. Pâcla îngroşa bezna; doar în jurul farurilor şi al felinarelor de pe dig plutea un nimb asemeni celui din jurul lunii, atunci când vremea ameninţă a ploaie. Aerul era apăsător, jilav şi rece.

Milady, femeia aceasta atât de tare, simţea că tremură fără să vrea.

Ofiţerul ceru să i se arate cuferele călătoarei şi porunci să fie coborâte în barcă. După aceea, dându-i mâna, o pofti să coboare şi ea. Milady îl privi lung, codindu-se.

— Cine sunteţi dumneavoastră, domnule, care aveţi bunătatea să vă îngrijiţi atâta de mine?

— Puteţi să vă daţi seama, doamnă, după uniformă. Sunt ofiţer în marina engleză — răspunse tânărul.

— Şi se obişnuieşte oare ca ofiţerii din marina engleză să ia în grija lor pe compatrioţi, atunci când sosesc într-un port al Marii Britanii, şi să împingă bunăvoinţa până acolo încât să-i însoţească pe uscat?

— Da, Milady, se obişnuieşte, nu din bunăvoinţă, ci din prevedere; în vreme de război, străinii sunt găzduiţi într-un loc anumit, pentru a putea rămâne sub supravegherea guvernului până ce se vor fi cules toate lămuririle asupra lor.

Aceste cuvinte fură rostite cu cea mai rece bună-cuviinţă şi cea mai desăvârşită linişte. Totuşi, ele nu avură darul s-o potolească pe Milady.

— Dar eu nu sunt străină, domnule — răspunse ea cu accentul cel mai curat care a răsunat vreodată de la Portsmouth până la Manchester — mă numesc lady Clarick, şi aceasta măsură...

— Această măsură este generală, Milady, şi orice încercare de nesupunere ar fi de prisos.

— Atunci, domnule, vă voi urma.

Şi dând mâna ofiţerului, Milady începu să coboare scara la capătul căreia aştepta barca. Ofiţerul o urmă. Pe jos, la pupa, era întinsă o pelerină mare; după ce o pofti să se aşeze pe acea pelerină, ofiţerul luă loc lângă ea.

— Daţi-i drumul! porunci el marinarilor.

Cele opt lopeţi se lăsară toate deodată, cu un singur clipocit şi o singură mişcare; barca părea că zboară pe faţa apelor. După cinci minute era la ţărm. Ofiţerul sări pe chei şi întinse mâna femeii. Tot acolo aştepta o trăsură.

— Trăsura e pentru noi? întrebă Milady.

— Da, doamnă — răspunse ofiţerul.

— E aşa departe hanul?

— La celălalt capăt al oraşului.

— Să mergem — zise Milady.

Şi se urcă hotărâtă în trăsură.

Ofiţerul avu grijă ca sipetele să fie bine legate îndărătul trăsurii, apoi, aşezându-se lângă Milady, închise portiera. Numaidecât, fără să i se dea vreo poruncă sau să-i spună încotro să meargă, vizitiul porni în goană şi se înfundă pe străzile oraşului.

O primire atât de stranie trebuia să fie pentru Milady un bogat izvor de cugetare; când îşi dădu seama că tânărului ofiţer nu-i ardea de vorbă, se ghemui într-un colţ şi începu să ia la şir toate bănuielile care-i încolţeau în minte. Totuşi, după un sfert de ceas, mirată de lungimea drumului, se plecă spre

portieră, ca să vadă încotro o duceau. Nu se mai zărea nici o casă; doar copacii păreau că aleargă unii după alţii în noapte, ca nişte mari stafii cernite. Milady se cutremură.

— Dar nu mai suntem în oraş, domnule — zise ea.

Tânărul ofiţer tăcu chitic.

— Domnule, eu nu merg mai departe, dacă nu-mi spuneţi unde mă duceţi!

Ameninţarea rămase fără răspuns.

— Asta-i prea din cale-afară! strigă Milady. Ajutor! Ajutor!

Nici un glas nu răspunse. Trăsura gonea la fel de iute; ofiţerul părea o stană de piatră.

Milady îi aruncă atunci una din acele groaznice căutături, atât de proprii chipului ei şi care rareori se întâmpla să dea greş. De mânie, ochii ei scânteiau în beznă. Tânărul rămase nepăsător. Milady deschise portiera trăsurii şi vru să sară afară.

— Luaţi seama, doamnă — rosti liniştit tânărul — dacă săriţi, vă puteţi pierde viaţa.

Milady căzu la loc, scrâşnind; ofiţerul se aplecă şi o privi la rândul lui, mirat să vadă chipul acela, mai înainte atât de frumos, schimonosit de turbare, aproape hâd. Vicleana înţelese că era pierdută dacă lăsa să i se citească în suflet. Îşi însenină trăsăturile feţei, grăind cu glas plângător:

— În numele cerului, domnule, spuneţi-mi cui se datorează silnicia aceasta: dumneavoastră, guvernului dumneavoastră sau vreunui duşman al meu?

— Nu sunteţi supusă la nici o silnicie, doamnă, şi ceea ce vi se întâmplă este urmarea unei măsuri fireşti pe care suntem nevoiţi s-o luăm faţă de toţi cei care debarcă în Anglia.

— Aşadar, dumneavoastră nu mă cunoaşteţi, domnule?

— Este întâia oară când am cinstea să vă văd.

— Şi pe cuvântul dumneavoastră ca n-aveţi nici un fel de pică împotriva mea?

— Nici un fel, vă jur.

Era atâta seninătate, atâta sânge rece, chiar atâta blândeţe în glasul tânărului, încât Milady se mai potoli.

În cele din urmă, după aproape un ceas de mers, trăsura se opri în faţa unor zăbrele de fier ce închideau un drum neted, ducând la un castel cu linii aspre, dintr-o bucată parcă, şi

singuratic. Aşa cum înaintau, pe un nisip ca pulberea, Milady desluşi un vuiet haotic, pe care-l recunoscu a fi zgomotul valurilor mării, când se izbesc de o coastă stâncoasă. Trăsura trecu pe sub două bolţi şi se opri în sfârşit într-o curte întunecoasă şi pătrată; portiera se deschise aproape îndată, ofiţerul sări sprinten şi, întinzând mâna tinerei femei, o ajută să se sprijine şi să coboare destul de liniştită.

— Totuşi — grăi Milady, privind întâi împrejur, apoi spre tânărul ofiţer, cu zâmbetul ei cel mai fermecător — totuşi, orice s-ar spune, sunt ostatică; fireşte însă că nu pentru multă vreme — adăugă ea. Conştiinţa mea şi cuviinţa dumitale, domnule, mă liniştesc.

Oricât de măgulitoare erau aceste cuvinte, ofiţerul nu răspunse nimic; scoţând din cingătoare un fluieraş de argint, ca acela de care se folosesc contramaiştrii pe vasele de război, fluieră de trei ori, pe trei tonuri felurite; deodată, mai mulţi oameni se iviră, deshămară caii din care ieşeau aburi şi traseră trăsura sub un şopron. Atunci, cu aceeaşi cuviinţă, ofiţerul o pofti pe Milady în casă. Iar ea, cu aceeaşi faţă zâmbitoare, îl luă de braţ şi intră cu el printr-o uşă joasă şi strâmtă, de-a lungul unei săli boltite, care, luminată doar la capătul ei, ducea către o scară de piatră, ce se răsucea în jurul unei muchii de piatră; se opriră apoi amândoi în faţa altei uşi ferecate; după ce tânărul puse în broască cheia ce-o avea la el, uşa se învârti greoaie pe ţâţâni, dezvăluind vederii camera sortită ostaticei.

Dintr-o singură aruncătura de ochi, Milady cuprinse întreaga încăpere, până în cele mai mici amănunte. Era o cameră al cărei mobilier putea sluji tot atât de bine unei închisori, cât şi locuinţei unui om slobod; totuşi, gratiile ferestrelor şi zăvoarele uşii mărturiseau deschis că era vorba de o închisoare.

O clipă, întreaga putere sufletească a acestei fiinţe, călite totuşi în grele încercări, o părăsi; căzu într-un jilţ, cu braţele încrucişate, cu fruntea plecată, aşteptând să vadă intrând în orice clipă un judecător care să-i pună tot soiul de întrebări. Dar nimeni nu intră, afară doar de doi sau trei soldaţi de marină, care-i aduseră sipetele şi lăzile, le lăsară într-un ungher şi se îndepărtară fără nici un cuvânt.

Ofiţerul supraveghea toate aceste amănunte cu liniştea-i nedezminţită pe care Milady o băgase de seamă, nerostind la rândul lui nici un cuvânt şi făcându-se ascultat doar prin mişcări ale mâinii sau prin semnale cu fluieraşul lui. S-ar fi zis că între omul acela şi subalterni nu exista limbă vorbită, sau că graiul ajunsese de prisos.

În sfârşit, nemaiputându-se stăpâni, Milady rupse tăcerea.

— În numele cerului, domnule — izbucni ea — ce înseamnă toate astea? Scoateţi-mă din nedumerire. Pot să înfrunt o primejdie pe care s-o prevăd, o nenorocire pe care s-o pricep. Unde sunt şi ce sunt aici? Dacă sunt liberă, ce rost au gratiile astea şi zăvoarele de la uşi? Dacă sunt ostatică, ce crimă am săvârşit?

— Sunteţi aici în camera care vă este sorocită, doamnă. Am primit poruncă să vă iau de pe corabie şi să vă însoţesc în acest castel; am îndeplinit porunca, cred eu, cu toată străşnicia unui soldat, dar şi cu toată curtenia unui gentilom. Aici se sfârşeşte, cel puţin până acum, îndatorirea ce mi s-a încredinţat; celelalte toate privesc pe altcineva.

— Cine e acel cineva? întrebă Milady. Nu puteţi să-mi spuneţi numele?...

Tocmai atunci se auzi un zăngănit puternic de pinteni pe scări; câteva voci trecură şi se stinseră, în vreme ce zgomotul unui pas singuratic se apropie de uşă.

— Iată-l că vine, doamnă — spuse ofiţerul, dându-se la o parte şi aşteptând într-o ţinută plină de respect şi de supunere.

În acelaşi timp, uşa se deschise şi un bărbat se ivi în prag. Era fără pălărie, purta spada la şold şi în mână mototolea o batistă.

Milady crezu că recunoaşte umbra ce se desprindea din întuneric; se sprijini cu o mână de braţul jilţului şi-şi întinse gâtul, grăbită să se încredinţeze că nu se înşela.

Străinul înainta încet spre ea. Şi pe măsură ce înainta, intrând în cercul de lumină aruncat de lampă, Milady se dădea fără voia ei îndărăt. Apoi, când nu mai avu nici o îndoială, strigă în culmea uimirii:

— Cum asta! Dumneata eşti, scumpe frate?

— Da, frumoasă doamnă! răspunse lordul de Winter,

salutând-o pe jumătate curtenitor, pe jumătate în zeflemea. Eu, în carne şi oase.

— Dar atunci, castelul acesta...?

— E al meu.

— Şi camera aceasta?

— E a dumitale.

— Prin urmare sunt ostatica dumitale?!

— Cam aşa ceva,

— Dar este o înspăimântătoare siluire!

— Să lăsăm vorbele mari; mai bine să ne aşezăm şi să vorbim liniştit, aşa cum se cuvine între un frate şi o soră. Apoi, întorcându-se spre uşă, şi văzând că tânărul ofiţer îi aşteaptă porunca, îi spuse: E bine, îţi mulţumesc; şi acum, lasă-ne, te rog, singuri, domnule Felton.

Capitolul XX
Fratele şi sora stau de vorbă

În timpul cât îi trebui lordului de Winter ca să închidă uşa, să tragă oblonul şi să-şi apropie un scaun de jilţul cumnatei sale, Milady îşi cufundă visătoare privirea în adâncurile tuturor întâmplărilor cu putinţă şi descoperi întreaga urzeală pe care nu putuse nici măcar s-o întrevadă atâta vreme cât nu avusese habar în ce mâini căzuse. Ştia că lordul de Winter era un gentilom vrednic, un vânător aprig, un jucător isteţ, cutezător cu femeile, dar mai ştia că era cu totul nepriceput în ticluieli de uneltiri. Cum de aflase despre sosirea ei? Cum de pusese mâna pe ea? Şi de ce o ţinea acolo?

Este drept, unele cuvinte ale lui Athos îi dovediseră că întrevederea ei cu cardinalul ajunsese şi la urechi străine; dar nici nu putea crede că Athos izbutise să-i pună beţe în roate atât de repede şi de straşnic. Îi era mai curând teamă să nu se fi descoperit tot ce învârtise odinioară în Anglia. Poate că Buckingham ghicise că ea fusese aceea care-i tăiase cele două giuvaere şi voia să se răzbune pentru această mică trădare; dar Buckingham nu era în stare să lovească într-o femeie, mai ales dacă femeia ar fi fost împinsă la vreo faptă dintr-un simţământ de gelozie.

Această presupunere i se păru cea mai apropiată de adevăr; crezu că era vorba de o răzbunare pe trecut şi nu de o întâmpinare a viitorului. Deocamdată, şi în orice caz, mai bine că se vedea căzută în mâinile cumnatului ei, pe care nădăjduia să-l îmbrobodească, decât în mâinile vreunui duşman făţiş şi şmecher.

— Da, să vorbim, scumpe frate — spuse ea cu un fel de voioşie, hotărâtă fiind să tragă din convorbire, în pofida gândurilor ascunse ale lordului de Winter, lămuririle de care avea nevoie, pentru a şti cum să se poarte în viitor.

— Te-ai hotărât totuşi să te întorci în Anglia — grăi lordul de Winter — deşi mi-ai mărturisit pe faţă, în atâtea rânduri, la Paris, că nu vei mai pune niciodată piciorul pe pământul Marii Britanii?

Milady răspunse la întrebare printr-o altă întrebare.

— Înainte de toate — începu ea — dumireşte-mă cum de

m-ai pândit atât de straşnic, încât să afli din vreme nu numai că sosesc, dar chiar şi ziua, ora şi portul în care soseam.

Lordul de Winter folosi şi el aceleaşi mijloace ca Milady, socotind că, de vreme ce cumnata lui le folosea, erau cele mai bune.

— Spune-mi şi dumneata, scumpă soră — întrebă el — ce-ai venit să faci aici, în Anglia?

— Dar am venit să te văd! răspunse Milady, fără să-şi dea seama ce mult întărea, prin răspunsul ei, bănuielile pe care scrisoarea lui d'Artagnan le stârnise în mintea cumnatului, şi vrând doar să-i cucerească bunăvoinţa printr-o minciună.

— Ah, ca să mă vezi! mormăi, cu tâlc, lordul de Winter.

— Fireşte, ca să te văd. Ce-i de mirare în asta?

— Şi n-ai venit în Anglia cu nici un ah scop decât să mă vezi?

— Nu.

— Aşadar, numai pentru mine ţi-ai dat osteneala să treci Canalul Mânecii?

— Da, numai pentru dumneata.

— Drace! Dar grozavă dragoste, surioară!

— Nu sunt eu oare cea mai apropiată rudă a dumitale? îl întrebă Milady, cu glasul celei mai înduioşătoare nevinovăţii.

— Şi chiar singura mea moştenitoare, nu-i aşa? vorbi la rândul lui lordul de Winter, uitându-se drept în ochii ei.

Oricât de mare îi era puterea de stăpânire, Milady tresări totuşi, iar lordul de Winter simţi tresărirea, căci pusese mâna pe braţul cumnatei sale când rostise ultimele cuvinte.

Într-adevăr, lovitura era făţişă şi adâncă. Cel dintâi gând la care Milady se oprise fusese Ketty: o trădase şi-i destăinuise lordului ura aceea hapsână pe care chiar ea şi-o dăduse copilăreşte în vileag faţă de camerista ei; îşi mai aminti, de asemenea, cum îşi ieşise din fire împotriva lui d'Artagnan, fiindcă acesta cruţase viaţa cumnatului ei.

— Nu înţeleg, milord — adăugă ea, pentru a câştiga timp şi a-l face pe potrivnic să vorbească. Ce vrei să spui şi ce se ascunde sub cuvintele dumitale?

— Oh, Doamne Dumnezeule, nimic! răspunse lordul de Winter cu o voioşie prefăcută. Doreşti să mă vezi şi vii în Anglia. Eu aflu de această dorinţă sau, mai bine zis, bănuiesc

că o ai şi, ca să te scutesc de plictiselile unei sosiri noaptea într-un port, de oboseala unei debarcări, trimit pe unul din ofiţerii mei în întâmpinarea dumitale; îi dau o trăsură pe seama lui şi el te aduce în acest castel, a cărui pază mi-a fost încredinţată, unde vin în fiecare zi şi unde, pentru ca îndoita noastră dorinţă de a ne vedea să se împlinească, pun să ţi se pregătească o cameră. Ce vezi dumneata mai de mirare în tot ce-ţi spun, decât în ceea ce mi-ai spus dumneata?

— Nu, ceea ce găsesc eu de mirare este că ţi s-a dat de veste despre sosirea mea.

— Cu toate astea e lucrul cel mai firesc, scumpa mea soră; n-ai văzut că, înainte să intre în radă, căpitanul micii dumitale corăbii a trimis o luntrişoară cu registrul de bord şi lista echipajului, tocmai pentru a căpăta voie să pătrundă în port? Eu sunt comandantul portului, aşa că atunci când mi s-a adus registrul, am văzut acolo numele dumitale. Inima mi-a spus ceea ce-mi întăreşte acum graiul dumitale, adică în ce scop ai înfruntat pericolul unei mări atât de vitrege sau, cel puţin, atât de obositoare pe vremea asta, şi am trimis cuterul meu ca să te întâmpine. Restul îl ştii.

Milady înţelese că lordul de Winter minţea şi se înfricoşa mai tare.

— Frate — urmă ea — nu era milord Buckingham cel pe care l-am zărit pe dig, seara, când am sosit?

— Chiar el. Ah, pricep de ce vederea lui te-a izbit — adăugă lordul de Winter. Vii dintr-o ţară unde trebuie să se vorbească mult de el şi ştiu că pregătirile lui împotriva Franţei dau de gândit prietenului dumitale, cardinalul.

— Prietenul meu, cardinalul! exclamă Milady, văzând că şi în privinţa asta, ca şi în cealaltă, lordul de Winter părea să ştie multe.

— Cum, nu-i prietenul dumitale? spuse în treacăt lordul. Iartă-mă, aşa credeam, dar o să mai vorbim noi de milordul duce, deocamdată să nu ne îndepărtăm de la întorsătura sentimentală pe care o luase convorbirea noastră: spuneai că ai venit să mă vezi.

— Da.

— Bine! Ţi-am răspuns că vei avea totul după pofta inimii şi ne vom vedea în fiecare zi.

— Va trebui deci să rămân o veşnicie aici? întrebă Milady cu oarecare teamă.

— Găseşti că nu eşti destul de bine găzduită, surioară? Spune-mi tot ce-ţi lipseşte şi voi da îndată poruncă să ţi se aducă.

— Dar n-am nici femeile, nici oamenii mei...

— Îi vei avea, doamnă. Spune-mi numai cum îţi ţinea casa întâiul dumitale soţ şi, deşi nu sunt decât cumnatul dumitale, îţi voi rândui casa în acelaşi fel.

— Întâiul meu soţ! strigă Milady, aţintindu-şi ochii înspăimântaţi asupra lordului de Winter.

— Da, soţul dumitale, francezul; nu vorbesc de fratele meu. De altminteri, dacă l-ai uitat, cum mai e încă în viaţă, aş putea să-i scriu şi mi-ar trimite toate lămuririle.

Milady simţi pe frunte broboane de sudoare rece.

— Glumeşti — rosti ea cu glas înăbuşit.

— Glumesc, eu? întrebă lordul, sculându-se de pe scaun şi dându-se un pas îndărăt.

— Sau, mai curând, mă jigneşti — urmă ea, apăsând cu mâinile-i ca nişte gheare braţele jilţului şi proptindu-se, cu gând să se ridice.

— Să te jignesc pe dumneata, eu? urmă lordul de Winter, dispreţuitor. Crezi oare, doamnă, că mai e cu putinţă?

— Într-adevăr, domnule — grăi Milady — sau eşti beat, sau eşti nebun; pleacă de aici şi trimite-mi o femeie.

— Femeile nu-şi ţin gura, surioară! Nu s-ar putea oare să-ţi slujesc eu drept cameristă? în felul acesta, tainele ar rămâne între noi.

— Obraznicule! răcni Milady şi, ca şi când ar fi fost împinsă de un arc, sări asupra lordului, care o aştepta cu braţele încrucişate, dar şi cu o mână pe mânerul spadei.

— Ei! Ei! făcu el. Ştiu că ai obiceiul să ucizi oamenii, dar, ia seama, eu mă voi apăra chiar împotriva dumitale.

— Da, ai dreptate — urmă Milady — te cred destul de mişel ca să ridici mâna asupra unei femei.

— Poate că da; de altminteri, aş avea o dezvinovăţire; îmi închipui că mâna mea nu va fi întâia mână de bărbat care te va fi atins.

Şi, cu o mişcare molcomă şi acuzatoare, lordul arătă

umărul ei stâng, pe care-l atinse aproape cu degetul.

Milady scoase un răcnet înăbuşit şi se dădu îndărăt până în ungherul încăperii, asemenea unei pantere care încearcă să se încordeze pentru a se repezi.

— Urlă cât îţi place — strigă şi lordul de Winter — dar nu încerca să muşti, căci, bagă de scamă, asta s-ar întoarce împotriva dumitale; aici nu sunt avocaţi care să rânduiască din vreme moştenirile şi nici cavaleri rătăcitori care să-mi caute pricină pentru frumoasa doamnă pe care o ţin ferecată; în schimb, am la îndemână judecători care vor hotărî soarta unei femei îndeajuns de neruşinate ca să se strecoare bigamă în patul lordului de Winter, fratele meu mai mare, şi, ia bine seama: judecătorii te vor trimite în faţa unui călău care-ţi va dichisi amândoi umerii la fel.

Ochii ei scăpărau asemenea străfulgerări, încât, deşi era bărbat şi înarmat cu spada în faţa unei femei fără armă, lordul simţi bruma spaimei strecurându-i-se până în adâncul sufletului; urmă totuşi, din ce în ce mai mânios:

— Da, înţeleg, după ce l-ai moştenit pe fratele meu, ţi-ar fi plăcut grozav să mă moşteneşti şi pe mine; dar îţi spun dinainte: poţi să mă ucizi sau să pui să mă ucidă, eu mi-am luat toate măsurile; nici o leţcaie din averea mea nu va trece în mâinile dumitale. Nu eşti destul de bogată, dumneata care ai aproape un milion, şi nu puteai oare să te opreşti din drumul dumitale păcătos, dacă nu făceai răul decât din plăcerea nemărginită şi nebunească de a-l face? Uite, îţi mărturisesc, dacă memoria fratelui meu mi-ar fi sfântă, te-aş trimite într-o temniţă de-a statului, unde să-ţi putrezească oasele, sau la Tyburn, ca să saturi poftele marinarilor; eu am de gând să tac, dar şi dumneata îndură-ţi liniştită surghiunul; peste zece sau cincisprezece zile voi pleca spre La Rochelle, cu armata, în ajunul plecării mele însă, o corabie va veni să te ia şi te va duce în coloniile noastre din sud. Voi fi de faţă la plecarea dumitale şi, fii pe pace, îţi voi da un însoţitor care-ţi va zbura creierii la prima încercare ce ai face-o de a te întoarce în Anglia sau pe continent.

Milady asculta cu atâta luare-aminte, încât ochii ei, din care ţâşneau flăcări, aproape că-i ieşiseră din cap.

— Da, şi până atunci vei locui în acest castel — urmă lordul

de Winter. Zidurile sunt groase, uşile sunt zdravene, zăbrelele sunt tari — de altminteri fereastra dumitale e chiar deasupra mării; oamenii mei, care-mi sunt credincioşi cu trup şi suflet, veghează în jurul camerei dumitale şi păzesc toate trecerile care duc spre curte; apoi, chiar ajunsă în curte, tot ai mai avea de trecut prin trei rânduri de Zăbrele. Porunca mea este limpede: un singur pas, o singură mişcare sau vorbă oare ar aduce a evadare, şi se va trage asupra dumitale; dacă vei fi împuşcată, justiţia engleză îmi va fi, nădăjduiesc, recunoscătoare că am scutit-o de o belea. Iată, trăsăturile dumitale îşi capătă iar liniştea, chipul dumitale îşi găseşte iar siguranţa de sine: cincisprezece zile, douăzeci de zile, îţi spui dumneata, haida-de! Până atunci, cu mintea mea isteaţă, născocesc eu ceva; cu mintea mea drăcească, îmi dibui eu prada! Până în cincisprezece zile, îţi spui dumneata, nici nu mai sunt aici. Ei bine, încearcă numai!

Văzându-se dată în vileag, Milady îşi înfipse unghiile în carne, pentru a-şi stăpâni orice semn ce ar fi trădat pe faţa ei alt simţământ decât al spaimei. Lordul de Winter urmă:

— L-ai văzut pe ofiţerul care comandă aici, în lipsa mea, aşa că îl cunoşti; după cum ţi-ai dat singură seama, este în stare să asculte o poruncă, fiindcă, aşa cum te ştiu, nu cred să fi călătorit de la Portsmouth până aici fără să fi încercat să-i scoţi vorbele din gură. Ce zici? O statuie de marmură ar fi fost mai rece şi mai mută? Ţi-ai încercat până acum puterea ademenirilor dumitale asupra multor bărbaţi şi, din nefericire, ai izbutit totdeauna; încearcă însă şi asupra acestuia. La naiba! Dacă-i vii de hac, atunci, mărturisesc, eşti dracul pe pământ! Se duse la uşă şi o deschise dintr-o dată. Chemaţi-l pe domnul Felton! porunci el. Aşteaptă o clipă şi o să i te dau în seamă.

Între cele două fiinţe coborî o tăcere ciudată, în timpul căreia se auzi zgomotul unui pas molcom şi regulat care se apropia. Apoi, în umbra coridorului se ivi conturul unei făpturi omeneşti, şi tânărul locotenent, despre care am mai vorbit, se opri în prag, aşteptând porunca lordului.

— Intră, dragul meu John — îl pofti lordul de Winter — intră şi închide uşa.

Tânărul ofiţer intră.

— Şi acum — grăi lordul — priveşte această femeie: e tânără, frumoasă şi cum nu se poate mai fermecătoare. Ei bine, e o dihanie care, la douăzeci şi cinci de ani, s-a făcut vinovată de tot atâtea nelegiuiri câte poţi citi într-un an în catastifele tribunalelor noastre; glasul ei ţi se strecoară în vine, frumuseţea ei slujeşte drept momeală pentru prada care-i cade în gheare, trupul ei plăteşte tot ce a făgăduit — căci se cuvine să-i dăm şi ce-i al ei. Va încerca să te ademenească, va încerca poate să te şi ucidă; te-am scos din nevoi, Felton, te-am făcut locotenent; ba odată ţi-am scăpat şi viaţa, ştii cu ce prilej; sunt pentru dumneata nu numai un ocrotitor, ci şi un prieten, nu numai un binefăcător, ci şi un tată; această femeie s-a întors în Anglia ca să unelteaască împotriva zilelor mele; ţin acum şarpele în mâini; ei bine, te chem şi-ţi grăiesc aşa: prietene Felton, John, copilul meu, păzeşte-mă şi, mai ales, păzeşte-te de această femeie; jură-mi pe mântuirea sufletului dumitale că o vei păzi cu toată străşnicia, ca să-şi primească ispăşirea cuvenită. John Felton, mă bizui pe cuvântul tău; John Felton, am încredere în buna ta credinţă.

— Milord — răspunse tânărul ofiţer, încărcându-şi privirea-i senină cu toată ura pe care o putu găsi în străfundul inimii lui — milord, vă jur că totul se va face aşa precum doriţi.

Milady primi această privire ca un osândit stors de vlagă: nu, era cu neputinţă să-ţi închipui o căutătură mai supusă şi mai blândă decât aceea care plutea în acea clipă pe frumosul ei chip. Chiar lordul de Winter abia putu recunoaşte tigroaica împotriva căreia, ceva mai devreme, se simţea gata să lupte.

— Nu va ieşi niciodată din această încăpere, auzi, John? urmă lordul. Nu va schimba nici o vorbă cu nimeni; nu va vorbi decât cu dumneata, dacă, bineînţeles, vei binevoi să-i faci această cinste.

— E de ajuns, milord, am jurat.

— Şi acum, doamnă, încearcă să te împaci cu Dumnezeu, căci oamenii şi-au rostit cuvântul lor.

Milady lăsă să-i cadă capul, ca şi când s-ar fi simţit strivită sub această judecată. Lordul de Winter părăsi încăperea, făcându-i semn lui Felton, care ieşi în urma lui şi închise uşa. După o clipă, pe sală se auzi pasul greoi al unui soldat din

marină, care făcea de strajă cu cuţitul la brâu şi cu flinta în mână.

Milady rămase câteva clipe nemişcată, socotind că câteva o urmărea poate prin gaura cheii; apoi, ridicându-şi încet ochii, în care se oglindea aceeaşi năprasnică pornire de ură şi de sfidare, dădu fuga să asculte la uşă şi să privească pe fereastră, şi se întoarse ca să se afunde într-un jilţ adânc, dusă pe gânduri.

Capitolul XXI
Ofiţer!

În vremea asta, cardinalul aştepta veşti din Anglia, dar veşti bune nu soseau; doar rele şi ameninţătoare.

Oricât de împresurată ar fi fost La Rochelle, oricât de sigură părea izbânda datorită măsurilor luate şi mai ales a digului care nu lăsa să pătrundă nici o luntre în oraşul asediat, blocada putea totuşi să mai ţină vreme îndelungată; şi era mare ocară pentru oştirile regelui şi mare plictiseală pentru domnul cardinal, care, e drept, nu se mai îndeletnicea cu vrajba dintre Ludovic al XIII-lea şi Ana de Austria, aceasta fiind fapt împlinit, ci se gândea cum să împace pe domnul de Bassompierre care se afla în ceartă cu ducele d'Angoulême.

Cât priveşte pe fratele regelui, deşi pornise asediul, lăsa pe seama cardinalului grija de a-l duce la capăt.

Oraşul, în ciuda nemaipomenitei încăpăţânări a primarului, încercase un fel de răzvrătire, cu scop să se predea oştirii regeşti; primarul trimisese la spânzurătoare pe răzvrătiţi. Această ispăşire potoli capetele cele mai înfierbântate, care chibzuiră atunci să moară mai bine de foame. Moartea aceasta li se părea ceva mai nepripită şi mai puţin neînduplecată decât spânzurătoarea.

La rândul lor, asediatorii prindeau când şi când soli pe care cei din La Rochelle îi trimiteau la Buckingham sau ştafete pe care Buckingham le trimitea celor din La Rochelle. Şi într-un fel şi în altul, judecata se sfârşea iute-iute. Domnul cardinal rostea doar un cuvânt: Spânzurat! Regele era poftit să vină să ia parte la spânzurare. Plictisit, suveranul îşi alegea un loc bun, ca să nu-i scape nici unul din amănuntele ispăşirii — oricum, asta îl mai distra puţin şi-i dădea ghes să îndure asediul, dar tot nu-l împiedica să se plictisească de moarte şi să vorbească mereu de întoarcerea lui la Paris; astfel încât, dacă ar fi lipsit solii şi spionii, eminenţa sa, cu toată închipuirea-i bogată, ar fi fost pusă la grea încercare.

Totuşi, vremea trecea şi orăşenii nu mai capitulau; cel din urmă spion care fusese prins ducea o scrisoare. Această scrisoare îl vestea pe Buckingham că oraşul ajunsese la capătul puterilor, dar în loc de a adăuga: *„Dacă ajutorul*

dumneavoastră nu soseşte înainte de cincisprezece zile, ne vom preda”, scrisoarea spunea: *„Dacă ajutorul dumneavoastră nu soseşte înainte de cincisprezece zile, când va sosi ne va găsi pe toţi morţi de foame”.* Localnicii nu mai nădăjduiau deci decât în Buckingham. Buckingham era mântuitorul lor. Dacă într-o zi ar fi fost încredinţaţi că nu trebuiau să se mai bizuiască pe Buckingham, fără îndoială că o dată cu speranţa li s-ar fi năruit şi dârzenia.

Cardinalul aştepta deci cu mare nerăbdare veşti din Anglia, care să-l înştiinţeze că Buckingham nu va veni.

Problema cuceririi oraşului pe calea armelor, dezbătută adesea în consiliul regelui, fusese totdeauna înlăturată; în primul rând, La Rochelle părea cu neputinţă de cucerit, apoi cardinalul, orice ar fi spus, ştia că grozăvia sângelui vărsat într-o ciocnire în care francezii trebuiau să lupte împotriva francezilor ar fi întors politica cu şaizeci de ani în urmă; şi cardinalul era pe atunci ceea ce numim azi un om al progresului. În adevăr, jefuirea oraşului La Rochelle şi uciderea a trei sau patru mii de hughenoţi, care ar fi căzut în lupte, semăna prea mult, în 1628, cu măcelul din noaptea sfântului Bartolomeu, din anul 1572; apoi, mai presus de toate, această ultimă măsură pe care regele, ca bun catolic, n-ar fi înlăturat-o de loc, se lovea neîndurător de argumentul generalilor asediatori: La Rochelle nu putea fi doborâtă decât prin înfometare.

Cardinalul nu-şi putea alunga din minte şi unele temeri din pricina cumplitei sale trimise, căci şi el înţelesese ciudatele proporţii ale acestei femei, aci năpârcă, aci leoaică. Îl trădase oare? Murise? În tot cazul, o cunoştea îndeajuns pentru a-şi da seama că, lucrând pentru el sau împotriva lui, prietenă sau vrăjmaşă, tot n-ar fi rămas locului fără mari piedici în cale; dar de unde veneau piedicile? Iată ceea ce nu putea şti.

De altminteri, el avea încredere — şi pe bună dreptate — în Milady: ghicise în trecutul ei lucruri groaznice, pe care numai mantia sa roşie le putea acoperi; şi simţea că, pentru o pricină sau alta, această femeie îi va rămâne credincioasă, putând să găsească numai în el un sprijin mai mare decât primejdia ce-o ameninţa.

Se hotărî deci să ducă singur războiul şi să nu mai aştepte

nici un ajutor străin, afară doar de cine ştie ce noroc picat din cer. Puse deci să se înalţe mai departe faimosul dig care trebuia să înfometeze La Rochelle; şi în vreme ce-şi arunca privirea asupra nefericitului oraş, care închidea între zidurile lui atâta mizerie oarbă şi atâta eroică virtute, cardinalului îi răsări în minte lozinca lui Ludovic al XI-lea — înaintaşul său politic, după cum el însuşi era înaintaşul lui Robespierre — acea vrednică lozincă a tovarăşului lui Tristan1: „Dezbină şi domneşte”.

Pe când asedia Parisul, Henric al IV-lea punea să se arunce peste zidurile oraşului pâine şi merinde; cardinalul porunci să se arunce fiţuici prin care arăta localnicilor cât era de nedreaptă, de îngustă şi de sălbatică purtarea căpeteniilor lor; aceste căpetenii aveau grâu din belşug, dar nu-l împărţeau; erau credincioşi altei lozinci — căci aveau şi ei lozinci: să piară femeile, copiii, bătrânii, dar să rămână teferi şi zdraveni bărbaţii care trebuiau să le apere zidurile. Până atunci, fie din devotament, fie din neputinţă de a lupta împotrivă, această lozincă — fără a se bucura de încuviinţarea tuturor — începuse a trece de la teorie la practică; dar răvaşele se încumetară s-o lovească. Ele aminteau bărbaţilor că femeile, copiii şi bătrânii lăsaţi să piară de foame erau soţiile, fiii, părinţii lor; că ar fi fost mai drept să îndure cu toţii aceeaşi năpastă, pentru ca starea tuturor laolaltă să fie izvorul unor hotărâri obşteşti.

Aceste fiţuici avură urmarea pe care cel ce le pusese la cale o putea nădăjdui, deoarece ele îndemnară un mare număr de localnici să pornească negocieri pe seama lor cu oştirea regească.

Dar tocmai când cardinalul vedea rodind ticluirile sale, bucuros de a le fi folosit, un locuitor din La Rochelle, care izbutise, Dumnezeu ştie cum, să străbată liniile ostăşeşti, în pofida straşnicei supravegheri a lui Bassompierre, a lui Schomberg şi a ducelui d’Angoulême, supravegheaţi la rândul lor de cardinal, un locuitor din La Rochelle, spunem, pătrunse în oraş venind din Portsmouth şi povesti că văzuse acolo o flotă nemaipomenită, gata să ridice ancora înainte de opt zile.

---

1 Căpetenia mareşalilor Franţei sub Carol al VII-lea şi Ludovic al XI-lea, bărbat viclean şi crud.

Mai mult, Buckingham vestea primarului că marea ligă împotriva Franţei va fi în sfârşit fapt împlinit şi că regatul se va vedea călcat în acelaşi timp de armatele engleze, de cele imperiale şi spaniole. Această scrisoare fu citită localnicilor în toate pieţele oraşului. Se lipiră copii în toate colţurile străzilor şi chiar acei care începuseră negocieri cu oastea maiestăţii sale le curmară, hotărâţi să aştepte marele ajutor, vestit cu surle şi trompete.

Împrejurarea aceasta neaşteptată trezi în cardinal neliniştea de la început, silindu-l, fără voia lui, să-şi îndrepte iarăşi privirea de partea cealaltă a mării.

În vremea asta, scutită de grijile ce frământau pe singura şi adevărata ei căpetenie, oştirea regelui se pusese pe trai vesel; în tabără nu lipseau nici merindele, nici banii; toate unităţile se întreceau în îndrăzneală şi-n veselie. Să prindă spioni şi să-i spânzure, să se încumete la fapte năzdrăvane pe dig sau pe mare, să născocească trăsnăi, să le înfăptuiască fără teamă — iată în ce chip îşi petreceau ostaşii zilele, care li se păreau prea scurte, dar care, dimpotrivă, păreau nesfârşit de lungi nu numai orăşenilor măcinaţi de foame şi teamă, ci şi cardinalului care-i împresura atât de straşnic.

Uneori, când cardinalul, mereu călare ca cel din urmă jandarm al oştirii, îşi plimba privirea gânditoare asupra lucrărilor atât de încete faţă de ceea ce ar fi dorit, lucrări ridicate din porunca lui de ingineri aduşi din toate colţurile Franţei, dacă întâlnea întâmplător vreun muşchetar din compania domnului de Tréville, atunci se apropia de el, îl certa într-un anume fel şi, nerecunoscând pe nici unul din cei patru tovarăşi ai noştri, îşi îndrepta aiurea privirea lui atât de adâncă şi gândirea lui atât de cuprinzătoare.

Într-o zi, pe când, ros de o plictiseală de moarte, fără nădejde în negocierile cu oraşul, fără ştiri din Anglia, cardinalul ieşise, întovărăşit numai de Cahusac şi de La Houdinière, cu scopul doar de a lua aer şi mergea de-a lungul ţărmului, îmbinându-şi nemărginirea visurilor cu nemărginirea oceanului, ajunse cu calul la pas pe o colină; din vârful colinei zări, îndărătul unui gard de mărăcini, şapte oameni tolăniţi pe nisip şi înconjuraţi de sticle goale, în bătaia unui soare atât de fugarnic în acele zile ale anului. Patru dintre aceşti oameni

erau muşchetarii noştri, care tocmai se pregăteau să asculte citirea unei scrisori primită de unul din ei. Scrisoarea era atât de atrăgătoare, încât lăsaseră baltă cărţile de joc şi zarurile pe o tobă.

Ceilalţi trei se îndeletniceau cu destupatul unei uriaşe damigene cu vin de Collioure: erau valeţii acestor domni.

După cum am mai spus, cardinalul era în toane rele şi, când se afla în astfel de toane, nimic nu-i sporea ursuzenia ca veselia altora. De altfel, îşi vârâse de-a surda în cap că amărăciunile lui stârneau veselia celorlalţi. Făcându-le semn lui La Houdinière şi lui Cahusac să se oprească, descălecă şi se apropie de chefliii ce-i dădeau de bănuit, cu nădejdea că nisipul care-i înăbuşea paşii şi mărăcinii care-l ascundeau vederii îl vor ajuta să prindă crâmpeie din convorbirea ce i se părea atât de ademenitoare. La numai zece paşi de gard, recunoscu ciripeala gasconă, şi cum ştia că cei cu pricina erau muşchetari, cardinalul nu se îndoi că ceilalţi trei trebuiau să fie aşa-zişii „nedespărţiţi”, adică Athos, Porthos şi Aramis.

E de prisos să mai spunem că descoperirea îi sporise dorinţa de a le asculta vorba; în ochi îi juca o sclipire stranie şi se apropie de mărăcini tiptil ca o pisică; dar abia putuse prinde câteva silabe vagi şi încâlcite, când un strigăt răsunător şi scurt îl făcu să tresară, trezind totodată luarea-aminte a muşchetarilor.

— Ofiţer! strigă Grimaud.

— Nu cumva vorbeşti, caraghiosule? mormăi Athos, ridicându-se într-un cot şi pironindu-şi valetul cu priviri fulgerătoare.

Grimaud tăcu chitic, mulţumindu-se să întindă arătătorul spre gard, dându-l astfel în vileag pe cardinal cu escorta lui cu tot.

Dintr-o săritură, cei patru muşchetari fură în picioare, salutând respectuos. Cardinalului îi sări ţandăra.

— Pare-se, domnii muşchetari nu stau decât cu straja împrejur! Vine oare englezul pe uscat, sau poate că muşchetarii se socotesc a fi ofiţeri superiori?

— Monseniore — răspunse Athos, căci, în mijlocul spaimei celorlalţi, numai el îşi păstrase liniştea şi acel sânge rece de mare senior ce nu-l părăseau niciodată — monseniore,

muşchetarii, când nu sunt de serviciu sau după ce şi-au sfârşit slujba, beau şi joacă zaruri, iar pentru valeţii lor, ei sunt ofiţeri foarte superiori.

— Valeţi — mormăi cardinalul — valeţi care au poruncă să-şi înştiinţeze stăpânii atunci când trece cineva; ăştia nu sunt valeţi, sunt străjeri.

— Eminenţa sa îşi dă totuşi seama că, dacă n-am fi luat această măsură, s-ar fi putut s-o lăsăm să treacă pe lângă noi fără să-i aducem salutul nostru şi să-i mulţumim pentru înalta sa bunăvoinţă de a ne strânge pe toţi patru laolaltă. D'Artagnan — urmă Athos — dumneata, care adineauri doreai să găseşti prilejul de a-i mărturisi monseniorului recunoştinţa dumitale, iată sosit acest prilej; foloseşte-l.

Aceste cuvinte fură rostite cu acea nedezminţită stăpânire de sine care-l încununa pe Athos în ceasurile de primejdie şi cu acea minunată cuviinţă care făcea din el în anumite clipe un rege, mai maiestuos decât regii din naştere.

D'Artagnan se apropie şi îngăimă câteva cuvinte de mulţumire ce se pierdură iute sub privirile întunecate ale cardinalului.

— Oricum, domnilor — urmă cardinalul, fără a părea îndepărtat de la gândul lui de cuvintele lui Athos — oricum, domnilor, nu-mi place ca nişte simpli soldaţi să facă pe marii seniori numai pentru că au norocul să slujească într-un corp privilegiat, când ştiut este că disciplina-i una şi aceeaşi pentru toată lumea.

Athos îl lăsă pe cardinal să-şi sfârşească în voie fraza şi, înclinându-se în semn de încuviinţare, răspunse la rândul lui:

— Nădăjduiesc, monseniore, că disciplina n-a fost încălcată în nici un chip de noi. Nu suntem de serviciu şi am socotit că, nefiind de serviciu, putem să ne petrecem vremea după cum om găsi de cuviinţă. Dac-am avea fericirea să primim vreo poruncă din partea eminenţei voastre, vă încredinţăm că i-am da îndată ascultare. După cum îşi poate da seama eminenţa voastră — urmă Athos, încruntând din sprâncene, căci acest soi de convorbire începea să-l scoată din sărite — ne-am luat şi armele, ca să fim gata la cel dintâi semnal.

Şi-i arătă cardinalului cu mâna cele patru flinte în piramidă, lângă toba pe care se aflau cărţile de joc şi zarurile.

— Eminenţa voastră poate fi încredinţată — adăugă d’Artagnan — că i-am fi ieşit în întâmpinare, dac-am fi putut bănui că se îndreaptă spre noi cu o escortă atât de restrânsă.

Cardinalul îşi muşca mustăţile şi vârful buzelor.

— Ştiţi a ce semănaţi, aşa împreună tot timpul, ca şi acum, mereu înarmaţi şi păziţi de valeţii dumneavoastră? întrebă cardinalul. Parc-aţi fi patru conspiratori.

— Oh, cât despre asta, monseniore — răspunse Athos — e adevărat că uneltim; după cum şi-a putut da seama eminenţa voastră şi acum câteva zile, noi uneltim, dar numai împotriva celor din La Rochelle.

— Ei, domnilor politicieni — urmă cardinalul, încruntând la rândul lui din sprâncene — dacă s-ar putea citi în creierul dumneavoastră aşa cum citeaţi în scrisoarea aceea pe care aţi ascuns-o când m-aţi văzut venind, s-ar găsi poate taina multor lucruri pe care nu le ştim!

Athos se făcu purpuriu şi înainta cu un pas spre eminenţa sa.

— S-ar zice, monseniore, că ne bănuiţi cu adevărat şi că suntem supuşi unui interogatoriu; dacă lucrurile stau aşa, atunci să binevoiască eminenţa voastră să ne vorbească lămurit şi vom şti ce ne rămâne de făcut.

— Chiar dacă ar fi un interogatoriu — stărui cardinalul — au mai fost şi alţii supuşi la interogatorii, domnule Athos, şi au răspuns.

— De aceea, monseniore, am spus eminenţei voastre că n-are decât să pună întrebări; noi suntem gata să răspundem.

— Ce era cu scrisoarea aceea pe care te pregăteai s-o citeşti, domnule Aramis, şi pe care ai ascuns-o?

— O scrisoare din partea unei femei, monseniore.

— Da, pricep — urmă cardinalul. Asemenea scrisori se ţin în taină; totuşi, ele pot fi arătate unui duhovnic, şi dumneavoastră ştiţi că eu sunt şi duhovnic.

— Monseniore — răspunse Athos cu o linişte cu atât mai grozavă, cu cât răspunzând astfel îşi punea capul în joc — scrisoarea e din partea unei femei, dar nu e iscălită nici de Marion de Lorme, nici de doamna d’Aiguillon[1].

---

1 Marion de Lorme — femeie renumită pentru frumuseţea şi aventurile ei, în timpul lui Ludovic al XIII-lea. Doamna d’Aiguillon — nepoata lui

Cardinalul se făcu galben ca ceara; un fulger năprasnic îi scapără în priviri; se întoarse spre Cahusac şi La Houdinière, ca şi când ar fi vrut să le dea o poruncă. Athos văzu mişcarea; făcu un pas spre flintele asupra cărora câteşipatru îşi aţintiseră ochii, fiindcă nici unul n-avea de gând să se lase arestat. Cardinalul şi cu ai lui erau numai trei; muşchetarii şi cu valeţii lor erau în număr de şapte; ducele se gândi că jocul ar fi fost cu atât mai primejdios, dacă Athos şi prietenii ar fi uneltit cu adevărat; şi, printr-una din acele întorsături neaşteptate pe care le avea întotdeauna la îndemână, întreaga sa mânie se topi într-un zâmbet.

— Haide! Haide! făcu el. Sunteţi toţi tineri inimoşi, mândri la lumina soarelui, credincioşi la întuneric; nu-i nici un rău să veghezi asupra ta când veghezi atât de bine asupra altora; domnilor, n-am uitat când, ducându-mă într-o noapte spre „Porumbarul Roşu”, mi-aţi slujit de escortă; dacă ar fi vreo primejdie pe drumul pe care-l iau acum, v-aş ruga să mă însoţiţi; dar cum nu este, rămâneţi unde sunteţi, sfârşiţi-vă în tihnă vinul, jocul şi scrisoarea. Cu bine, domnilor!

Încălecând din nou pe calul pe care Cahusac i-l adusese, îi salută cu mâna şi se îndepărtă.

În picioare şi nemişcaţi, cei patru tineri îl urmăriră cu privirea fără să rostească un singur cuvânt, până ce cardinalul le pieri din vedere. Apoi se uitară unul la altul. Erau cu toţii încremeniţi, căci, în ciuda acelui prietenesc rămas bun, eminenţa sa plecase clocotind de mânie. Numai Athos zâmbea cu zâmbetul său tăios şi dispreţuitor. Când cardinalul ajunsese departe, încât nu i-ar mai fi putut nici auzi, nici vedea, Porthos, care avea mare chef să-şi verse focul pe cineva, izbucni:

— Şi Grimaud ăsta, s-a trezit prea târziu!

Grimaud se pregătea tocmai să răspundă ca să se dezvinovăţească, dar Athos ridică un deget şi valetul tăcu.

— I-ai fi dat scrisoarea, Aramis? întrebă d’Artagnan.

— Eu — răspunse Aramis cu vocea lui cea mai mieroasă — eram hotărât: dacă mi-ar fi cerut scrisoarea, cu o mână i-aş fi dat-o, iar cu cealaltă i-aş fi înfipt spada.

— M-aşteptam la asta — grăi Athos — şi de aceea m-am şi

Richelieu.

aruncat între el şi dumneata. Într-adevăr, omul ăsta e grozav de nesocotit când vorbeşte aşa cu alţi bărbaţi; s-ar zice că n-a avut niciodată a face decât cu femei şi cu copii.

— Dragă Athos, eu te admir — mărturisi d'Artagnan — dar, la urma urmei, pare-mi-se, n-am avut dreptate.

— Cum n-am avut dreptate? se miră Athos. Dar al cui e aerul pe care-l respirăm? Al cui oceanul pe care ne rătăcesc privirile? Al cui nisipul pe care stăteam lungiţi? A cui scrisoarea trimisă de iubita dumitale? Sunt ale cardinalului? Pe cinstea mea, omul ăsta îşi închipuie că toată lumea e a lui; stăteai aici gângăvind, uimit, nimicit; s-ar fi zis că vedeai Bastilia în faţa dumitale şi că namila de Meduză te schimbase într-o stană de piatră. A fi îndrăgostit înseamnă oare a unelti? Eşti îndrăgostit de o femeie pe care cardinalul a pus s-o închidă; vrei s-o scapi din mâinile cardinalului; este o partidă pe care o joci cu eminenţa sa; scrisoarea asta e jocul dumitale; pentru ce ţi-ai descoperi potrivnicului jocul? Asta nu se face. N-are decât să-l ghicească el, foarte frumos! Că şi noi i-l ghicim pe al lui!

— La urma urmelor — recunoscu d'Artagnan — e plin de-nţelepciune ceea ce spui dumneata, Athos.

— Atunci să nu mai pomenim ce s-a petrecut, iar Aramis să citească mai departe scrisoarea verişoarei lui, de acolo de unde a întrerupt-o domnul cardinal.

Aramis scoase scrisoarea din buzunar, cei trei prieteni se apropiară de el, iar cei trei lachei se strânseră din nou în jurul damigenei.

— N-ai citit decât doar un rând sau două — aminti d'Artagnan — aşa că ia-o de la început.

— Bucuros — răspunse Aramis.

Scumpul meu văr, cred că mă voi hotărî să plec la Stenay, unde sora mea a trimis pe tânăra noastră servitoare în mânăstirea Carmelitelor; sărmana fată s-a supus; ştie că nu mai poate trăi în altă parte, fără ca mântuirea sufletului să nu-i fie primejduită. Totuşi, dacă treburile familiei noastre se rânduiesc aşa cum dorim noi, cred că ea ar înfrunta şi blestemul iadului, numai să se poată întoarce lângă cei de care-i e dor, cu atât mai mult cu cât ştie că cineva e mereu cu

gândul la ea. Până atunci nu e prea nefericită; tot ce doreşte e o scrisoare din partea mirelui ei. Ştiu bine că merindele de soiul acesta trec anevoie printre zăbrele, dar, la urma urmelor, dragă verişorule, după cum ţi-am şi dovedit-o, nu sunt prea neîndemânatică şi voi lua asupra mea această sarcină. Sora mea îţi mulţumeşte pentru buna şi trainica dumitale aducere aminte. O clipă a fost foarte îngrijorată, dar, în sfârşit, acum e puţin mai liniştită, căci a izbutit să-şi trimită acolo solul, ca să nu se întâmple nimic neprevăzut.

La revedere, scumpul meu văr. Trimite-ne veşti cât mai des cu putinţă, adică de câte ori vei crede că o poţi face fără teamă. Te îmbrăţişez.

Marie Michon.

— Vai, Aramis, cât îţi sunt de îndatorat! strigă d'Artagnan. Draga de Constance! Am, în sfârşit, veşti despre ea; trăieşte, e la loc sigur într-o mânăstire, e la Stenay! Dar unde vine Stenay, Athos?

— La câteva leghe de frontiera Alsaciei, în Lorena; odată asediul ridicat, o să putem da o raită până acolo.

— Şi sper să nu mai fie mult până atunci — adăugă Porthos. Azi-dimineaţă a fost spânzurat un spion, care a mărturisit că în La Rochelle au ajuns să-şi mănânce pielea pantofilor. Socotind că după ce-or mânca pielea or să mănânce şi talpa, nu prea văd ce-o să le mai rămână, decât poate să se mănânce unii pe alţii.

— Sărmanii nerozi! îi căină Athos, golind un pahar din minunatul vin de Bordeaux, licoare care, fără să se fi bucurat pe vremea aceea de faima de care se bucură astăzi, o merita şi pe atunci. Sărmanii nerozi! Ca şi când religia catolică n-ar fi cea mai îmbietoare şi mai plăcută dintre religii! Totuna — adăugă el, plescăind ca să simtă aroma — sunt oameni de treabă. Dar ce dracu faci acolo, Aramis? Pui în buzunar scrisoarea?

— Da — spuse d'Artagnan — Athos are dreptate, ar trebui s-o ardem; dar chiar arsă, cine ştie dacă domnul cardinal n-are meşteşugul de a iscodi cenuşa?

— Vezi bine că-l are — încuviinţă Athos.

— Şi atunci ce vreţi să faceţi cu scrisoarea? întrebă

Porthos.

— Vino aici, Grimaud — îl chemă Athos.

Grimaud se ridică, ascultând porunca.

— Uite, prietene, ca să te pedepsesc că ai vorbit fără voie, vei mânca bucata asta de hârtie; pe urmă, ca să te răsplătesc pentru binele pe care ni-l vei fi făcut, vei bea paharul ăsta de vin; iată mai întâi scrisoarea, mestec-o bine de tot!

Grimaud zâmbi şi, cu ochii pironiţi asupra paharului pe care Athos îl umpluse cu vârf, macină hârtia şi o înghiţi.

— Bravo, cumetre Grimaud! se bucură Athos. Şi acum uite paharul; lasă, te scutesc să-mi mai mulţumeşti.

Grimaud sorbi în tăcere vinul de Bordeaux; ochii lui ridicaţi spre cer vorbeau însă tot timpul cât ţinu această plăcută îndeletnicire, un grai care, deşi mut, nu era totuşi lipsit de tâlc.

— Şi acum — adăugă Athos — afară doar dacă domnul cardinal n-ar avea năstruşnica idee de a spinteca pântecul lui Grimaud, cred că putem fi aproape liniştiţi.

În vremea asta, eminenţa sa îşi urma abătut plimbarea, mormăind printre dinţi:

— Hotărât lucru! Trebuie numaidecât ca aceşti patru oameni să fie ai mei!

Capitolul XXII
Întâia zi de închisoare

Să ne întoarcem la Milady, pe care am pierdut-o câtva timp din vedere, din pricina privirii aruncate asupra coastelor Franţei. O vom găsi tot deznădăjduită, aşa cum am lăsat-o, cufundată într-un noian de gânduri negre, iad întunecat la poarta căruia a pierdut aproape orice nădejde; căci întâia oară în viaţa ei se îndoieşte, întâia oară se teme.

În două împrejurări norocul a părăsit-o, în două împrejurări s-a văzut descoperită şi trădată, şi în amândouă împrejurările a căzut înfrântă de o spada de foc, trimisă fără îndoială de Cel-de-sus ca să lupte împotriva ei: d'Artagnan a biruit-o pe ea, această nebiruită putere a răului. A amăgit-o în dragostea ei, a umilit-o în mândria ei, a înşelat-o în râvna ei de mărire, şi iată-l acum că loveşte în norocul ei, că unelteşte împotriva libertăţii ei, că ameninţă însăşi viaţa ei. Mai mult, i-a ridicat un colţ al măştii, această pavăză care o acoperă şi o face atât de puternică.

D'Artagnan a îndepărtat pe Buckingham, pe care ea îl urăşte aşa cum urăşte tot ceea ce a iubit odinioară, furtuna pe care Richelieu i-o stârnise acestuia în cale prin chiar fiinţa reginei. D'Artagnan s-a dat drept de Wardes, pentru care ei i se năzărise un fel de chef sălbatic, de nestăpânit, ca la toate femeile cu aceeaşi fire. D'Artagnan cunoaşte acea taină îngrozitoare, iar ea a jurat că cine o va cunoaşte va pieri. În sfârşit, în clipa când a căpătat o împuternicire în alb, cu ajutorul căreia putea să se răzbune împotriva duşmanului ei, împuternicirea îi este smulsă din mâini, şi d'Artagnan e acela care o ţine ostatică şi care o va trimite în cine ştie ce Botany-Bay[1] sau în cine ştie ce dezgustător Tyburn[2] al Oceanului Indian. Căci, fără îndoială, toate astea i se trag de la d'Artagnan; de la cine altul i s-ar putea trage atâta ocară îngrămădită asupra capului ei, dacă nu de la el? Numai el i-a putut dezvălui lordului de Winter toate înspăimântătoarele

1 Loc de deportare folosit pe vremea aceea de guvernul englez, pe coasta orientală a Australiei.

2 Cartier din Londra, unde aveau loc execuţiile capitale ; aci, prin extensie.

taine pe care le-a descoperit una după alta, datorită unei fatalităţi. Îl cunoaşte pe cumnatul ei şi, fără îndoială, i-o fi scris.

Câtă ură dospeşte în ea! A rămas împietrită, cu ochii sticloşi pironiţi în golul încăperii pustii, iar gemetele înăbuşite, ce-i scapă uneori din străfundul pieptului o dată cu răsuflarea, însoţesc mugetul talazurilor care se înalţă, ameninţă, vuiesc şi dau năvală să se sfarme, aidoma unei veşnice şi neputincioase deznădejdi, de stâncile unde se află clădit castelul întunecat şi trufaş. La lumina fulgerelor ce-i scapără în minte sub vijelioasa-i mânie, ce minunate planuri de răzbunare întrevede ea în viitorul îndepărtat împotriva doamnei Bonacieux, împotriva lui Buckingham şi mai ales împotriva lui d'Artagnan. Da, dar pentru ca să te răzbuni trebuie să fii slobod, şi ca să fii slobod când eşti ostatic trebuie să spargi zidurile, să sfarmi zăbrelele, să sfredeleşti podelele — toate, fapte pe care le poate duce la bun sfârşit numai un bărbat răbdător şi tare, dar în faţa cărora mânia înfrigurată a unei femei se spulberă. De altminteri, ca să faci toate astea trebuie să ai vreme: luni, ani, şi ea... ea are doar zece, douăsprezece zile după spusele lordului de Winter, frăţescul şi groaznicul ei temnicer. Şi totuşi, dac-ar fi bărbat, le-ar încerca pe toate şi poate c-ar izbuti; cum de s-o fi înşelat astfel cerul, punând un suflet bărbătesc într-un trup plăpând şi firav?

Întâile clipe de închisoare au fost groaznice: câteva zvârcoliri turbate, pe care nu şi le-a putut înfrânge, au plătit datoria ei de femeie slabă firii omeneşti. Dar încetul cu încetul a izbutit să-şi învingă izbucnirile mâniei nesăbuite, tremurul nervos care i-a frământat carnea s-a stins şi acum stă ghemuită în ea însăşi, ca un şarpe obosit care se odihneşte.

— Haide, haide, ce nebună, eram să-mi ies din fire — murmură Milady, pironindu-şi ochii în oglindă; şi oglinda îi întoarce privirea arzătoare prin care parcă ar avea să-şi pună ea singură întrebări. Fără violenţă, violenţa este o dovadă de slăbiciune. În primul rând n-am izbutit niciodată prin asemenea mijloc; dacă mi-aş încerca puterea împotriva altor femei, poate că aş avea norocul să dau peste unele mai slabe decât mine şi atunci le-aş învinge; dar eu lupt împotriva unor

bărbaţi, şi alături de ei nu sunt decât femeie. Să luptăm deci ca femeie, puterea mea stă tocmai în această slăbiciune.

Şi, vrând parcă să-şi dea singură seama de schimbările pe care le putea porunci obrazului ei atât de expresiv şi de ascultător, îi împrumută pe rând toate stările sufleteşti, de la mânia care-i schimonosea trăsăturile până la cel mai dulce, mai drăgăstos şi mai ademenitor surâs. Apoi, sub mâinile ei pricepute, şuviţele părului i se mlădiară rând pe rând în unduiri pe care le socoti a-i spori farmecul chipului. În sfârşit, mulţumită de ea însăşi, murmură:

— Haide, nimic nu e pierdut. Tot mai sunt frumoasă.

Era aproape opt seara. Milady zări un pat; se gândi că o odihnă de câteva ore îi va împrospăta nu numai mintea şi cugetul, dar chiar pielea obrazului. Totuşi, înainte de a se culca, îi fulgeră prin minte un gând şi mai prielnic. Auzise, vorbindu-se despre cină. Se afla de un ceas în camera aceea aşa că aducerea cinei nu putea să mai întârzie. Fără a pierde Vreme, se hotărî să facă în aceeaşi seară o încercare pentru a-şi da seama de împrejurări, cercetând totodată mai de aproape firea oamenilor cărora li se încredinţase paza ei.

Pe sub uşă licări o lumină; lumina aceea vestea întoarcerea temnicerilor. Milady, care se ridicase în picioare, îşi dădu drumul iute în jilţ, cu capul pe spate, cu frumosul ei păr despletit, cu pieptul pe jumătate gol sub horbotele mototolite, cu o mână pe inimă şi cu cealaltă atârnându-i.

Zăvoarele fură trase; uşa scârţâi din ţâţâni; în cameră răsunară paşi din ce în ce mai aproape.

— Puneţi masa aici — rosti un glas pe care ostatica îl recunoscu a fi al lui Felton.

Porunca fu împlinită.

— Aduceţi făclii şi schimbaţi straja — urmă Felton.

Această îndoită poruncă data de tânărul locotenent aceloraşi inşi o încredinţă pe Milady că slujitorii erau în acelaşi timp şi păzitorii ei, adică soldaţi. Poruncile lui Felton erau de altminteri aduse la îndeplinire cu o grabă tăcută, care lăsa să se întrevadă felul fericit în care ştia să se facă ascultat.

În sfârşit, Felton, care nu o privise încă pe Milady, se întoarse spre ea.

— Ah! Ah! rosti el. Doarme, e bine; când se va trezi, va cina.

Şi făcu câţiva paşi, cu gândul să iasă din cameră.,,

— Dar, domnule locotenent — spuse un soldat, mai puţin nepăsător decât comandantul lui şi care se apropiase de Milady — femeia asta nu doarme.

— Cum nu doarme! întrebă Felton. Dar atunci ce face?

— E leşinată; faţa-i cum e ceara şi degeaba ascult, că nu i s-aude răsuflarea.

— Ai dreptate — răspunse Felton, după ce se uită la Milady din locul unde era şi fără a face măcar un pas spre ea — du-te de-i spune lordului de Winter că ostatica a leşinat şi nu ştiu ce trebuie să fac; împrejurarea asta n-a prevăzut-o.

Soldatul ieşi ca să îndeplinească porunca ofiţerului. Felton se aşeză într-un jilţ care se afla din întâmplare lângă uşă şi aşteptă fără să spună nici un cuvânt, fără să facă nici o mişcare.

Milady stăpânea acel mare meşteşug, atât de studiat de toate femeile, de a privi printre lungile-i gene fără a părea că deschide pleoapele; îl zări pe Felton, care şedea cu spatele la ea; îl privi astfel aproape zece minute şi în timpul acestor zece minute, nepăsătorul ei păzitor nu se întoarse măcar o singură dată. Se gândi atunci că lordul de Winter va veni şi va da, prin însăşi venirea lui, noi îndemnuri temnicerului ei; aşadar, întâia încercare dăduse greş; nu-şi făcu însă sânge rău, căci era dintre femeile care se bizuie pe puterile lor; ridică doar fruntea, deschise ochii şi oftă uşurel.

Auzindu-i oftatul, Felton, în sfârşit, se întoarse.

— Iată că v-aţi trezit, doamnă! spuse el. Atunci nu mai am ce căuta aici! Dacă aveţi nevoie de ceva, sunaţi.

— Oh, Doamne Dumnezeule, ce rău mi-a fost! murmură Milady cu glasul ei cântător care, la fel cu glasul vrăjitoarelor de pe vremuri, avea darul să-i farmece pe toţi pe care voia să-i piardă.

Şi îndreptându-se în jilţ, Milady avu grijă să-şi mlădie trupul mai graţios şi mai molatic încă decât când fusese culcată.

Felton se ridică.

— Vi se va aduce masa de trei ori pe zi, doamnă — spuse el — dimineaţa la nouă, apoi la ora unu, şi seara la opt. Dacă

aceste ore nu vă sunt pe plac, puteţi să-mi arătaţi alte ore în locul celor pe care vi le-am spus şi, în privinţa aceasta, se va face după dorinţa dumneavoastră.

— Adică voi rămâne veşnic singură în camera asta tristă şi mare? întrebă Milady.

— S-a trimis vorbă unei femei de prin partea locului şi mâine va fi la castel; va veni aici de câte ori veţi dori.

— Vă mulţumesc mult, domnule — răspunse, umil, Milady.

Felton înclină uşor din cap şi se îndreptă spre uşă. Tocmai când să treacă pragul pe sală se ivi lordul de Winter, urmat de soldatul care se dusese să-l înştiinţeze că Milady leşinase. Ţinea în mână o sticlă cu leacuri potrivite.

— Ei, ce e? Ce se petrece aici? întrebă el în zeflemea, văzându-şi ostatica în picioare şi pe Felton gata de plecare. Cum, moarta a şi înviat? La naiba, nu ţi-ai dat seama, băiatule, că te-a luat drept un ageamiu şi că în faţa ta s-a jucat actul întâi dintr-o comedie pe care vom avea, fără îndoială, plăcerea s-o urmărim în toată desfăşurarea ei?

— M-am gândit şi eu la asta, milord — răspunse Felton — dar, în sfârşit, cum ostatica e femeie, am vrut, la urma urmelor să nu trec peste bunăvoinţa pe care orice bărbat binecrescut o datorează unei femei, dacă nu pentru ea, măcar pentru el.

Milady se cutremură din toate mădularele. Vorbele lui Felton i se strecurau prin vene ca mici sloiuri de gheaţă.

— Aşadar — adăugă de Winter râzând — părul ăsta frumos, despletit cu atâta dibăcie, pielea asta frumoasă şi privirea în gol nu te-au vrăjit încă, inimă de piatră ce eşti!

— Nu, milord — răspunse nepăsătorul tânăr — şi credeţi-mă că trebuiesc mai mult decât tertipuri şi fandoseli femeieşti ca să mă lege cineva la ochi.

— Atunci, viteazule locotenent, s-o lăsăm pe Milady sa născocească altceva mai de soi şi să mergem la masă; fii pe pace, are închipuire bogată, şi al doilea act al comediei nu va întârzia să urmeze celui dintâi.

Spunând aceste cuvinte, lordul de Winter îşi trecu mâna pe sub braţul lui Felton şi ieşi cu el, râzând.

— Găsesc eu ac şi de cojocul tău — murmură Milady printre dinţi — nu te teme, biet călugăr fără căpătâi, biet convertit la

militărie cu uniforma-ţi croită dintr-un anteriu.

— Fiindcă veni vorba — mai spuse de Winter, oprindu-se în pragul uşii — înfrângerea asta nu trebuie să-ţi taie pofta de mâncare, Milady. Gustă din puiul şi din peştii pe care, pe cinstea mea, nu i-am otrăvit. Mă împac binişor cu bucătarul meu şi, cum nu trebuie să mă moştenească, am în el toată încrederea. Fă şi dumneata ca mine. La revedere, surioară, la revedere, până la al doilea dumitale leşin.

Era tot ce putea îndura Milady; mâinile i se înfipseră adânc în jilţ, dinţii-i scrâşniră surd în timp ce urmărea cu ochii mişcarea uşii care se închidea în urma lordului de Winter şi a lui Felton; când se văzu singură, simţi că o cuprinde iarăşi deznădejdea; îşi aruncă privirea pe masă şi, zărind strălucirea unui cuţit, se repezi la el şi-l înşfăca; dar dezamăgirea îi fu cruntă: lama cuţitului era rotundă şi din argint flexibil. Un hohot de râs izbucni atunci de partea cealaltă a uşii, care nu fusese bine trasă; canatul se deschise.

— Ha-ha — făcu lordul de Winter — ha-ha-ha! Vezi şi tu acum, dragă Felton, că e adevărat ce-ţi spuneam: cuţitul era pentru tine; te-ar fi omorât, băiatule; uite, e unul din cusururile ei: se descotoroseşte într-un fel sau altul de cine o stinghereşte. Dacă te-aş fi ascultat, cuţitul ar fi fost din oţel ascuţit: şi-atunci s-ar fi isprăvit cu Felton, te-ar fi omorât, băiatule, şi după tine pe toţi ceilalţi. Ia te uită, John, ce bine ştie să ţină un cuţit în mână!

Într-adevăr, Milady mai păstra încă arma ameninţătoare în mâna ei înţepenită, dar aceste din urmă cuvinte, această jignire doborâtoare îi slăbi încleştarea mâinilor, a puterii şi chiar a voinţei. Cuţitul căzu jos.

— Aveţi dreptate, milord — grăi Felton cu un glas de adânc dezgust, care răsună până în adâncul inimii ei — aşa e, m-am înşelat.

Şi amândoi ieşiră din cameră.

De data asta, Milady ascultă cu mai multă luare-aminte decât întâia oară; auzi paşii lor tot mai departe, stingându-se în fundul sălii.

— Sunt pierdută — murmură ea. Iată-mă în puterea unor oameni pe lângă care o să am tot atâta trecere ca pe lângă nişte statui de bronz sau de granit. Mă cunosc amândoi pe de

rost şi au şi ei arme împotriva armelor mele. Dar totuşi nu se poate sfârşi aşa cum au hotărât ei.

Într-adevăr, după cum arăta gândul acesta din urmă şi fulgerătoarea întoarcere la speranţă, teama şi simţirile firave nu dăinuiau multă vreme în sufletul ei adânc. Milady se aşează la masă, mâncă din felurite bucate, bău puţin vin de Spania şi simţi cum i se trezeşte în suflet imboldul hotărâtor.

Înainte de a se culca scormonise, tălmăcise, întorsese pe faţă şi pe dos, cercetase sub toate luminile cuvintele, paşii, mişcările, semnele, până chiar şi tăcerile celorlalţi doi, şi din această cercetare adâncă, dibace şi amănunţită, se încredinţase că, la urma urmei, dintre cei doi prigonitori, cel mai uşor de înfrânt era Felton. O frază mai ales îi stăruia în minte. „Dacă te-aş fi ascultat” — îi spusese lordul de Winter lui Felton. Aşadar, Felton pusese o vorbă bună pentru ea, de vreme ce lordul de Winter nu voise să-l asculte pe Felton.

„Slab sau puternic — îşi spunea mereu Milady — omul asta păstrează o licărire de milă în sufletul lui; voi schimba această licărire într-un pârjol care-l va mistui. Cât despre celălalt, el mă cunoaşte, se teme de mine şi ştie la ce se poate aştepta dacă vreodată i-aş scăpa din mâini; e de prisos atunci să fac vreo încercare asupra lui. Dar Felton e altceva; e un tânăr prostuţ, curat la suflet, care pare a fi şi virtuos; pe el îi poţi nimici.”

Şi, culcându-se, Milady adormi cu zâmbetul pe buze; cine ar fi privit-o dormind, ar fi zis că e o fată tânără ce-şi vedea în vis coroniţa de flori care-i va încununa fruntea la viitoarea serbare.

Capitolul XXIII
A doua zi de închisoare

Milady visa că-l avea în sfârşit în mâna pe d'Artagnan, că era de faţă la schingiuirea lui şi, privind nesăţioasă sângele blestemat ce şiroia de sub securea călăului, încântătorul ei zâmbet îi înflorea pe buze. Dormea aşa cum doarme un întemniţat legănat de întâia lui nădejde.

A doua zi, când intrară în cameră, ea era încă în pat. Felton se afla pe sală: o însoţea pe femeia de care-i vorbise în ajun şi care sosise chiar atunci; femeia intră şi, apropiindu-se de pat, spuse doamnei că e gata s-o slujească,

Milady era de obicei palidă, faţa ei putea uşor păcăli pe cine o vedea întâia oară.

— Am friguri — spuse ea — n-am închis ochii nici o clipă toată noaptea asta lungă; sufăr îngrozitor; dumneata o să fii mai omenoasă decât au fost cei de ieri cu mine? De altminteri, tot ce cer e să-mi dai voie să stau culcată.

— Vreţi să trimit după un doctor? întrebă femeia.

Felton asculta fără să spună nici un cuvânt.

Milady se gândea că, cu cât vor aduce mai mulţi în jurul ei, cu atât mai mulţi vor trebui înduioşaţi şi cu atât mai tare va spori supravegherea lordului de Winter. De altminteri, doctorul ar fi putut descoperi că boala ei era curată prefăcătorie, astfel încât, după ce pierduse întâia partidă, nu voia s-o piardă şi pe a doua.

— Să te duci să chemi un doctor? spuse ea. La ce bun! Domnii aceştia au spus ieri că boala mea e o comedie, şi azi ar spune la fel, căci de aseară şi până acum au avut destulă vreme să dea de ştire doctorului.

— Atunci — zise Felton, scos din răbdări — spuneţi dumneavoastră singură, doamnă, ce doriţi să vi se dea?

— Dar mai ştiu eu ce? Un singur lucru ştiu: că sufăr; daţi-mi orice vreţi, puţin îmi pasă.

— Duceţi-vă şi chemaţi-l pe lordul de Winter — porunci Felton, obosit de văicărelile ei fără sfârşit.

— O! Nu! Nu! strigă Milady. Nu, domnule, nu-l chemaţi, vă rog din suflet, sunt sănătoasă şi n-am nevoie de nimic, nu-l chemaţi!

Rostise cuvintele cu atâta foc dogoritor, cu atâta caldă convingere, încât Felton, mişcat, făcu câţiva paşi prin cameră.

„O lasă mai domol” — gândi Milady.

— Totuşi, doamnă — urmă Felton — dacă suferiţi *cu adevărat*, vom trimite să vi se aducă un doctor, iar dacă vreţi să ne păcăliţi, ei bine, cu atât mai rău pentru dumneavoastră! Dar, cel puţin în ceea ce ne priveşte, noi ne spălăm pe mâini.

Milady nu răspunse; dar, răsturnându-şi frumosul cap pe pernă, izbucni în hohote de plâns. Felton o privi o clipă cu nepăsarea-i obişnuită; apoi, văzând că lacrimile ameninţau să ţină multă vreme, ieşi; femeia îl urmă. Lordul de Winter nu veni însă.

— Cred că încep să văd limpede — murmură Milady cu o bucurie sălbatică, vârându-se sub plapumă, ca să ascundă ochilor ce ar fi putut-o pândi din umbră această izbucnire de mulţumire lăuntrică.

Trecură două ceasuri.

„Acum e vremea ca boala să înceteze — îşi spuse ea. Să ne sculăm şi să ne îngrijim chiar azi de o mică izbândă; nu am decât zece zile înaintea mea, şi până deseară două vor fi şi zburat.”

De dimineaţă i se adusese gustarea în cameră; Milady socoti că în curând vor trebui să vină să strângă masa şi că atunci îl va vedea iarăşi pe Felton.

Şi nu se înşelase: Felton veni din nou şi, fără să se uite măcar dacă Milady se atinsese sau nu de mâncare, făcu semn să se scoată din odaie masa pe care o aducea pregătită cu toate mâncărurile. Felton rămase cel din urmă; ţinea în mână o carte.

Culcată într-un jilţ în faţa căminului, Milady, frumoasă, palidă şi resemnată, părea o fecioară neprihănită aşteptându-şi martiriul.

Felton se apropie de ea şi spuse:

— Lordul de Winter, care este catolic la fel ca dumneavoastră, doamnă, s-a gândit că poate suferiţi fiindcă sunteţi lipsită de riturile şi slujbele religiei dumneavoastră; aşa că n-are nimic împotrivă să citiţi în fiecare zi rugăciunile *liturghiei dumneavoastră;* iată şi o carte pentru aceasta.

Mirată de felul în care Felton pusese cartea pe măsuţa de

lângă Milady, de tonul cu care rostise cele două cuvinte: *liturghia dumneavoastră,* de surâsul dispreţuitor care le însoţi, Milady îşi ridică privirea şi se uită cu mai multă luare-aminte la ofiţer. Atunci, după pieptănătura-i simplă, după îmbrăcămintea prea lipsită de orice podoaba, după fruntea lui netedă şi lucioasă ca marmura, dar tot ca marmura de tare şi de nepătruns, recunoscu pe unul din acei puritani posomorâţi pe care-i întâlnise atât de des la curtea regelui Iacob, ca şi a regelui Franţei, unde, cu toată amintirea nopţii sfântului Bartolomeu, veneau uneori să caute sprijin. Avu deci una din acele străfulgerări ale cugetului cum numai oamenii de geniu le au la răscruce de nevoi, în clipe hotărâtoare, de care atârnă soarta sau viaţa lor.

Cele două cuvinte: *liturghia dumneavoastră* şi o fugară privire aruncată asupra lui Felton îi dezvăluiseră însemnătatea răspunsului ce-l va fi dat. Şi, cu isteţimea de totdeauna a minţii ei, acest răspuns îi şi lunecă pe buze:

— Eu — spuse ea cu un ton de dispreţ pe care-l potrivi după cel pe care-l băgase de seamă la tânărul ofiţer — eu, domnule? *Liturghia mea?* Lordul de Winter, catolic dezmăţat, ştie bine că nu sunt de aceeaşi religie cu el şi se vede că vrea să mă prindă în laţ.

— Atunci, care e religia dumneavoastră, doamnă? întrebă Felton cu o uimire pe care, deşi ştia sa se stăpânească, nu izbuti să şi-o ascundă în întregime.

— Voi spune-o — răspunse Milady, cu prefăcută înflăcărare — în ziua în care voi fi suferit îndeajuns pentru credinţa mea.

Privirea lui Felton descoperi frumoasei Milady toată întinderea nemărginită ce-o deschisese vraja acestor cuvinte. Cu toate astea, tânărul rămase mut şi nemişcat; numai privirea lui vorbise.

— Sunt în mâinile duşmanilor mei — urmă ea cu acel glas de călduros avânt pe care ştia că-l au îndeobşte puritanii. Ei bine, sau mă scapă Dumnezeul meu, sau pier în numele lui! Acesta e răspunsul pe care te rog să i-l duci lordului de Winter. Cât priveşte cartea asta — adaugă ea, arătând micul ceaslov cu vârful degetului, dar fără să-l atingă, ca şi când ar fi spurcat-o acea atingere — puteţi s-o luaţi înapoi, şi folosişi-o dumneavoastră, căci, fără îndoială, sunteţi de două ori

părtaşul lordului de Winter: părtaş la prigoana mea, părtaş la erezia lui.

Feltn nu răspunse nimic; luă cartea cu acelaşi simţământ de dezgust pe care-l arătase la început şi plecă gânditor.

Lordul de Winter veni cam pe la cinci seara; Milady avusese vreme peste zi să-şi întocmească un plan de felul cum să se poarte; îl primi ca o femeie care avea iarăşi încredere în puterile ei.

— Pare-se — începu lordul, aşezându-se într-un jilţ în faţa celui în care stătea Milady şi întinzându-şi alene picioarele spre cămin — pare-se, ne-am cam lepădat de credinţa noastră!

— Ce vrei să spui, domnule?

— Vreau să spun că, de când ne-am văzut ultima, oară, ne-am cam schimbat religia; nu cumva te-ai măritat din întâmplare, a treia oară, cu un protestant?

— Vorbeşte lămurit, milord — îl pofti ea privindu-l de la înălţime — căci, îţi mărturisesc, aud cuvintele dumitale, dar nu le înţeleg.

— Înseamnă atunci că n-ai nici un fel de religie; lasă, e mai bine aşa — adăugă răspicat lordul de Winter.

— Fără îndoială, se potriveşte mai mult cu vederile dumitale — întări cu răceala Milady.

— Da, mărturisesc, mie mi-e totuna.

— Chiar dacă n-ai mărturisi această nepăsare faţă de religie, milord, desfrâul şi nelegiuirile dumitale te-ar da de gol.

— Cum? Dumneata vorbeşti de desfrâu, doamnă Mesalina, lady Macbeth! Sau n-am auzit eu bine, sau, la dracu, mare neruşinată mai eşti!

— Vorbeşti astfel fiindcă ştii că se aude ce spui — răspunse nepăsătoare Milady — şi fiindcă vrei să asmuţi temnicerii şi călăii dumitale împotriva mea.

— Temnicerii mei! Călăii mei! Mai las-o, doamnă! O iei pe ton poetic, şi comedia de ieri devine astă-seară tragedie. De altfel, peste opt zile vei fi acolo unde trebuie să fii şi sarcina mea va ajunge la capăt.

— Ticăloasă sarcină! Nelegiuită sarcină! izbucni Milady cu înflăcărarea victimei care-şi întărâtă judecătorul.

— Pe cinstea mea — se mânie de Winter, ridicându-se — pare-mi-se, caraghioasa îşi pierde minţile! Ia potoleşte-te, doamnă puritană, sau, de nu, te bag la carceră. La naiba! Ţi s-o fi urcat la cap vinul meu de Spania.! Dar, n-avea nici o grijă, beţia asta nu-i periculoasă şi nu va avea urmări.

Şi lordul de Winter se depărtă înjurând, ceea ce pe vremea aceea era un obicei cu deosebire cavaleresc.

Cum se afla într-adevăr îndărătul uşii, Felton au pierdu nici un cuvânt dăm toată scena. Milady ghicise.

— Da, du-te! Du-te! mormăi în urma cumnatului ei. Dimpotrivă, urmările se apropie, dar tu n-o să le vezi, dobitocule, decât când n-o să le mai poţi opri.

Se făcu iarăşi tăcere. Trecură două ceasuri. Când i se aduse masa de seară, o găsiră pe Milady făcându-şi cu glas tare rugăciunile, pe care le învăţase de la o slugă bătrână a celui de al doilea soţ al ei, aspru puritan între cei mai aspri. Părea dusă de pe lume, fără să ia parte la nimic din ce se petrecea în jurul ei. Felton făcu semn să fie lăsată în pace şi, când totul fu rânduit, ieşi tăcut, o data cu soldaţii.

Ştiind că putea fi spionată, Milady îşi făcu rugăciunea până la sfârşit şi i se păru că soldatul care păzea la uşă se oprise ca să asculte.

Deocamdată, nu dorea nimic altceva; se ridică, se aşeză la masă, mâncă puţin şi bău numai apă.

Peste un ceas veniră să strângă masa, dar de data asta Milady băgă de seamă că Felton nu-i mai însoţea pe soldaţi. Îi era deci teamă s-o vadă prea des. Se întoarse spre perete ca să zâmbească, fiindcă zâmbetul ei vădea asemenea biruinţă, încât acel singur zâmbet ar fi putut s-o dea de gol.

Lăsă să mai treacă o jumătate de ceas, apoi, când peste bătrânul castel coborî tăcerea adâncă, când nu se auzi decât veşnicul vuiet al mişcătoarelor ape, ca o uriaşă suflare a oceanului, Milady, cu vocea ei cristalină, armonioasă şi răsunătoare, începu să cânte întâiul verset din psalmul care-n acea vreme era atât de drag puritanilor:

Doamne, tu ne părăseşti,
E piatra de-ncercare a credinţei,
Dar pe urmă tu ne dăruieşti,

Cu cereasca-ţi mână, cununa suferinţei.

Versurile acestea nu erau dintre cele mai alese, ba chiar departe de a fi alese, dar, după cum se ştie, puritanii nu se prea făleau cu poezia.

În vreme ce cânta, Milady trăgea cu urechea: soldatul care făcea de pază la uşa ei se oprise, încremenit parcă dintr-o dată, ca o stană de piatră. Îşi putu da şi ea seama de urmările rugii ei. Cântă atunci mai departe, cu un foc şi o simţire de negrăit; i se păru că sunetele pluteau departe, sub bolţile castelului, înmuind ca un balsam vrăjit inima temnicerilor. Totuşi, ostaşul care stătea de strajă, fără îndoială catolic zelos, risipi vraja, căci se răsti prin uşă:

— Mai tăceţi odată, doamnă, cântecul dumneavoastră-i jalnic ca un prohod, şi dacă, în afară de plăcerea de a fi aici în garnizoană, mai trebuie s-ascult şi asemenea lucruri, apoi îmi iau lumea-n cap.

— Tăcere! porunci atunci un glas aspru, pe care Milady îl recunoscu a fi al lui Felton. Ce te-amesteci, caraghiosule! Primit-ai poruncă s-o împiedici pe femeia asta să cânte? Nu. Ţi s-a spus s-o păzeşti şi să tragi dac-o vezi că încearcă să fugă. Păzeşte-o; şi, dacă fuge, împuşc-o; dar nu schimba nimic din porunca primită.

O bucurie fără seamăn lumină chipul frumoasei ostatice, dar această bucurie pieri cu iuţeala fulgerului şi, ca şi cum n-ar fi ascultat dialogul din care nu pierduse nici un cuvânt, Milady îşi urmă cântecul, însufleţindu-şi de data asta vocea cu tot farmecul, toată vlaga şi puterea ademenitoare cu care diavolul o înzestrase:

Pentru atâtea lacrimi şi amărăciune,
Pentru surghiunul şi cătuşele mele,
Am o tinereţe, am o rugăciune,
Şi pe Dumnezeu, socotitor al chinurilor grele.

Vocea ei de o sonoritate nemaiauzită şi pătrunsă de o patimă cerească împrumuta poeziei aspre şi necioplite a acestor psalmi o vrajă şi un răsunet pe care şi cei mai exaltaţi dintre puritani le găseau arareori în cântecele fraţilor întru

credinţă, cântece pe care se vedeau siliţi a le împodobi cu belşugul plăsmuirii lor. Lui Felton i se păru că aude cântând îngerul care alina durerea celor trei evrei cuprinşi de vâlvătaia cuptorului.

Milady urmă:

Dar ziua mântuirii va sosi
Pentru noi, Dumnezeule mare şi sfânt,
Şi daca-n zadar am nădăjduit,
Tot ne rămâne martiriul şi al morţii avânt!

Acest verset, în care cumplita vrăjitoare se strădui să-şi pună tot sufletul, izbuti să semene tulburarea în inima tânărului ofiţer. Deschise dintr-o dată uşa, şi Milady îl văzu în prag, alb la faţă ca totdeauna, dar cu ochii aprinşi, aproape rătăciţi.

— De ce cântaţi astfel — spuse el — şi, mai ales, de ce cântaţi cu astfel de voce?

— Iertaţi-mă, domnule — răspunse spăşită Milady — uitasem că în casa asta cântecele mele n-au ce căuta. V-am jignit poate în credinţa dumneavoastră, dar am făcut-o fără sa vreau, vă jur; iertaţi-mi deci o greşeală care, poate, e mare, dar pe care am săvârşit-o fără să vreau.

Milady era atât de frumoasă în clipa aceea, avântul religios de care părea cuprinsă îi lumina într-astfel chipul, încât Felton, înmărmurit, crezu că vede cu ochii lui îngerul pe care adineauri i se păruse doar a-l auzi.

— Da, da — răspunse el — da, tulburaţi, treziţi oamenii care locuiesc în acest castel.

Sărmanul nebun nu-şi dădea nici el seama că vorbea fără şir, în vreme ce Milady îşi împlânta privirea-i vie şi pătrunzătoare în adâncul inimii lui.

— Voi tăcea — răspunse Milady, plecându-şi pleoapele; vorbea cu toată blândeţea pe care putea s-o dea vocii şi cu toată supunerea pe care putea s-o întipărească ţinutei sale.

— Nu, nu, doamnă — adăugă Felton — puteţi cânta, dar cântaţi, vă rog, mai încet, mai ales în timpul nopţii.

Şi cu aceste cuvinte, simţind că nu-şi va mai putea păstra multă vreme asprimea faţă de ostatică, ieşi pripit din camera

ei.

— Bine aţi făcut, domnule locotenent — spuse soldatul — cântecele astea îţi răscolesc sufletul; dar, până la sfârşit, te obişnuieşti cu ele: are un glas straşnic de frumos!

Capitolul XXIV
A treia zi de închisoare

Felton venise; dar mai era încă un pas de făcut: trebuia să-l ţină la ea sau, mai curând, trebuia să rămână el singur, şi Milady nu vedea încă limpede prin ce mijloc şi-ar fi putut ajunge scopul.

Trebuia şi mai mult: trebuia să-l facă să vorbească, pentru a putea vorbi şi ea; căci Milady ştia bine: marea ei putere de ademenire era glasul, care trecea atât de dibaci prin toată gama tonurilor, de la vorba omenească până la graiul ceresc.

Totuşi, cu toată această putere, Milady ar fi putut da greş din te miri ce, căci Felton fusese înştiinţat împotriva ei. Din clipa aceea, începu să-şi supravegheze orice faptă, orice vorbă, chiar şi cea mai neînsemnată privire, cea mai mică mişcare, până şi răsuflarea ce putea fi tălmăcită drept suspin. În sfârşit, studie totul ca un actor priceput, căruia i se încredinţează un rol nou într-un domeniu cu care până atunci nu fusese deprins.

Cu lordul de Winter mergea mai uşor; se hotărâse încă din ajun cum să se poarte; să rămână mută şi demnă în faţa lui, să-l întărâte când şi când printr-un dispreţ fără margini, printr-un cuvânt sfidător, să-l mai asmuţă la ameninţări şi la siluiri care să se bată cap în cap cu supunerea ei — acesta îi era planul. Felton va vedea toate; poate că nu va spune nimic, dar va vedea.

Dimineaţa, Felton veni ca de obicei; Milady îl lăsă să vegheze la toate pregătirile micului dejun fără să-i spună nimic. Şi când îl văzu gata de plecare, o scânteie de nădejde i se aprinse în suflet, crezând că va deschide el vorba; dar buzele lui se mişcară fără ca gura-i să sloboadă vreun sunet şi, stăpânindu-se din răsputeri, îşi zăvori în inimă cuvintele gata să-i lunece de pe limbă; apoi se îndepărtă.

Către amiază, lordul de Winter intră în cameră. Era o zi de iarnă destul de frumoasa; câteva raze de soare, acel străveziu soare al Angliei, care luminează, dar nu încălzeşte, străbăteau printre zăbrelele închisorii. Milady privea pe fereastră şi păru a n-auzi că se deschisese uşa.

— Ah! Ah! începu lordul de Winter. După ce am jucat

comedie, după ce am jucat tragedie, ne-am apucat să jucăm şi melancolie.

Ostatica nu răspunse.

— Da, da — urma lordul de Winter — înţeleg, tare ai mai vrea să fii liberă pe ţărmurile astea; tare ai mai vrea să fii pe un vas ca lumea şi să spinteci valurile acestei mări de smarald; grozav ai vrea să-mi întinzi, fie pe uscat, fie pe ocean, una din acele drăgălaşe capcane, cum te pricepi atât de bine să pui la cale! Răbdare! Răbdare! Peste patru zile, ţărmul îţi va fi îngăduit, marea îţi va sta înainte deschisă, mai deschisă chiar decât ai dori, căci peste patru zile Anglia se va descotorosi de dumneata.

Milady îşi împreună mâinile şi, ridicând spre cer frumoşii ei ochi, grăi cu o blândeţe îngerească în mişcări şi în vorbă:

— Doamne! Doamne! Iartă-l pe acest om, aşa cum îl iert şi eu!

— Da, roagă-te, blestemato — izbucni lordul — rugăciunea ta e cu atât mai înfocată, cu cât eşti, ţi-o jur, în puterea unui om care nu te va ierta niciodată!

Şi ieşi.

În clipa când lordul părăsea încăperea, o privire cercetătoare se strecură prin uşa întredeschisă şi Milady îl zări pe Felton dându-se repede la o parte, pentru ca ea să nu-l vadă. Se aruncă atunci în genunchi şi începu să se roage.

— Doamne Dumnezeule! rosti ea. Tu ştii cauza sfântă pentru care sufăr; dă-mi puterea să sufăr!

Uşa se deschise încetişor; frumoasa îngenuncheată se făcu că n-aude zgomotul uşii şi, cu vocea înecată în lacrimi, urmă:

— Dumnezeule răzbunător! Bunule Dumnezeu! Vei lăsa tu oare să se împlinească planurile cumplite ale acestui om?!

Numai atunci păru a auzi paşii lui Felton şi, ridicându-se repede ca gândul, roşi, parcă i-ar fi fost ruşine că fusese găsită în genunchi.

— Nu-mi place să tulbur pe cel care se roagă, doamnă — vorbi răspicat Felton — vă rog din suflet, nu vă tulburaţi din pricina mea.

— De unde ştiţi că mă rugam, domnule? întrebă Milady, cu glasul înecat în suspine. Vă înşelaţi, domnule, nu mă rugam.

— Vă închipuiţi oare, doamnă — răspunse Felton cu glas

răspicat, dar ceva mai blând — că mă cred îndreptăţit să împiedic o fiinţă omenească să îngenuncheze în faţa creatorului? Ferească Dumnezeu! De altminteri, pocăinţa le şade bine vinovaţilor; orice nelegiuire ar fi săvârşit un vinovat, el e sfânt pentru mine, în genunchi înaintea Domnului.

— Vinovată, eu?! se scutură Milady, cu un zâmbet care ar fi uluit până şi pe îngerul judecăţii de apoi. Vinovată! Doamne Dumnezeule, numai tu ştii dacă sunt sau nu vinovată! Spuneţi mai bine că sunt osândită, domnule, aşa mai înţeleg. După cum ştiţi, Dumnezeu, care-i iubeşte pe martiri, îngăduie uneori ca nevinovaţii să fie osândiţi.

— Orice aţi fi, osândită sau martiră — răspunse Felton — cu atât mai mult rugaţi-vă, doamnă; vă voi ajuta şi eu cu rugăciunile mele.

— Oh, dumneavoastră sunteţi un suflet drept! strigă Milady, aruncându-se la picioarele lui. Iată, nu cred să pot răbda mai multă vreme, mi-e teamă c-or să mă lase puterile, tocmai când va trebui să dau lupta şi să-mi mărturisesc credinţa; înduraţi-vă şi ascultaţi ruga unei femei deznădăjduite. Vi se ascunde adevărul, domnule, dar nu despre asta e vorba acum; vă cer un singur lucru, şi dacă mi-l împliniţi, vă voi binecuvânta pe lumea asta şi pe cealaltă.

— Vorbiţi stăpânului, doamnă — o sfătui Felton — din fericire, eu nu sunt îndreptăţit nici să iert, nici să pedepsesc; Dumnezeu a încredinţat această răspundere altora mai mari decât mine.

— Nu, dumneavoastră, numai dumneavoastră vă este încredinţată această răspundere. Decât să ajutaţi la pierderea mea, decât să ajutaţi la ruşinea mea, mai bine m-aţi asculta.

— Dacă vi se cuvine această ruşine, dacă aţi înfruntat-o, atunci înduraţi-o, aducând-o jertfă lui Dumnezeu.

— Ce spuneţi? Oh, nu mă înţelegeţi! Când vorbesc de ruşine, dumneavoastră credeţi că vorbesc de vreo pedeapsă oarecare, de pedeapsa cu moartea sau cu închisoarea? Ferească Dumnezeu! Ce-mi pasă mie de moarte sau de închisoare!

— De data asta, eu sunt acela care nu vă mai înţeleg, doamnă.

— Sau care vă faceţi că nu mă mai înţelegeţi, domnule — răspunse Milady cu un zâmbet de îndoială.

— Nu, doamnă, pe cinstea mea de soldat, pe legea mea de creştin.

— Cum, nu ştiţi ce gânduri are lordul de Winter cu mine?

— Nu ştiu.

— Nu se poate! Dumneavoastră, omul lui de încredere!

— Nu mint niciodată, doamnă.

— Cu toate astea, prea se ascunde puţin ca să nu-i ghiceşti aceste gânduri.

— Nu caut să ghicesc nimic, doamnă; aştept să mi se facă destăinuiri şi, în afară de ce mi-a spus faţă de dumneavoastră, lordul de Winter nu mi-a destăinuit nimic.

— Atunci — izbucni Milady, cu o neasemuită pornire de adevăr în glas — atunci nu sunteţi părtaşul lui, nu ştiţi că m-a ursit unei ruşini pe care toate pedepsele de pe pământ n-ar putea să o întreacă în grozăvie!

— Vă înşelaţi, doamnă — zise Felton roşind — lordul de Winter nu este în stare de atare crimă.

„Bun — îşi zise în sinea ei Milady — nu ştie despre ce e vorba şi-i spune crimă!” Apoi, cu glas tare:

— Prietenul mişelului e în stare de orice.

— Pe cine numiţi dumneavoastră mişelul? întrebă Felton.

— Sunt oare doi oameni în Anglia pe care să-i poţi numi astfel?

— Vreţi să vorbiţi de Georges Villiers? urmă Felton, ale cărui priviri se înflăcărară.

— Pe care păgânii, liftele necredincioase, îl numesc duce de Buckingham — întări Milady. N-aş fi crezut că poate fi un englez în toată Anglia care să aibă nevoie de atâtea lămuriri ca să-l recunoască pe cel de care voiam să vă vorbesc!

— Mâna Domnului stă întinsă asupra lui — răspunse Felton — nu va scăpa de pedeapsa ce i se cuvine.

Felton nu făcea decât să tălmăcească în vorbe ura groaznică a tuturor englezilor împotriva acelui pe care înşişi catolicii îl numeau hrăpăreţul nesăţios, mituitul, desfrânatul, şi căruia puritanii îi ziceau doar: satana.

— Oh, Dumnezeule! strigă Milady. Când mă rog fierbinte să trimiţi acestui om pedeapsa cuvenită, tu ştii că nu urmăresc

răzbunarea mea, ci implor mântuirea unui popor întreg.

— Dumneavoastră îl cunoaşteţi? întrebă Felton.

„În sfârşit, îmi pune întrebări” — îşi spuse în sinea ei Milady, încântată că ajunsese atât de grabnic la o biruinţă atât de mare.

— Dacă-l cunosc! Vai, da! Pentru nefericirea mea, pentru veşnica mea nefericire!

Ostatica îşi frânse mâinile, copleşită parcă de durere. Felton simţi, fără îndoială, că puterile îl părăsesc şi se îndreptă spre uşă; Milady, care nu-l slăbea din ochi, sări să-l oprească.

— Domnule — se văită ea — fiţi bun, fiţi îndurător, ascultaţi-mi rugămintea: cuţitul acela pe care nenorocita prevedere a lordului mi l-a smuls din mâini, fiindcă el ştie ce vreau să fac cu el... Vai, ascultaţi-mă până la sfârşit! Daţi-mi îndărăt cuţitul, daţi-mi-l îndărăt pentru o clipă! Vă rog din tot sufletul! Cad la picioarele dumneavoastră; vedeţi, chiar dacă v-aţi împotrivi, şi tot n-aş putea să vă port pică. Doamne! Cum aş putea să vă port pică dumneavoastră, singura fiinţă dreaptă, bună, îndurătoare pe care am întâlnit-o! Dumneavoastră, salvatorul meu poate! Numai o clipă cuţitul, o clipa, ana singură, şi vi-l dau pe urmă prin ferestruica uşii; numai o clipă, domnule Felton, şi îmi salvaţi onoarea!

— Pentru ca să vă omorâţi! strigă Felton îngrozit, uitând să-şi mai tragă mâinile din ale ostaticei. Ca să vă omorâţi!

— Aşa e, domnule — murmură în şoaptă Milady, lăsându-se să cadă istovită pe podea. Aşa e, m-am dat de gol! Ştie tot! Doamne Dumnezeule, sunt pierdută!

Felton stătea în picioare, încremenit şi nehotărât.

„Tot se îndoieşte — gândi Milady — nu i-am părut destul de sinceră.”

Pe sală se auzeau paşi; Milady recunoscu mersul lordului de Winter. Îl recunoscu şi Felton, de asemenea, şi se îndreptă spre uşă. Milady se repezi după el.

— Nici un cuvânt — îi şopti ea înfricoşată — nici un cuvânt acestui om despre tot ce v-am spus; altfel sunt pierdută, şi atunci dumneavoastră, dumneavoastră...

Apoi, cum paşii se apropiau, tăcu, de teamă să nu i se audă vocea, apăsându-şi însă cu groază frumoasa-i mână pe buzele

lui Felton. El o împinse uşor şi ea căzu zdrobită pe un scaun.

Lordul de Winter trecu prin faţa uşii fără să se oprească; i se auzeau paşii îndepărtându-se. Galben ca un mort, Felton rămase câteva clipe ciulind urechea, apoi, când zgomotul se stinse cu desăvârşire, răsuflă ca un om care se trezeşte dintr-un vis; ieşi pripit din cameră.

— Aşa, aşa — murmură Milady, ascultând, la rândul ei, zgomotul paşilor lui Felton, care se îndreptau în cealaltă parte decât ai lordului de Winter — în sfârşit, în sfârşit, acum eşti al meu!

Apoi fruntea i se întunecă. „Dacă vorbeşte cu lordul gândi ea — sunt pierdută, căci de Winter, care ştie că nu m-aş omorî, o să-mi pună în faţa lui cuţitul în mână, şi atunci o să-şi dea şi el seama că toată deznădejdea mea era doar un joc.” Se duse şi se privi în oglindă — niciodată nu fusese atât de frumoasă.

— Da, da — murmură ea surâzând — dar n-o să-i spună nimic.

Seara, lordul de Winter veni în timpul cinei.

— Domnule — îl întrebă Milady — e numaidecât nevoie să adaugi la întemniţarea mea prezenţa dumitale? N-ai putea să mă scuteşti de povara şi mai mare a chinurilor de a te vedea?

— Cum se poate, scumpă surioară! răspunse de Winter. Nu mi-ai mărturisit din toata inima dumitale, cu gura asta frumoasă, atât de crudă azi pentru mine, că ai venit în Anglia cu singurul scop de a mă vedea cât mai des? Mi-ai spus singură că atât de grozav simţeai lipsa bucuriei de a mă vedea, încât ai înfruntat orice: răul de mare, furtuna, închisoarea! Ei bine, fii mulţumită, iată-mă în carne şi oase! De altminteri, de data asta vizita mea are şi un scop.

Milady se cutremură: crezu că Felton vorbise; niciodată în viaţa ei, poate, femeia aceasta, care trecuse prin atâtea încercări grele şi felurite, nu simţise inima bătându-i atât de tare. Stătea jos; lordul de Winter luă un jilţ, îl trase şi se aşeză lângă ea; apoi scoase din buzunar o hârtie pe care o despături încetişor.

— Iată — începu el — voiam să-ţi arăt acest soi de paşaport pe care l-am întocmit chiar eu şi care-ţi va sluji de azi înainte drept act doveditor în viaţa pe care mă învoiesc să ţi-o las.

Apoi, luându-şi privirea de la Milady şi plecând-o asupra hârtiei, citi:

„Poruncă de a duce la...”

Numele este în alb — urmă de Winter. Dacă-ţi place mai mult vreo localitate, poţi să mi-o spui, dar numai dacă e la cel puţin o mie de leghe depărtare de Londra dorinţa dumitale va fi împlinita. O iau deci de la capăt:

„Poruncă de a duce la... pe numita Charlotte Backson, înfierată de justiţia regatului Franţei şi eliberată după ispăşire; ea va sta în această localitate fără a se putea îndepărta vreodată mai mult de trei leghe. În caz de încercare de evadare, va suferi pedeapsa cu moartea. Pentru locuinţă şi hrană va primi câte cinci şilingi pe zi”.

— Porunca asta nu mă priveşte — răspunse nepăsătoare Milady — fiindcă numele trecut acolo nu-i numele meu.

— Numele dumitale? Ai vreunul?

— Îl am pe al fratelui dumitale.

— Te înşeli, fratele meu nu e decât al doilea soţ al dumitale, iar cel dintâi mai trăieşte încă. Spune-mi numele lui şi-l voi trece în locul numelui de Charlotte Backson. Nu?... Nu vrei?... Păstrezi tăcerea? Atunci vei fi înscrisă printre surghiuniţi sub numele de Charlotte Backson.

Milady rămase tăcută; de data aceasta nu tăcea din şiretenie, ci de groază; crezu că porunca e gata să fie împlinită. Poate că lordul de Winter grăbise plecarea; poate că era osândită să plece chiar în seara aceea. O clipă, toate planurile făurite i se spulberară, când deodată bagă de seamă că hârtia nu purta nici o semnătură. Bucuria stârnită de această descoperire fu atât de năvalnică, încât nu şi-o putu ascunde.

— Da, da — urmă lordul de Winter, dându-şi seama de ceea ce se petrecea în sufletul ei — cauţi iscălitura şi-ţi spui: totul nu e încă pierdut, fiindcă actul nu e semnat; mi-l arată ca să bage groaza-n mine, atâta tot. Te înşeli, hârtia va fi trimisă mâine lordului de Buckingham; poimâine se va întoarce

iscălită de el şi întărită cu sigiliul lui, iar după douăzeci şi patru de ore mă pun chezaş că va începe şi aducerea la îndeplinire. La revedere, doamnă, asta e tot ce voiam să-ţi spun.

— Iar eu îţi voi răspunde, domnule, că această încălcare de putere şi acest surghiun sub un nume scornit sunt o mârşăvie.

— Ţi-ar plăcea mai mult, Milady, să fii spânzurată pe adevăratul dumitale nume? Ştii şi dumneata, legile engleze sunt neînduplecate cu cei ce pângăresc căsnicia; vorbeşte deschis: deşi numele meu sau, mai curând, numele fratelui meu e amestecat în toate astea, voi înfrunta scandalul unui proces public, numai pentru a fi sigur că mă voi descotorosi odată de dumneata.

Milady nu răspunse, dar se făcu galbenă ca ceara.

— Văd că tot mai mult îţi place să hoinăreşti. Bine, doamnă; e o veche zicală, după care călătoriile îl ţin pe om veşnic tânăr. Pe legea mea, nu greşeşti! La urma urmei, viaţa e frumoasă, de aceea nici nu vreau să mi-o răpeşti pe a mea. Rămâne acum să vedem ce e şi cu cei cinci şilingi. Nu-i aşa că-ţi par cam zgârcit? Asta din pricină că nu ţin de loc să-ţi mituieşti paznicii. De altfel, mai ai şi farmecele făpturii dumitale cu care să-i dai gata. Foloseşte-le, dacă neizbânda pe lângă Felton nu te-a lecuit de asemenea încercări.

„Felton n-a vorbit — îşi zise în sinea ci Milady — atunci nimic nu-i încă pierdut.”

— Şi-acum, doamnă, la revedere; mâine voi veni să-ţi vestesc plecarea trimisului meu.

Lordul de Winter se ridică, o salută în zeflemea şi ieşi.

Milady răsuflă uşurată: mai avea înaintea ei încă patru zile; patru zile îi vor fi de ajuns pentru a-l ademeni de-a binelea pe Felton. Totuşi, un gând înspăimântător îi trecu prin minte: nu cumva lordul de Winter îl va trimite chiar pe Felton la Buckingham, ca să iscălească porunca? În felul acesta, Felton i-ar fi scăpat din mână, căci, pentru a birui, ostatica avea nevoie de jocul unei vrăji de neîntreruptă ademenire. Totuşi, cum am mai spus, un lucru o liniştea: Felton nu vorbise.

Nevrând să pară tulburată de ameninţările lordului de Winter, Milady se aşează la masă şi mâncă. Apoi, la fel ca şi în

ajun, începu să se închine cu glas tare. Şi tot ca în ajun, soldatul se opri ca s-o asculte. Curând auzi paşi mai uşori decât ai soldatului de strajă, paşi care veneau din fundul sălii şi se opreau în faţa uşii.

„El e” — îşi zise Milady. Şi începu să dea glas aceluiaşi cântec religios care în ajun îl zguduise atât de adânc pe Felton. Dar, deşi vocea ei dulce, puternică şi răsunătoare vibra mai armonios şi mai sfâşietor ca oricând, uşa rămase închisă. Furişându-şi privirea spre ferestruia uşii, Milady crezu că zăreşte printre zăbrelele dese ochii arzători ai tânărului; dar fie că-i văzuse cu adevărat sau numai în închipuire, de data asta el se stăpâni din răsputeri să intre...

Câteva clipe numai după ce-şi sfârşi cântecul, Milady auzi parcă un oftat adânc; apoi, aceiaşi paşi pe care-i auzise apropiindu-se se îndepărtară încet-încet, ca şi cum le-ar fi părut rău că pleacă.

Capitolul XXV
A patra zi de închisoare

A doua zi, când Felton intră la Milady, o găsi urcată în picioare pe un jilţ şi ţinând un mână un soi de funie făcută cu ajutorul mai multor batiste rupte fâşii, împletite şi legate la capete; la zgomotul uşii care se deschidea, Milady sări repede jos de pe jilţ, încercând să ascundă la spate acel soi de funie pe care o ţinea în mână.

Tânărul era şi mai alb la faţă ca de obicei, iar ochii roşii de nesomn îl dădeau de gol că petrecuse o noapte înfrigurată. Totuşi, fruntea-i era de o asprime mai neînduplecată ca oricând. Înaintă încet spre Milady, care, în vremea asta, se aşezase, şi, luând un capăt al împletiturii ucigaşe, pe care, din nebăgare de seamă, sau poate dinadins, ea îl lăsase să atârne, o întrebă tăios:

— Ce e asta, doamnă?

— Asta? Nimic — răspunse Milady, zâmbind cu acea fluturare dureroasă cu care ştia atât de bine să-şi strunească zâmbetul — nimic; plictiseala e duşmanul de moarte al întemniţaţilor; mă plictiseam şi mi-am făcut de lucru împletind funia asta.

Felton îşi aruncă privirea asupra părţii din perete în faţa căruia o găsise pe Milady în picioare pe jilţul în care şedea acum şi zări, deasupra capului ei, un cârlig aurit, înţepenit în zid, şi care putea sluji pentru atârnat haine sau arme. Tresări, şi ostatica văzu această tresărire, căci, deşi avea ochii plecaţi, nimic din cele ce se petreceau în jurul ei nu-i scăpa.

— Şi ce făceaţi în picioare pe jilţ? întrebă el.

— Pentru ce mă întrebaţi? răspunse Milady.

— Pentru că doresc s-o ştiu şi eu — stărui Felton.

— Nu mă mai întrebaţi — se împotrivi ea. Ştiţi şi dumneavoastră că noi, adevăraţii creştini, nu trebuie să minţim.

— Ei bine — urmă Felton — o să vă spun eu ce făceaţi sau, mai degrabă, ce aveaţi de gând să faceţi: voiaţi să duceţi până la capăt fapta necugetată care v-a încolţit în minte; gândiţi-vă, doamnă, dacă Dumnezeul nostru nu îngăduie minciuna, cu atât mai straşnic opreşte sinuciderea.

— Când Dumnezeu vede o făptură de-a lui prigonită pe nedrept, având a alege între sinucidere şi necinste, vă asigur, domnule — răspunse Milady, părând adânc încredinţată — Dumnezeu o izbăveşte; căci atunci sinuciderea înseamnă martiriul.

— Aţi spus prea multe, sau prea puţine: vorbiţi, doamnă, în numele cerului, vorbiţi lămurit!

— Să vă înşir nenorocirile mele, pentru ca să le socotiţi drept palavre? Să vă vorbesc despre năzuinţele mele, ca să mă pârâţi prigonitorului meu? Nu, domnule; de altfel, ce vă pasă dacă o biată osândită moare sau trăieşte? Nu răspundeţi decât de trupul meu, nu-i aşa? Şi când le veţi înfăţişa un cadavru şi vor recunoaşte că-i al meu, nimeni nu vă va mai întreba nimic, ba poate veţi primi o răsplată îndoită.

— Eu, doamnă, eu?! izbucni Felton. Mă puteţi oare bănui c-aş primi vreodată preţul vieţii dumneavoastră? Fireşte că nu credeţi ceea ce spuneţi.

— Lasă-mă, Felton, nu mă opri — se rugă Milady, înflăcărându-se. Orice soldat trebuie să tindă la mai mare, nu-i aşa? Dumneata eşti locotenent. Ei bine, vei urma convoiul meu cu gradul de căpitan.

— Dar ce v-am făcut oare — răspunse Felton tulburat — ca să-mi aruncaţi pe umeri asemenea răspundere în faţa oamenilor şi a lui Dumnezeu? Peste câteva zile veţi fi plecată, doamnă, nu voi mai avea sub pază viaţa dumneavoastră, şi atunci — adăugă el, oftând — veţi face tot ce veţi crede de cuviinţă.

— Prin urmare — strigă Milady; ca şi când nu s-ar fi putut împotrivi unei sfinte mânii — dumneata, un om cucernic, pe bună dreptate numit om drept, dumneata nu ceri decât un singur lucru: să nu poţi fi învinuit, tulburat de moartea mea.

— Trebuie să veghez asupra vieţii dumneavoastră, doamnă, şi voi veghea.

— Oare pricepeţi ce îndatorire îndepliniţi? Vinovată de-aş fi, şi tot e crudă; dar cum aţi putea-o socoti, cum o va socoti Dumnezeu, dacă mai sunt şi nevinovată?!

— Sunt soldat, doamnă, şi aduc la îndeplinire porunca primită.

— Crezi oare că în ziua judecăţii de apoi Dumnezeu îi va

despărţi de călăii orbi de judecătorii strâmbi? Nu voiţi să-mi ucid trupul, dar sunteţi unealta celui care vrea să-mi ucidă sufletul!

— Dar, vă spun încă o dată — stărui Felton, adânc mişcat — nici o primejdie nu vă ameninţă şi răspund de lordul de Winter ca de mine însumi.

— Smintitule! strigă Milady. Sărman smintit care îndrăzneşti să răspunzi de un seamăn, când oamenii cei mai înţelepţi şi cei mai dreptcredincioşi şovăie să răspundă pentru ei înşişi, sărman smintit care treci de partea celui mai tare şi mai fericit, pentru a năpăstui pe cei slabi şi nefericiţi!

— Cu neputinţă, doamnă, cu neputinţă — murmură Felton, care simţea în adâncul inimii adevărul acestui răspuns. Ostatică, nu veţi recăpăta prin mine libertatea; în viaţă fiind, nu veţi pierde prin mine viaţa.

— Da — urmă Milady — dar voi pierde ceea ce mi-e mai scump decât viaţa, îmi voi pierde cinstea, Felton, şi pe dumneata te voi face răspunzător în faţa lui Dumnezeu şi a oamenilor de ruşinea şi de pângărirea mea.

De data asta, oricât de nepăsător era sau voia să pară, Felton nu putu să mai lupte împotriva tainicei înrâuriri care punea stăpânire pe el; să vadă pe o femeie atât de frumoasă, albă ca cea mai neprihănită arătare, s-o vadă când înlăcrimată, când ameninţătoare, să simtă totodată vraja durerii şi a frumuseţii ei era prea mult pentru un visător, era prea mult pentru un creier măcinat de visele arzătoare ale credinţei dezlănţuite, era prea mult pentru o inimă pârjolită la dogoarea iubirii cereşti, care arde, şi a urii pământeşti, care mistuie.

Milady îşi dădu seama de tulburarea lui; simţea flacăra patimilor potrivnice strecurându-se o dată cu sângele prin venele tânărului fanatic, şi asemenea unei pricepute căpetenii de oştiri, care, văzându-şi duşmanul gata să dea îndărăt, năvăleşte asupra lui cu strigăte de izbândă. Milady se ridică, frumoasă ca o preoteasă antică, inspirată ca o fecioară creştină, şi, cu gulerul desfăcut, cu părul despletit, cu un braţ întins, iar cu celălalt trăgându-şi ruşinoasă rochia peste piept, cu privirea luminată de focul ce răscolea simţurile tânărului puritan, înaintă spre el, strigând răspicat, cu glasul ei

melodios, căruia, la nevoie, ştia să-i împrumute o înfricoşătoare putere:

Aruncă-i lui Baal prada în gheare,
Aruncă leilor a martirului fiinţă,
Domnu-ţi va arăta drumul spre căinţă!
Din genuni îl chem în gura mare!

Felton se opri sub această ciudată ameninţare şi îngăimă, ca împietrit, cu mâinile împreunate:

— Cine sunteţi, cine? Sunteţi o trimisă a lui Dumnezeu, sunteţi o unealtă a iadului, sunteţi un înger sau un demon, vă numiţi Eloa[1] sau Astarte[2]?

— Nu m-ai recunoscut, Felton? Nu sunt nici înger, nici demon, sunt o fiinţă a pământului, sunt o soră întru credinţă a ta, atâta sunt, nimic mai mult.

— Da, da — murmură Felton — mă mai îndoiam încă, dar acuma cred, cred.

— Crezi, şi totuşi eşti părtaşul odraslei lui Belial[3], pe nume lordul de Winter! Crezi, şi totuşi mă laşi în mâinile duşmanilor mei, ale duşmanului Angliei, ale duşmanului lui Dumnezeu! Crezi, şi mă dai pe mâna celui care umple şi murdăreşte lumea cu necredinţă şi fapte desfrânate, pe mâna acelui dezmăţat Sardanapal[4], pe care orbii îl numesc ducele de Buckingham, iar credincioşii anticrist.

— Eu să vă dau pe mâna lui Buckingham! Eu! Ce spuneţi? Nu vă mai înţeleg!

— Au ochi şi nu vor vedea — grăi Milady — au urechi şi nu vor auzi.

— Da, da — şopti Felton, trecându-şi mâna pe fruntea-i îmbrobonată de sudoare, ca şi cum ar fi vrut să-şi smulgă din minte şi cea din urmă îndoială — da, recunosc chipul îngerului care-mi apare în fiecare noapte strigând sufletului meu care

---

1 În celebrul poem alegoric cu acelaşi nume, al lui Alfred de Vigny, scris în 1824, Eloa întruchipa femeia-înger, care s-a coborât în infern pentru a salva sufletul unui înger alungat din ceruri datorită nesupunerii.

2 Zeiţa cerului la popoarele semitice, căreia i se aduceau jertfe omeneşti.

3 În vechiul testament, căpetenia diavolilor — regele infernului.

4 Tipul prinţului desfrânat, laş, afemeiat.

nu-şi găseşte odihnă: „Loveşte, izbăveşte Anglia, izbăveşte-te pe tine, căci vei muri fără să-l fi îmbunat pe Dumnezeu!” Vorbiţi, vorbiţi — urmă Felton — de data asta vă pot înţelege.

Un fulger de cumplită bucurie scapără cu iuţeala gândului în ochii ei.

Oricât de fugară fusese acea licărire ucigaşă, Felton o văzu şi tresări ca şi când ar fi luminat adâncurile inimii ei. Îi răsărită deodată în minte cuvintele lordului de Winter, ademenirile frumoasei, primele ei încercări de a-l cuceri chiar în ziua sosirii şi făcu un pas îndărăt, cu fruntea plecată, fără a-şi lua însă ochii de la ea, ca şi când, fermecat de făptura-i stranie, privirea lui nu se mai putea desprinde de a ei.

Milady nu era femeia care să se înşele asupra tâlcului acelei şovăieli. Sub înfăţişarea-i tulburată, sângele rece n-o părăsea niciodată. Înainte ca Felton sa-i răspundă, iar ea să fie nevoită a înnoda o convorbire al cărei ton înflăcărat cu greu l-ar fi putut păstra, îşi lăsă mâinile în jos şi, ca şi când slăbiciunea femeii ar fi învins avântul iluminatei, zise:

— Totuşi nu, nu mi-e dat să fiu eu Judith care va scăpa Bethulia de acest Holofern. Sabia atotputernicului e prea grea pentru braţul meu. Mai bine lasă-mă să-mi spăl necinstea prin moarte, lasă-mă să-mi caut scăparea în mucenicie. Nu cer libertate, cum ar cere o vinovată, şi nici răzbunare, cum ar cere o păgână. Lasă-mă să mor, asta-i tot ce-ţi cer. Te rog din toată inima, te rog în genunchi: lasă-mă să mor, şi o dată cu ultima mea suflare îmi voi blagoslovi salvatorul.

La auzul acelei voci blânde şi rugătoare, la vederea privirii sfioase şi abătute, Felton se apropie. Încet-încet, vrăjitoarea îşi înveşmântase acele găteli vrăjite pe care le punea sau le părăsea după voie, şi anume: frumuseţea, duioşia, lacrimile şi mai ales puterea de neînfrânt a voluptăţii mistice, cea mai ucigătoare dintre voluptăţi.

— Vai — se tângui Felton — nu pot face decât un singur lucru: să vă plâng, dacă-mi veţi dovedi că sunteţi o victimă. Dar lordul de Winter vă aduce grele învinuiri. Sunteţi creştină, sunteţi sora mea întru credinţă; mă simt târât parcă spre dumneavoastră, eu care n-am iubit niciodată decât pe binefăcătorul meu, eu care n-am dat în viaţă decât peste trădători şi peste nemernici. Dar dumneavoastră, doamnă,

dumneavoastră care sunteţi cu adevărat frumoasă, dumneavoastră, care păreţi atât de curată, trebuie totuşi să fi făptuit groaznice nelegiuiri pentru ca lordul de Winter să vă urmărească astfel!

— Au ochi şi nu vor vedea — rosti iarăşi Milady, cu glas de neasemuită durere — au urechi şi nu vor auzi.

— Dar atunci — se înflăcără tânărul ofiţer — vorbiţi, doamnă, vorbiţi odată!

— Să-ţi destăinuiesc ruşinea mea? urmă Milady cu obrajii împurpuraţi. Căci deseori crima unuia e ruşinea celuilalt. Să-ţi destăinuiesc ruşinea mea? Dumitale, bărbat, eu, femeie? Oh — urmă ea, acoperindu-şi sfioasă cu mâna frumoşii ei ochi — nu! Niciodată, niciodată n-o să pot face asta!

— Mie, fratelui dumitale? strigă Felton.

Milady îl privi îndelung, cu o căutătură pe care tânărul ofiţer o luă drept îndoială, dar care era doar iscodire şi, mai ales, nestrămutată voinţă de a subjuga. La rândul lui, Felton îşi împreună mâinile rugător.

— Atunci — se hotărî Milady — mă încred în fratele meu şi voi cuteza!

În clipa aceea se auzi pasul lordului de Winter; dar de data asta, groaznicul cumnat al frumoasei Milady nu se mai mulţumi, ca în ajun, să treacă doar prin faţa uşii şi să se depărteze, ci se opri, schimbă două cuvinte cu soldatul de strajă, apoi uşa se deschise şi lordul se ivi în prag.

În timpul celor două cuvinte schimbate, Felton se dăduse iute îndărăt, încât, când lordul de Winter intră în cameră, celălalt era la câţiva paşi de ostatică.

Lordul înaintă agale, ducându-şi privirea-i cercetătoare de la Milady la tânărul ofiţer.

— E cam mult de când eşti aici, John — îi spuse el — nu cumva şi-o fi mărturisit nelegiuirile? Înţeleg atunci de ce a ţinut atâta vreme convorbirea.

Felton tresări, iar Milady simţi că era pierdută dacă nu sărea în ajutorul puritanului zăpăcit.

— Ah, ţi-e teamă să nu-ţi scape ostatica! se amestecă ea. Ei bine, întreabă-l pe vrednicul dumitale temnicer ce rugăminte îi făceam chiar acum.

— Îi făceai o rugăminte? întrebă lordul, bănuitor,

— Da, milord — răspunse tânărul, descumpănit.

— Şi anume ce rugăminte? stărui lordul de Winter.

— Un cuţit, pe care să mi-l înapoieze prin ferestruica uşii o clipă după ce i-l voi fi dat — răspunse Felton.

— S-a ascuns aici cineva pe care această mlădioasă făptură vrea să-l înjunghie? vorbi lordul de Winter, cu glasul lui batjocoritor şi plin de dispreţ.

— Da, eu — răspunse Milady..

— Te-am lăsat să alegi între Botanv-Bay şi Tyburn — urmă lordul de Winter. Alege Tyburn, Milady; funia e, crede-mă, mai sigură decât cuţitul.

Felton păli şi înainta cu un pas, amintindu-şi că, atunci când intrase, Milady ţinea în mână o funie.

— Ai dreptate — spuse ea — m-am şi gândit la asta, şi o să mă mai gândesc — adăugă cu glas înăbuşit.

Felton simţi trecându-i un fior prin toate mădularele*;* de bună seamă, lordul de Winter îi zări cutremurarea.

— Ochii-n patru, John — grăi el. John, prietene, m-am bizuit pe tine. Ia seama! Ţi-am mai spus! De altfel, fii destoinic, băiatule, în trei zile ne descotorosim noi de dumneaei, şi acolo unde o trimit n-o să mai facă nici un rău nimănui.

— Îl auzi? Îl auzi? izbucni Milady cu tot focul, astfel încât lordul să creadă că se tânguie cerului, iar Felton să înţeleagă că vorbea pentru el.

Felton îşi plecă fruntea şi rămase visător. De Winter îl luă pe ofiţer de braţ, cu capul întors spre Milady, astfel încât să n-o piardă din ochi până ce va fi părăsit camera.

— Ia te uită — murmură ea, când uşa se închise — nu stau chiar atât de bine cum credeam. Prostul de Winter şi-a schimbat nerozia într-o prevedere de necrezut! Grozav lucru e dorinţa de răzbunare şi cum îl struneşte pe om dorinţa asta! Cât priveşte pe Felton, se cam codeşte. Degeaba, nu-i de teapa blestematului de d’Artagnan! Un puritan adoră numai fecioare, şi le adoră cu mâinile împreunate. Un muşchetar iubeşte femeile, şi le iubeşte strângându-le în braţe.

Totuşi, Milady aştepta cu nerăbdare, căci bănuia că ziua nu va trece fără să-l mai vadă pe Felton. În sfârşit, un ceas după cele povestite, ea auzi vorbindu-se pe sală în şoaptă; apoi, curând, uşa se deschise şi în faţa ei văzu pe Felton. Tânărul

înainta grăbit, lăsând în urma lui uşa deschisă şi făcând femeii semn să tacă; faţa-i era răvăşită.

— Ce vrei cu mine? întrebă ea.

— Ascultaţi — răspunse Felton în şoaptă — am îndepărtat straja, ca să pot rămâne aici fără sa se ştie că am venit şi ca să vorbesc cu dumneavoastră fără să se poată auzi ce vă spun. Lordul mi-a istorisit ceva îngrozitor.

Surâzând iarăşi, în chip de victimă resemnată, Milady clătină din cap.

— Sau dumneavoastră sunteţi un demon — urmă Felton — sau lordul, binefăcătorul, părintele meu, e un monstru. Vă cunosc de patru zile, pe el îl iubesc de doi ani, pot, aşadar, să şovăi între dumneavoastră doi. Să nu vă înspăimânte ce vă spun: simt nevoia să vă pot crede. Voi veni să vă văd după miezul nopţii şi-mi veţi spulbera îndoielile.

— Nu, Felton, nu, frate — răspunse ea — jertfa e prea mare şi văd că ţi-e greu s-o faci. Nu, eu tot sunt pierdută, nu te pierde şi dumneata o dată cu mine. Moartea mea va vorbi mult mai deschis decât vorbeşte viaţa mea, iar tăcerea leşului meu te va convinge mai temeinic decât cuvintele mele.

— Tăceţi, doamnă — o rugă Felton — nu-mi mai vorbiţi astfel! Am venit ca să-mi daţi cuvântul, să-mi juraţi pe tot ce aveţi mai sfânt că nu veţi mai încerca să vă răpiţi zilele.

— Nu vreau să-ţi făgăduiesc nimic — răspunse Milady — căci nimeni nu ştie să respecte un jurământ ca mine şi, dacaş făgădui, ar trebui să-mi ţin cuvântul.

— Atunci — urmă Felton — juraţi-mi doar până când mă voi întoarce; dacă, după aceea, veţi mai stărui încă, ei bine, veţi fi liberă să faceţi ce vreţi şi vă voi da chiar eu arma pe care mi-aţi cerut-o.

— Bine — murmură Milady — pentru dumneata primesc.

— Juraţi-mi!

— Jur pe Dumnezeul nostru. Eşti mulţumit acum?

— Da — răspunse Felton — ne vom vedea la noapte.

Şi repezindu-se afară, închise uşa după el, apoi rămase cu suliţa soldatului în mână, ca şi când ar fi stat de strajă în locul lui.

Când soldatul se întoarse, ofiţerul îi dădu arma îndărăt. Prin

ferestruica uşii de care se apropiase, Milady îl zări pe Felton făcându-şi pripit semnul crucii cu nebunească încredere şi depărtându-se într-un vârtej de bucurie. Iar ea se întoarse la locul ei cu un surâs de sălbatic dispreţ pe buze; rosti apoi, pângărind slava Celui-de-sus, pe care jurase fără să fi învăţat vreodată a-l cunoaşte:

— Dumnezeul meu — şopti ea — fanatic smintit! Dumnezeul meu sunt eu, eu şi cel care-mi va ajuta să mă răzbun.

Capitolul XXVI
A cincea zi de închisoare

Milady ajunsese totuşi să cucerească o jumătate de biruinţă şi câştigul acesta îi sporea puterile. Nu-i era greu să învingă, aşa cum făcuse până atunci, bărbaţi gata să se lase ademeniţi şi pe care viaţa galantă de la curte îi împingea val vârtej în laţ; căci Milady era destul de frumoasă ca să nu întâmpine împotrivirea simţurilor bărbăteşti şi era destul de isteaţă ci să înfrângă orice oprelişte sufletească. Dar de data asta avea de luptat împotriva unei firi sălbatice, închise, ajunsă nesimţitoare de atâta austeritate. Religia şi pocăinţa făcuseră din Felton un suflet oţelit în faţa ademenirilor obişnuite. În creierul lui înfierbântat încolţeau ţeluri atât de mari, năzuinţe atât de năvalnice, încât nu mai rămânea loc pentru vreo dragoste de pofte trupeşti sau sufleteşti — simţământ ce se hrăneşte din huzur şi înfloreşte o dată cu desfrâul. Cu înfăţişarea-i mironosiţă, Milady lovise în felul de a gândi al unui om căruia i se împănase mintea cu vorbe împotriva ei, iar prin frumuseţea-i vrăjită, în inima şi simţurile unui om cast şt neîntinat. În sfârşit, îşi dovedise chiar sieşi puterea mijloacelor, pe care nici ea nu şi le bănuise încă, prin acea încercare făcută asupra fiinţei celei mai de neînfrânt din câte i le-ar fi putut înfăţişa vreodată firea omenească şi religia.

Totuşi, în timpul serii, de multe ori îi pierise nădejdea şi în soartă, şi în ea însăşi; după cum ştim, nu chema în ajutor pe Dumnezeu, dar avea încrederea în duhul răului, această atotstăpânitoare putere care domneşte în toate amănuntele vieţii omeneşti şi căreia, ca şi în fabula arabă, un bob de rodie îi e de ajuns ca să învie o întreagă lume spulberată.

Pregătită din vreme să-l primească pe Felton, Milady avu grijă să-şi rânduiască treburile şi pe a doua zi. Ştia că nu-i mai rămâneau decât două zile şi că de îndată ce ordinul va fi iscălit de Buckingham (iar Buckingham va iscăli, cu atât mai uşor cu cât nu-şi va da seama despre ce femeie era vorba, hârtia purtând un nume necunoscut), îndată ce ordinul va fi iscălit, lordul de Winter o va şi trimite pe corabie; mai ştia, de asemenea, că femeile osândite la surghiun au la îndemână,

pentru cuceririle lor, arme cu mult mai puţin puternice decât aşa-zisele femei virtuoase, a căror frumuseţe e luminată de soarele unei lumi alese, femei proslăvite de goarnele modei şi asupra cărora razele nobleţei îşi răsfrâng licăriri fermecate. A fi femeie osândită la o pedeapsă păcătoasă şi înjositoare nu e o piedică pentru a fi frumoasă, dar e o oprelişte pentru a mai ajunge vreodată puternică.

Aidoma celor cu adevărate însuşiri, Milady cunoştea mediul cel mai prielnic firii şi mijloacelor ei. Îi era silă de sărăcie; traiul mârşav îi umbrea simţitor strălucirea măreţiei. Milady nu era regină decât printre regine. Ca să poată stăpâni trebuia să simtă bucuria unei trufii împlinite. Să poruncească unor fiinţe inferioare era pentru ea mai curând o umilinţă decât o plăcere. Fireşte, era încredinţată că s-ar fi întors din surghiun, dar se putea şti oare cât ar fi ţinut surghiunul? Pentru o fire neastâmpărată şi plină de râvnă ca a ei, zilele pe care nu le foloseşti ca să urci sunt zile nefericite; găsiţi acum cuvântul nimerit pentru zilele în care trebuie să cobori! Să piardă un an, doi, trei, adică o veşnicie! Să se întoarcă după ce d’Artagnan, fericit şi iubitor, va fi primit din partea reginei, el şi prietenii lui, răsplata pe deplin cuvenită pentru atâtea fapte de credinţă! Iată gândurile mistuitoare pe care o femeie ca Milady nu le mai putea îndura multă vreme. De altminteri, furtuna care-i bântuia sufletul îi oţelea puterile, şi dacă trupul i s-ar fi încordat o singură clipă pe potriva minţii, Milady ar fi făcut ţăndări zidurile închisorii.

Apoi, ceea ce o mai frământa în mijlocul atâtor nelinişti era şi amintirea cardinalului. Ce putea gândi, ce putea spune despre tăcerea ei cardinalul, cu firea lui neîncrezătoare, mereu îngrijorată şi atât de bănuitoare? Cardinalul — nu numai singurul ei sprijin, singura ei proptea, singurul ei ocrotitor pe vremea aceea, dar şi unealta de căpetenie a norocului ei şi a unei răzbunări viitoare! Îl cunoştea bine, ştia că la întoarcerea ei după o călătorie zadarnică, degeaba ar fi dat ea zor cu închisoarea, degeaba ar fi înşirat suferinţele îndurate, cardinalul ar fi răspuns cu liniştea batjocoritoare a omului sceptic, mare prin puterea şi prin geniul lui: „Nu trebuia să te laşi prinsă!” Milady îşi adună atunci toată vlaga, murmurând în adâncul gândului numele lui Felton, singura

licărire de lumină ce pătrundea până la ea, în fundul iadului în care se prăvălise; şi, ca un şarpe ce-şi încolăceşte şi-şi desface inelele pentru a se încredinţa de puterea lui, ea îl învăluia dinainte pe Felton în miile de cute ale plăsmuirilor ei năstruşnice.

Dar vremea nu stătea pe loc, orele ce se perindau unele după altele păreau că trezesc în trecerea lor clopotul şi fiecare lovitură a limbii de aramă răsuna în inima ostaticei. La ora nouă, lordul de Winter veni ca de obicei, privi fereastra şi zăbrelele, ciocăni podeaua şi pereţii, se uită la cămin şi la uşi, fără ca în timpul acestei lungi şi migăloase cercetări el sau Milady să rostească un singur cuvânt. Fără îndoială, amândoi înţelegeau că împrejurările erau prea grele pentru a mai pierde vremea cu vorbe de prisos şi cu mânii deşarte.

— Haide! Haide! spuse lordul, părăsind-o. Nici la noapte n-o să fie chip să fugi.

La ora zece, Felton veni ca să pună un soldat de strajă în faţa uşii. Milady îi recunoscu pasul. Îl ghicea acum, aşa cum o iubită ghiceşte pasul iubitului ei; şi totuşi, Milady nu-l putea suferi şi-l dispreţuia pe acest fanatic, slab de înger.

Nu era încă ceasul hotărât; Felton nu intră.

După două ore, pe când orologiul bătea miezul nopţii, soldatul de straja fu schimbat. Era chiar ora hotărâtă; din clipa aceea, Milady aşteptă nerăbdătoare.

Noua straja începu să se plimbe pe sală. După zece minute sosi şi Felton, Milady ciuli urechea.

— Ascultă — grăi tânărul către strajă — nu cumva să te mişti de la uşă, căci, ştii, noaptea trecută milordul a pedepsit pe un soldat pentru că şi-a părăsit postul doar câteva clipe, deşi chiar eu îi ţinusem locul în timpul ăsta.

— Da, ştiu — răspunse soldatul.

— Bagă bine de seamă, fii cu ochii în patru. Eu — adaugă el — o sa intru ca sa mă mai uit o dată prin camera femeii, care teamă mi-e că şi-a pus gând rău, aşa că am primit porunca sa n-o slăbesc din ochi.

— Ia te uită — murmură Milady — se pricepe puritanul nostru la minciuni!

Soldatul se mulţumi să zâmbească.

— Drace! mormăi el. Ferice de dumneavoastră, domnule

locotenent, că aveţi astfel de sarcini, mai ales dacă milordul v-a poruncit sa vă uitaţi şi prin patul ei.

Felton roşi; în orice altă împrejurare, l-ar fi luat la rost pe soldatul care-şi îngăduia asemenea glumă, dar conştiinţa lui murmura prea tare pentru ca să lase buzele să mai scape vreun cuvânt.

— Dacă te strig, vino; şi tot aşa, dacă vine cineva, strigă-mă!

— Am înţeles, domnule locotenent — spuse soldatul.

Felton intră la Milady. Ea se ridică.

— Ai venit? îi spuse.

— V-am făgăduit să vin şi am venit.

— Mi-ai făgăduit şi altceva.

— Ce anume? Doamne! îngăimă tânărul, care, în ciuda stăpânirii de sine, simţea că-i tremură genunchii şi i se îmbroboneşte fruntea de sudoare.

— Mi-ai făgăduit că-mi aduci un cuţit şi că mi-l laşi după ce vom fi stat de vorbă.

— Nu mai vorbiţi astfel, doamnă — o rugă Felton. Nu e pe lume împrejurare, oricât de cumplită, care să îndreptăţească o făptură a lui Dumnezeu să-şi curme singură zilele. Am stat şi m-am gândit că nu trebuie să mă încarc niciodată cu un asemenea păcat.

— Aşa te-ai gândit? grăi ostatica, aşezându-se în jilţ cu un surâs de dispreţ. Atunci m-am gândit şi eu...

— La ce?

— Că nu mai am nimic de spus unui om care nu-şi ţine cuvântul.

— O, Dumnezeule! se înspăimântă Felton.

— Puteţi pleca — adăugă Milady — nu voi scoate nici o vorbă.

— Iată cuţitul! îi spuse Felton, scoţând din buzunar arma care, potrivit făgăduielii, o adusese cu el, dar pe care se codise s-o dea.

— Să-l văd — ceru Milady.

— Pentru ce?

— Pe cuvântul meu că vi-l dau îndărăt; îl veţi pune pe masa asta şi vă veţi aşeza între el şi mine.

Felton îi întinse cuţitul, iar Milady cercetă cu luare-aminte

ascuţişul, încercându-i vârful cu degetul.

— Bine — spuse ea, dându-l îndărăt tânărului ofiţer — e din oţel curat; eşti un prieten credincios, Felton.

Felton luă arma îndărăt şi o puse pe masă, aşa cum hotărâse Milady. Ea îl urmări din ochi şi făcu semn că e mulţumită.

— Şi acum — zise ea — ascultă-mă.

Acest început era de prisos. Tânărul ofiţer stătea în picioare în faţa ei, aşteptând să-i soarbă cuvintele.

— Felton — vorbi Milady, cu glas solemn, plin de o visătoare tristeţe — Felton, dacă sora dumitale, dacă fiica tatălui dumitale ţi-ar spune: „Tânără încă şi, din păcate, destul de frumoasă, m-au prins într-o capcană; dar am ţinut piept. În jurul meu s-au înmulţit capcanele, siluirile; am ţinut piept. Au hulit religia pe care o slujesc, Dumnezeul pe care-l iubesc, tocmai pentru că am chemat în ajutorul meu pe acest Dumnezeu şi această religie; am ţinut piept. Atunci m-au împroşcat cu ocări şi, cum nu puteau să-mi pângărească sufletul, au vrut să-mi pângărească pentru vecie trupul…”

Milady se opri şi un surâs amar îi înflori pe buze.

— În sfârşit — spuse Felton — în sfârşit, ce-au făcut?

— În sfârşit, într-o seară au hotărât să zădărnicească această împotrivire, pe care nu puteau s-o doboare; într-o seară mi-au vărsat în apă un narcotic tare; abia sfârşisem masa şi am simţit că mă cuprinde o toropeală ciudată. Deşi nu bănuiam nimic, m-a cuprins un soi de teamă; am încercat să lupt împotriva somnului, m-am ridicat, am vrut să alerg la fereastră, să chem în ajutor, dar picioarele nu mă mai ţineau; mi se părea că tavanul îmi cade pe cap şi mă striveşte; am întins braţele, am încercat să vorbesc, dar n-am putut scoate decât sunete răzleţe; o amorţeală de neînvins punea stăpânire pe mine; m-am sprijinit de un jilţ gata să cad, dar mi se muiaseră şi braţele; am căzut într-un genunchi, pe urmă în amândoi; am vrut să mă rog, dar limba mi-era ţeapănă; fără îndoială că Dumnezeu nu m-a văzut, nici nu m-a auzit, căci am alunecat pe podea, aproape moartă.

Nu-mi amintesc nimic din ce s-a petrecut în vremea asta şi nici cât a ţinut somnul; singurul lucru de care mi-aduc aminte e că m-am trezit culcată într-o încăpere rotundă, cu mobile

scumpe, în care lumina nu pătrundea decât printr-o deschizătură în tavan. De altfel nu se vedea nicăieri nici o uşă; s-ar fi zis, o minunată închisoare. Am stat aşa multă vreme, fără să-mi pot da seama nici de locul unde mă aflam, nici de toate amănuntele pe care ţi le spun acum; mintea mea lupta zadarnic să alunge bezna din care nu puteam să mă smulg; parcă mi-aş fi adus aminte de un drum străbătut, de huruitul unei trăsuri, de un vis îngrozitor care mi-ar fi sleit puterile; dar totul atât de întunecat şi de încâlcit, încât aceste întâmplări păreau că sunt ale unei alte vieţi decât a mea, îmbinată totuşi cu a mea printr-o fantastică dedublare.

Câtva timp, starea în care mă aflam mi s-a părut atât de stranie, încât am crezut că visez. M-am ridicat clătinându-mă; veşmintele mele erau lângă mine, pe un scaun; nu ţineam minte nici să mă fi dezbrăcat, nici să mă fi culcat. Atunci, încet-încet, am început să-mi viu în fire, îngrozită parcă de ruşine; nu mai eram în casa unde locuiam; atât cât puteam să-mi dau seama după lumina de afară, se apropia amurgul; eu adormisem în ajun către seară; somnul meu ţinuse aproape douăzeci şi patru de ceasuri. Ce se petrecuse în timpul acestui somn îndelungat?

M-am îmbrăcat cât am putut de repede. După toate mişcările mele, greoaie şi amorţite, însemna că narcoticul nu se risipise încă de tot. De altminteri, încăperea era mobilată tocmai pentru a primi o femeie; cocheta cea mai desăvârşită n-ar fi putut avea o dorinţă pe care, rotindu-şi ochii prin cameră, să nu şi-o poată vedea împlinită. Fireşte, nu eram întâia prizonieră care se văzuse închisă în această minunată colivie, dar, îţi dai seama, Felton, cu cât închisoarea era mai frumoasă, cu atât creştea şi spaima mea.

Da, da, era o închisoare; am încercat zadarnic să ies de acolo; am ciocănit toţi pereţii ca sa descopăr o uşă — pretutindeni însă peretele îmi răspundea cu zgomot plin şi înăbuşit. Am făcut poate de douăzeci de ori înconjurul încăperii, în căutarea unei ieşiri; nu era nici una şi am căzut, sfârşită de oboseală şi de groază, într-un jilţ.

În vremea asta, se făcuse repede întuneric, şi o dată cu întunericul creştea şi spaima mea: nu ştiam dacă trebuie să rămân acolo unde mă aşezasem; mi se părea că mă

împresurau tot soiul de primejdii, gata să mă înghită la fiece pas.

Nu mâncasem nimic din ajun, dar, de frică, nu-mi era foame. Nici un zgomot dinafară, cu care aş fi putut măsura timpul, nu ajungea până la mine; bănuiam că putea fi ora şapte sau opt seara, căci eram în octombrie şi se lăsase noaptea.

Deodată, scârţâitul unei uşi m-a făcut să tresar; un glob de foc se ivi sus, deasupra deschizăturii din tavan, scăldând în lumină camera, şi atunci am văzut, înspăimântată, că un bărbat stătea în picioare la câţiva paşi de mine. În mijlocul camerei mai apăruse, ca prin farmec, o masă cu două tacâmuri şi cu o cină gata aşezată. Era bărbatul care mă urmărea de un an, care jurase să mă necinstească şi care, din primele cuvinte rostite, mi-a dat să înţeleg că peste noapte se ţinuse de cuvânt.

— Ticălosul! murmură Felton.

— Da, da, ticălosul! îngână Milady, văzând cu ce nesaţ asculta ciudata povestire tânărul ofiţer, al cărui suflet părea atârnat de buzele ei. Da, ticălosul! Crezuse că o dată ce mă biruise în timpul somnului, totul se sfârşise; venea nădăjduind că voi primi de bună voie ruşinea, fiindcă ruşinea era ceva împlinit; venea să-mi dăruiască averea lui, în schimbul dragostei mele.

Tot ce inima unei femei poate cuprinde ca dispreţ strigător şi vorbe umilitoare am aruncat asupra acestui om; fără îndoială că era deprins cu atari sudălmi, căci m-a ascultat liniştit, cu zâmbetul pe buze şi braţele încrucişate pe piept; apoi, când a crezut că isprăvisem tot ce-aveam de spus, s-a apropiat de mine; dintr-o săritură am fost lângă masă, am apucat un cuţit şi l-am dus la piept.

„Încă un singur pas, şi o să ai pe suflet nu numai necinstea, dar şi moartea mea.”

Fără îndoială că în privirea, în glasul şi în întreaga mea fiinţă vibra acel adevăr al gestului, al ţinutei şi al tonului care izbuteşte să dea pe brazdă şi sufletele cele mai ticăloase, căci s-a oprit.

„Moartea dumitale?! mi-a spus el. Nu, eşti o amantă prea încântătoare ca să te pierd astfel, după ce am avut fericirea

să te strâng doar o singură dată în braţe. La revedere, frumoasa mea! Aştept să fii în toane mai bune ca să vin iar să te văd.”

După cuvintele astea, a suflat într-un fluier; globul de flăcări care lumina camera s-a urcat mai sus şi a pierit. Eram iarăşi în întuneric. Am auzit din nou, peste o clipă, zgomotul unei uşi care s-a deschis şi s-a închis la loc. Pe urmă globul luminat a coborât iar şi m-am trezit singură în cameră.

Clipa următoare a fost groaznică; dacă înainte aveam îndoieli în privinţa nenorocirii mele, de data asta îndoielile se spulberaseră făcând loc adevărului crud: eram în puterea unui om de care nu numai că mi-era silă, dar pe care-l dispreţuiam, a unui om în stare de orice şi care-mi dăduse o nenorocită dovadă de ce putea face.

— Dar, pentru Dumnezeu, cine era omul acela? întrebă Felton.

— Am stat toată noaptea pe un scaun, tresărind la cel mai mic zgomot, căci către miezul nopţii lampa s-a stins şi am rămas iar în întuneric. Dar noaptea a trecut fără ca prigonitorul meu să se mai arate. S-a luminat de ziuă: masa dispăruse, iar eu tot mai ţineam în mână cuţitul. Cuţitul acela era toată nădejdea mea.

Mă simţeam frântă de oboseală; ochii îmi ardeau de nesomn: nu îndrăznisem nici măcar să aţipesc. Peste zi, m-am mai liniştit; m-am trântit pe pat, fără să dau drumul cuţitului mântuitor pe care-l ascunsesem sub pernă. Când m-am deşteptat, am dat iar cu ochii de masa cu mâncăruri. De data asta, cu toată spaima, în ciuda temerilor mele, simţeam că nu mai pot de foame: de patruzeci şi opt de ore nu pusesem nimic în gură. Am luat o îmbucătură de pâine şi câteva fructe, apoi, cu gândul la narcoticul din apa pe care-o băusem, nici nu m-am atins de cea de pe masă şi m-am dus să-mi umplu paharul la o fântână de marmură prinsă în perete, deasupra mesei de toaletă. Deşi luasem măsura asta, tot mi-a fost îngrozitor de teamă câtăva vreme; dar spaima mea nu mai era întemeiată: ziua a trecut fără să simt ceva care mi-ar fi dat de gândit. Avusesem grijă să golesc jumătate din sticlă, ca să nu-mi dau în vileag bănuielile.

A venit pe urmă seara şi, o dată cu seara, întunericul; dar

deşi nu se zărea la un pas, ochii mei începeau să se deprindă cu bezna; am văzut cum masa cobora sub podea; un sfert de ceas după aceea, a apărut masa cu mâncăruri; şi, după o clipă, datorită aceleiaşi lămpi, camera s-a luminat din nou.

Eram hotărâtă să mănânc numai din bucatele în care nu s-ar fi putut pune nici un somnifer; două ouă şi câteva fructe mi-au fost toată cina; pe urmă mi-am umplut un pahar cu apă la fântâna mea blagoslovită şi am băut. După câteva înghiţituri, mi s-a părut că nu mai avea acelaşi gust ca de dimineaţă; mi-a şi trecut iute o bănuială prin minte şi m-am oprit din băut; înghiţi sem totuşi o jumătate de pahar. Am vărsat apa rămasă şi am aşteptat îngrozită, cu sudoarea pe frunte. Fără îndoială, cine ştie ce martor ascuns mă văzuse luând apă de acolo şi se folosise de încrederea mea, ca să-mi grăbească pieirea, pusă la cale cu atâta sânge rece şi adusă la îndeplinire cu atâta cruzime.

Nu trecuse nici o jumătate de ceas şi am simţit aceleaşi tulburări; cum de data asta nu băusem decât o jumătate de pahar, am luptat mai multă vreme împotriva somnului şi, în loc să adorm de-a binelea, am căzut doar într-o stare de toropeală, în care puteam să-mi dau seama de ceea ce se petrecea în jurul meu, fără să am însă puterea să mă apar sau să fug. M-am târât spre pat, ca să-mi caut singura apărare cu putinţa — cuţitul meu salvator — dar n-a fost chip si ajung până la el; am căzut în genunchi, cu mâinile încleştate pe una din coloanele de la picioarele patului*;* am înţeles atunci că sunt pierdută.

Felton avea faţa ca varul şi un fior de gheaţă îi cutremură tot trupul.

— Şi, ce era mai groaznic — urma Milady, cu glasul schimbat, de parcă ar fi trecut prin spaima cumplită de atunci — e că de data asta îmi dădeam seama de primejdia care mă ameninţa; aş putea spune că sufletul meu veghea în trupu-mi adormit; vedeam şi auzeam; e drept, toate se petreceau ca în vis, dar asta era şi mai înspăimântător. Am văzut lampa care urca şi mă lăsa încet-încet în întuneric; am auzit pe urmă scârţâitul atât de bine cunoscut al uşii, deşi uşa nu se deschisese până atunci decât de două ori. Am simţit că cineva se apropie de mine; se spune că nenorociţii rătăciţi

prin deşerturile Americii simt la fel apropierea şarpelui. Am vrut să fac o sforţare, am încercat să strig; mi-am încordat din răsputeri voinţa, am izbutit chiar să mă ridic, dar ca să cad la loc... ba ca să cad chiar în braţele prigonitorului meu...

— Dar, spuneţi-mi odată, cine era omul acela? strigă tânărul ofiţer.

Dintr-o singură privire, Milady îşi dădu seama cum îl chinuia pe Felton, stăruind asupra fiecărui amănunt al povestirii; dar nu ţinea să-l scutească de nici o suferinţă. Cu cât i-ar fi rănit mai adânc inima, cu atât ar fi fost mai sigură că el ar răzbuna-o. Istorisi aşadar mai departe, ca şi când nu l-ar fi auzit sau ca şi când s-ar fi gândit că nu sosise încă vremea să-i răspundă.

— Numai că de data asta ticălosul nu mai avea de-a face cu un soi de leş ţeapăn, lipsit de orice simţire. Ţi-am spus, fără să pot fi iarăşi stăpână pe simţurile şi mişcările mele, îmi rămăsese treaz gândul primejdiei; am luptat deci cât am putut, şi fără îndoială că, aşa slăbită cum eram, totuşi mă împotriveam crunt, căci l-am auzit spunând:

„Ale naibii puritane! Ştiam eu bine că le dau de lucru călăilor, dar le credeam mai puţin tari cu amanţii lor”.

Din păcate, împotrivirea mea deznădăjduită nu putea ţine multă vreme; simţeam că-mi pierd puterile, şi de data asta mişelul s-a folosit nu de somnul, ci de leşinul meu.

Felton asculta, fără sa scape nici un alt sunet decât un soi de gâfâit surd; pe fruntea-i de marmură se prelingeau broboane de sudoare şi îşi înfigea mâna în carnea pieptului, pe sub haină.

— ...Când mi-am venit în fire, întâia mişcare a fost să caut sub pernă cuţitul la care nu putusem ajunge: dacă nu-mi slujise să mă apăr, putea să-mi slujească măcar la ispăşire. Dar când am luat cuţitul acela, Felton, mi-a trecut prin minte un gând îngrozitor... Am jurat să spun tot şi nu-ţi voi ascunde nimic; ţi-am făgăduit adevărul şi-l voi mărturisi, chiar dacă m-ar pierde.

— V-a trecut prin minte să vă răzbunaţi pe omul acela, nu-i aşa? strigă Felton.

— Da, aşa e! răspunse Milady. Ştiu, gândul meu nu era gând creştinesc; fără îndoiala că veşnicul vrăjmaş al sufletului

nostru, leul, care rage neîncetat în preajma noastră, mi-l şoptea în taina. În sfârşit, ce să-ţi spun, Felton — urmă Milady cu glasul unei femei care se învinovăţeşte de o crimă — m-a năpădit gândul ăsta şi, fireşte, nu m-a mai părăsit. Astăzi ispăşesc acelaşi gând ucigaş.

— Mai departe, mai departe — o rugă Felton — sunt nerăbdător să v-aud ajungând la răzbunare.

— Hotărârea mea era să mă răzbun cât mai repede cu putinţă — nu mă îndoiam că va veni în noaptea următoare. Peste zi n-aveam de ce să mă tem. La ora prânzului nu m-am ferit să mănânc şi să beau; dar seara îmi pusesem în minte să mă fac doar că mănânc, şi să nu pun nimic în gură; cu hrana de dimineaţă voiam să lupt împotriva ajunării de seara. Am ascuns doar un pahar cu apă de la prânz, fiindcă setea mă chinuise cel mai mult atunci când ajunasem patruzeci şi opt de ore în şir.

Ziua a trecut fără altă înrâurire asupra mea decât să mă întărească în hotărârea luată; aveam însă grijă ca faţa să nu-mi trădeze gândul ce mă frământa, căci eram încredinţată că mi se urmăreau mişcările; de mai multe ori chiar am simţit fluturându-mi un zâmbet pe buze. Felton, nu îndrăznesc să-ţi spun cărui gând îi surâdeam, căci ţi-ar fi silă de mine.

— Mai departe, mai departe — stărui Felton — vedeţi bine că vă ascult şi abia aştept să aud sfârşitul.

— A venit seara şi, o dată cu seara, toate celelalte: masa cu mâncăruri, ca de obicei, pe întuneric, pe urmă lampa de sus s-a aprins, iar eu m-am aşezat la masă. Am mâncat doar câteva fructe. Mă făceam că-mi torn apă din sticlă, dar n-am băut decât din cea păstrată în pahar; de altfel, înlocuirea o făcusem cu destulă dibăcie, aşa ca spionii, dac-aş fi avut spioni, să nu bănuiască nimic. După cină am dat aceleaşi semne de toropeală ca şi în ajun; pe urmă, ca şi când aş fi fost moartă de oboseală sau ca şi când m-aş fi obişnuit cu primejdia, m-am târât spre pat, mi-am lăsat rochia să alunece pe jos şi m-am culcat. De data asta îmi găsisem cuţitul sub pernă şi, pe când mă făceam că dorm, strângeam plăselele cu înfrigurare.

Trecuseră două ceasuri fără să se întâmple nimic nou: începuse să-mi fie teamă că n-o să mai vină! Dumnezeule,

cine-ar fi putut bănui aceasta cu o seară înainte! În sfârşit, am văzut lampa ridicându-se încet şi pierind în adâncul tavanului; peste cameră s-a lăsat noapte întunecoasă, dar m-am străduit să zăresc prin beznă.

Au trecut aşa ca vreo zece minute. Singurul zgomot pe care-l auzeam erau bătăile inimii mele. Mă rugam cerului să-l văd venind. În sfârşit, am auzit zgomotul, atât de cunoscut, al uşii ce se deschidea şi se închidea la loc; am auzit, cu toată grosimea covorului, un pas care făcea podeaua să scârţâie; cu tot întunericul, am văzut şi o umbră care se apropia de patul meu.

— Mai repede, mai repede — o îndemnă Felton — nu vedeţi că fiecare din cuvintele dumneavoastră mă arde ca plumbul topit?

— Atunci — urmă Milady — atunci m-am adunat toate puterile, gândind că momentul răzbunării, sau mai curând al dreptăţii, sunase; mă socoteam a doua Judith; m-am încordat din răsputeri, cu cuţitul în mână, şi când l-am văzut aproape de mine, întinzându-şi braţele ca să-şi caute prada, atunci, cu cel din urmă ţipăt de durere şi de deznădejde, l-am lovit drept în mijlocul pieptului.

Nemernicul! îşi luase toate măsurile! Avea pieptul acoperit cu o reţea de fier; cuţitul se frânse.

„Ce faci! strigă el, apucându-mă cu putere de braţ şi smulgându-mi arma care mă slujise atât de prost. Ce-ai avut de gând cu viaţa mea, frumoasă puritană? Asta-i mai mult decât ură, e curată nerecunoştinţă. Ia potoleşte-te, inimoasa mea copilă; crezusem că te-ai mai îmblânzit. Nu fac parte dintre tiranii care păstrează cu sila femeile; văd şi eu că nu mă iubeşti; cu obişnuita mea încredere în mine, mă tot îndoiam. Acum, însă, m-am convins; mâine vei fi liberă.”

Nu aveam decât o dorinţă: să mă ucidă.

„Ia seama! i-am spus. Libertatea mea înseamnă ruşinea dumitale.”

„Dumireşte-mă, frumoasa mea sibilă[1].

„Da, căci îndată ce voi ieşi de aici, voi spune tot, voi spune cum m-ai siluit, voi spune de colivia în care m-ai ţinut închisă,

---

[1] Femeie căreia cei vechi îi atribuiau cunoaşterea viitorului şi darul prevestirii.

voi da în vileag acest palat al nemerniciei. Eşti om cu mare vază, milord, totuşi ar trebui să tremuri! Deasupra dumitale e regele, iar deasupra regelui, Dumnezeu!”

Oricât de stăpân era pe el, prigonitorul meu lăsă să-i scape o mişcare de mânie. Nu puteam să-l văd la faţă, dar am simţit că-i tremurase braţul peste care îmi ţineam mâna.

„Atunci nu vei ieşi de aici!” mi-a spus el.

— „Bine, bine! i-am strigat eu. Dar să ştii că locul chinurilor mele va fi în acelaşi timp şi al mormântului meu. Bine! Eu voi muri aici, iar dumneata vei vedea dacă o stafie care învinuieşte nu-i cumva mai de temut decât o fiinţă vie care ameninţă!”

„Nu ţi se va lăsa nici o armă!”

— Este una pe care deznădejdea a pus-o la îndemâna oricărei făpturi care nu se teme s-o folosească. Mă voi lăsa sa mor de foame.”

„Ascultă-mă — a răspuns ticălosul — nu preţuieşte mai mult o pace, decât asemenea război? Îţi dau chiar acum libertatea, voi striga în gura mare că eşti virtutea întruchipată, te poreclesc *Lucreţia*[1] *Angliei.*

„Şi eu spun că eşti Sextus al Angliei, eu te voi învinui în faţa oamenilor, aşa cum te-am învinuit şi-n faţa lui Dumnezeu; şi dacă trebuie, asemenea Lucreţiei, să semnez cu sângele meu învinuirea ce-ţi aduc, foarte bine, o voi semna.”

„Aşa? Aşa? m-a luat duşmanul meu în zeflemea. Atunci se schimbă lucrurile. Pe legea mea, la urma urmei ţi-e foarte bine aici, n-o să-ţi lipsească nimic şi, dacă vrei să mori de foame, o să fie numai din vina dumitale.”

...Şi, cu aceste cuvinte, a plecat; uşa s-a deschis şi s-a închis la loc, iar eu am rămas zdrobită, mai puţin de durere, mărturisesc, decât de ruşine că nu mă răzbunasem.

S-a ţinut de cuvânt. Au trecut o zi şi o noapte, fără să-l mai văd. Dar şi eu mă ţineam de cuvânt şi nu mâncam, nici nu beam nimic; eram hotărâtă, aşa cum îi spusesem, să mă las să mor de foame.

---

1 Doamnă romană, care s-a sinucis, fiind prigonită de Sextus, fiul lui Tarquinius Superbus. Prin extensiune: femeie virtuoasă ce preferă moartea, dezonoarei.

Toată ziua şi toată noaptea m-am închinat, nădăjduind în iertarea lui Dumnezeu că-mi luam singură zilele.

A doua noapte, uşa s-a deschis; eram culcată jos pe podea, puterile începuseră să mă părăsească. La zgomotul uşii, m-am ridicat într-un cot.

„Ei, ce e? m-a întrebat un glas care-mi suna prea îngrozitor în urechi, ca să nu-l recunosc. Spune, ne-am mai îmblânzit un pic? Crezi că o să ne răscumpărăm libertatea, cu neînsemnata făgăduială că n-o să vorbim? Uite, eu am inimă bună — adăugă el — şi deşi nu-mi plac puritanii, le fac dreptate, ca de altfel şi puritanelor, când sunt drăguţe! Haide! Jură-mi frumos pe cruce, eu nu cer nimic altceva."

„Pe cruce! am strigat eu, ridicându-mă de jos, căci, la auzul glasului pe care-l uram, mă simţeam iar plină de vlagă. Pe cruce jur că nici o făgăduială, nici o ameninţare, nici un chin nu-mi va închide gura; pe cruce jur să te dau în vileag pretutindeni ca pe un ucigaş, ca pe un ademenitor, ca pe un mişel; pe cruce jur că dacă vreodată ajung să ies de aici, voi cere întregii omeniri să mă răzbune împotriva dumitale!"

„Ia seama! mi-a răspuns, cu un ton de ameninţare pe care nu i-l auzisem încă. Am un mijloc grozav, pe care nu-l voi folosi decât când mă vei fi scos din fire! Un mijloc cu care să-ţi închid gura sau, cel puţin, să împiedic a se da crezare unui singur cuvânt din câte vei fi spus."

Mi-am adunat toate puterile, pentru a-i răspunde printr-un hohot de râs. Şi-a dat seama că de aci încolo între noi doi avea să fie un veşnic război, un război pe viaţă şi moarte.

„Ascultă — a adăugat el — îţi mai las timp de gândit până mâine dimineaţă şi mâine toată ziua; chibzuieşte bine; dacă făgăduieşti că vei tăcea, vei avea parte de bogăţie, de stimă şi chiar de faimă; dar dacă ameninţi că vei vorbi, atunci te osândesc să fii înfierată."

„Dumneata?! am strigat eu. Dumneata!"

„Da, cu fierul roşu, pentru vecie!"

„Dumneata!" strigam eu. Îţi spun, Felton, credeam că nu era în minţile lui.

„Da, eu!" mi-a răspuns el.

„Lasă-mă — i-am mai spus — ieşi, dacă nu vrei să-mi sfărâm capul de pereţi, în faţa dumitale."

„Bine — a mormăit — fie cum vrei; atunci, pe mâine seara!

„Pe mâine seară!” i-am răspuns, prăbuşindu-mă la pământ şi muşcând înnebunită covorul...

Felton se sprijinea de o mobilă şi Milady vedea cu o drăcească bucurie că puterile îl vor părăsi, poate chiar înainte de sfârşitul povestirii.

Capitolul XXVII
Ca în tragediile clasice...

După o clipă de tăcere, în timpul căreia Milady îl cercetă cu privirea pe tânărul Felton, îşi urmă povestirea:

— Erau aproape trei zile de când nici nu beam, nici nu mâncam; mă chinuiam groaznic; uneori îmi treceau prin faţa ochilor un fel de nori care-mi strângeau fruntea şi-mi împăienjeneau vederea; nu mai ştiam nimic de mine.

Se lăsase seara. Eram atât de slăbită, încât leşinam mereu şi, de câte ori leşinam, mulţumeam lui Dumnezeu, crezând că, în sfârşit, o să mor. În timpul unuia din leşinuri, am auzit uşa deschizându-se; de spaimă, mi-am venit în fire. L-am văzut intrând în cameră, urmat de un bărbat mascat; purta şi el mască; dar i-am recunoscut pasul, i-am recunoscut vocea, i-am recunoscut ţinuta falnică pe care i-a dăruit-o iadul pentru nenorocirea omenirii.

„Ei, ce zici? a început el. Eşti sau nu hotărâtă să juri aşa cum ţi-am cerut?”

„Ai spus chiar dumneata: puritanii n-au decât un singur cuvânt. Pe al meu l-ai auzit: te voi urmări pe pământ, în faţa tribunalului omenesc, şi în cer, în faţa tribunalului lui Dumnezeu.”

„Aşadar, ai rămas neclintită!”

„Jur în faţa lui Dumnezeu care mă aude: voi dezvălui lumii întregi crima dumitale, până când voi găsi un om să mă răzbune!”

„Eşti o târfă! a răcnit atunci la mine. Şi vei suferi cazna târfelor! Înfierată în ochii celor pe care-i vei chema în ajutor, încearcă să le mai dovedeşti că nu eşti nici vinovată, nici nebună!” Apoi, întorcându-se spre omul care-l însoţea: „Călău — i-a spus — fă-ţi datoria!”

— Numele lui, numele lui — se ruga Felton — spuneţi-mi numele lui, spuneţi-mi-l!

— Atunci, cu toate răcnetele mele, cu toată împotrivirea mea, căci începeam să înţeleg că m-ameninţă ceva mai rău decât moartea, călăul m-a înşfăcat, m-a răsturnat pe podea, m-a stâlcit sub strânsoarea lui şi, înecată în suspine, aproape lipsită de cunoştinţă, chemând în ajutor pe Dumnezeu care-şi

întorsese faţa de la mine, am scos deodată un ţipăt groaznic de durere şi de ruşine: un foc arzător, un fier roşu, fierul călăului, mi se întipărise pe umăr.

Felton scăpă un geamăt adânc.

— Priveşte — îi spuse Milady, ridicându-se cu o mişcare de regină — priveşte, Felton, noua mucenicie născocită pentru fata nevinovată căzută pradă cruzimii unui tâlhar! Învaţă să cunoşti inima oamenilor, Felton, şi pe viitor nu te mai face atât de lesne unealta răzbunării lor nedrepte!

Şi, desfăcându-şi la repezeală rochia, sfâşiindu-şi cămaşa subţire ce-i acoperea sânul, Milady, purpurie la faţă de mânie mincinoasă şi de ruşine prefăcută, arătă tânărului semnul de neşters care pângărea frumosul ei umăr.

— Dar, eu văd o floare de crin! se miră Felton.

— Tocmai, asta e mârşăvia — răspunse Milady. Stigmatul Angliei?... Trebuia dovedit care anume tribunal dăduse hotărârea şi atunci aş fi făcut o plângere către toate tribunalele regatului; dar stigmatul Franţei... Prin el, prin stigmatul Franţei, eram cu adevărat înfierată!

Ar fi fost peste puterile lui Felton să îndure mai mult. Alb la faţă, nemişcat, zdrobit de cumplita destăinuire, ameţit de frumuseţea supraomenească a femeii care se dezgolea în faţa lui cu o lipsă de ruşine pe care el o găsea sublimă, sfârşi prin a cădea în genunchi la picioarele ei, la fel ca cei dintâi creştini la picioarele preacuratelor şi sfintelor mucenice, pe care prigoana împăraţilor le arunca în circ pradă dezmăţului sângeros al mulţimilor. Floarea ruşinii păli; rămânea doar neasemuita frumuseţe a femeii.

— Iertare, iertare! strigă Felton. Iertare!

Milady citi în ochii lui: Dragoste, dragoste!

— Să te iert? Da’ de ce? întrebă ca.

— Iertare, fiindcă m-am alăturat prigonitorilor dumitale.

Milady îi întinse mâna.

— Atât de frumoasă! Atât de tânără! izbucni Felton, acoperindu-i mâna de sărutări.

Milady se îndură să-i arunce şi una din acele priviri care dintr-un sclav fac un rege. Felton era însă puritan: lăsă mâna femeii, pentru a-i săruta picioarele. Nici nu o mai iubea acum, o proslăvea.

Când clipele de slăbiciune trecură, când Milady păru iarăşi stăpână pe ea, aşa cum de altfel fusese necontenit, când Felton văzu pierind din nou sub vălul castităţii comorile de dragoste ce i se ascundeau atât de bine numai pentru a-l face să le dorească şi mai înflăcărat, el o întrebă:

— Acum nu-mi mai rămâne decât să ştiu un singur lucru: numele adevăratului dumitale călău, căci pentru mine nu-i decât unul singur; celălalt era unealta lui, atâta tot.

— Cum se poate, frate! se minună Milady. Trebuie să ţi-l mai spun, nu l-ai ghicit încă?

— Adică tot el e? Tot el? Mereu el?... Adevăratul vinovat...

— Adevăratul vinovat — urmă Milady — este jefuitorul Angliei, prigonitorul adevăraţilor credincioşi, mişelul ademenitor al cinstei atâtor femei, acela care dintr-o poftă a inimii lui păcătoase va sili Anglia să verse atâta sânge, acela care ocroteşte azi pe protestanţi, pentru ca mâine să-i trădeze...

— Buckingham! Prin urmare, Buckingham! strigă Felton, ieşit din minţi.

Milady îşi ascunse capul în mâini, nemaiputând parcă îndura povara ruşinii ce-i trezea acest nume.

— Buckingham, călăul acestei făpturi îngereşti! se îngrozi Felton. Şi tu, Dumnezeule, nu l-ai trăsnit! L-ai lăsat încununat de nobleţe, de fală şi putere, pentru pierzania noastră a tuturor!

— Dumnezeu părăseşte pe cel care se părăseşte el însuşi! îl îmbărbătă Milady.

— Vrea poate să-i cadă pe cap afurisenia hărăzită blestemaţilor — urmă Felton, din ce în ce mai înfierbântat. Vrea ca răzbunarea omenească s-o ia înaintea justiţiei cereşti!

— Oamenii se tem de el şi-l cruţă.

— Eu — adăugă Felton — eu nu mă tem de el şi nu-l voi cruţa!...

Milady îşi simţi sufletul scăldat de o drăcească bucurie.

— Dar cum se face — întrebă Felton — că lordul de Winter, ocrotitorul meu, tatăl meu, se află amestecat în toate astea?

— Ascultă, Felton — răspunse Milady — pe lângă mişei şi nemernici, pe lume mai sunt şi oameni de suflet, mărinimoşi.

Aveam un logodnic: un om pe care-l iubeam şi care mă iubea; o inimă ca a dumitale, Felton, un om ca dumneata. M-am dus la el şi i-am spus tot; el mă cunoştea bine şi nu s-a îndoit o clipă de spusele mele. Era un mare senior, un bărbat cu nimic mai prejos decât Buckingham. N-a spus nimic, şi-a încins doar spada, s-a înfăşurat în pelerină şi s-a dus de-a dreptul la palatul Buckingham.

— Da, da — răspunse Felton — înţeleg: deşi faţă de asemenea oameni nu spada trebuie folosită, ci pumnalul.

— Buckingham plecase chiar în ajun, ambasador în Spania, unde trebuia să ceară mâna Infantei pentru regele Carol I, care pe atunci nu era decât prinţ de Galles. Logodnicul meu s-a întors.

„Ascultă — mi-a spus el — omul acela a plecat, aşa că deocamdată scapă de răzbunarea mea, dar, în aşteptare, să fim uniţi, aşa cum ar fi trebuit să fim şi până acum; pe urmă lasă în seama lordului de Winter să apere onoarea lui şi a soţiei lui.”

— Lordul de Winter! exclamă Felton.

— Da — răspunse Milady — lordul de Winter; acum înţelegi tot, nu-i aşa? Buckingham a lipsit aproape un an. Cu opt zile înainte de sosirea lui, lordul de Winter a murit în câteva clipe, lăsându-mă singura lui moştenitoare. Cum, de unde venea lovitura? Dumnezeu, care ştie tot, ştie fără îndoială şi asta. Eu nu învinovăţesc pe nimeni.

— Ce năprasnic! Ce năprasnic! se îngrozi Felton.

— Lordul de Winter a murit fără să-i fi spus ceva fratelui său. Groaznica taină nu trebuia s-o ştie nimeni până ce nu va fi căzut ca un trăsnet pe capul vinovatului. Ocrotitorul dumitale nu văzuse cu ochi buni căsătoria fratelui său mai mare cu o fată fără avere. Simţeam că nu mă puteam aştepta la vreun sprijin din partea unui om înşelat în nădejdile lui de moştenitor. Am plecat în Franţa, hotărâtă să-mi sfârşesc acolo zilele. Dar toată averea mea se află în Anglia; când s-au închis drumurile din pricina războiului, am îndurat tot felul de lipsuri; n-am avut încotro şi m-am întors; sunt şase zile de când am debarcat la Portsmouth.

— Şi atunci? întrebă Felton.

— Atunci, Buckingham a aflat, fireşte, de sosirea mea, a

vorbit de mine cu cumnatul meu, lordul de Winter, care avea dinainte pică pe mine, şi i-a spus că cumnata lui e o păcătoasă, o femeie înfierată. Vocea curată şi nobilă a soţului meu nu mai era aici ca să mă apere. Lordul de Winter a crezut tot ce i s-a spus, cu atât mai uşor cu cât îi plăcea să creadă toate astea; a poruncit să fiu arestată, m-a adus aici şi m-a dat în paza dumitale; ştii ce a urmat. Poimâine voi fi alungată, surghiunită; poimâine voi fi zvârlită printre ticăloşii ticăloşilor. Da, au ţesut bine urzeala; uneltirea e dibace, iar onoarea mea nu va supravieţui. Vezi şi tu, Felton, că mi-e sortit să mor; Felton, dă-mi cuţitul!

Cu aceste cuvinte, ca şi când toate puterile ar fi părăsit-o, Milady îşi dădu drumul, istovită şi moale, în braţele tânărului ofiţer, care, beat de dragoste, de mânie şi de voluptăţi necunoscute, o strânse la piept pătimaş, înfiorat de răsuflarea acelei guri atât de frumoase şi înnebunit de sânul ce palpita atât de aproape.

— Nu, nu — murmură el — nu, o să trăieşti în cinste şi curată, o să trăieşti ca să-ţi dobori duşmanii.

Milady îl împinse uşor cu mâna, chemându-l însă cu privirea; Felton, la rândul lui, o îmbrăţişă, rugându-se de ea ca de o icoană.

— Moartea, moartea! şoptea ea cu glas stins şi pleoapele întredeschise. Moartea mai curând decât ruşinea; Felton, frate scump, prietene, te rog din suflet, lasă-mă să mor!

— Nu — strigă Felton — nu, o să trăieşti, o să trăieşti răzbunată!

— Felton, eu aduc nenoroc celor din jurul meu. Felton, lasă-mă în voia soartei! Felton, lasă-mă să mor!

— Fii bine, atunci vom muri împreună! strigă el, lipindu-şi buzele de buzele ei.

Se auziră mai multe ciocănituri în uşă; de data asta, Milady îl împinse cu tot dinadinsul.

— Ascultă — îi spuse — să ştii că ne-a auzit. Vine cineva! S-a sfârşit! Suntem pierduţi!

— Nu — o potoli Felton — e straja care dă doar de veste că soseşte rondul de noapte.

— Atunci dă fuga la uşă şi deschide.

Felton făcu întocmai; femeia aceasta era acum stăpână pe

toate gândurile şi întreaga inima lui. Dădu de un sergent, căpetenia unei patrule de supraveghere.

— Ce se întâmplă? întrebă tânărul locotenent.

— Mi-aţi spus să deschid uşa dacă aud strigând după ajutor, dar aţi uitat să-mi lăsaţi cheia; v-am auzit eu strigând, dar nu înţelegeam ce spuneaţi; am încercat să deschid, şi cum uşa era încuiata pe dinăuntru, am chemat sergentul.

— Şi iată, am sosit — adăugă sergentul.

Cu privirea rătăcita, aproape nebun, Felton nu scotea nici o vorbă.

Înţelegând că trebuia să iasă din încurcătură, Milady alergă şi luă cuţitul lăsat pe masă de Felton.

— Şi cu ce drept vrei să-mi împiedici moartea? întrebă ea.

— Dumnezeule mare! se repezi Felton, văzând cuţitul ce-i lucea în mână.

În clipa aceea, un hohot de râs batjocoritor răsună pe sală. Atras de zgomot, îmbrăcat în haină de casă, dar cu spada sub braţ, lordul de Winter stătea în picioare în pragul uşii.

— Prea bine — spuse el — iată-ne ajunşi la ultimul act al tragediei; vezi, Felton, drama s-a desfăşurat întocmai cum ţi-am spus eu; dar, fi liniştit, sângele nu va curge.

Milady înţelese că era pierdută dacă nu i-ar fi dat lui Felton o dovadă grabnică şi neînduplecată de hotărârea ei.

— Te înşeli, milord, sângele va curge, şi dea Domnul ca acest sânge să se reverse asupra celor care-l fac să curgă!

Felton scoase un ţipăt şi alergă spre ea; dar era prea târziu: Milady îşi împlântase cuţitul în trup. Cuţitul întâlnise însă, din fericire, ba ar trebui să spunem din îndemânare, balena de fier a corsetului, care, în acea vreme, apăra ca o platoşă pieptul femeilor; alunecase sfâşiind rochia şi pătrunsese de-a curmezişul între piele şi coaste. Totuşi, rochia frumoasei se pătase într-o clipă de sânge.

Milady căzuse pe spate şi părea leşinată. Felton îi smulse cuţitul.

— Vedeţi, milord — spuse el încruntat — iată o femeie care era sub paza mea şi care şi-a luat viaţa.

— N-avea grijă, Felton, că n-a murit — urmă lordul de Winter — demonii nu pier cu una cu două; fii liniştit şi du-te de m-aşteaptă la mine în cameră.

— Dar, milord...

— Du-te, îţi poruncesc!

La această poruncă a superiorului, Felton se supuse, dar, în vreme ce ieşea, ascunse cuţitul în sân.

Lordul de Winter se mulţumi să cheme femeia care o slujea pe Milady; când aceasta sosi, i-o dădu în grijă pe doamna, care nu se trezise încă din leşin, şi o lăsă singură cu ea. Totuşi, cum s-ar fi putut ca, în pofida bănuielilor, rana să fie adâncă, lordul de Winter trimise chiar atunci un om călare, după un doctor.

Capitolul XXVIII
Evadarea

Aşa cum îşi închipuise lordul de Winter, junghietura viclenei Milady nu era adâncă; rămasă singură cu femeia pe care el o chemase şi care se grăbea s-o dezbrace, rănita deschise ochii. Trebuia totuşi să arate că e slăbită şi că o doare; nu era ceva prea greu pentru o actriţă atât de pricepută; biata îngrijitoare, păcălită de-a binelea, se încăpăţână s-o vegheze toată noaptea, deşi bolnava stăruia să fie lăsată singură. Prezenţa acelei femei nu o împiedica însă pe Milady să-şi depene gândurile.

Nu încăpea nici o îndoială: Felton crezuse totul, Felton era în ghearele ei; chiar dacă tânărului i s-ar fi ivit un înger care s-o învinovăţească, în starea lui sufletească l-ar fi luat, de bună seamă, drept un trimis al necuratului. Şi Milady zâmbea fluturării acestui gând, căci Felton rămăsese singura ei nădejde, singura ei scăpare. S-ar fi putut însă ca lordul de Winter să aibă oarecari bănuieli, s-ar fi putut ca Felton să fie supravegheat, la rândul său.

Doctorul sosi pe la patru dimineaţa, dar, în răstimpul celor câteva ceasuri, rana se şi închisese. Fără să-şi mai poată da seama nici de direcţia, nici de adâncimea loviturii, acesta se încredinţă, după bătaia pulsului, că rănita nu era în primejdie.

A doua zi dimineaţa, sub cuvânt că nu dormise toată noaptea şi că avea nevoie de odihnă, Milady trimise acasă femeia care veghease la căpătâiul ei. Trăgea nădejde că Felton va veni la ora prânzului; Felton nu se arătă însă. I se adevereau oare temerile? Simţind bănuielile lordului, Felton va da bir cu fugiţii tocmai în ceasul hotărâtor? Nu mai avea înaintea ei decât o singură zi: lordul de Winter îi adusese la cunoştinţă că va fi urcată pe corabie în ziua de 23, şi acum era ajunul, adică dimineaţa zilei de 22.

Aşteptă totuşi cu destulă răbdare până la amiază. Deşi nu mâncase nimic de dimineaţă, i se aduse prânzul la ora obişnuită. Milady băgă de seamă cu groază că uniforma soldaţilor de strajă nu mai era aceeaşi. Îndrăzni atunci să întrebe ce se întâmplase cu Felton. I se răspunse că era un ceas de când Felton plecase călare. Mai întrebă dacă lordul se

afla încă la castel; soldatul îi răspunse că era acolo, adăugând că primise poruncă să-i dea de ştire dacă ostatica ar fi dorit să-i vorbească. Milady îi răspunse că deocamdată era prea obosită şi că singura ei dorinţă era sa fie lăsată singură.

Soldatul ieşi, după ce pusese mâncarea pe masă.

Felton fusese îndepărtat. Soldaţii din marină, înlocuiţi; Felton nu se mai bucura deci de încredere. Era ultima lovitură ce i se dădea.

Rămasă singură în cameră, Milady se sculă; patul în care stătea, numai din anumită prevedere şi pentru ca ceilalţi s-o creadă greu rănită, o ardea ca jeraticul aprins. Aruncă o privire asupra uşii: lordul pusese să se ţintuiască o scândură la ferestruică; se temea, fără îndoială, ca ostatica să nu-şi ademenească pe acolo păzitorii prin cine ştie ce mijloc drăcesc. Milady zâmbi de bucurie: putea să se lase în voia năbădăilor ei, fără să mai fie pândită; umbla prin cameră în lung şi-n lat, ca o nebună apucată de furie sau ca o tigroaică închisă într-o cuşcă de fier. Dacă ar mai fi avut cuţitul la ea, fireşte că nu s-ar mai fi gândit să se omoare, ci, de data asta, l-ar fi omorât pe lordul de Winter.

La şase seara, lordul intră în cameră; era înarmat până-n dinţi. Omul acesta, pe care Milady îl socotise până atunci drept un gentilom destui de nătâng, se arăta a fi un straşnic temnicer; părea că simte orice, ghiceşte orice, înfruntă orice. Dintr-o singură privire, lordul tălmăci tot ce clocotea în sufletul ei.

— Iată — începu el — n-o să mă poţi omorî, nu mai ai arme şi, de altfel, ştiu acum să mă păzesc. Începuseşi să-l legi la gard şi pe bietul meu Felton; suferea înrâurirea dumitale drăcească, dar eu nu vreau să ţi-l las în gheare, aşa că n-o să te mai vadă. Gata acum! Adună-ţi bulendrele, căci mâine vei pleca. Hotărâsem îmbarcarea pentru ziua de 24, dar m-am gândit că, cu cât mai repede, cu atât mai bine. Mâine la amiază o să am hârtia privitoare la surghiun iscălită de Buckingham. Dacă scapi un singur cuvânt, oricui ar fi, înainte de a te sui pe vas, sergentul meu îţi va zbura creierii — aşa are poruncă. Dacă pe vas scapi un singur cuvânt, oricui ar fi, înainte să-ţi dea voie căpitanul, vei fi aruncată în mare — aşa am hotărât. La revedere, asta e tot ce aveam să-ţi spun azi. O

să te mai văd mâine, ca să-mi iau rămas bun.

Şi, spunând aceste cuvinte, lordul părăsi camera.

Ea ascultase ameninţarea cu un surâs dispreţuitor pe buze, dar cu mânie în inimă.

I se aduse cina. Milady simţi că avea nevoie de puteri proaspete; nu ştia ce s-ar fi putut întâmpla în timpul nopţii, care se apropia grozav de ameninţătoare: un vălătuc de nori grei se rostogolea pe cer, în vreme ce fulgere depărtate vesteau apropierea furtunii.

Pe la zece seara, uraganul se dezlănţui. Milady simţea o alinare văzând că întreaga fire ia parte la zbuciumul ei sufletesc*;* tunetul bubuia în văzduh la fel ca mânia din cugetu-i răzvrătit; i se părea că aripa vijeliei îi răvăşeşte şuviţele pe frunte, aidoma copacilor cărora le încovoia ramurile şi le smulgea frunzele; urla şi ea o dată cu furtuna, iar glasul ei se pierdea în glasul dezlănţuit al firii, care gemea parcă de atâta deznădejde.

Deodată auzi bătăi în fereastră şi, la lumina unui fulger, văzu ivindu-se îndărătul gratiilor faţa unui om. Alergă la fereastră şi-o deschise.

— Felton! strigă ea. Sunt scăpată.

— Da — răspunse Felton — dar tăcere! Tăcere! Îmi trebuie timp ca să tai gratiile. Luaţi seama numai sa nu ne vadă cineva prin ferestruica de la uşă.

— Înseamnă că Cel-de-sus e cu noi, Felton — urmă Milady. Au bătut acolo o scândură.

— Atunci e bine, le-a luat Dumnezeu minţile! şopti Felton.

— Dar ce trebuie să fac? întrebă Milady.

— Nimic, nimic; închideţi la loc fereastra. Culcaţi-vă, sau măcar lungiţi-vă pe pat îmbrăcată; după ce voi sfârşi, o să vă bat în geam. Mă veţi putea oare urma?

— Da! Da! Da!

— Şi rana dumneavoastră?

— Mă doare, dar nu mă împiedică la mers.

— Atunci, fiţi gata la primul semnal.

Milady închise la loc fereastra, stinse lumina şi, aşa cum îi spusese Felton, se cuibări în pat. Printre vaietele furtunii, auzea scârţâitul pilei tăind gratiile, şi la lumina fiecărui fulger, zărea umbra lui Felton îndărătul geamurilor.

Vreme de un ceas nu putu nici măcar răsufla: gâfâia doar, cu fruntea scăldată în sudoare şi cu inima strânsă de groază la fiecare mişcare ce-o simţea pe sală. Erau clipe lungi cât anul.

După un ceas, Felton ciocăni iarăşi în geam. Milady sări jos din pat şi alergă să deschidă. Lipseau două gratii, prin deschizătura cărora ar fi putut trece un om.

— Sunteţi gata? o întrebă Felton.

— Da. Să iau ceva cu mine?

— Bani, dacă aveţi.

— Da, din fericire mi-au lăsat banii pe care-i aveam.

— Cu atât mai bine; eu i-am cheltuit pe ai mei, ca să închiriez o corabie.

— Ţine — spuse Milady, punând în mâinile lui Felton o pungă plină cu galbeni.

Felton luă punga şi o aruncă jos, lângă zid.

— Acum — urmă el — vreţi să veniţi?

— Sunt gata.

Milady se urcă pe un jilţ şi-şi trecu partea de sus a trupului prin fereastră; văzu atunci că tânărul ofiţer atârna deasupra prăpastiei, pe o scară de frânghie. Întâia oară în viaţă, o pornire de spaimă îi aduse aminte că era femeie. Golul din faţa ei o îngrozea.

— Bănuiam — îi spuse Felton.

— Nu-i nimic, nu-i nimic — şopti Milady — o să cobor cu ochii închişi.

— Aveţi încredere în mine? o întrebă Felton.

— Mă mai întrebi?

— Atunci, apropiaţi mâinile; încrucişaţi-le; e bine aşa.

Felton îi legă încheieturile mâinilor cu batista lui şi, pe deasupra batistei, cu o frânghie.

— Ce, faci? întrebă Milady, năucită.

— Treceţi braţele în jurul gâtului meu, şi să nu vă fie teamă de nimic.

— Dar, din pricina mea, o să-ţi pierzi echilibrul şi o să ne prăbuşim amândoi.

— N-aveţi nici o grijă: sunt marinar.

Nu era vreme de pierdut: Milady îşi trecu braţele pe după gâtul lui şi-şi dădu drumul prin fereastră. Felton începu să

coboare încet, treaptă după treaptă. În ciuda greutăţii lor, cele două trupuri se bălăbăneau în văzduh, luate de vijelie.

Deodată, Felton înţepeni.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Milady.

— Tăcere — şopti Felton — aud paşi.

— Ne-au descoperit.

Câteva clipe, amândoi tăcură.

— Nu — urmă Felton — nu-i nimic.

— Dar ce s-aude aşa?

— E patrula care-şi face rondul de noapte.

— Pe care drum?

— Chiar pe dedesubtul nostru.

— O să ne descopere.

— Nu, numai de n-ar fulgera.

— O să se lovească de capătul de jos al scării.

— Din fericire, e la şase picioare de pământ.

— Uite-i că vin, Dumnezeule!

— Tăcere!

Amândoi rămaseră atârnaţi la douăzeci de picioare de pământ, înmărmuriţi şi fără suflare, în vreme ce soldaţii treceau pe dedesubt, râzând şi vorbind.

A fost o clipă groaznică pentru fugari.

Patrula trecu; se auzea zgomotul paşilor îndepărtându-se şi zumzetul vocilor din ce în ce mai stins.

— Acum — şopti Felton — suntem scăpaţi.

Milady scoase un oftat şi îşi pierdu cunoştinţa.

Felton coborî mai departe. Simţind la capătul scării că nu mai avea pe ce să-şi sprijine picioarele, începu să se agaţe doar cu mâinile şi, când ajunse în sfârşit la cea din urmă treaptă, aşa, spânzurat de mâini, îşi dădu drumul pe pământ. Se aplecă, dibui punga cu aur şi-o luă în dinţi. Apoi, ridicând-o pe Milady în braţe, porni repede în partea cealaltă de cum o luase patrula. Părăsi în grabă drumul rondului de noapte, coborî printre stânci şi, odată ajuns la ţărmul mării, fluieră scurt. Un semnal asemănător îi răspunse, iar după cinci minute zări o luntre cu patru oameni ivindu-se în depărtare. Luntrea se apropie de mal, dar fără să-l atingă, căci fundul nu era destul de adânc. Felton intră în apă până la brâu, nevrând să încredinţeze nimănui preţioasa lui povară.

Furtuna începea să se domolească, totuşi marea se zvârcolea înnebunită; mica luntre sălta pe valuri ca o coajă de nucă.

— La cuter! porunci Felton. Şi vâsliţi cu nădejde!

Cei patru oameni îşi struneau lopeţile, dar apele erau prea învolburate ca să le poată veni de hac. Se îndepărtau totuşi de castel, şi acesta era lucrul de căpetenie.

Noaptea coborâse neagră şi adâncă; anevoie se putea deosebi din luntre ţărmul, şi cu atât mai anevoie s-ar fi putut deosebi luntrea, de pe ţărm. Un punct negru se legăna pe talazuri. Era cuterul.

În vreme ce barca se îndrepta într-acolo cu toată puterea celor patru lopătari, Felton desfăcu frânghia, apoi batista cu care legase mâinile frumoasei Milady. După ce-i dezlegă mâinile, Felton luă apă din mare şi o stropi pe obraz. Milady deschise ochii, oftând adânc.

— Unde sunt? întrebă ea.

— Scăpată! îi răspunse tânărul ofiţer.

— Scăpată, scăpată! se bucură ea. Da, uite cerul, uite marea! Aerul care-l adulmec e aerul libertăţii. Îţi mulţumesc, Felton, îţi mulţumesc...

Tânărul o strânse la pieptul lui.

— Dar ce am la mâini? întrebă Milady. Parcă mi le-ar fi zdrobit cineva într-un cleşte.

Intr-adevăr, Milady îşi ridică braţele: avea la încheieturi plăgi vinete.

— Vai! gemu Felton, cu ochii la mâinile acelea frumoase şi clătinând încetişor din cap.

— Nu-i nimic, nu-i nimic! îl potoli Milady. Da, da, mi-aduc aminte!

Şi căută ceva, rotindu-şi ochii jur împrejur.

— E acolo jos — spuse Felton, împingând punga cu piciorul.

Se apropiau de cuter. Marinarul de cart strigă luntrea şi din luntre i se răspunse.

— Ce corabie-i asta? întrebă Milady.

— O corabie pe care am închiriat-o pentru dumneata.

— Şi unde o să mă ducă?

— Unde vreţi, cu o singură condiţie: pe mine să mă lăsaţi la Portsmouth.

— Şi ce să faci la Portsmouth? întrebă Milady.

— Să îndeplinesc porunca lordului de Winter — răspunse Felton, cu un surâs întunecat.

— Care poruncă? întrebă Milady.

— N-aţi priceput care? zise Felton,

— Nu, dumireşte-mă, te rog.

— Cum nu mai avea încredere în mine, a vrut să vă supravegheze chiar el, şi m-a trimis în locul lui ca să-i dau lui Buckingham să iscălească ordinul dumitale de surghiun.

— Dar dacă n-avea încredere în dumneata, cum de ţi-a încredinţat hârtia?

— De unde aş fi putut să ştiu ce era în scrisoare?

— Aşa e. Şi te duci la Portsmouth?

— N-am vreme de pierdut; mâine e în 23. Şi Buckingham pleacă mâine cu flota.

— Pleacă mâine? Unde ?

— Spre La Rochelle.

— Nu trebuie să plece! izbucni Milady, neputând să-şi mai stăpânească firea, ca de obicei.

— N-aveţi nici o grijă — urmă Felton — nici nu va pleca!

Milady tresări de bucurie: citise în clipa aceea până-n adâncul inimii tânărului; moartea lui Buckingham stătea săpată acolo în slove mari, neşterse.

— Felton... — grăi ea — eşti mare, mare ca Iuda Macabeul! Dacă mori, voi muri o dată cu tine: e tot ce pot să-ţi spun.

— Tăcere — şopti Felton — am ajuns.

— Într-adevăr, ajunseseră în dreptul cuterului. Felton urcă cel dintâi scara şi întinse mâna frumoasei lui, în vreme ce marinarii o sprijineau, căci marea era la fel de zbuciumată. Peste câteva clipe se aflau pe punte.

— Căpitane — spuse Felton — iată doamna despre care ţi-am vorbit şi pe care trebuie s-o duci teafără în Franţa.

— În schimbul sumei de o mie de pistoli — adăugă căpitanul.

— Ţi-am dat cinci sute.

— Aşa e — încuviinţă căpitanul.

— Iată şi ceilalţi cinci sute — adăugă Milady, întinzând mâna spre punga cu galbeni.

— Nu — o opri căpitanul. N-am decât un singur cuvânt, şi l-

am dat acestui tânăr; ceilalţi cinci sute de pistoli nu-i voi primi decât când vom ajunge la Boulogne.

— Şi vom ajunge la Boulogne?

— Teferi — răspunse căpitanul. E tot atât de adevărat precum că mă numesc Jack Buttler.

— Ei bine — urmă Milady — dacă te ţii de cuvânt, Jack Buttler, ai de la mine nu cinci sute, ci o mie de pistoli.

— Să trăieşti atunci, frumoasa mea doamnă — se bucură căpitanul — şi deie-mi Domnul cât mai des clienţi ca dumneavoastră.

— Până atunci — îi spuse Felton — du-ne în micul golf... ştii, unde ne înţelesesem să ne duci.

Drept răspuns, căpitanul porunci manevra cuvenită şi, către şapte dimineaţa, corabia zvârli ancora în golful amintit.

În timpul călătoriei, Milady ascultă povestea amănunţită a lui Felton: cum, în loc să se ducă la Londra, închiriase micul vas, cum se întorsese, cum se căţărase pe zid, înfigând la îmbucătura pietrelor, în vreme ce înainta, cârlige ca să-şi rezeme picioarele, şi cum, în sfârşit, ajuns la gratii, agăţase scara; Milady ştia urmarea.

La rândul ei, încercă şi ea să-l îmbărbăteze pe Felton în năzuinţele lui, dar, de la cele dintâi cuvinte, îşi dădu seama că tânărul fanatic avea mai curând nevoie să fie domolit, decât întărâtat.

Se înţeleseră amândoi ca ea să-l aştepte până la ora zece; dacă până la zece Felton nu se va fi întors, Milady va pleca mai departe. Şi, presupunând că el ar fi fost slobod, atunci va veni s-o întâlnească în Franţa, la mânăstirea Carmelitelor din Béthune.

Capitolul XXIX
Ce se petrecea la Portsmouth în ziua de 23 august 1628

Felton îşi luă rămas bun de la Milady ca un frate care, ducându-se să se plimbe, îşi ia rămas bun de la sora lui, sărutându-i mâna. Întreaga lui fiinţă părea liniştită ca totdeauna totuşi, în ochi îi sticlea o lucire stranie şi înfrigurată. Fruntea îi era şi mai albă ca de obicei. Ţinea dinţii încleştaţi şi vorbea scurt, cu glas întretăiat, trădându-şi astfel gândurile negre ce-l frământau. Câtă vreme barca îl duse spre ţărm, nu-şi întoarse faţa de la Milady, care, în picioare pe punte, îl urmărea şi ea cu privirea. Amândoi erau încredinţaţi că nimeni nu le dăduse de urmă — nu se intra niciodată în camera ostaticei înainte de nouă dimineaţa, şi trebuiau trei ore ca să se poată ajunge de la castel la Londra.

Felton puse piciorul pe uscat, urcă micul colnic ce ducea spre muchia falezei, o mai salută o dată pe Milady şi se îndreptă spre oraş. După o sută de paşi, cum coasta cobora, nu mai putea vedea decât catargul cuterului, începu să alerge spre Portsmouth, ale cărui turle şi case le zărea, profilându-se prin ceaţa dimineţii, ca la vreo jumătate de milă depărtare. Dincolo de Portsmouth, marea era împânzită de corăbii, ale căror catarge se legănau în bătaia vântului asemenea unei păduri de plopi văduvite iarna de frunziş.

Şi în vreme ce alerga, Felton îşi aminti toate învinuirile, drepte sau nedrepte, pe care doi ani de cugetare adâncă şi o îndelungată şedere în mijlocul puritanilor i le scoseseră la iveală împotriva favoritului lui Iacob al VI-lea şi al lui Carol I. Când punea faţă în faţă nelegiuirile vieţii obşteşti ale acestui dregător, nelegiuiri strigătoare, europene, dacă am putea spune astfel, cu cele intime şi necunoscute de care-l învinuia Milady, Felton găsea că cea mai vinovata dintre cele două fiinţe care sălăşluiau în Buckingham era aceea a cărei viaţă mulţimile n-o cunoşteau. Fiindcă dragostea lui Felton, atât de stranie, atât de neaşteptată şi de înflăcărată, pentru lady de Winter, îl făcea să vadă scârnavele şi mincinoasele ei mărturisiri ca printr-o lentilă care mărea în chip de balauri

înfiorători nişte firişoare de pulbere fără însemnătate chiar alături de o furnică.

Alergătura îi răscolea şi mai tare sângele. Gândul că lasă în urma lui, pradă unei cumplite răzbunări, femeia pe care o iubea sau, mai curând, pe care o slăvea ca pe o sfântă, teama prin care trecuse, oboseala care-l apăsa, toate îi biciuiau sufletul cu o putere mai presus de a oricărui simţământ omenesc.

Către opt dimineaţa intră în Portsmouth. Toată lumea era în picioare. Pe străzi şi în port răsunau surle şi tobe. Trupele ce urmau a fi îmbarcate coborau spre mare.

Felton ajunse la palatul Amiralităţii plin de colb şi jilav de sudoare; faţa lui, de obicei atât de palidă, era stacojie de căldură şi de mânie. Santinela vru să-i ţină calea, dar Felton trimise după şeful postului şi, scoţând din buzunar scrisoarea, spuse răspicat:

— Solie grabnică din partea lordului de Winter.

La numele lordului de Winter, ştiut ca unul din cei mai apropiaţi cunoscuţi ai înălţimii sale, şeful postului porunci să-l lase pe Felton să treacă, mai ales că purta şi uniforma ofiţerilor de marină. Felton se repezi în palat.

În clipa când pătrundea în sală, un om totuna de colb intra şi el, abia răsuflând; lăsase la poartă un cal de poştă care, ajuns în faţa palatului, se poticnise căzând pe genunchi. Felton şi noul sosit se îndreptară în acelaşi timp spre Patrick, valetul de încredere al ducelui. Felton numi pe lordul de Winter, necunoscutul nu vru să dea nici un nume, sub cuvânt că nu-i putea spune decât ducelui cine este. Amândoi stăruiau să treacă unui înaintea celuilalt.

Ştiind că lordul de Winter era legat de duce şi prin treburi obşteşti şi prin prietenie, Patrick dădu întâietate celui care venea în numele lordului. Celălalt trebui sa aştepte, dar era uşor de văzut că blestema amarnic întârzierea buclucaşă.

Valetul îl conduse pe Felton de-a curmezişul unei săli mart, unde aşteptau deputaţii din La Rochelle, cu prinţul de Soubise în fruntea lor, şi îl pofti într-o încăpere unde Buckingham, ieşind din baie, tocmai sfârşea să se îmbrace, cu aceeaşi deosebită grijă ce punea, de altfel, totdeauna în ţinuta lui.

— Locotenentul Felton — vesti Patrick — din partea lordului

de Winter.

— Din partea lordului de Winter! repetă Buckingham. Să intre.

Felton intră. Tocmai atunci Buckingham arunca pe o canapea un bogat halat de casa, ţesut în fire de aur, pentru a îmbrăca o haină de catifea albastră, brodată toată cu mărgăritare.

— De ce n-a venit chiar lordul? întrebă Buckingham. Îl aşteptam azi-dimineaţă.

— M-a trimis să-i spun înălţimii voastre — răspunse Felton — cât de rău îi pare că nu poate avea această cinste; a fost împiedicat din pricina pazei ce trebuie s-o facă la castel.

— Da, da, ştiu — spuse Buckingham — are o ostatică.

— Tocmai despre această ostatică voiam să vorbesc înălţimii voastre — urmă Felton.

— Poftim, vorbeşte!

— Ceea ce doresc să vă spun nu poate fi auzit decât de dumneavoastră, milord.

— Lasă-ne singuri, Patrick — spuse Buckingham — dar nu te îndepărta, ca sa auzi când te sun; o să te chem îndată.

Patrick ieşi.

— Suntem singuri, domnule — urmă Buckingham — vorbeşte.

— Milord — începu Felton — lordul de Winter v-a scris deunăzi, rugându-vă să semnaţi un ordin de îmbarcare privitor la o tânără cu numele de Charlotte Backson.

— Da, domnule, şi i-am răspuns să mi-l aducă sau să mi-l trimită ca să-l iscălesc,

— Iată-l, milord.

— Dă-mi-l — spuse ducele.

Şi luând hârtia din mâinile lui Felton, aruncă asupra ei o privire fugară. Văzând că era chiar ordinul despre care fusese vorba, îl puse pe masă, gata să ia o pană şi să-l iscălească.

— Iertaţi-mă, milord — îl opri Felton pe duce — ştie oare înălţimea voastră că numele de Charlotte Backson nu este adevăratul nume al acestei tinere?

— Da, domnule, ştiu — răspunse ducele, muind pana în cerneala.

— Atunci înălţimea voastră cunoaşte adevăratul ei nume?

întrebă cu glas tăios Felton.

— Îl cunosc.

Ducele apropie pana de hârtie. Felton păli.

— Şi cunoscând adevăratul ei nume, excelenţa voastră îşi va pune totuşi iscălitura?

— Fără îndoială — răspunse Buckingham. Aş iscăli chiar de două ori, nu numai o dată.

— Nu-mi vine să cred — urmă Felton, cu glas tot mai tăios şi mai răspicat — nu-mi vine să cred că înălţimea voastră ştie că e vorba de lady de Winter...

— Ştiu foarte bine, deşi mă miră că o ştii şi dumneata!

— Şi înălţimea voastră va iscăli hârtia fără nici o remuşcare?

Buckingham îl privi dispreţuitor.

— Ia te uită! Ştii, domnule, că întrebările dumitale îmi par ciudate şi că sunt un prost că-ţi răspund?

— Răspundeţi, monseniore — stărui Felton — cumpăna e mai grea poate decât credeţi.

Buckingham îşi zise că tânărul venea din partea lordului de Winter şi că vorbea de bună seamă în numele lui, aşa că se mai potoli.

— Fără nici o remuşcare — adăugă el — şi lordul ştie la fel ca şi mine că Milady de Winter este o mare vinovată şi că a-i mărgini osânda la surghiun înseamnă aproape a o ierta.

Ducele puse pana pe hârtie.

— Nu veţi iscăli ordinul, milord! îl înfruntă Felton, făcând un pas înspre duce.

— Nu voi iscăli ordinul? întrebă Buckingham. Şi de ce, mă rog?

— Pentru că vă veţi coborî în adâncul cugetului înălţimii voastre şi veţi face dreptate acestei femei.

— I s-ar face dreptate dacă am trimite-o la Tyburn — urmă Buckingham. Milady este o ticăloasă.

— Monseniore, ştiţi prea bine că Milady este un înger; eu cer eliberarea ei.

— Ei, aş! Eşti nebun, ca să-mi vorbeşti astfel?

— Milord, iertaţi-mă. Vorbesc aşa cum mă taie capul; caut să mă stăpânesc. Totuşi, milord, gândiţi-vă bine la ce sunteţi pe cale să faceţi şi luaţi seama să nu întreceţi măsura!

— Poftim?... Doamne, iartă-mă — strigă Buckingham — dar cred ca mă ameninţă!

— Nu, milord, eu vă mai rog încă şi vă spun: o picătură de apă ajunge ca să se verse paharul plin; o greşeală uşoară poate chema pedeapsa asupra capului cruţat până acum, în ciuda atâtor nelegiuiri.

— Domnule Felton — porunci Buckingham — vei ieşi de aici şi te vei preda îndată!

— Mă veţi asculta până la capăt, milord. Aţi ademenit-o pe fata asta, aţi batjocorit-o, aţi pângărit-o; îndreptaţi nelegiuirile săvârşite faţă de ea, lăsaţi-o să plece slobodă, şi nu vă mai cer nimic altceva.

— Nu mai îmi ceri nimic? spuse Buckingham, privindu-l uimit şi apăsând pe fiecare din silabele cuvintelor rostite.

— Milord — urma Felton, aprinzându-se tot mai mult în vreme ce vorbea — milord, luaţi seama, întreaga Anglie s-a săturat de fărădelegile dumneavoastră; milord, v-aţi folosit cum aţi vrut de puterea regală, pe care aproape aţi uzurpat-o; milord, oamenii vă urăsc, Dumnezeu vă urăşte; Dumnezeu vă va pedepsi mai târziu, eu, însă, vă voi pedepsi chiar acum.

— Asta-i prea de tot! strigă Buckingham, făcând un pas spre uşă.

Felton îi tăie drumul.

— Vă cer umil — stărui el — iscăliţi-i ordinul de eliberare, gândiţi-vă că lady de Winter e femeia pe care aţi necinstit-o.

— Ieşi, domnule — porunci Buckingham — sau chem ca să te pună în lanţuri!

— Nu veţi chema — răspunse Felton, repezindu-se între duce şi clopoţelul de pe o măsuţă încrustată cu argint. Luaţi seama, milord, sunteţi acum în mâinile Celui-de-sus!

— Vrei să spui în mâinile satanei! strigă Buckingham, ridicând glasul ca să-l audă lumea de afară, dar fără să cheme chiar el.

— Iscăliţi, milord, iscăliţi eliberarea lady-ei de Winter — stărui Felton, întinzând ducelui o hârtie.

— Cu sila? De cine-ţi baţi joc? Hei, Patrick!

— Iscăliţi, milord!

— Niciodată!

— Niciodată?

— Ajutor! strigă ducele, repezindu-se în acelaşi timp la spadă.

Dar Felton nu-i dădu răgazul s-o tragă din teacă; ţinea strâns la piept cuţitul cu care se înjunghiase Milady şi, într-o clipă, sări asupra ducelui. Tocmai atunci, Patrick intra în cameră, vestind:

— Milord, o scrisoare din Franţa!

— Din Franţa! se întoarse Buckingham, uitând de orice pe lume, cu gândul numai la cine-i trimitea scrisoarea.

Folosind clipa aceea, Felton îi implântă în coaste cuţitul, până în plasele.

— Trădătorule! gemu Buckingham. M-ai omorât...

— Ajutor! răcni din răsputeri Patrick.

Felton îşi aruncă privirea împrejur şi, văzând uşa deschisă, se repezi în camera vecină, unde aşteptau, cum am mai spus, deputaţii din La Rochelle; o străbătu într-un suflet şi alergă spre scară; pe întâia treaptă se ciocni piept în piept cu lordul de Winter, care, văzându-l livid, cu ochii rătăciţi, pătat de sânge pe mână şi pe obraz, îl înşfacă de gât, strigându-i:

— Ştiam, dar am ghicit cu o clipă prea târziu! Vai mie! Nenorocitul, ah, nenorocitul de mine!

Felton nu se împotrivi; lordul de Winter îl dădu pe mâna ostaşilor din gardă, care-l duseră, până la o nouă poruncă, pe o mică terasă ce se înălţa deasupra mării; alergă apoi spre cabinetul lui Buckingham.

La strigătul ducelui, la chemarea lui Patrick, omul pe care Felton îl întâlnise la intrare se repezi în cabinet. Îl găsi pe duce culcat pe o canapea, apăsându-şi rana sub degetele încleştate.

— La Porte — întrebă ducele cu vocea aproape stinsă — La Porte, vii din partea ei?

— Da, monseniore — răspunse credinciosul slujitor al Anei de Austria — dar poate prea târziu.

— Tăcere, La Porte, să nu te audă cineva; Patrick, nu lăsa pe nimeni să intre; ah, n-o să mai pot afla ce-mi scrie! Doamne Dumnezeule, mor!

Şi ducele îşi pierdu cunoştinţa.

În vremea asta, lordul de Winter, deputaţii, căpeteniile expediţiei, ofiţerii casei lui Buckingham dăduseră navală în

cameră. De pretutindeni răzbăteau strigăte deznădăjduite. Ştirea, care umplea palatul de plânsete şi vaiete, străbătu fulgerător zidurile şi se răspândi în oraş. O lovitură de tun vesti că ceva nou şi neaşteptat căzuse cu puterea trăsnetului.

Lordul de Winter îşi smulgea părul din cap.

— O clipă prea târziu — se tânguia el — o clipă prea târziu! Dumnezeule, Dumnezeule, ce nenorocire!

Într-adevăr, la şase dimineaţa venise să i se spună că o scară de frânghie atârna la una din ferestrele castelului; alergase atunci la camera ostaticei, găsise încăperea goală, fereastra deschisă, zăbrelele de la fereastră retezate, îşi aduse aminte de vestea nescrisă ce i-o trimisese d'Artagnan prin valetul lui şi se cutremurase pentru viaţa ducelui; dând fuga la grajd, încălecase pe cel dintâi cal, fără a mai aştepta să i se pună şaua, gonise apoi nebuneşte, sărise de pe cal în curtea palatului, urcase într-un suflet scara şi, pe prima treaptă, aşa cum am mai spus, îl întâlnise pe Felton.

Ducele nu murise însă: îşi veni în fire, deschise ochii şi cu toţii începură să tragă nădejde că ar putea să scape.

— Domnilor — îi rugă el — lăsaţi-mă singur cu Patrick şi cu La Porte. Ah, dumneata eşti, de Winter! Mi-ai trimis azi-dimineaţă un fel de trăsnit: uite în ce hal m-a adus!

— Vai mie, milord — mărturisi lordul — nu mă voi mângâia niciodată!

— Ai face rău, dragă Winter — răspunse Buckingham, întinzându-i mâna — nu cunosc om pe lume care să merite părerea de rău a altuia o viaţă întreagă; dar, te rog, lasă-ne singuri.

Lordul de Winter ieşi plângând. Nu mai rămăseseră în cabinet decât ducele rănit, La Porte şi Patrick.

Se trimisese după un medic, dar nu-l puteau găsi nicăieri.

— Veţi trăi, milord, veţi trăi — îngână în genunchi, la picioarele ducelui, credinciosul slujitor al Anei de Austria.

— Ce-mi scrie? şopti stins Buckingham, cu sângele curgându-i şiroaie şi chinuindu-se să-şi înfrângă cumplitele dureri pentru a putea vorbi de femeia iubită. Ce-mi scrie? Citeşte-mi scrisoarea.

— Oh, milord! se văită La Porte.

— Ascultă-mă, La Porte; nu vezi că n-am vreme de pierdut?

La Porte rupse sigiliul şi puse pergamentul sub ochii ducelui; Buckingham încercă însă zadarnic să deosebească slovele.

— Dar citeşte odată — îl rugă el — citeşte, încep să nu mai văd; citeşte, curând poate că nici n-o să mai aud; mor şi nu ştiu ce mi-a scris!

Fără să se mai împotrivească, La Porte citi:

Milord,

Pentru tot ce am suferit prin dumneavoastră şi pentru dumneavoastră de când vă cunosc, vă rog din suflet, dacă aveţi grijă de liniştea mea, încetaţi marile înarmări ce pregătiţi împotriva Franţei şi puneţi capăt acestui război; lumea spune cu glas tare că pricina războiului e religia, dar în taină se şopteşte ca pricina adevărată e dragostea dumneavoastră pentru mine. Acest război poate prăvăli mari năpaste nu numai asupra Franţei şi Angliei, dar vă poate aduce şi dumneavoastră, milord, nenorociri de care aş rămâne veşnic nemângâiată.

Vegheaţi asupra vieţii dumneavoastră, care vă este ameninţată şi care-mi va fi scumpă din clipa în care n-aş mai fi silită să vă socotesc drept duşman.

A dumneavoastră,

Ana

Buckingham îşi încordase toată bruma de viaţă ce mai rămăsese în el ca să asculte scrisoarea; apoi, după ce La Porte sfârşi de citit, şopti, ca şi când scrisoarea i-ar fi pricinuit o amară dezamăgire:

— Nimic altceva n-ai să-mi spui prin viu grai, La Porte?

— Ba da, monseniore, regina îmi dăduse în grijă să vă spun să vegheaţi asupra dumneavoastră, căci primise ştire că voiau să vă asasineze.

— Asta-i tot? Asta-i tot? întrebă Buckingham, nerăbdător.

— Mi-a mai spus să vă încredinţez că n-a încetat o clipă să vă iubească.

— Ah — făcu Buckingham — Domnul fie lăudat! Atunci, moartea mea nu va fi pentru ea moartea unui străin!...

La Porte izbucni în lacrimi.

— Patrick — şopti ducele — adu-mi caseta unde ţineam giuvaerele în diamante.

Patrick aduse cufăraşul cerut, iar La Porte, văzându-l, îşi aminti că fusese odată al reginei.

— Acum, săculeţul de atlas alb, cu iniţialele ei în mărgăritare.

Patrick îi împlini iarăşi dorinţa.

— Iată, La Porte — şopti Buckingham — iată singurele talismane ce aveam de la ea: caseta şi cele două litere. Le vei da îndărăt maiestăţii sale; şi ca ultimă amintire... (căută în jurul lui un obiect de preţ)... mai du-i... Căuta mereu, dar privirea-i împăienjenită de moarte nu dădu decât peste cuţitul care căzuse din mâinile lui Felton, fumegând încă de sângele purpuriu închegat pe tăiş. Du-i şi acest cuţit — adăugă ducele, strângând mâna lui La Porte.

Mai putu să pună săculeţul în fundul cufăraşului de argint, dădu drumul cuţitului înăuntru şi făcu pe urmă semn lui La Porte că nu mai poate vorbi; apoi, într-o ultimă zvârcolire, pe care de data asta nu izbuti s-o înfrângă, alunecă de pe canapea pe jos. Patrick scoase un răcnet. Buckingham vru să mai surâdă pentru cea din urmă oară; dar moartea îi curmă gândul, ce-i rămase întipărit pe frunte ca o ultimă sărutare de dragoste.

În clipa aceea sosi doctorul ducelui, uluit de groaznica întâmplare; se urcase din vreme pe vasul-amiral şi trebuiseră să-l cheme de acolo. Apropiindu-se de duce, îi luă mâna, o ţinu o clipă într-a lui şi o lăsă apoi să cadă.

— Totul e de prisos — şopti el — a murit.

— A murit! A murit! se tânguia Patrick.

La strigătele lui, lumea năvăli în sală; erau cu toţii buimăciţi, se îmbulzeau, dădeau unii peste alţii...

Îndată ce lordul de Winter văzu că Buckingham murise, dădu fuga la Felton, păzit de soldaţi pe terasa palatului.

— Nenorocitule! răcni el tânărului, care, din clipa morţii lui Buckingham, se înarmase cu liniştea şi nepăsarea ce n-aveau să-l mai părăsească. Nemernicule, ce-ai făcut?

— M-am răzbunat — răspunse el.

— Tu? se răsti lordul Ale Winter. Mărturiseşte că ai fost unealta acelei blestemate; dar, îţi jur, crima asta va fi şi

ultima ei crimă!

— Nu ştiu ce vreţi să spuneţi — urmă netulburat Felton — şi nu ştiu despre cine vreţi să vorbiţi, milord; l-am ucis pe domnul de Buckingham fiindcă v-a refuzat în două rânduri, chiar pe dumneavoastră, să mă faceţi căpitan; l-am pedepsit pentru nedreptatea săvârşită, atâta tot.

De Winter privea năuc la oamenii care-l legau pe Felton şi nici nu ştia ce să creadă despre asemenea nepăsare.

Totuşi, un anume gând înnora fruntea senină a lui Felton. La orice zgomot auzit, prostănacului puritan i se părea că recunoaşte pasul şi vocea frumoasei Milady, alergând să i se arunce în braţe pentru a se învinui singură şi a muri o dată cu el. Deodată tresări. Privirea îi încremeni într-un loc pe apa mării, care, de pe terasa unde se afla, putea fi îmbrăţişată până departe, în larg; cu ochii de vultur ai marinarului, deosebise, acolo unde oricare altul n-ar fi văzut decât un pescăruş legănându-se pe valuri, pânza unui cuter ce se îndrepta spre ţărmurile Franţei. Galben ca ceara, duse mâna la inima-i ce-şi oprise bătăile: pricepea întreaga trădare.

— O ultimă dorinţă, milord! şopti el lordului de Winter.

— Care? întrebă acesta.

— Cât e ceasul?

Lordul scoase ceasornicul.

— Nouă fără zece.

Milady îşi grăbise plecarea cu o oră şi jumătate; cum auzise lovitura de tun vestind năprasnica întâmplare, poruncise să se ridice ancora. Corabia plutea acum pe valuri sub un cer albastru, la mare depărtare de coastă.

— Aşa a vrut Dumnezeu — murmură el, cu resemnarea fanaticului, dar fără să-şi poată lua ochii de la corabie; i se părea că zăreşte pe punte stafia albă a celei căreia avea să-şi jertfească viaţa.

De Winter îi urmări privirea, îi iscodi suferinţa şi ghici adevărul.

— Ia-ţi pedeapsa mai întâi *tu,* nemernicule! îi spuse lordul de Winter lui Felton, care era parcă dus, cu privirea rătăcind peste talazuri. Dar îţi jur pe amintirea fratelui meu, pe care-l iubeam atât, că nici ea, părtaşa ta, nu va scăpa!

Felton îşi plecă fruntea, fără să răspundă. Cât priveşte pe

lordul de Winter, el coborî repede scara şi se îndreptă spre port.

Capitolul XXX
În Franţa

Când a aflat de moartea lui Buckingham, cea dintâi teamă a regelui Angliei, Carol I, a fost ca îngrozitoarea veste să nu slăbească dârzenia apărătorilor oraşului La Rochelle; el încercă — scria Richelieu în „Memoriile” sale — să le ascundă ştirea cât mai mult cu putinţă, poruncind să se închidă toate porturile regatului său şi îngrijind de aproape ca nici o corabie să nu părăsească Anglia înainte ca armata pregătită de Buckingham să fi pornit; îşi luă sarcina să supravegheze chiar el plecarea oştirii, în locul marelui său dregător.

Împinse până acolo străşnicia poruncii, încât îi opri în Anglia pe ambasadorul Danemarcei, care-şi luase rămas bun de plecare, şi pe ambasadorul Olandei, care trebuia să ducă în portul Flessingue vapoarele din India, pe care Carol I le dădea îndărăt Ţărilor-de-Jos. Dar cum nu se gândise a da această poruncă decât peste cinci ceasuri de la nenorocita întâmplare, adică la ora două după-amiază, două corăbii apucaseră să iasă din port: întâia avea pe punte, după cum ştim, pe Milady, care, aşteptându-se dinainte la cele întâmplate, îşi întări bănuiala când văzu steagul negru fâlfâind pe catargul vasului-amiral. Cât priveşte a doua corabie, vom spune mai târziu pe cine ducea şi cum de putuse pleca.

De altminteri, în tot acest răstimp, nimic nou nu se petrecuse în tabăra din La Rochelle. Regele, care se plictisea grozav, ca de obicei, ba poate ceva mai mult în tabără decât aiurea, hotărî să petreacă incognito sărbătorile sfântului Ludovic la Saint-Germain şi ceru cardinalului să-i pregătească o escortă alcătuită doar din douăzeci de muşchetari. Cardinalul, molipsit şi el uneori de plictiseala regelui, încuviinţă bucuros acest răgaz regescului său locotenent, care-i făgădui că se va întoarce pe la 15 septembrie.

Înştiinţat de eminenţa sa, domnul de Tréville se pregăti de plecare şi, cum ştia, fără a cunoaşte adevărata pricina, dorinţa vie şi chiar grabnica nevoie a prietenilor lui de a se întoarce la Paris, fireşte că-i alese şi pe ei să facă parte din

escortă.

Cei patru tineri aflară ştirea numai cu un sfert de ceas după domnul de Tréville, căci ei fură cei dintâi cărora acesta le-o trimise. D'Artagnan îşi dădu atunci seama de însemnătatea bunăvoinţei cardinalului când îi îngăduise, în sfârşit, să intre în rândul muşchetarilor; fără această împrejurare norocoasă, ar fi fost silit să rămână pe loc, în vreme ce tovarăşii lui ar fi plecat. E de prisos sa mai spunem că nerăbdarea lui de a pleca la Paris se datora primejdiei care ar fi ameninţat-o pe doamna Bonacieux dacă s-ar fi întâlnit la mânăstirea din Béthune cu Milady, duşmana lui de moarte. Şi, după cum ştim, Aramis îi scrisese numaidecât Mariei Michon, acea lenjereasă din Tours care avea cunoştinţe atât de înalte, pentru a căpăta din partea reginei încuviinţarea ca doamna Bonacieux să iasă din mânăstire şi să se adăpostească, fie în Lorena, fie în Belgia. Răspunsul nu întârziase şi, după opt-zece zile, Aramis primise următoarea scrisoare:

Dragul meu văr,

Iată încuviinţarea din partea surorii mele, pentru a o scoate pe slujnicuţa noastră din mânăstirea Béthune, unde ţi se pare că aerul nu-i prieşte. Sora mea îţi îndeplineşte bucuros cererea, căci îi e nespus de dragă fetiţa, căreia nădăjduieşte să-i fie de folos mai târziu.

Te sărut,

Marie Michon

La această scrisoare era adăugată împuternicirea cerută, cu următorul cuprins:

Stareţa mânăstirii din Béthune va preda în mâinile aducătorului acestei scrisori pe sora care a intrat în mânăstire datorita bunăvoinţei mele şi care se află acolo sub oblăduirea mea.

Luvru, 10 august 1628,

Ana

E lesne de înţeles câtă apă la moară dădu veseliei celor patru tineri ai noştri legăturile de rubedenie dintre Aramis şi o lenjereasă care o numea pe regină sora ei; după ce se

îmbujorase de două-trei ori până în albul ochilor de glumele pipărate ale lui Porthos, Aramis îşi rugase prietenii să înceteze odată pentru totdeauna, mărturisind că dacă i se va mai spune un singur cuvânt, nu-şi va mai folosi verişoara ca mijlocitoare în astfel ele treburi.

Aşadar, cei patru muşchetari nu mai pomeniră de Marie Michon; căpătaseră, de altminteri, tot ce doreau: încuviinţarea de a o scoate pe doamna Bonacieux din mânăstirea Carmelitelor din Béthune. Este drept că această încuviinţare nu le-ar fi putut sluji la mare lucru, câtă vreme se aflau în tabăra de la La Rochelle, adică la celălalt capăt al Franţei; de aceea d'Artagnan se şi pregătea să-i ceară domnului de Tréville un concediu, mărturisindu-i făţiş nevoia de a porni la drum, când, atât el, cât şi ceilalţi trei prieteni, primiră ştirea că regele avea să plece la Paris însoţit de douăzeci de muşchetari şi că făceau şi ei parte din acea escortă. Mare le fu bucuria! îşi trimiseră valeţii înainte, cu cele de trebuinţă, iar ei o porniră a doua zi dimineaţa.

Cardinalul însoţi pe maiestatea sa în drumul de la Surgères la Mauzes, iar acolo regele şi marele său dregător îşi luară rămas bun unul de la altul, cu nesfârşite dovezi de prietenie.

Dornic de distracţii, deşi călătorea cât putea mai repede, căci voia să ajungă la Paris înainte de 23, regele se oprea totuşi, când şi când, ca să doboare din zbor coţofene — petrecere al cărei gust i-l deschisese odinioară de Luynes şi pentru care păstrase totdeauna o deosebită înclinare. Din cei douăzeci de muşchetari care-l însoţeau, şaisprezece se bucurau foarte de aceste plăcute petreceri; patru din ei bodogăneau însă mereu.

Mai ales lui d'Artagnan îi ţiuiau într-una urechile, lucru pe care Porthos îl tălmăcea astfel:

— O doamnă de mare vază mi-a spus că ăsta-i semn că-ntr-un anume loc te pomeneşte cineva.

În sfârşit, în noaptea de 23, alaiul străbătu tainic Parisul; regele îi mulţumi domnului de Tréville şi-i îngădui să dea concedii de patru zile, fără însă ca vreunul din cei care s-ar bucura de această îngăduinţă să se poată arăta în vreun loc public, sub ameninţarea Bastiliei.

Se înţelege de la sine că cele dintâi patru concedii au fost

date celor patru prieteni ai noştri. Mai mult: Athos căpătă de la domnul de Tréville şase zile în loc de patru, adăugind la cele şase zile încă alte două nopţi; într-adevăr, muşchetarii plecară în ziua de 24, la cinci seara, iar domnul de Tréville, dintr-o mare bunăvoinţă, înscrisese pe foaia lor de concediu ca dată a plecării dimineaţa zilei de 25.

— Eh, Doamne — spunea d'Artagnan, care, după cum se ştie, credea în steaua lui — prea ne prăpădim cu firea pentru un lucru de nimic. În două zile, dând gata doi-trei cai (puţin îmi pasă, am bani destui), sunt la Béthune, înmânez stareţei scrisoarea reginei şi duc scumpa mea comoară, după care am pornit, nu în Lorena, nici în Belgia, ci chiar la Paris, unde va fi mai la adăpost ca nicăieri, mai ales câtă vreme domnul cardinal va rămâne în La Rochelle. Şi când ne vom fi întors din război, atunci, pe jumătate prin bunăvoinţa verişoarei lui Aramis, pe jumătate de hatârul celor ce-am făcut chiar noi pentru maiestatea sa, vom căpăta din partea reginei tot ce vom dori. Aşadar, ar trebui să rămâneţi aici şi să nu vă obosiţi degeaba; pentru atare ispravă ajung doi oameni: eu şi Planchet.

La acestea, Athos răspunse, liniştit:

— Şi noi avem bani, căci eu n-am băut încă toată bucăţica mea de diamant, iar Porthos şi Aramis nu şi-au mâncat-o încă pe a lor. Vom da deci gata patru cai în loc de unul. Dar gândeşte-te, d'Artagnan — adăugă el cu glas atât de posomorât, încât tânărul nostru se înfioră — gândeşte-te că Béthune e oraşul în care cardinalul i-a dat întâlnire unei femei care pretutindeni pe unde calcă seamănă nenorocire. Dacă ar trebui să dai piept cu patru bărbaţi, te-aş lăsa singur, d'Artagnan, dar vei da piept cu muierea aceea; hai să mergem toţi patru, şi facă Domnul ca, laolaltă cu cei patru valeţi ai noştri, să nu fim prea puţini!

— Mă înspăimântaţi, Athos — se cutremură d'Artagnan. Dar ce te face să-ţi fie atât de teamă, Dumnezeule?

— Totul! răspunse Athos.

D'Artagnan îşi plimbă privirea asupra celorlalţi prieteni; toate chipurile oglindeau aceeaşi mare îngrijorare ca a lui Athos. Îşi urmară aşadar cu toţii drumul, gonindu-şi nebuneşte caii, fără să mai spună nici unul vreun cuvânt.

În seara zilei de 25, pe când intrau în Arras, iar d'Artagnan descăleca la hanul „Grapa de Aur" ca să bea un pahar de vin, un călăreţ ieşi din curtea staţiunii de poştă, unde-şi schimbase calul, pornind în goană spre Paris pe un roib odihnit. Tocmai când ieşea prin poarta cea mare în stradă, vântul îi desfăcu pelerina în care se înfăşurase, deşi era luna august, şi-i smulse de pe cap pălăria pe care călăreţul o ţinu totuşi cu mâna, trăgând-o apoi repede peste ochi.

D'Artagnan, care avea privirea aţintită asupra acelui bărbat, se făcu alb ca varul şi scăpă paharul din mână.

— Aveţi ceva, domnule? se repezi Planchet... Săriţi, săriţi, domnilor, stăpânului meu i-a venit rău!

Cei trei prieteni dădură fuga şi-l văzură pe d'Artagnan, care, în loc să-i fie rău, alerga să-şi încalece calul. Îl opriră în pragul uşii.

— Unde dracu te duci aşa? îi strigă Athos.

— El e! izbucni d'Artagnan, galben de mânie şi cu fruntea îmbrobonată de sudoare. El e! Lăsaţi-mă să-l ajung din urmă!

— Care el? întrebă Athos.

— El, ştiţi, omul!

— Ce om?

— Omul acela blestemat, piaza mea rea, cel care mi-a ieşit în cale de câte ori m-a ameninţat o năpastă, cel care o însoţea pe zgripţuroaica aceea când am întâlnit-o pentru întâia oară, cel pe care-l căutam când l-am stârnit pe prietenul nostru Athos, cel pe care l-am zărit în dimineaţa când a fost răpită doamna Bonacieux! L-am văzut, el e! L-am recunoscut când i-a dat vântul pelerina la o parte.

— Drace! mormăi Athos visător.

— Pe cai, domnilor, pe cai; să-l urmărim şi-l vom ajunge din urmă.

— Dragul meu — grăi Aramis — gândeşte-te că el merge într-o parte, şi noi tocmai în cealaltă, gândeşte-te că are un cal odihnit, iar noi nişte bieţi cai obosiţi şi că o să ni-i omorâm fără măcar să-l putem ajunge din urmă. Hai să lăsăm bărbatul, d'Artagnan, şi să scăpăm femeia.

— Ei, domnule! striga un argat, alergând după necunoscut. Ei, domnule, v-a căzut din pălărie o hârtie! Ei, domnule, ei!

— Prietene — îi spuse d'Artagnan — o jumătate de pistol

pentru hârtia ceea!

— Pe legea mea, domnule, v-o dau bucuros, poftim! încântat de norocul care dăduse peste el, argatul se întoarse

În curtea hanului; d'Artagnan despături hârtia.

— Ce scrie? îl întrebară prietenii, strângându-se în jurul lui.

— Un singur cuvânt — răspunse d'Artagnan.

— Da — spuse Aramis — dar. cuvântul e un nume de oraş sau de sat.

— *Armentières* — citi Porthos. Armentières! N-am auzit niciodată de aşa ceva.

— Şi numele acestui oraş sau sat e scris chiar de mâna ei! recunoscu Athos.

— Ia să punem noi bine hârtia asta — încheie d'Artagnan. Poate că n-am aruncat în vânt ultimul meu pistol. Pe cai, prieteni, pe cai!

Şi cei patru prieteni se îndreptară în goană pe drumul ce ducea spre Béthune.

Capitolul XXXI
Mânăstirea carmelitelor din Béthune

S-ar zice că marilor criminali le e hărăzit să treacă peste toate piedicile şi să scape de toate primejdiile până în ceasul când soarta, plictisită, ridică o stavilă norocului lor nelegiuit.

Aşa s-a întâmplat şi cu Milady: trecu printre vasele de război ale celor două naţiuni şi ajunse la Boulogne fără nici o neplăcere. Când coborâse la Portsmouth, Milady era o englezoaică pe care prigoana din Franţa o alungase din La Rochelle; debarcată la Boulogne, după o călătorie de două zile pe mare, se dădu drept franţuzoaică hărţuită de englezi la Portsmouth, în ura lor nesecată împotriva Franţei.

Milady avea, de altminteri, cel mai preţios dintre paşapoarte: frumuseţea ei, înfăţişarea-i nobilă şi mărinimia cu care împărţea pistolii. Scutită de obişnuitele formalităţi prin binevoitorul surâs şi curtenitoarea purtare a bătrânului guvernator din port, care-i sărută mâna, ea rămase la Boulogne atât cât îi trebui pentru a pune la poştă o scrisoare cu următorul cuprins:

Eminenţei Sale Monseniorul cardinal de Richelieu, în tabără de lângă La Rochelle.

Monseniore, Eminenţa Voastră poate fi liniştită: înălţimea Sa ducele de Buckingham NU VA PLECA spre Franţa.

Boulogne, 25, seara.

*Milady de****

P. S. — Potrivit dorinţelor Excelenţei Voastre, plec la mânăstirea Carmelitelor din Béthune, unde îi voi aştepta poruncile.

Într-adevăr, chiar în aceeaşi seară, Milady porni mai departe; pe drum o prinse noaptea; se opri şi se culcă într-un han; a doua zi, la cinci dimineaţa, porni din nou, şi după trei ceasuri pătrundea în Béthune. Întrebă de mânăstirea Carmelitelor şi se îndreptă grabnic într-acolo. Stareţa mânăstirii îi ieşi în întâmpinare; Milady arătă ordinul cardinalului. Călugăriţa porunci să i se dea o cameră şi să i se aducă de mâncare.

Trecutul, greu de întâmplări, pierise din faţa ochilor ei. Cu privirea aţintită asupra viitorului, nu mai vedea decât răsplata pe care i-o sorocea cardinalul, căci îl slujise într-un chip atât de fericit şi fără ca numele să-i fie cu nimic amestecat în sângeroasa ispravă. Mistuită mereu de noi patimi, viaţa ei era aidoma acelor nori care plutesc pe cer, răsfrângând aci azurul, aci vâlvătaia focului, aci negrul ameninţător al vijeliei, nori ce nu lasă alt soi de urme pe pământ decât doar pustiire şi moarte.

După prânz, călugăriţa trecu pe la Milady: într-o mânăstire sunt puţine distracţii şi preacinstita stareţă ardea de nerăbdare să-şi cunoască mai de-aproape noua musafiră.

La rândul ei, Milady ţinea să placă stareţei; şi nu era lucru prea greu pentru această femeie, cu însuşiri într-adevăr de seamă. Căutând să pară apropiată, izbuti să fie chiar încântătoare şi cuceri pe buna călugăriţă prin vorba ei atât de însufleţită şi farmecul întregii sale fiinţe.

Călugăriţei, mlădiţă de neam nobil, îi plăceau mai ales întâmplările de la curte, care ajungeau arareori până la capătul regatului şi care, mai ales, izbuteau atât de greu să străbată zidurile mânăstirilor, în pragul cărora se sting zgomotele lumii.

Milady, dimpotrivă, cunoştea, fir cu fir, toate iţele tainice ale înaltei nobilimi în mijlocul căreia trăise mereu vreme de cinci sau şase ani; se porni deci să dezvăluie blajinei călugăriţe obiceiurile zilei la curtea Franţei, îmbinate cu nemărginita cucernicie a regelui; îi povesti apoi un şir de păţanii deocheate de-ale doamnelor şi curtenilor, pe care călugăriţa îi cunoştea bine după nume, pomeni în treacăt despre legătura de dragoste dintre regină şi Buckingham, înşirându-le toate pe nerăsuflate. Dar călugăriţa se mulţumi să asculte şi să zâmbească, fără să răspundă. Văzând că asemenea istorisiri îi descreţesc totuşi fruntea, Milady nu-şi curmă spusele; aduse binişor vorba şi despre cardinal. Era însă foarte încurcată: nu ştia dacă stareţa era regalistă sau cardinalistă; prevăzătoare, se ţinu pe o linie de mijloc; la rândul ei, călugăriţa se păstra şi mai la depărtare, mulţumindu-se să-şi încline adânc capul de câte ori călătoarea rostea numele eminenţei sale.

Milady începu să se teamă că se va plictisi grozav în mânăstire. Hotărî deci să arunce undiţa, pentru a şti la ce să se aştepte. Vrând să vadă până unde ar merge buna credinţă a vrednicei călugăriţe, începu să-l vorbească de rău pe cardinal, întâi pe ocolite, apoi chiar cu amănunte. Povesti despre legăturile lui de dragoste cu doamna d'Aiguillon, cu Marion de Lorme şi cu alte câteva femei galante. Călugăriţa ascultă cu mai multă luare-aminte şi, înviorându-sc încet-încet, surâse.

„Bine — îşi zise Milady — începe să se mai dezgheţe; chiar dacă e cardinalistă, cel puţin nu-i fanatică." Trecu apoi la prigoana pe care cardinalul o dezlănţuia asupra duşmanilor. Călugăriţa se mulţumi să-şi facă semnul crucii, fără să arate nici încuviinţare, nici împotrivire. Aceasta o întări pe Milady în părerea că stareţa era mai curând regalistă decât cardinalistă. Milady îşi urmă firul vorbei din ce în ce mai apăsat.

— Nu ştiu nimic din toate chestiunile acestea — rosti în sfârşit călugăriţa — dar oricât de departe suntem de curte şi oricât ne-ar fi de străine ţelurile lumii dinafară, avem aici pilde nespus de triste despre ceea ce-mi povestiţi; una din oaspetele noastre a avut multe de îndurat de pe urma răzbunării şi a prigoanei domnului cardinal.

— Una din oaspetele dumneavoastră? întrebă Milady. Dumnezeule, sărmana femeie, o plâng, nenorocita!

— Şi pe drept cuvânt, căci e într-adevăr vrednică de plâns*; în*chisoare, ameninţări, schingiuiri — de toate a îndurat. Dar, la urma urmei — adăugă călugăriţa — poate că domnul cardinal şi-a avut temeiurile lui când a făcut astfel şi, cu toate că femeia pare un înger, nu trebuie să judeci niciodată oamenii după înfăţişare.

„Bun! îşi zise în sinea ei Milady. Cine ştie? Te pomeneşti că voi descoperi ceva pe-aici; norocul meu!" Şi se sili să împrumute căutăturii ei cea mai desăvârşită nevinovăţie.

— Da, ştiu — răspunse Milady — se spune chiar ca nu trebuie să judeci după ochii cuiva, dar în ce să te încrezi dacă nu în cea mai minunată plăsmuire a Domnului? Cât despre mine, aş putea să mă înşel toată viaţa, dar eu tot voi avea încredere în fiinţa al cărei chip îmi va plăcea.

— Aţi fi deci ispitită să credeţi că această tânără e cu adevărat nevinovată? întrebă călugăriţa.

— Domnul cardinal nu urmăreşte numai crimele; anumite virtuţi le urmăreşte şi mai grozav încă decât anumite fărădelegi.

— Îngăduiţi-mi, doamnă, să vă spun mirarea mea — îi curmă vorba călugăriţa.

— Privitor la ce? întrebă Milady, neştiutoare.

— La cele ce-mi spuneţi.

— Şi ce găsiţi de mirare în ceea ce vă spun? adăugă ea zâmbind...

— Sunteţi prietena cardinalului, de vreme ce vă trimite aici, şi totuşi...

— Şi totuşi îl vorbesc de rău — întregi Milady gândul stareţei.

— Dar nici de bine nu-l vorbiţi!

— Pentru că nu sunt prietena lui — urmă Milady oftând — sunt victima lui.

— Totuşi, scrisoarea aceasta, prin care eminenţa sa îmi trimite mie ştire...

— Este o poruncă pentru mine, să stau într-un soi de închisoare până or veni să mă scoată de aici oamenii lui.

— Dar de ce n-aţi fugit?

— Şi unde să mă duc? Credeţi oare că e vreun loc pe pământ unde să nu poată ajunge cardinalul, dacă îşi dă osteneala să-şi întindă mâna? Să fi fost bărbat, tot ar mai fi mers; dar o femeie, ce vreţi să facă o femeie? Tânăra aceea pe care o aveţi aici a încercat să fugă?

— Nu, e adevărat*;* dar cu ea e altceva: cred că pe ea o ţine în Franţa o dragoste.

— Atunci — răspunse Milady, oftând iarăşi — dacă iubeşte, nu-i chiar atât de nefericită.

— Aşadar — urmă stareţa, privind-o pe Milady cu tot mai multă luare-aminte — am în faţa mea încă o sărmană prigonită, nu-i aşa?

— Din păcate, da! încuviinţă Milady.

O clipă, călugăriţa se uită cu grijă la noul oaspete, ca şi când i-ar fi trecut prin minte altă bănuială.

— Nu cumva sunteţi o duşmană a sfintei noastre credinţe?

întrebă ea.

— Eu? se scuturã Milady. Eu, protestantă? Nu, vai de mine, îl iau martor pe Dumnezeu din ceruri: sunt, dimpotrivă, o catolică înfocată!

— Atunci, doamnă — urmă călugăriţa surâzând — fiţi pe pace: casa în care vă găsiţi nu va fi o închisoare prea aspră şi vom face tot ce va trebui ca să vă fie dragă şederea la noi; ceva mai mult: o să vă întâlniţi aici cu tânăra despre care v-am vorbit, prigonită, fără îndoială, în urma urzelilor de la curte. E o femeie apropiată, drăgălaşă.

— Cum o cheamă?

— Mi-a fost trimisă de cineva foarte de seamă, sub numele de Ketty. N-am încercat să aflu celălalt nume al ei.

— Ketty? se miră Milady. Sunteţi sigură?...

— Că o cheamă aşa? Da, doamnă. Nu cumva o cunoaşteţi?...

Milady zâmbi la gândul că femeia aceea tânără putea să fie fosta ei cameristă. Fiindcă de amintirea fetei se lega amintirea unei mânii, o aprigă dorinţă de răzbunare îi tulbură trăsăturile; îndată însă vicleana cu o sută de feţe îşi aşternu pe chip liniştea şi bunăvoinţa, pierdute doar o clipă.

— Şi când aş putea s-o văd pe această tânără doamnă, care, simt că-mi va fi deosebit de dragă? întrebă Milady.

— Astă-seară — răspunse călugăriţa — poate chiar mai curând. Dar mi-aţi spus singură că de patru zile sunteţi pe drum; azi-dimineaţă v-aţi sculat la cinci, aşa că trebuie să aveţi nevoie de odihnă. Culcaţi-vă şi dormiţi: la ora prânzului, o să vă deşteptăm din somn.

Adulmecând îmbietoarea licărire a unei noi isprăvi, Milady s-ar fi lipsit şi de somn, după pofta inimii ei, însetată de urzeli; urmă totuşi sfatul stareţei — de douăsprezece sau cincisprezece zile trecuse prin tot soiul de nelinişti, încât chiar dacă trupul ei de fier ar mai fi putut îndura oboseala, sufletul ei, în schimb, avea nevoie de odihnă.

Se despărţi de călugăriţă şi se culcă, uşor legănată de gândurile răzbunătoare pe care i le stârnise în chip firesc numele cameristei. Îşi amintea acea făgăduială, aproape fără margini, ce i-o făcuse cardinalul, dacă ar fi izbutit în încercarea ei. Şi izbutise; îl avea, aşadar, pe d’Artagnan în

mână! Un singur lucru o înspăimânta: amintirea soţului ei, contele de la Fere, pe care îl crezuse mort, sau cel puţin plecat din ţară, şi care i se înfăţişa acum, sub numele de Athos, ca cel mai bun prieten al lui d'Artagnan. Dacă era însă prietenul lui d'Artagnan, fireşte că-l ajutase în toate ticluirile datorită cărora regina zădărnicise planurile eminenţei sale; dacă era prietenul lui d'Artagnan, era prin urmare şi duşmanul cardinalului; atunci, fără îndoială că-l putea învălui şi pe el în răzbunarea sub ale cărei falduri nădăjduia să-l înăbuşe pe tânărul muşchetar.

Nădejdile acestea erau pentru Milady tot atâtea gânduri dragi; adormi curând, în dulcea lor legănare.

Un glas blajin ce răsuna la picioarele patului o trezi din somn. Deschise ochii şi văzu pe călugăriţă însoţită de o tânără cu păr bălai şi pielea obrazului străvezie, care pironea asupra ei o privire plină de binevoitoare curiozitate. Chipul femeii tinere îi era cu desăvârşire necunoscut; în vreme ce schimbau între ele obişnuitele vorbe de cuviinţă, se cercetară una pe alta cu luare-aminte; amândouă erau foarte frumoase, dar fiecare de o frumuseţe felurită. Totuşi, Milady surâse la gândul că o întrecea cu mult pe cealaltă printr-o linie falnică şi o ţinută de înaltă nobleţe. E drept că îmbrăcămintea de soră pe care o purta tânăra nu prea era potrivită pentru a înfrunta atare bătălie.

Călugăriţa le prezentă pe una celeilalte, apoi acest început de cunoştinţă fiind pus la cale, cum îndatoririle ei o chemau la biserică, lăsă pe cele două femei singure.

Văzând că Milady stătea culcată, sora vru să iasă în urma stareţei, dar Milady o opri.

— Cum, doamnă — îi spuse ea — abia te-am văzut şi vrei să mă şi lipseşti de prezenţa dumitale, pe care, îţi mărturisesc, mă cam bizuiam pentru timpul cât va trebui să stau aici?

— Nu, doamnă — răspunse sora — dar mi-a fost teamă că vă stingheresc: dormeaţi şi trebuie să fiţi obosită.

— Şi ce pot să-şi dorească cei care dorm? zise Milady. O deşteptare plăcută. Dumneata mi-ai dăruit-o; lasă-mă acum să mă bucur în voie.

Apoi, luând-o de mână, o trase uşor spre un jilţ de lângă

pat. Sora se aşează.

— Doamne Dumnezeule — începu ea — ce rău îmi pare! Sunt de şase luni aici şi n-am avut nici cea mai mică distracţie, iar acum, când aţi sosit şi aş fi putut să-mi petrec şi eu timpul mai plăcut, se pare că, dintr-o clipă într-alta, voi părăsi mânăstirea.

— Cum — se miră Milady — o să plecaţi de-aici?

— Cel puţin aşa nădăjduiesc — răspunse sora cu o bucurie pe care nici nu încerca s-o ascundă.

— După câte am aflat, aţi avut multe de suferit de pe urma cardinalului — urmă Milady — cu atât mai mult deci ar fi trebuit să ne apropiem.

— E adevărat ce mi-a spus buna noastră măicuţă, că şi dumneavoastră sunteţi o victimă a preotului acesta hain?

— Sst — făcu Milady — nici aici să nu vorbim aşa de el. Toate nenorocirile mi se trag fiindcă am spus şi eu odată cam ce-ai spus dumneata acum, în faţa unei femei pe care o credeam prietenă şi care m-a trădat. Ai căzut şi dumneata pradă unei trădări?

— Nu — răspunse sora — sunt prada credinţei mele; a credinţei faţă de o femeie pe care o iubeam, o femeie pentru care mi-aş fi dat viaţa, şi pentru care mi-aş da-o şi acum, dacă ar fi nevoie.

— Şi care te-a părăsit, nu-i aşa?

— Am fost nedreaptă crezând că m-a părăsit, dar sunt două sau trei zile de când, mulţumesc cerului, am avut dovada că nu-i de loc aşa; m-ar fi durut să ştiu că m-a uitat.

Dar dumneavoastră, doamnă — urmă sora — mi se pare că sunteţi liberă şi nu atârnă decât de dumneavoastră ca să fugiţi de aici.

— Unde vrei să mă duc, fără prieteni, fără bani, într-o parte a Franţei pe care n-o cunosc şi pe unde n-am mai fost niciodată?...

— Oh — îi curmă vorba sora — cât despre prieteni, îi veţi avea oriunde vă veţi duce; păreţi atât de bună şi sunteţi atât de frumoasă!

— Totuşi, asta nu împiedică — urmă Milady, îndulcindu-şi surâsul, aşa ca să răsfrângă o îngerească nevinovăţie — nu împiedică să fiu singură şi prigonită.

— Ascultaţi-mă pe mine — o povăţui sora — omul nu trebuie să piardă niciodată nădejdea în Dumnezeu; vedeţi, odată şi odată tot vine ceasul când binele pe care l-ai făcut îţi ia apărarea în faţa Domnului, şi poate că m-aţi întâlnit spre norocul dumneavoastră, aşa umilă şi lipsită de putere cum sunt; căci, dacă izbutesc să ies de aici, ei bine, atunci voi avea câţiva prieteni puternici, care, după ce s-au străduit în tot felul pentru mine, vor putea sări şi în ajutorul dumneavoastră.

— Ştii, când am spus că sunt singură — adăugă Milady, în nădejdea că, vorbind despre ea, o va îndemna pe cealaltă să vorbească — asta nu înseamnă că n-am şi eu câţiva cunoscuţi de seamă, dar aceşti cunoscuţi tremură şi ei în faţa cardinalului; nici regina nu îndrăzneşte să se împotrivească acestui cumplit dregător; am chiar dovadă că maiestatea sa, cu toată inima-i bună, a fost silită deseori să părăsească în voia eminenţei sale pe cei care o slujiseră.

— Credeţi-mă, doamnă, regina poate avea aerul că i-a părăsit, dar nimeni nu trebuie să se ia după ceea ce i se pare: căci cu cât acele fiinţe sunt mai prigonite, cu atât maiestatea sa se gândeşte mai mult la ele; şi, adesea, tocmai când ele se aşteaptă mai puţin, le vine dovada că n-au fost părăsite.

— Da, da — încuviinţă Milady — cred: regina e atât de bună!

— Prin urmare, o cunoaşteţi pe această frumoasă şi nobilă regină, dacă vorbiţi astfel de ea! izbucni sora, înflăcărată.

— Vreau sa zic — adăugă Milady, dând îndărăt — ca n-am avut cinstea s-o cunosc personal, dar cunosc o seamă de prieteni de-ai ei, dintre cei mai apropiaţi; îl cunosc pe domnul de Putange, l-am cunoscut în Anglia pe domnul Dujart, îl cunosc pe domnul de Tréville...

— Pe domnul de Tréville? se bucură sora. Îl cunoaşteţi pe domnul de Tréville?

— Da, îl cunosc bine, aş putea spune chiar foarte bine.

— Pe căpitanul muşchetarilor regelui?

— Da, pe căpitanul muşchetarilor regelui.

— Atunci o să vedeţi — urmă sora — că o să fim repede cunoştinţe cum nu se poate mai bune, aproape prietene; dacă-l cunoaşteţi pe domnul de Tréville, fireşte că aţi fost şi la

el acasă?!

— Adesea — răspunse Milady, care, intrată pe făgaşul acesta şi văzând că minciuna prinde, voia s-o ducă până la capăt.

— Acasă la el aţi întâlnit, fără îndoială, şi câţiva muşchetari de-ai lui.

— Da, pe aceia pe care-i primeşte de obicei — răspunse Milady, tot mai prinsă de netăgăduita însemnătate a convorbirii.

— Numiţi câţiva dintre cei pe care-i cunoaşteţi şi veţi vedea că sunt şi prieteni de-ai mei.

— Păi — răspunse cam încurcată Milady — cunosc pe domnul de Louvigny, pe domnul de Courtivron, pe domnul de Férussac.

Sora o lăsă să spună, apoi, văzând că se opreşte, o întrebă:

— Dar un gentilom cu numele de Athos nu cunoaşteţi?

Milady se făcu la fel de albă la faţă ca şi cearceafurile patului; oricât de stăpână ar fi fost pe ea, nu-şi putu opri un strigăt, în vreme ce, apucând mâna celeilalte, o pironi cu privirea de parcă ar fi vrut s-o înghită.

— Ce este? Ce aveţi? Doamne Dumnezeule! se temu sărmana tânără. Am spus ceva care v-a jignit?

— Nu, dar m-a izbit numele, pentru că şi eu l-am cunoscut pe gentilomul acesta şi mi s-a părut ciudat să găsesc pe cineva care să-l cunoască bine.

— Da! Bine! Bine de tot! Şi nu numai pe el, dar şi pe prietenii lui, pe domnul Porthos şi Aramis.

— Aşa e! îi cunosc şi eu! adăugă Milady, simţind cum îi îngheaţă inima.

— Atunci, dacă-i cunoaşteţi, trebuie să ştiţi că sine prieteni buni şi de temei; de ce nu le spuneţi lor, dacă aveţi nevoie de sprijin?

— La drept vorbind — îngăimă Milady — n-am legături de aproape cu nici unul din ei; îi cunosc, pentru că l-am auzit pe unul din prietenii lor, pe domnul d’Artagnan, vorbind mult de ei.

— Îl cunoaşteţi pe domnul d’Artagnan? se repezi la rândul său sora, apucând mâna celeilalte şi sfredelind-o cu privirea. Apoi, băgând de seamă ciudata sticlire din ochii frumoasei

călătoare, adăugă: Iertaţi-mă, doamnă, dar, spuneţi-mi, în ce fel îl cunoaşteţi?

— În ce fel? bâigui Milady, încurcată. Dar... ca prieten.

— Nu e adevărat doamnă — răspunse sora. Aţi fost iubita lui!

— Dumneata ai fost iubita lui — îi spuse la rândul ei Milady.

— Eu? mormăi sora.

— Da, dumneata; te cunosc acum: eşti doamna Bonacieux.

Tânăra se dădu îndărăt, uluită şi înspăimântată.

— Nu nega! Răspunde! o înfruntă Milady.

— Ei bine, da, doamnă — mărturisi sora. Nu cumva suntem rivale?

Chipul celeilalte se lumină de o vâlvătaie atât de sălbatică, încât, în orice altă împrejurare, doamna Bonacieux ar fi luat-o la fugă de spaimă, dar în clipa aceea o copleşea gelozia.

— Haide, mărturisiţi — stăruia doamna Bonacieux cu o încăpăţânare de care nimeni n-ar fi crezut-o în stare — aţi fost sau mai sunteţi încă iubita lui?

— Nu, nu! se împotrivi Milady cu un ton deschis, care înlătura orice îndoială. Nu! Niciodată! Niciodată!

— Vă cred — rosti doamna Bonacieux — dar atunci de ce-aţi ţipat aşa?

— Cum, nu înţelegi? răspunse Milady, care-şi venise în fire din tulburarea de o clipă şi era din nou stăpână pe ea.

— Cum vreţi să înţeleg? Nu ştiu nimic!

— Nu înţelegeţi că domnul d'Artagnan, fiind prietenul meu, mi-a făcut mărturisiri?

— Adevărat?

— Nu înţelegi că ştiu tot — răpirea dumitale din căsuţa de la Saint-Germain, disperarea lui, a prietenilor lui, cercetările lor zadarnice, de atunci şi până acum! Cum vrei să nu fiu uluită când, fără să bănuiesc măcar, mă trezesc faţă în faţă cu dumneata, cu dumneata despre care am stat de vorbă atât de des unul cu altul, cu dumneata pe care te iubeşte din toată puterea inimii lui, cu dumneata pe care m-a făcut să te iubesc înainte de a te fi văzut! Ah, scumpă Constance, dumneata eşti, te văd, în sfârşit, cu ochii mei!

Şi Milady întinse braţele spre doamna Bonacieux, care, copleşită de tot ce i se spusese, nu mai văzu în femeia pe

care cu o clipă mai devreme o crezuse potrivnică decât o prietenă cu suflet deschis şi credincios.

— Iertaţi-mă! Iertaţi-mă! se ruga, aplecându-şi capul pe umărul ei. Îl iubesc atât de mult!

Amândouă rămaseră câtăva vreme strâns îmbrăţişate. Dacă Milady ar fi avut atâta putere pe cât de crâncenă era ura ei împotriva doamnei Bonacieux, fireşte că aceasta din urmă n-ar fi scăpat vie din îmbrăţişare, dar neputând să-i înăbuşe răsuflarea, îi zâmbi.

— O, frumoasa mea dragă! Scumpa mea micuţă! se bucura Milady. Ce fericită sunt că te văd! Lasă-mă să te privesc. Şi, spunând aceste cuvinte, o mânca într-adevăr din ochi. Da, dumneata eşti! După câte mi-a destăinuit, te recunosc acum, te recunosc foarte bine.

Biata femeie nu putea bănui ce amarnică cruzime sălăşluia îndărătul acelei frunţi senine, îndărătul acelor ochi atât de strălucitori, în care ea nu citea decât mărinimie şi milă.

— Atunci ştiţi şi dumneavoastră cât am suferit, dacă v-a spus tot ce suferea el — adăugă doamna Bonacieux — dar e o adevărată fericire să sufăr pentru el.

Milady spuse şi ea:

— Da, e o fericire.

Se gândea însă la altceva.

— Şi apoi, chinurile mele se apropie de sfârşit — urmă doamna Bonacieux. Mâine, astă-seară poate, îl voi vedea, şi atunci trecutul va fi mort pentru mine.

— Astă-seară? Mâine? întrebă Milady, trezită din visare de cuvintele celeilalte. Ce vrei să spui? Aştepţi vreo veste de la el?

— Îl aştept chiar pe el.

— Pe el? D’Artagnan, aici?

— Chiar el.

— Dar nu se poate! E la asediul La Rochelle-i acum, împreună cu cardinalul! Nu va putea veni decât după cucerirea oraşului.

— Aşa credeţi dumneavoastră, dar e pe lume ceva cu neputinţă pentru d’Artagnan al meu, pentru acest nobil şi vrednic gentilom?

— Nu! Nu pot să cred!

— Citiţi atunci — se încăpăţână sărmana tânără şi, în culmea mândriei şi-a fericirii, îi întinse o scrisoare.

„Scrisul doamnei de Chevreuse — îşi spuse în sinea ei Milady. Eram sigură că pe-acolo se puneau toate la cale.” Şi citi, nesăţioasă, aceste câteva rânduri:

Scumpa mea copilă, fii gata: prietenul nostru te va vedea curând, şi te va vedea ca să te smulgă din închisoarea unde siguranţa vieţii dumitale cerea să rămâi ascunsă; pregăteşte-te deci de plecare şi nu-ţi pierde niciodată nădejdea în noi.

Încântătorul nostru gascon s-a arătat viteaz şi credincios ca totdeauna; spune-i că cineva îi e recunoscător pentru înştiinţarea dată.

— Da, da — zise Milady — da, scrisoarea e limpede. Ştii oare despre ce înştiinţare e vorba?

— Nu. Dar poate c-o fi dat de ştire reginei despre cine ştie ce nouă lucrătură de-a cardinalului.

— Da, fireşte, asta trebuie să fie! încuviinţă Milady, înapoind scrisoarea doamnei Bonacieux şi lăsând să-i cadă capul îngândurat pe piept.

Tocmai atunci se auzi tropotul unui cal venind în goană.

— Ah! strigă doamna Bonacieux, alergând la fereastră. O fi şi venit?

Milady rămase culcată în pat, împietrită de uimire: atâtea lucruri neaşteptate se întâmplau, încât pentru întâia oară în viaţa ei îşi pierdea capul.

— El! El! şopti uşor. El să fie oare?

Şi nu se mişca din pat, cu ochii pierduţi în gol.

— Vai! Nu! spuse doamna Bonacieux. Nu e el, e un bărbat pe care nu-l cunosc, dar care pare că vine aici; da, îşi domoleşte mersul, se opreşte la poartă, sună!

Milady sări jos din pat.

— Eşti sigură că nu e el? întrebă ea.

— Da, da, chiar foarte sigură!

— Poate că n-ai văzut bine.

— Mi-ar ajunge pana pălăriei sau un colţ al pelerinei, şi l-aş recunoaşte!

Milady dădea zor să se îmbrace.

— Oricum! spui că vine încoace?

— Da, a şi intrat.

— Atunci, sau e pentru dumneata, sau pentru mine.

— Doamne! Cât păreţi de tulburată!

— Da, mărturisesc, nu sunt încrezătoare ca dumneata; m-aştept la orice din partea cardinalului.

— Sst! făcu doamna Bonacieux. Iată că vine cineva.

Intr-adevăr, uşa se deschise şi stareţa mănăstirii intră în odaie.

— Dumneavoastră veniţi de la Boulogne? o întrebă ea pe Milady.

— Da — răspunse aceasta şi, încercând să se stăpânească, urmă: Cine întreabă de mine?

— Un bărbat care nu vrea să-şi spună numele, dar care spune că vine din partea cardinalului.

— Şi vrea să-mi vorbească mie? întrebă Milady

— Vrea să vorbească unei doamne care soseşte din Boulogne.

— Atunci, vă rog, doamnă, lăsaţi-l să intre.

— Vai de mine — şopti doamna Bonacieux — o fi vreo veste rea?

— Mi-e teamă că da.

— Vă las singură cu străinul, dar o să mă întorc îndată ce-o pleca, bineînţeles dacă-mi daţi voie.

— Cum să nu! Te rog chiar!

Stareţa şi doamna Bonacieux ieşiră.

Rămasă singuri, Milady îşi pironi ochii asupra uşii; după o clipă se auzi zgomot de pinteni pe scară, apoi paşii se apropiară, uşa se deschise şi un bărbat se ivi în prag. Milady scoase un strigăt de bucurie: era contele de Rochefort, cel, mai credincios slujitor al eminenţei sale.

Capitolul XXXII
Doi demoni feluriţi

— Cum — strigară într-un glas Rochefort şi Milady — dumneata eşti?

— Da, eu!

— Şi vii de la...? întrebă Milady.

— De la Rochelle; dar dumneata?

— Din Anglia.

— Buckingham?

— Mort sau rănit greu de tot; când plecam, fără să fi putut obţine nimic de la el, tocmai îl asasinase un fanatic.

— Ia te uită — se minună Rochefort, surâzând — ce întâmplare fericită! Domnul cardinal o să fie încântat! I-ai dat de veste?

— I-am scris din Boulogne. Dar cum de eşti aici?

— Eminenţa sa, îngrijorată, m-a trimis în căutarea dumitale.

— Am sosit abia ieri.

— Şi ce-ai făcut de ieri până azi?

— Nu mi-am pierdut timpul degeaba.

— Nici nu mă îndoiesc.

— Ştii pe cine am întâlnit aici?

— Nu.

— Ghiceşte.

— Cum vrei să ghicesc?...

— Tânăra aceea pe care regina a scos-o din închisoare.

— Amanta flecuşteţului de d’Artagnan?

— Da, doamna Bonacieux; cardinalul nu-i dibuise încă vizuina.

— Aşadar, încă o întâmplare oarecum pereche cu cealaltă; domnul cardinal e într-adevăr un mare norocos!

— Înţelegi uimirea mea — urmă Milady — când m-am trezit faţă în faţă cu femeiuşca asta?

— Te cunoştea?

— Nu.

— Atunci treci în ochii ei drept o străină?

Milady zâmbi.

— Suntem cele mai bune prietene!

— Pe cinstea mea — se bucură Rochefort — numai dumneata eşti în stare, scumpă contesă, să faci asemenea minuni.

— Şi mi-a prins bine, cavalere — urmă Milady — căci ştii ce se întâmplă?

— Nu.

— Mâine sau poimâine vor veni s-o ia de aici, cu un ordin al reginei.

— Adevărat? Şi anume cine?

— D'Artagnan şi prietenii lui.

— O să întindă atâta coarda, că o să fim siliţi să-i trimitem la Bastilia.

— De ce n-aţi făcut-o până acum?

— Ce vrei! Cardinalul are pentru oamenii ăştia o slăbiciune pe care eu n-o înţeleg.

— Adevărat?

— Da.

— Atunci spune-i aşa, Rochefort: spune-i că tot ce am vorbit noi la hanul „La Porumbarul Roşu" a fost ascultat de aceşti patru inşi; spune-i că după plecarea lui unul din ei s-a urcat la mine în cameră şi mi-a smuls hârtia de liberă trecere pe care mi-o dăduse. Spune-i că i-au vestit lordului de Winter călătoria mea în Anglia; spune-i că şi de data asta erau cât p-aci să-mi zădărnicească misiunea, aşa cum mi-au zădărnicit-o pe cea cu diamantele; spune-i că din toţi patru, numai doi sunt de temut; d'Artagnan şi Athos; spune-i că al treilea, Aramis, e iubitul doamnei de Chevreuse; pe el să-l lase să trăiască — i se cunoaşte taina şi poate fi de folos; cât priveşte cel de-al patrulea, Porthos, e un nerod, un înfumurat şi un prost, nu face să-şi bată capul cu el.

— Dar câteşipatru trebuie să fie acum la asediul oraşului La Rochelle.

— Aşa credeam şi eu, dar o scrisoare pe care doamna Bonacieux a primit-o din partea soţiei conetabilului, şi pe care a avut nesocotinţa să mi-o citească, mă face să cred că, dimpotrivă, toţi patru au şi pornit la drum, ca să vină s-o răpească.

— Drace! Ce-i de făcut atunci?

— Ce ţi-a spus cardinalul în privinţa mea?

— Să-mi dai veştile dumitale fie în scris, fie prin viu grai, să mă întorc numaidecât şi, după ce va şti ce-ai făcut, îţi va da de veste ce trebuie să faci.

— Adică, să rămân aici?

— Aici sau în împrejurimi.

— Nu poţi să mă iei cu dumneata?

— Nu, porunca e limpede; în preajma taberei ai putea fi recunoscută, şi înţelegi că prezenţa dumitale ar stânjeni pe eminenţa sa.

— Aşadar, să aştept aici sau în împrejurimi.

— Numai să-mi spui de pe acum unde o să aştepţi veştile cardinalului, ca să ştiu şi eu unde să te găsesc.

— Ascultă, cred că n-am să pot sta aici!

— De ce?

— Uiţi că duşmanii mei pot să sosească dintr-o clipă într-alta?

— Adevărat; dar atunci o să scape şi femeiuşca din mâna cardinalului.

— Ei aş! făcu Milady, zâmbind aşa cum numai ea ştia să zâmbească. Uiţi că sunt cea mai bună prietenă a ei?

— Da, e adevărat! Va să zică să spun cardinalului că, în privinţa acestei femei...

— Poate fi liniştit.

— Atâta tot?

— Ştie el ce înseamnă asta.

— O să ghicească. Şi acum, spune-mi, te rog, ce să mai fac?

— Sa pleci numaidecât; cred că, pentru ştirile ce-i duci, face să te grăbeşti.

— Mi s-a stricat caleaşca când pătrundeam în Lilliers.

— De minune!

— Cum de minune?

— Am tocmai nevoie de caleaşca dumitale.

— Şi eu cum să plec?

— În goană, pe deşălate.

— Îţi dă mâna să vorbeşti; o sută patruzeci de leghe!

— Ei şi?

— Bine. Le vom face. Pe urmă?

— Pe urmă, când treci prin Lilliers, îmi trimiţi caleaşca şi-i

dai poruncă servitorului dumitale să mă asculte orbeşte.

— Bine.

— Cred că ai la dumneata vreo hârtie din partea cardinalului.

— Deplină împuternicire.

— O arăţi stareţei şi-i spui că, fie azi, fie mâine, o sa vină cineva după mine şi că va trebui să-l urmeze pe cel care va sosi aici în numele dumitale.

— Foarte bine!

— Nu uita să mă iei la rost când vei vorbi cu călugăriţa de mine.

— La ce bun?

— Sunt o victimă a cardinalului. Trebuie să câştig încrederea bietei doamne Bonacieux.

— Aşa e. Şi acum vrei să-mi faci un raport despre tot ce s-a întâmplat?

— Dar ţi-am înşiruit toate întâmplările; ai ţinere de minte — spune-le pe toate aşa cum ţi le-am spus eu; o hârtie se poate pierde.

— Bine; aş vrea numai să ştiu unde te pot găsi, ca să nu cutreier zadarnic prin împrejurimi.

— Aşa e, stai puţin...

— Vrei o hartă?

— Nu, cunosc bine meleagurile astea.

— Dumneata? Ai mai fost cândva pe aici?

— Am crescut prin părţile astea.

— Adevărat?

— Vezi că tot foloseşte să fi fost crescut pe undeva.

— Atunci să m-aştepţi la...

— Stai să mă gândesc. Uite, am găsit... La Armentières.

— Ce-i aceea Armentières?

— Un orăşel pe râul Lys; n-am decât să trec râul, şi sunt în ţară străină.

— De minune! Dar se înţelege că nu vei trece râul decât ameninţată de vreo primejdie.

— Fireşte.

— În cazul ăsta, cum să ştiu unde eşti?

— Ai nevoie de lacheul dumitale?

— Nu.

— E om de încredere?

— Chiar încercat.

— Atunci dă-mi-l mie! Nu-l cunoaşte nimeni; îl las în locul de unde plec şi el te va duce acolo unde sunt.

— Şi zici că aştepţi la Armentières?

— Da, la Armentières.

— Scrie-mi, te rog, numele pe o bucată de hârtie, ca sa nu-l uit; nu e nimic primejdios într-un nume de oraş, nu-i aşa?

— Cine ştie! Dar fie — se învoi Milady, scriind numele pe o jumătate de foaie — să înfrunt şi primejdia asta.

— Bine! răspunse Rochefort, luând din mâinile ei hârtia, pe care o împături şi o vârî în căptuşeala pălăriei. De altfel, fii liniştită, o să fac şi eu cum fac copiii: dacă pierd hârtia, o să spun numele tot lungul drumului. Şi acum, asta-i tot?

— Cred că da.

— Va să zică: Buckingham mort sau foarte greu rănit; convorbirea dumitale cu cardinalul ascultată de cei patru muşchetari; lordul de Winter încunoştinţat despre sosirea dumitale la Portsmouth; d'Artagnan şi Athos la Bastilia; doamna Bonacieux regăsită; să-ţi trimit cât mai curând caleaşca; să-ţi dau valetul meu; să fac din dumneata o victimă a cardinalului, ca să nu bănuiască nimic maica stareţă; Armentières, pe malurile râului Lys. E bine?

— Într-adevăr, scumpul meu cavaler, ai o minunăţie de memorie; şi, uite, mai adaugă ceva...

— Ce anume?

— Am văzut nişte pădurici frumoase, care cred că se întind până în grădina mânăstirii; spune că am voie să mă plimb prin pădurice? cine ştie? Voi avea poate nevoie să ies prin vreo poartă din fund...

— Te gândeşti la toate.

— Şi dumneata uiţi un lucru...

— Care?

— Să mă întrebi dacă îmi trebuiesc bani.

— Aşa e, cât vrei?

— Tot aurul pe care-l ai la dumneata.

— Am aproape cinci sute de pistoli.

— Şi eu am cam tot atâta; cu o mie de pistoli faci faţă la orice; goleşte-ţi buzunarele.

— Poftim.

— Bine! Şi când pleci?

— Peste un ceas; cât să mănânc şi eu ceva şi să trimit după un cal.

— Minunat! La revedere, cavalere!

— La revedere, contesă!

— Spune cardinalului o vorbă bună pentru mine!

— Şi satanei o vorbă bună pentru mine.

Milady şi Rochefort îşi zâmbiră unul altuia şi se despărţiră.

Peste un ceas, Rochefort se îndepărta în goana calului, iar peste cinci ceasuri trecea prin Arras. Cititorii noştri îşi aduc aminte că fusese recunoscut de d’Artagnan şi că îngrijorarea ce-i stârnise îi îndemnase pe cei patru muşchetari să-şi zorească şi mai grozav călătoria.

Capitolul XXXIII
Picătura de apă

Îndată ce Rochefort ieşise, doamna Bonacieux intră în cameră. O găsi pe Milady cu zâmbetul pe buze.

— Tot n-aţi scăpat de ce v-a fost teamă — spuse tânăra. Astă-seară sau mâine, cardinalul trimite să vă ia de aici.

— Cine ţi-a spus asta, fetiţo? întrebă Milady.

— Am auzit-o chiar din gura trimisului.

— Hai, vino aici, lângă mine — o pofti Milady.

— Iată că vin.

— Aşteaptă, să văd dacă nu cumva ne ascultă cineva.

— De ce atâta grijă?

— O să afli numaidecât.

Milady se ridică şi se duse la uşă, o deschise, privi pe sală şi se întoarse iarăşi lângă doamna Bonacieux.

— Şi-a jucat bine rolul — spuse ea.

— Cine?

— Cel care i-a spus stareţei că e trimisul cardinalului.

— Cum adică, juca un rol?

— Da, copila mea.

— Prin urmare, omul acela nu e...

— Omul acela — spuse Milady coborând glasul — e fratele meu.

— Fratele dumitale? se miră doamna Bonacieux.

— Sst! Numai dumneata ştii taina asta, fata mea; daca o spui cuiva, atunci sunt pierdută şi, o dată cu mine, poate că şi dumneata.

— Doamne Dumnezeule!

— Uite ce se întâmplă: fratele meu, care venea să mă ajute să ies de aici, chiar luptând dac-ar fi fost nevoie, l-a întâlnit pe trimisul cardinalului, care venea şi el în căutarea mea; l-a urmărit. Ajuns într-un loc singuratic şi dosnic, şi-a scos spada şi i-a cerut trimisului să-i dea hârtiile pe care le avea el; trimisul cardinalului a vrut să se apere, şi atunci fratele meu l-a omorât.

— Vai! se cutremură doamna Bonacieux.

— Gândeşte-te că n-avea încotro. Fratele meu s-a hotărât atunci să înlocuiască puterea prin viclenie: a luat hârtiile, a

venit aici, s-a dat drept trimisul cardinalului, şi peste un ceas sau două o să vină o trăsură să mă ia, trimisă, chipurile, de eminenţa sa.

— Înţeleg, trăsura e, de fapt, de la fratele dumneavoastră.

— Întocmai. Şi nu-i totul: scrisoarea pe care ai primit-o, şi care crezi că e de la doamna de Chevreuse...

— Da...

— Nu e de la ea.

— Cum asta?

— Nici gând; te-au tras pe sfoară, ca să nu te împotriveşti când or veni să te ridice de aici.

— Dar va veni chiar d'Artagnan!

— Scoate-ţi asta din cap. D'Artagnan şi prietenii lui sunt la asediul La Rochelle-ei.

— De unde ştii dumneata?

— Fratele meu a întâlnit nişte trimişi de-ai cardinalului îmbrăcaţi în haine de muşchetari. Te-ar fi chemat la poartă, ar fi crezut că e vorba de prieteni şi, nici una, nici două, te-ar fi răpit şi dus la Paris.

— Doamne! Mi se-nvârte capul în vălmăşagul ăsta de mişelii. Simt că dacă mai ţine aşa, o să înnebunesc — rosti doamna Bonacieux, ducându-şi mâinile la frunte.

— Aşteaptă...

— Ce e?

— Aud tropot de cal: e fratele meu care pleacă; hai să mai îmi iau o dată rămas bun de la el, vino.

În vreme ce deschidea fereastra, Milady îi făcu semn doamnei Bonacieux şi tânăra se apropie de ea.

Rochefort trecea în goana mare.

— Cu bine, frate! îi strigă Milady.

Cavalerul ridică ochii, văzu cele două femei la fereastră şi făcu din goana calului un semn prietenesc aşa-zisei surori.

— Inimosul de George — şopti ea, închizând fereastra; chipul ei oglindea şi dragoste, şi adâncă restrişte.

Se întoarse apoi şi se aşeză la locul ei, adâncită parcă în propriile-i gânduri.

— Scumpă doamnă — se rugă doamna Bonacieux — iertaţi-mă că vă rup firul gândurilor, dar ce mă sfătuiţi să fac? Dumnezeul meu! Sunteţi mai pricepută decât mine, vorbiţi,

vă ascult!

— Mai întâi — răspunse Milady — poate că mă înşel, poate că d'Artagnan cu prietenii lui or să vină într-adevăr în ajutorul dumitale.

— Vai! Prea ar fi fost frumos — oftă doamna Bonacieux. Nu mi-e sortită mie atâta fericire!

— Atunci înseamnă că e doar o chestiune de timp, un fel de goană: cine soseşte cel dintâi. Dacă prietenii dumitale ajung mai repede, atunci ai scăpat; dacă le-o iau înainte oamenii cardinalului, atunci eşti pierdută.

— Da, da, pierdută fără scăpare! Ce-i de făcut, atunci? Ce-i de făcut?

— Ar fi un mijloc foarte firesc, la mintea omului...

— Care? Spuneţi-mi-l!

— Ar fi să aştepţi ascunsă pe undeva, prin preajmă, şi să vezi cu ochii dumitale cine sunt oamenii care vin să te caute.

— Dar unde să aştept?

— O, asta nu-i greu! Şi eu o să mă duc să mă ascund la câteva leghe de aici, până o veni fratele meu să mă ia; uite, te iau cu mine, ne ascundem şi aşteptăm împreună.

— Dar n-o să mă lase să plec. Sunt aici aproape ca într-o închisoare.

— Cum stareţa ştie că eu plec din porunca eminenţei sale, n-o să creadă că eşti gata să mă însoţeşti.

— Şi atunci?

— Atunci, trăsura e la poartă, îţi iei rămas bun de la mine, te urci pe scara trăsurii ca să mă mai îmbrăţişezi o dată, servitorul fratelui meu, care vine să mă ia, ştie totul din vreme, face semn vizitiului, şi o pornim în goana mare.

— Şi d'Artagnan? Dacă vine d'Artagnan?

— Crezi că n-o să aflăm noi dacă vine?

— Dar cum?

— Nimic mai uşor. Trimitem îndărăt la Béthune pe servitorul fratelui meu, în care, după cum ţi-am spus, putem avea toată încrederea; se îmbracă într-un fel oarecare şi se aşează în faţa mânăstirii: dacă vin trimişii cardinalului, el nu se mişcă de acolo, dar dacă vine domnul d'Artagnan eu prietenii lui, atunci îi aduce pe toţi în locul unde vom fi noi.

— Cum, îi cunoaşte?

— Fireşte, nu l-a văzut pe domnul d’Artagnan la mine acasă?

— Da, da, aveţi dreptate; atunci e foarte bine, cum nu se poate mai bine, dar să nu ne depărtăm prea mult de aici.

— Cel mult la şapte sau opt leghe: să stăm, de pildă, chiar la frontieră şi, la cea dintâi alarmă, plecăm din Franţa.

— Dar până atunci ce facem?

— Aşteptăm.

— Şi dacă sosesc?

— Trăsura fratelui meu o să sosească înaintea lor.

— Dar dacă vin să vă ia tocmai când eu sunt departe de dumneavoastră, la masă, de pildă?

— Uite, fă aşa.

— Cum?

— Spune-i stareţei că îi ceri voie să iei masa cu mine, ca să fim toată vremea împreună.

— O să-mi dea voie?

— Şi de ce s-ar împotrivi?

— Foarte bine, atunci nu ne mai despărţim de loc.

— Du-te acum la ea şi cere-i voie; mi-e capul ameţit, mă duc sa mă plimb puţin prin grădină.

— Duceţi-vă, dar unde vă întâlnesc?

— Aici, peste un ceas.

— Aici, peste un ceas. Vai, ce bună sunteţi! Vă mulţumesc.

— S-ar putea să n-am eu grijă de dumneata? Chiar dacă n-ai fi atât de frumoasă şi de încântătoare, nu eşti prietena unuia din cei mai buni prieteni ai mei?

— Dragul de d’Artagnan, cum o să vă mulţumească!

— Nădăjduiesc şi eu. Haide! Acum ne-am înţeles, putem coborî.

— Vă duceţi în grădină?

— Da.

— Luaţi-o atunci de-a lungul sălii, o să daţi de o scară mică şi ajungeţi drept acolo.

— Minunat! Mulţumesc.

Cele două femei se despărţiră cu cel mai fermecător zâmbet pe buze.

Milady spusese adevărat, îşi simţea capul groaznic de ameţit; născocirile-i încâlcite i se ciocneau în minte ca într-un

soi de iureş turbat. Trebuia să rămână singură, ca să-şi mai rânduiască gândurile. Nu vedea limpede în viitor; avea nevoie de linişte şi de reculegere pentru a da gândurilor ei nedesluşite un contur lămurit, un ţel hotărât.

Lucrul cel mai grabnic era s-o răpească pe doamna Bonacieux, s-o ducă într-un loc sigur şi, la nevoie, s-o păstreze ca ostatică. Milady începea să se teamă de sfârşitul acestui duel îngrozitor, în care duşmanii arătau o încăpăţânare la fel de aprigă ca şi înverşunarea ei. De altminteri, simţea, aşa cum se simte venind furtuna, că sfârşitul nu era departe şi că nu putea fi decât cumplit.

După cum am mai spus, lucrul de căpetenie pentru ea era să nu-i dea drumul doamnei Bonacieux. Pentru d'Artagnan, doamna de Bonacieux era însăşi viaţa lui, ba era mai mult decât viaţa lui: era viaţa femeii iubite; era, în cazul unor împrejurări vitrege, un mijloc de a cădea la învoială şi de a smulge foloase cât mai mari.

Pasul acesta însă era ca şi făcut: doamna Bonacieux o urma fără umbră de neîncredere; şi odată ascunse laolaltă în Armentières, putea uşor s-o facă să creadă că d'Artagnan nu venise la Béthune. Peste cel mai târziu cincisprezece zile, Rochefort va fi îndărăt; iar în timpul celor cincisprezece zile, ea va chibzui asupra tot ce trebuia făcut ca să se răzbune pe cei patru prieteni. Nu se va plictisi, căci, slavă Domnului, se va bucura de cea mai dulce petrecere pe care împrejurările o pot îngădui unei femei cu atare fire: îşi va pregăti răzbunarea, o cât mai minunată răzbunare.

În vreme ce visa, îşi roti ochii jur împrejur, întipărindu-şi în minte topografia grădinii. Milady era asemenea unui bun general, care prevede totodată biruinţa, dar şi înfrângerea, şi care e gata în orice clipă, după cum îl călăuzesc sorţii bătăliei, să înainteze sau să dea îndărăt.

După un ceas auzi o voce dulce care o chema: era vocea doamnei Bonacieux. Blajina stareţă se învoise, fireşte, la toate şi deocamdată puteau lua masa împreună.

Ajungând în curte auziră huruitul unei trăsuri care tocmai se oprise la poartă. Milady ascultă:

— Auzi? întrebă ea.

— Da, zgomot de trăsură.

— E trăsura pe care ne-o trimite fratele meu.

— Oh! Dumnezeule!

— Hai! Ţine-ţi cumpătul!

Tocmai suna la poarta mânăstirii. Milady nu se înşelase.

— Urcă-te în camera dumitale — îi spuse ea doamnei Bonacieux. Desigur că ai câteva giuvaere pe care vrei să le iei cu dumneata.

— Am scrisorile lui — îi răspunse aceasta.

— Bine! Du-te de le ia şi vino pe urmă în cameră la mine. Vom lua masa în grabă; poate că o să ne apuce noaptea pe drum, trebuie să prindem puteri.

— Doamne Dumnezeule! murmură doamna Bonacieux, ducându-şi mâna la inimă. Simt că mă înăbuş, nu mai pot merge.

— Nu te lăsa aşa! Hai, nu te lăsa! Gândeşte-te că peste un sfert de ceas eşti scăpată, şi nu uita că tot ce faci e numai pentru el.

— Da, da, numai pentru el! M-aţi înviorat cu un singur cuvânt, duceţi-vă, vă ajung din urmă.

Milady urcă repede la ea în cameră; găsi acolo pe valetul lui Rochefort şi-i dădu lămuriri. Trebuia să aştepte la poartă; dacă, din întâmplare, se iveau muşchetarii, trăsura ar fi plecat în goană, ar fi înconjurat mănăstirea şi ar fi aşteptat-o pe Milady într-un mic sat aşezat de cealaltă parte a pădurii; în cazul acesta, Milady ar fi străbătut pădurea de-a curmezişul şi s-ar fi dus pe jos până-n sat; după cum am mai spus, cunoştea de minune aceste meleaguri ale Franţei. Dacă muşchetarii nu se iveau, toate trebuiau să urmeze aşa cum fusese hotărât din vreme: doamna Bonacieux se urca în trăsură ca şi cum ar fi vrut să-şi ia rămas bun de la Milady, iar aceasta o lua cu ea.

Doamna Bonacieux intră în cameră; atunci, pentru a-i risipi orice bănuială, dacă întâmplător ar fi avut vreuna, Milady mai spuse încă o dată valetului ultimele sale porunci. Apoi îi puse şi câteva întrebări în privinţa trăsurii*:* era o caleaşca trasă de trei cai, mânaţi de un soi de surugiu. Valetul lui Rochefort trebuia să călărească în frunte, ca ştafetă.

Se înşela Milady când credea că doamna Bonacieux ar fi putut bănui ceva; sărmana tânără era prea curată sufleteşte

ca să bănuiască pe o femeie de atâta rea-credinţă; de altminteri, numele contesei de Winter, rostit de călugăriţă, îi era cu desăvârşire necunoscut, după cum nu avea habar că numita femeie avusese o vină atât de mare şi de neînduplecat în nenorocirile vieţii ei.

— Vezi — spuse Milady, după ce valetul ieşi din cameră — totul e gata. Călugăriţa nu ştie nimic şi crede că vine să mă ia din partea cardinalului. Omul s-a dus să dea ultimele lămuriri; îmbucă ceva, bea un deget de vin şi hai să plecăm.

— Da — spuse mecanic şi doamna Bonacieux — da, să plecăm.

Milady îi făcu semn să se aşeze în faţa ei, îi turnă puţin vin de Spania şi-i dădu din pieptul de pasăre.

— Uite — vru s-o îmbărbăteze — o să ne meargă din plin; se lasă noaptea; când o miji de ziuă, noi o să fim în văgăuna noastră şi n-o să-i treacă nimănui prin minte unde suntem. Haide, ţine-ţi firea, mănâncă ceva.

Doamna Bonacieux înghiţi pe nemestecate câteva îmbucături şi-şi muie buzele în paharul cu vin.

— Haide, haide — o sfătui Milady, ducându-şi paharul la buze — haide, fă ca mine.

Dar în clipa când îşi ducea paharul la gură, mâna îi rămase în aer: auzise pe drum tropotul unor cai în goană, care parcă se apropiau; în acelaşi timp i se păru că aude şi nechezatul lor. Zgomotul o smulse din bucuria ei, aşa cum vuietul furtunii ar trezi pe cineva în mijlocul unui vis frumos; se îngălbeni la faţă şi alergă la fereastră, în vreme ce doamna Bonacieux se ridică tremurând, sprijinindu-se de scaun, ca să nu cadă.

Nu se vedea încă nimic. Se auzea doar goana cailor care se apropiau tot mai mult.

— Doamne! şopti doamna Bonacieux. Ce-i zgomotul care se aude?

— Sunt sau prietenii, sau duşmanii noştri — răspunse Milady, cu groaznica ei linişte. Stai acolo! Îţi spun eu.

Doamna Bonacieux rămase în picioare, mută, nemişcată şi albă ca o statuie.

Zgomotul se înteţea; caii nu puteau să fie la mai mult de o sută cincizeci de paşi; dacă nu se zăreau încă, era din pricină că drumul făcea acolo o cotitură. Totuşi, tropotul era atât de

desluşit, încât s-ar fi putut număra caii după pocnetul ritmic al potcoavelor.

Milady privea, încordându-se din răsputeri; era doar atâta lumină cât să poată deosebi pe cei care veneau. Deodată zări strălucind la cotitură pălării cu galoane şi cu pene fluturând; numără doi, apoi cinci, apoi opt călăreţi; unul dintre ei era în fruntea celorlalţi, la două lungimi de cal depărtare. Milady scoase un geamăt înăbuşit: călăreţul care gonea în frunte era d'Artagnan.

— Dumnezeule! ofta doamna Bonacieux. Ce se întâmplă?

— E uniforma ostaşilor domnului cardinal; nici o clipă de pierdut! strigă Milady. Să fugim! Hai să fugim!

— Da, da, să fugim! spunea şi doamna Bonacieux, dar fără să poată face un pas, ţintuită în loc de spaimă.

Se auzeau călăreţii care treceau pe sub fereastră.

— Vino odată! Haide, vino! se răsti Milady, încercând s-o târască pe tânăra femeie de braţ. Tot mai putem fugi prin grădină; am cheia; dar să ne grăbim, peste cinci minute o să fie prea târziu.

Doamna Bonacieux încercă să meargă, făcu doi paşi şi căzu în genunchi. Zadarnic încercă Milady s-o ridice şi s-o ia de acolo.

În clipa aceea se auzi huruitul trăsurii, care o şi pornise în goană când se iviseră muşchetarii. Urmară trei-patru detunături de armă.

— Te mai întreb o dată: vrei să vii? răcni Milady.

— Doamne Dumnezeule, vedeţi bine că n-am putere; vedeţi că nu pot merge; fugiţi singură.

— Să fug singură? Să te las aici? Nu, nu, niciodată! răspunse Milady.

Deodată se opri; o strălucire sălbatică îi scăpără în ochi alergă la masă şi, desfăcându-şi uimitor de iute piatra inelului, dădu drumul grăuntelui de dedesubt în paharul doamnei Bonacieux. Micul grăunte roşiatic se topi numaidecât. Apoi, luând hotărâtă paharul în mână, îi spuse:

— Bea! Vinul ăsta o să-ţi dea putere, hai, bea!

Şi apropie paharul de buzele sărmanei tinere, care bău fără a se gândi la nimic.

„Nu în felul ăsta aş fi vrut să mă răzbun — îşi spuse Milady,

punând, cu un surâs drăcesc, paharul pe masă — dar, zău, la urma urmei, faci ce poţi.” Şi se repezi afară din cameră. Doamna Bonacieux o văzu fugind fără s-o poată urma, aidoma celor care visează că sunt urmăriţi şi se străduiesc zadarnic să fugă.

Trecură astfel câteva clipe; la poartă se auzea o larmă asurzitoare; doamna Bonacieux se aştepta s-o vadă din clipă în clipa pe Milady, dar Milady nu se arăta. De câteva ori, fără îndoială de spaimă, o sudoare rece îi umezi fruntea înfierbântată. În sfârşit, auzi scârţâitul porţilor care se deschideau; zgomotul cizmelor şi al pintenilor răsună pe scară; ajungea până la ea zumzetul puternic al mai multor voci care se apropiau din ce în ce şi i se păru chiar ca aude rostindu-se numele ei.

Deodată scoase un strigăt de bucurie şi se repezi la uşă: recunoscuse glasul lui d’Artagnan.

— D’Artagnan! D’Artagnan! striga ea. Dumneata eşti? Vino aici! Aici!

— Constance! Constance! răspunse tânărul. Unde eşti? Pentru numele lui Dumnezeu, unde eşti?

În clipa aceea, uşa chiliei, împinsă dinafară, se deschise furtunos şi mai mulţi bărbaţi dădură năvală în cameră; doamna Bonacieux căzuse într-un jilţ, fără să mai poată face nici o mişcare.

D’Artagnan aruncă din mână un pistol încă fumegând şi căzu în genunchi în faţa iubitei; Athos îşi puse îndărăt pistolul la cingătoare. Porthos şi Aramis, care-şi ţineau în mână spada, le puseră şi ei în teacă.

— Oh, d’Artagnan! Iubitul meu d’Artagnan! în sfârşit, ai venit; nu m-ai înşelat, dragule! Tu eşti!

— Da, da, Constance! Suntem unul lângă altul!

— Degeaba spunea *ea* că nu vei veni, ştiam eu că tot o să vii; n-am vrut să fug; ah, ce bine am făcut, ce fericită sunt!

La cuvântul *ea,* Athos, care se aşezase liniştit, se ridică dintr-o dată.

— *Ea?* Cine *ea? î*ntrebă d’Artagnan.

— Tovarăşa mea, aceea care, din prietenie pentru mine, voia să mă scape de prigoană şi care, crezând că sunteţi ostaşi ai cardinalului, a fugit chiar acum de aici.

— Tovarăşa dumitale? rosti d'Artagnan, mai alb la faţă decât vălurile iubitei. De care tovarăşă vrei să vorbeşti?

— De aceea a cărei trăsură era la poarta mânăstirii, de o femeie care zice că e prietena dumitale, d'Artagnan; de o femeie căreia i-ai povestit toate.

— Numele ei, numele ei! stăruia d'Artagnan. Dumnezeule, nu-i ştii numele?

— Ba da, i l-a spus în faţa mea: aşteaptă... dar ce ciudat... mi se tulbură mintea, nu mai văd bine...

— Ajutor! Prieteni, ajutor! Mâinile-i sunt reci ca gheaţa! strigă d'Artagnan. Şi-i e rău, Dumnezeule mare! îşi pierde cunoştinţa!

În vreme ce Porthos chema în ajutor cât îl ţinea gura, d'Artagnan alergă la masă ca să ia un pahar cu apă; dar se opri văzând ce groaznic se schimbase la faţă Athos, care, în picioare, cu părul zbârlit, cu ochii holbaţi de spaimă, îşi pironise privirea pe unul din paharele de pe masă, părând pradă celei mai îngrozitoare bănuieli.

— Nu — spunea Athos — nu se poate! Dumnezeu nu va îngădui atare nelegiuire.

— Apă, apă! striga d'Artagnan. Apă!

— O, biata femeie! Biata femeie! murmura Athos cu vocea sugrumată.

Doamna Bonacieux deschise ochii sub sărutările lui d'Artagnan.

— Îşi vine în fire! se bucură tânărul. Doamne Dumnezeule, îţi mulţumesc!

— Doamnă — întrebă Athos — doamnă, în numele cerului, al cui e paharul ăsta gol?

— Al meu, domnule... — răspunse tânăra femeie, cu vocea stinsă.

— Dar cine v-a turnat vin în pahar?

— Ea.

— Şi cine este ea?

— Ah! Mi-aduc aminte — murmură doamna Bonacieux — contesa de Winter...

Cei patru prieteni scoaseră într-un singur glas acelaşi strigăt, dar al lui Athos răsunase mai puternic decât toate celelalte. În clipa aceea, faţa doamnei Bonacieux se făcu

pământie; o durere sfâşietoare o doborî, şi ea căzu gâfâind în braţele lui Porthos şi ale lui Aramis.

D’Artagnan apucă mâna lui Athos cu o groază neînchipuită.

— Ce e? întrebă el. Tu crezi...

Vocea i se stinse într-un hohot de plâns.

— Cred tot — răspunse Athos, muşcându-şi buzele până la sânge, ca să nu izbucnească în lacrimi.

— D’Artagnan! D’Artagnan! îl chema doamna Bonacieux. Unde eşti? Nu pleca de lângă mine, nu vezi că mor?

D’Artagnan dădu drumul mâinilor lui Athos, pe care le ţinea încleştate în mâinile sale, şi alergă la ea. Faţa ei atât de frumoasă era răscolită de chinuri, ochii sticloşi nu mai aveau viaţă. Trupul i se zvârcolea, sudoarea îi şiroia pe frunte.

— În numele cerului, alergaţi, strigaţi! Porthos, Aramis, chemaţi în ajutor!

— Zadarnic — şopti Athos — zadarnic, împotriva otravei pe care o toarnă *ea,* nu e nici un leac.

— Da, da, ajutor, ajutor! murmura stins doamna Bonacieux. Ajutor!

Apoi, cu bruma de puteri ce-i mai rămăsese, luă capul tânărului în mâinile ei şi, privindu-l o clipă, ca şi cum şi-ar fi pus tot sufletul în privirea aceea, îşi lipi gura de gura lui, cu un hohot înăbuşit.

— Constance! Constance! gemu d’Artagnan.

Un oftat uşor se desprinse de pe buzele doamnei Bonacieux, atingând ca o adiere buzele lui d’Artagnan: era sufletul ei de înger curat şi iubitor, care se înălţa spre ceruri.

D’Artagnan nu mai strângea în braţe decât un leş neînsufleţit. Scoase un strigăt şi se prăbuşi alături de iubită, la fel de livid şi de îngheţat ca şi ea. Porthos izbucni în plâns, Aramis ridică ameninţător pumnul spre cer, Athos îşi făcut semnul crucii.

Tocmai atunci, în pragul uşii se ivi un bărbat aproape la fel de palid ca şi cei din cameră şi, aruncându-şi privirea jur împrejur, văzu pe doamna Bonacieux moartă şi pe d’Artagnan leşinat. Nimerea tocmai în clipele de uluire care urmează loviturilor năprasnice.

— Nu m-am înşelat — grăi el — iată-l pe domnul d’Artagnan, iar dumneavoastră sunteţi cei trei prieteni ai lui,

domnii Athos, Porthos şi Aramis!

Muşchetarii ale căror nume fuseseră rostite îl priveau uimiţi pe străin. Li se părea că-l cunoşteau şi ei.

— Domnilor — urmă noul venit — sunteţi ca şi mine, în căutarea unei femei care — adăugă el cu un surâs groaznic — trebuie să fi trecut pe aici de vreme ce văd un cadavru!

Cei trei prieteni nu răspunseră; după voce însă, şi după chipul străinului, li se părea că-l mai văzuseră o dată; totuşi nu-şi puteau aduce aminte în ce împrejurări.

— Domnilor — urmă noul venit — fiindcă nu vreţi să recunoaşteţi pe un om care poate că vă datorează de două ori viaţa, trebuie să-mi spun numele: sunt lordul de Winter, cumnatul acelei femei.

Cei trei prieteni scăpară un strigăt de uimire.

Athos se ridică şi-i întinse mâna.

— Fiţi binevenit, milord — spuse el. Sunteţi de-ai noştri.

— Am plecat din Portsmouth cinci ore după plecarea ei — urmă lordul de Winter — am sosit la Boulogne cu trei ore după ce plecase de acolo şi la Saint-Omer numai cu douăzeci de minute; în sfârşit, la Lilliers i-am pierdut urma. Mergeam la voia întâmplării, întrebând pe toată lumea, când deodată v-am văzut trecând în goană; l-am recunoscut pe domnul d’Artagnan; v-am strigat, dar nu mi-aţi răspuns. Am vrut să vă ajung din urmă, însă calul meu era prea obosit ca să se ţină de ai dumneavoastră. Şi totuşi, cu toată graba, aţi sosit pare-se prea târziu.

— După cum vedeţi — răspunse Athos, arătând lordului de Winter pe doamna Bonacieux moartă şi pe d’Artagnan, pe care Porthos şi Aramis încercau să-l trezească la viaţă.

— Au murit amândoi? întrebă netulburat lordul de Winter.

— Din fericire, nu — răspunse Athos. Domnul d’Artagnan e numai leşinat.

— A! Cu atât mai bine! zise lordul de Winter.

Într-adevăr, în clipa aceea d’Artagnan deschise ochii. Se smulse din braţele lui Porthos şi ale lui Aramis şi se zvârli ca un nebun peste trupul iubitei.

Athos se ridică, înaintă spre prietenul lui încet şi solemn, îl sărută duios şi, văzându-l că izbucneşte în lacrimi, îi spuse cu glasul lui atât de nobil şi de pătrunzător:

— Prietene, fii bărbat! Femeile îşi plâng morţii, bărbaţii şi-i răzbună!

— Da, da — zise d'Artagnan — da! Pentru ca s-o răzbun, sunt gata oricând să te urmez!

Folosind clipa în care nădejdea răzbunării îl înviorase pe nefericitul său prieten, Athos făcu semn lui Porthos şi lui Aramis să se ducă s-o cheme pe maica stareţă. Cei doi prieteni o întâlniră pe coridor, zăpăcită şi cutremurată de atâtea întâmplări; chemă mai multe călugăriţe, care, în pofida obiceiurilor mănăstireşti, se treziră deodată în faţa a cinci bărbaţi.

— Doamnă — grăi Athos, trecându-şi braţul pe sub braţul lui d'Artagnan — lăsăm în smerita dumneavoastră grijă trupul acestei nefericite femei. A fost un înger pe pământ, înainte de a fi un înger în ceruri. Priviţi-o ca pe una dintre surorile dumneavoastră. O să ne întoarcem într-o zi, să ne rugăm pe mormântul ei.

D'Artagnan îşi ascunse faţa în pieptul lui Athos şi izbucni în lacrimi.

— Plângi — îi spuse Athos — plângi, inimă plină de dragoste, de tinereţe şi de viaţă! Cum aş vrea să pot plânge şi eu ca tine!

Îşi trase apoi după sine prietenul, drăgăstos ca un tată, mângâietor ca un preot şi mare ca un om care a suferit mult în viaţă. Şi, urmaţi de valeţii care duceau caii de dârlogi, toţi cinci se îndreptară spre oraşul Béthune, ale cărui mahalale începuseră să se şi zărească; se opriră apoi în faţa celui dintâi han care le ieşi în cale.

— Dar n-o urmărim pe femeia aceea? întrebă d'Artagnan.

— Mai târziu — răspunse Athos. Am de luat anumite măsuri.

— O să ne scape — stărui tânărul — o să ne scape, Athos, şi numai din vina ta.

— Răspund eu de ea — îi făgădui Athos.

Atâta încredere avea d'Artagnan în cuvântul prietenului, încât îşi plecă fruntea şi intră în han fără să răspundă nici un cuvânt. Porthos şi Aramis se uitau unul la altul, neputând înţelege pe ce se bizuia Athos. Lordul de Winter credea că muşchetarul vorbea astfel pentru a mai amorţi durerea lui

d’Artagnan.

— Şi acum, domnilor — vorbi Athos, după ce se încredinţă că în han se găseau cinci camere libere — să ne ducem fiecare în camera noastră; d’Artagnan are nevoie să rămână singur, ca să plângă şi să doarmă. Fiţi pe pace, lăsaţi toate în grija mea.

— Mi Se pare totuşi — spuse lordul de Winter — că dacă trebuiesc luate unele măsuri împotriva contesei, atunci asta mă priveşte pe mine: este cumnata mea.

— Iar în ceea ce mă priveşte — adăugi Athos — este soţia mea.

D’Artagnan surâse, căci pricepu că Athos îşi ţintea fără greş răzbunarea, de vreme ce dezvăluia o asemenea taină; Porthos şi Aramis se priviră îndelung, cu faţa ca de ceară; lordul de Winter îşi zise că Athos nu era în toate minţile.

— Duceţi-vă deci fiecare în camera dumneavoastră — urmă Athos — şi lăsaţi-mă să fac aşa cum cred eu de cuviinţă, în calitatea mea de soţ, toate astea mă privesc. Te rog însă, d’Artagnan, dacă n-ai pierdut fiţuica ce-a zburat din pălăria bărbatului acela, şi pe care e scris numele satului... dă-mi-o-încoa’!

— Da, da — îşi aminti d’Artagnan — înţeleg acum, numele acela scris de mâna ei...

— Vezi bine! răspunse Athos. Tot e un Dumnezeu în ceruri!

Capitolul XXXIV
Omul cu pelerina roşie

O durere cruntă luă locul deznădejdii lui Athos, limpezindu-i parcă şi mai mult mintea, atât de clarvăzătoare. Prins în vadul unui singur gând, al făgăduielii făcute şi al răspunderii luate, se retrase cel din urmă în camera sa. Îl rugă pe hangiu să-i dea o hartă a ţinutului, se aplecă pe deasupra, cercetă liniile însemnate şi, dându-şi seama că patru drumuri diferite duceau de la Béthune la Armentières, porunci să-i cheme pe cei patru valeţi.

Planchet, Grimaud, Mousqueton şi Bazin se şi înfăţişară, pentru a primi poruncile limpezi, hotărâte şi tăioase ale lui Athos. Trebuiau să plece a doua zi dimineaţă, în zori, şi să se ducă la Armentières, fiecare pe alt drum. Planchet, cel mai isteţ dintre toţi patru, trebuia să urmeze drumul pe care se îndepărtase trăsura asupra căreia cei patru prieteni trăseseră focurile de armă, trăsură însoţită, după cum îşi amintesc cititorii, de-un slujitor al lui Rochefort.

Athos îi punea în mişcare întâi pe valeţi, deoarece descoperise la fiecare din ei, de când erau în slujba lui şi a prietenilor, felurite şi preţioase însuşiri. Apoi, nişte valeţi care pun tot soiul de întrebări trecătorilor dau mai puţin de bănuit decât stăpânii lor şi se bucură de mai multă bunăvoinţă din partea celor întrebaţi. În sfârşit, Milady îi cunoştea pe stăpâni, dar nu-i ştia pe valeţi; dimpotrivă, valeţii o cunoşteau bine pe Milady.

Toţi patru trebuiau să se întâlnească după aceea într-un anume loc, a doua zi la unsprezece; dacă ar fi descoperit unde se ascundea Milady, trei din ei trebuiau să rămână de strajă, iar cel de-al patrulea urma să se întoarcă la Béthune, ca să-i dea de veste lui Athos şi să slujească de călăuză celor patru prieteni.

Odată aceste hotărâri luate, cei patru valeţi se retraseră şi ei la rândul lor. Atunci Athos se ridică de pe scaun, îşi încinse spada, se înfăşură în pelerină şi ieşi din han: era aproape zece. Se ştie că, la zece seara, în provincie străzile sunt puţin umblate. Cu toate as’tea, Athos căuta vădit pe cineva căruia să-i poată pune o întrebare. Întâlnind în cele din urmă un

trecător întârziat, se apropie de el şi-i spuse câteva cuvinte. Deşi se dăduse îngrozit îndărăt, trecătorul răspunse totuşi la întrebarea muşchetarului, arătându-i drumul cu mâna. Athos vru să-i dea o jumătate de pistol, ca să-l însoţească, dar omul îşi văzu de drum.

Athos se înfundă în strada ce-i fusese arătată de departe, dar, ajuns la o răspântie, se opri iarăşi, vădit încurcat. Cum însă putea mai uşor întâlni pe cineva la o răspântie decât în altă parte, rămase locului. Într-adevăr, peste câteva clipe văzu trecând un paznic de noapte. Athos îi puse aceeaşi întrebare pe care o pusese şi celui dintâi trecător; paznicul se arătă la fel de îngrozit şi, neprimind la rândul lui să-l însoţească, îi arătă lui Athos, cu mâna, drumul pe care trebuia să-l urmeze.

Tot înaintând spre partea arătată, Athos ajunse într-o mahala de la un capăt al oraşului, opus celui pe unde intrase împreună cu prietenii lui. Neliniştit şi încurcat, se opri şi acolo, pentru a treia oară. Din fericire, un cerşetor, care tocmai trecea, se apropie de Athos, ca sa-i ceară de pomană. Athos îi arătă un taler, spunându-i să-l însoţească până unde se duce. Cerşetorul şovăi o clipă, dar, la văzul banului de argint lucind în întuneric, se hotărî totuşi să primească şi o porni înaintea muşchetarului. Ajuns la capătul unei străzi, îi arătă de departe o căsuţă singuratică, pustie parcă, şi tristă. În vreme ce Athos se îndrepta într-acolo, cerşetorul, care-şi primise plata, o luase la sănătoasa, repede, cât îl duceau picioarele.

Athos făcu înconjurul casei, ca să dea de uşa ce se pierdea în mijlocul vopselei roşiatice de pe ziduri; nici o lumină nu străbătea prin crăpăturile obloanelor, nici un zgomot nu trăda că înăuntru ar fi locuit cineva. Căsuţa era tristă şi tăcută ca un mormânt.

De trei ori ciocăni Athos în uşă, fără ca cineva să-i răspundă. La a treia lovitură, auzi înăuntru paşi ce se apropiau; în sfârşit, uşa se întredeschise şi în prag se ivi un bărbat înalt, cu chipul palid, cu părul şi barba neagră. Amândoi schimbară în şoaptă câteva cuvinte, apoi bărbatul cel înalt îi făcu semn muşchetarului că poate să intre. Athos se grăbi să primească şi uşa se închise în urma lui.

Omul în a cărui căutare Athos pornise atât de departe, şi pe

care-l găsise cu atâta greutate, îl duse în laboratorul său, unde lega tocmai cu sârmă oasele unui schelet, care se bălăbăneau, ciocnindu-se între ele; rânduise trupul întreg, afară doar de cap, care se mai afla încă pe o masă.

Tot ce se vedea împrejur arăta că locuitorul casei se îndeletnicea cu ştiinţele naturii; erau acolo borcane pline cu şerpi, aşezate după specii, şopârle uscate, cu străluciri de smarald şlefuit, înrămate în rame mari de lemn negru; în sfârşit, mănunchiuri de buruieni sălbatice, înmiresmate şi, de bună seamă, înzestrate cu însuşiri necunoscute muritorilor de rând, atârnau în ungherele tavanului. Încolo, nici familie, nici servitori*;* bărbatul cel înalt locuia singur în toată casa.

Athos aruncă o privire rece şi nepăsătoare asupra tuturor lucrurilor din încăpere şi, poftit de gazdă, se aşeză lângă el. Îi lămuri după aceea pentru ce venise la el şi ce îi cerea, dar n-apucă să-şi isprăvească vorba, şi necunoscutul, care rămăsese în picioare în faţa muşchetarului, se dădu înapoi îngrozit, nevrând să primească. Athos scoase atunci din buzunar un petic de hârtie pe care erau scrise doar două rânduri, însoţite de o semnătură şi de o pecete, şi i le arătă celui care îi respinsese cererea prea în pripă. Bărbatul cel înalt n-apucă bine să citească cele două rânduri, să se uite la semnătură şi la pecete, că se şi înclină în semn că nu mai are nimic de zis şi că e gata să se supună. Era, de altminteri, tot ce dorea Athos; se ridică, salută, ieşi, o luă iarăşi pe drumul pe care venise, se întoarse la han şi se închise în camera lui.

Dis-de-dimineaţă, d’Artagnan se duse la el în odaie, ca să-l întrebe ce trebuie să facă.

— Să aştepţi — îi răspunse Athos.

Peste câteva minute, stareţa mânăstirii trimise vorbă muşchetarilor că înmormântarea va avea loc la amiază. În privinţa otrăvitoarei, nu aveau însă nici un fel de ştire; atât doar, că fugise, fără îndoială, prin grădină, căci se descoperise pe nisip urma paşilor ei şi se găsise poarta încuiată; cheia porţii dispăruse.

La ora hotărâtă, lordul de Winter şi cei patru prieteni se duseră la mânăstire; clopotele sunau în înaltul cerului; capela era deschisă; zăbrelele stranei erau închise. În mijlocul stranei odihnea trupul moartei, în veşmintele ei de soră. De

fiecare parte a stranei şi îndărătul zăbrelelor ce dădea spre mânăstire se aflau toate călugăriţele carmelite, ascultând de acolo prohodul şi îmbinându-şi cântecul cu al preoţilor, fără a-i vedea pe mireni şi fără a fi văzute de ei.

La uşa capelei, d'Artagnan simţi că puterile îl părăsesc iarăşi; se întoarse să-l caute din ochi pe Athos, dar Athos se făcuse nevăzut.

Credincios misiunii sale răzbunătoare, Athos ceruse să se ducă în grădină; acolo, urmărind pe nisip paşii uşori ai femeii care, pretutindeni pe unde trecuse, lăsase o dâră de sânge, ajunse până la poarta din fund; puse să i-o deschidă şi se înfundă în pădure. Şi toate bănuielile lui se dovediră adevărate: drumul pe care se îndepărtase trăsura făcea ocolul pădurii. Athos o luă câtva timp pe drumul acela, cu ochii aţintiţi pe pământ; uşoare urme de sânge, fie de la o rană a celui care însoţea trăsură ca ştafetă, fie de la vreunul din cai, se iveau din loc în loc. După vreo trei sferturi de leghe, la cincizeci de metri de satul Festubert, se desluşea o pată mai mare de sânge; acolo, pământul era bătătorit de cai; între pădure şi locul cu pricina, cu puţin îndărătul pământului bătătorit, se vedea aceeaşi urmă de paşi mici ca şi în grădină; fără îndoială, trăsura se oprise acolo. În locul acela, Milady ieşise din pădure şi se urcase în trăsură.

Mulţumit de descoperirea care-i întărea bănuielile, Athos se întoarse la han şi-l găsi pe Planchet, care-l aştepta nerăbdător.

Totul se petrecuse aşa cum prevăzuse Athos. Planchet urmase drumul pe care o luase trăsura, văzuse, ca şi Athos, petele de sânge şi descoperise, tot ca Athos, locul unde se opriseră caii; dar el mersese şi mai departe cu cercetările, astfel încât, la un pahar de vin, într-o cârciumă din satul Festubert, aflase, fără să fi avut nevoie să mai întrebe, că în ajun, pe la opt şi jumătate seara, un bărbat rănit, însoţitor al unei doamne care călătorea într-o trăsură cu cai de poştă, trebuise să se oprească, neputând merge mai departe. Întâmplarea fusese pusă pe seama unor hoţi care opriseră trăsura în pădure. Omul rămăsese în sat, iar femeia, după ce schimbase caii, îşi văzuse de drum.

Luând-o pe urmele vizitiului care minase, Planchet izbutise

să-l dibuie. O dusese pe călătoare până la Fromelles, iar de la Fromelles, aceasta plecase spre Armentières. Planchet tăie drumul de-a curmezişul şi la şapte dimineaţa era în Armentières. Acolo nu se afla decât un singur han, al Poştei. Planchet pătrunse înăuntru în chip de valet doritor să găsească slujbă. După zece minute de vorbă cu slugile hanului, află că o femeie singură sosise la unsprezece noaptea, luase o cameră şi, chemându-l pe hangiu, îi spusese că avea de gând să rămână câtva timp prin împrejurimi.

Planchet nici nu dorea să afle mai mult. Alergă la locul întâlnirii, îi găsi pe cei trei valeţi, sosiţi acolo la ceasul hotărât, îi puse de pază la toate ieşirile hanului şi dădu fuga să-l găsească pe Athos; acesta sfârşea tocmai de primit lămuririle lui Planchet, când prietenii săi intrară cu toţii în odaie. Toate chipurile erau întunecate şi crunte, până şi chipul blând al lui Aramis.

— Şi acum ce să facem? întrebă d'Artagnan.

— Să aşteptaţi — răspunse Athos.

Fiecare se duse în camera lui.

La ora opt seara, Athos porunci să se pună şeile pe cai şi trimise veste lordului de Winter şi prietenilor să se pregătească de drum. Într-o clipă, toţi cinci fură gata. Fiecare îşi controlă armele şi le încarcă. Athos coborî cel din urmă şi-l găsi pe d'Artagnan călare, părând nerăbdător.

— Un dram de răbdare — spuse Athos — mai lipseşte cineva.

Cei patru călăreţi priviră miraţi împrejur, întrebându-se zadarnic, în sinea lor, cine era acel cineva care ar fi putut să le lipsească.

În clipa aceea, Planchet aduse calul lui Athos şi muşchetarul sări zvelt în şa.

— Aşteptaţi-mă — le spuse el — mă întorc numaidecât.

Şi o porni în goană. După un sfert de oră se întoarse într-adevăr, însoţit de un bărbat mascat, înfăşurat într-o pelerină roşie.

Lordul de Winter şi cei trei muşchetari se priviră întrebător. Nici unul din ei n-ar fi putut da celuilalt vreo lămurire, căci nimeni nu ştia ce era cu bărbatul acela. Îşi ziseră totuşi că aşa trebuia să fie, de vreme ce aşa hotărâse Athos.

La ora nouă, micul alai de călăreţi, în frunte cu Planchet, o porni pe drumul pe care-l urmase trăsura. Ce jalnic alai! Şase bărbaţi călări alergau în tăcere, fiecare adâncit în gândurile lui şi toţi şase posomoriţi ca deznădejdea şi întunecaţi ca ispăşirea.

Capitolul XXXV
Judecata

Era o noapte neagră şi vijelioasă; nori grei se rostogoleau pe cer, întunecând sclipirea stelelor; luna răsărea tocmai către miezul nopţii. Când şi când, la lumina unui fulger care scăpăra în zare, se vedea drumul desfăşurându-se alb şi pustiu; apoi, cum se stingea fulgerul, bezna cobora peste tot înconjurul.

Athos îl striga mereu pe d'Artagnan, care călărea în fruntea celorlalţi, şi îl silea să-şi ia locul, de unde, după câteva clipe, o pornea iarăşi; căci d'Artagnan n-avea decât un singur gând: înainte, să meargă mereu înainte...

Străbătură în tăcere satul Festubert, unde se oprise slujitorul rănit; o luară apoi de-a lungul pădurii Richebourg; ajungând la Herlier, Planchet, care-i călăuzea pe călăreţi, coti la stânga.

În mai multe rânduri, lordul de Winter, Porthos şi Aramis încercaseră să-i vorbească omului cu pelerină roşie, dar la fiecare întrebare el se înclinase fără să răspundă. Pricepând atunci că nu din senin dorea necunoscutul să păstreze tăcerea, călăreţii încetară să-i mai pună întrebări. De altminteri, furtuna se înteţea, fulgerele săgetau văzduhul unul după altul, se auzea bubuitul tunetului, iar vântul, ştafetă a vijeliei, şuiera prin penele şi pletele călăreţilor.

Începură atunci a goni. Ceva mai departe de Fromelles, izbucni furtuna; îşi puseră pelerinele; mai rămâneau de străbătut trei leghe; străbătură şi cele trei leghe, sub ropotele ploii năprasnice.

D'Artagnan îşi scosese pălăria şi nu-şi pusese nici pelerina; îi plăcea să simtă apa şiroindu-i pe fruntea înfierbântată şi pe trupu-i cutremurat de fiori.

Călăreţii trecuseră dincolo de Goskal şi se apropiau de staţia de poştă, când un om, adăpostit sub un copac, se desprinse de trunchiul cu care părea contopit în întuneric şi, înaintând până în mijlocul drumului, îşi puse degetul pe buze. Athos îl recunoscu pe Grimaud.

— Ce e — strigă d'Artagnan — a plecat din Armentières?

Grimaud dădu din cap în semn de încuviinţare. D'Artagnan

scrâşni din dinţi.

— Tăcere, d'Artagnan — spuse Athos. Am luat totul asupra mea, aşa că lăsaţi-mă să-l întreb eu pe Grimaud. Unde e acum? întrebă Athos.

Grimaud întinse braţul înspre albia râului Lys.

— Departe de aici? întrebă Athos.

Grimaud ridică în faţa stăpânului său arătătorul îndoit.

— Singură? mai întrebă Athos.

Grimaud făcu semn că da.

— Domnilor — lămuri Athos — e singură, la o jumătate de leghe de aici, în direcţia râului.

— Bine — răspunse d'Artagnan — du-ne la dânsa, Grimaud.

Şi Grimaud o luă peste câmp, în chip de călăuză.

După vreo cinci sute de paşi, ajungând la un pârâu, îl trecură prin vad. La lumina unui fulger, zăriră satul Enguinghem.

— Acolo e, Grimaud? întrebă Athos.

Grimaud clătină din cap în semn că nu era acolo.

— Tăcere, atunci! porunci Athos.

Şi călăreţii îşi urmară drumul.

Alt fulger străluci pe boltă; Grimaud întinse braţele şi, în scăpărarea albăstrie a şarpelui de foc, zăriră deodată o căsuţă singuratică pe malul râului, ca la o sută de paşi de un pod plutitor. Avea şi o fereastră luminată.

— Am ajuns — spuse Athos.

În aceeaşi clipă, un om culcat într-un şanţ se ridică în picioare: era Mousqueton; el arătă cu degetul fereastra luminată.

— E acolo — zise el.

— Dar Bazin? întrebă Athos.

— Eu păzeam fereastra şi el uşa.

— Bine — spuse Athos — sunteţi cu toţii slujitori credincioşi.

Aruncând frâul în mâinile lui Grimaud, Athos sări de pe cal şi înainta spre fereastră după ce făcu semn celorlalţi să se îndrepte spre uşă.

Căsuţa era împresurată de un gard viu, înalt de două-trei picioare. Athos trecu peste gard, ajunse până la fereastra care nu avea obloane, dar ale cărei jumătăţi de perdele erau

bine trase. Se căţăra pe brâul de piatră al ferestrei, ca să poată privi pe deasupra perdelelor. Ea lumina unei lămpi văzu o femeie înfăşurată într-o mantilă de culoare mohorâtă, şezând pe un scăunel la gura unui foc aproape stins; îşi ţinea coatele rezemate de o masă prăpădită şi-şi sprijinea capul în mâinile-i albe ca fildeşul. Nu i se putea deosebi faţa, dar un surâs înfiorător pluti pe buzele lui Athos. Ar fi fost greu să se înşele: era chiar aceea pe care o căuta.

Tocmai atunci, unul din cai necheză; Milady îşi ridică ochii, văzu lipit de geam chipul palid al muşchetarului şi scoase un ţipăt.

Înţelegând că fusese recunoscut, Athos împinse fereastra cu genunchiul şi pumnul; cerceveaua se desprinse, geamurile se sparseră. Asemenea unei stihii a răzbunării, Athos răsări în odaie.

Milady alergă la uşă şi o deschise; mai galben la faţă şi mai ameninţător încă decât Athos, d'Artagnan stătea în prag. Milady dădu atunci îndărăt, cu un ţipăt lung. Crezând că ar mai avea pe unde fugi şi de teamă să nu-i scape, d'Artagnan scoase un pistol din cingătoare, dar Athos îl opri cu o mişcare a mâinii.

— Pune arma la loc, d'Artagnan — îi spuse el. Femeia asta trebuie să fie judecată, nu ucisă. Încă puţină răbdare şi vei fi mulţumit. Intraţi, domnilor!

D'Artagnan se supuse, căci Athos avea glasul solemn şi ţinuta neînduplecată a unui judecător trimis de însuşi Dumnezeu. După d'Artagnan intrară în odaie Porthos, Aramis, lordul de Winter şi bărbatul cu pelerina roşie. Cei patru valeţi păzeau uşa şi fereastra.

Milady căzuse pe un scaun, cu mâinile întinse, ca şi cum ar fi vrut să alunge acea groaznică vedenie; zărindu-şi cumnatul, dădu un strigăt de fiară.

— Ce căutaţi aici? întrebă ea.

— Noi o căutăm — glăsui Athos — pe Charlotte Backson, care s-a numit mai întâi contesă de La Fere, apoi lady de Winter, baroană de Sheffield.

— Eu sunt, eu sunt! bâigui ea, îngheţată de spaimă. Ce vreţi de la mine?

— Vrem să te judecăm pentru crimele săvârşite — urmă

Athos. Vei fi liberă să te aperi şi să te dezvinovăţeşti, dacă poţi. Domnule d'Artagnan, dumneata ai cel dintâi cuvântul.

D'Artagnan înaintă.

— În faţa lui Dumnezeu şi a oamenilor — începu el — învinuiesc pe această femeie de a o fi otrăvit pe Constance Bonacieux, moartă ieri-seară.

Se întoarse spre Porthos şi Aramis.

— Adeverim şi noi — adăugară dintr-un singur imbold cei doi muşchetari.

D'Artagnan urmă:

— În faţa lui Dumnezeu şi a oamenilor, învinuiesc pe această femeie că a vrut să mă otrăvească şi pe mine, cu un vin pe care mi l-a trimis de la Villeroi, împreună cu o scrisoare mincinoasă, ca şi când băutura mi-ar fi fost trimisă de către prietenii mei; Dumnezeu m-a scăpat, dar un om, pe nume Brisemont, a murit în locul meu.

— Adeverim — vorbiră într-un glas Porthos şi Aramis.

— În faţa lui Dumnezeu şi a oamenilor, învinuiesc pe această femeie că m-a îndemnat să-l ucid pe contele de Wardes, şi deoarece nu este nimeni aici care să adeverească atare învinuire, o adeveresc eu însumi. Am zis.

Şi d'Artagnan trecu de partea cealaltă a odăii, alături de Porthos şi de Aramis.

— E rândul dumitale, milord — spuse Athos.

Lordul înainta şi el câţiva paşi.

— În faţa lui Dumnezeu şi a oamenilor, învinuiesc pe această femeie de a fi pus să-l ucidă pe ducele de Buckingham.

— Ducele de Buckingham ucis? strigară, deodată, toţi cei de faţă.

— Da — întări lordul — a fost ucis! în urma înştiinţării pe care mi-aţi trimis-o, pusesem să fie arestată această femeie şi o dădusem în paza unui slujitor credincios. Ea l-a ademenit însă, i-a pus pumnalul în mână şi l-a îndemnat să-l omoare pe duce; în clipa aceasta poate că Felton plăteşte cu viaţa crima acestei fiare.

La auzul acestor fărădelegi, necunoscute încă de ei, judecătorii se cutremurară.

— Şi asta nu e tot — urmă lordul de Winter. Fratele meu,

care te lăsase moştenitoare, a murit în trei ceasuri, de o boală ciudată, care lasă plăgi vinete pe tot trupul. Surioară, spune, cum a murit soţul dumitale?

— Ce grozăvie! se înfiorară Porthos şi Aramis.

— Ucigaşă a lui Buckingham, ucigaşă a lui Felton, ucigaşă a fratelui meu, cer dreptate împotriva dumitale şi mărturisesc sus şi tare că, dacă nu mi se face dreptate, atunci o să mi-o fac eu singur.

Şi lordul de Winter se duse de se aşeză lângă d'Artagnan, făcând loc acuzatorului următor.

Milady îşi lăsă capul în mâini, încercând să-şi adune minţile — simţea că înnebuneşte.

— La rândul meu — glăsui Athos, tremurând ca leul în faţa unui şarpe — o învinuiesc şi eu pe această femeie. M-am însurat cu ea când era tânără de tot, m-am însurat împotriva voinţei familiei mele; i-am dat avutul meu, i-am dat numele meu şi într-o zi am văzut că femeia asta era înfierată: fusese însemnată cu floarea de crin pe umărul stâng.

— Nu, nu! se împotrivi Milady, ridicându-se în picioare. Desfid să găsiţi tribunalul care va rosti împotriva mea sentinţa asta netrebnică! Desfid să-l găsiţi pe cel care a executat-o!

— Tăcere! vorbi un glas. De data asta eu sunt cel care trebuie să răspundă.

Şi omul cu pelerină roşie se apropie, la rândul lui.

— Cine-i omul ăsta? Cine e? strigă Milady, înăbuşindu-se de groază, în vreme ce şuviţele părului despletit i se ridicau pe creştet, însufleţite parcă deodată.

Toate privirile se îndreptară asupra omului, căci nici unul, afară de Athos, nu-l cunoştea. Şi chiar Athos îl privea la fel de uimit ca şi ceilalţi, căci nu ştia în ce chip putea fi şi el amestecat în drama cumplită ce se desfăşura acolo.

După ce se apropie de Milady cu un pas rar şi impunător, astfel încât doar masa să-l mai despartă de ea, necunoscutul îşi scoase masca. Milady privi îndelung, din ce în ce mai îngrozită, chipul acela palid, cu părul şi favoriţii negri, a cărui singură căutătură era o nepăsare de gheaţă; apoi se ridică de pe scaun şi, dând îndărăt până la perete, strigă ca scoasă din minţi:

— Nu! Nu! Nu! E o arătare a iadului, nu-i el! Ajutor! Ajutor! striga din răsputeri, întorcându-se cu faţa la perete şi vrând parcă să-şi croiască drum cu mâinile.

— Dar cine eşti dumneata? întrebară toţi cei de faţă.

— Să vă spună ea — răspunse omul cu pelerina roşie. Vedeţi că m-a recunoscut.

— Călăul din Lille! Călăul din Lille! strigă Milady, nebună de spaimă şi sprijinindu-se cu mâinile de perete, ca să nu cadă.

Se dădură cu toţii în lături; omul cu pelerina roşie rămase singur în mijlocul încăperii.

— Îndurare! îndurare! Iertare! strigă ticăloasa, căzând în genunchi.

Necunoscutul aşteptă să se facă linişte.

— V-am spus că m-a recunoscut! urmă el. Da, sunt călăul oraşului Lille, şi iată povestea mea.

Ochii tuturor erau aţintiţi asupra acestui om, ale cărui cuvinte le aşteptau atât de tulburaţi.

— Această tânără femeie a fost odinioară o fragedă copilă, la fel de frumoasă cum e şi azi. Era călugăriţă în mănăstirea Benedictinelor din Templemar. Un preot tânăr, suflet curat şi credincios, slujea în biserica mânăstirii; ea şi-a pus în gând să-l ademenească şi a izbutit — ar fi putut ademeni şi pe un mucenic.

Jurământul amândurora era sfânt, pe toată viaţa; legătura lor nu putea ţine multă vreme, fără să-i nenorocească pe amândoi. Ea l-a îndemnat atunci să părăsească ţinutul; dar pentru a părăsi ţinutul, pentru a fugi împreună şi pentru a putea ajunge în altă parte a Franţei, unde să trăiască liniştiţi şi neştiuţi de nimeni, aveau nevoie de bani. Nici unul, nici celălalt n-aveau însă bani. Preotul a furat sfintele odoare şi le-a vândut, dar tocmai când se pregăteau să fugă au fost arestaţi amândoi.

Peste opt zile, ea l-a ademenit pe fiul temnicerului şi a fugit din închisoare. Tânărul preot a fost condamnat la zece ani temniţă grea şi la înfierare. Pe vremea aceea eram călăul oraşului Lille, aşa precum v-a spus. Am fost silit să-l înfierez pe vinovat, şi vinovatul, domnilor, era fratele meu. Am jurat atunci că femeia asta, care îl nenorocise şi care era mai mult decât părtaşa lui, fiindcă ea îl împinsese să săvârşească

nelegiuirea, va suferi măcar o parte din pedeapsa lui. Am bănuit unde se ascundea, am urmărit-o, am dat de ea, am legat-o cobză şi am înfierat-o cu stigmatul cu care-l înfierasem şi pe fratele meu.

A doua zi după întoarcerea mea la Lille, fratele meu a fugit şi el din închisoare; m-au învinuit de complicitate şi m-au osândit să ispăşesc pedeapsa în locul lui până în ziua când el se va fi predat de bună voie. Bietul frate-meu nu ştia nimic de hotărârea aceasta; el s-a dus după ea, şi amândoi au fugit la Berry, unde i s-a încredinţat o mică parohie. Femeia trecea drept sora lui.

Seniorul pământurilor pe care se afla biserica unde slujea fratele meu a văzut-o pe aşa-zisa soră a preotului şi s-a îndrăgostit de ea: s-a îndrăgostit atât de tare, încât a cerut-o în căsătorie. Ea l-a părăsit atunci pe cel pe care-l nenorocise, ca să-l urmeze pe cel pe care avea să-l nenorocească, şi astfel a ajuns contesa de La Fere...

Toate privirile se întoarseră spre Athos, al cărui adevărat nume fusese rostit şi care făcu semn cu capul că era aşa precum grăise călăul.

—...Atunci — urmă acesta — nebun de durere, deznădăjduit şi hotărât să se lepede de o viaţă căreia femeia asta îi răpise totul — şi onoare şi fericire — sărmanul meu frate s-a întors la Lille; aflând ca fusesem osândit în locul lui, s-a predat, şi în aceeaşi seară s-a şi spânzurat de ferestruică celulei. De altminteri, trebuie să recunosc, cei care mă osândiseră s-au ţinut de cuvânt: îndată ce s-au încredinţat cine era sinucigaşul, m-au şi lăsat slobod.

Iată crima de care o învinuiesc, iată pentru ce a fost înfierată!

— Domnule d’Artagnan — întrebă Athos — ce osândă ceri împotriva acestei femei?

— Osânda cu moartea! răspunse d’Artagnan.

— Milord de Winter — urmă Athos — ce osândă ceri împotriva acestei femei?

— Osânda cu moartea! răspunse lordul de Winter.

— Domnilor Porthos şi Aramis — mai întrebă Athos — dumneavoastră, care sunteţi judecătorii acestei femei, ce pedeapsă rostiţi împotriva ei?

— Pedeapsa cu moartea — răspunseră cu glas înăbuşit cei doi muşchetari.

Milady scoase un răcnet groaznic şi înaintă câţiva paşi spre cei de faţă, târându-se în genunchi.

— Charlotte Backson, contesă de La Fere, Milady de Winter — rosti el — crimele dumitale au obosit pe oamenii de pe pământ şi pe Dumnezeu din ceruri; dacă ştii vreo rugăciune, spune-o, căci eşti osândită la moarte şi vei muri.

La auzul acestor cuvinte, care nu-i mai lăsau nici o nădejde. Milady se ridică în picioare şi vru să vorbească, dar nu mai avea putere; simţi cum o mână vârtoasă şi necruţătoare o înşfacă de păr şi o târăşte, neînduplecată, ca şi soarta ce nu-şi cruţă omul; nici nu încercă să se împotrivească şi ieşi din cocioabă.

Lordul de Winter, d’Artagnan, Athos, Porthos şi Aramis. ieşiră în urma ei. Valeţii îşi urmară stăpânii, şi odăiţa rămase goală, cu fereastra ei spartă, cu uşa deschisă şi lampa fumegând trist pe masă.

Capitolul XXXVI
Osânda

Se apropia miezul nopţii; o felie de lună, însingurată sub ultima biciuire a furtunii, se înălţa pe bolta cerului, îndărătul orăşelului Armentières, care-şi profila în firava-i lumină albăstrie conturul mohorât al caselor şi scheletul înaltei clopotniţe îndantelate. În faţă, râul Lys îşi rostogolea apele, asemenea unui şuvoi de cositor topit, în vreme ce, pe celălalt mal, masivul negru al copacilor se proiecta pe un cer întunecos, năpădit de nori groşi, arămii, ce păreau că revarsă un soi de amurg în toiul nopţii. La stânga, se ridicau dărâmăturile unei mori vechi şi părăsite, cu aripile ţepene, de unde pornea la răstimpuri egale ţipătul ascuţit şi monoton al unei bufniţe. Pe câmpie, de o parte şi de alta a drumului urmat de jalnicul alai, arbori scunzi şi îndesaţi se iveau ici-colo, ca nişte pitici hâzi care pândeau pe brânci trecătorii, la ora aceea înfiorată. Când şi când, un fulger cât cerul aprindea zarea întreagă, şerpuia deasupra masivului negru al copacilor şi, asemenea unui iatagan înspăimântător, tăia bolta şi apele în două. Nici o adiere nu străbătea prin năduful văzduhului. O tăcere de moarte strivea tot înconjurul; pământul era umed şi clisos din pricina ploii căzute, pe când buruienile înviorate îşi răspândeau şi mai vârtos mireasma.

Doi valeţi o duceau pe Milady, ţinând-o fiecare de câte un braţ; călăul mergea în urma lor, iar lordul de Winter, d’Artagnan, Athos, Porthos şi Aramis păşeau îndărătul călăului. Planchet şi Bazin încheiau alaiul.

Cei doi valeţi o duceau pe Milady înspre râu. Gura ei era mută, dar ochii vorbeau cu negrăita lor putere, cerând îndurare fiecăruia pe rând. Cum mergea la câţiva paşi înaintea celorlalţi, ea le şopti valeţilor:

— Câte o mie de pistoli pentru fiecare din voi, dacă mă ajutaţi să fug; dar dacă mă daţi pe mâna stăpânilor voştri, se află aici, în preajmă, oameni care au să mă răzbune şi care au să vă facă să plătiţi scump moartea mea.

Grimaud şovăia. Mousqueton tremura din toate mădularele.

Athos, care o auzise vorbind, se apropie repede; la fel şi

lordul de Winter.

— Îndepărtaţi pe aceşti valeţi — stărui el — le-a spus ceva şi nu ne mai putem încrede în ei.

Planchet şi Bazin, chemaţi în pripă, îi înlocuiră pe Grimaud şi Mousqueton.

Ajunşi la marginea apei, călăul se apropie de Milady şi-i legă picioarele şi mâinile. Curmând deodată tăcerea, ea se porni să răcnească:

— Sunteţi nişte mişei, sunteţi nişte ucigaşi de rând! V-aţi strâns zece bărbaţi, ca să omorâţi o femeie! Luaţi seama: dacă nu-mi sare nimeni în ajutor, tot se va găsi cine să mă răzbune!

— Nu eşti femeie — răspunse nepăsător Athos — nu faci parte din neamul omenesc, eşti un demon scăpat din iad şi pe care o să-l trimitem îndărăt.

— Luaţi seama, domnilor, bărbaţilor neprihăniţi! strigă Milady. Cel care se va atinge de un singur fir de păr din capul meu va fi, la rândul lui, un ucigaş!

— Călăul poate să ucidă fără să fie ucigaş, doamnă — grăi omul cu pelerina roşie, lovindu-şi cu mâna sabia. Călăul este judecătorul de pe urmă, atât şi nimic mai mult: *Nachrichter,* cum spun vecinii noştri germani.

Şi cum, în vreme ce rostea aceste cuvinte, călăul o lega, Milady scoase două sau trei răcnete sălbatice, care, luându-şi zborul în noapte, se pierdură deznădăjduit şi straniu în adâncurile pădurii.

— Dar dacă sunt vinovată, dacă am făcut cu adevărat crimele de care mă învinuiţi — urlă Milady — duceţi-mă atunci în faţa unui tribunal! Voi nu sunteţi judecători, ca să mă puteţi osândi!

— Am vrut să te trimit la Tyburn — spuse lordul de Winter. De ce n-ai primit?

— Pentru că nu vreau să mor! strigă Milady, zbătându-se. Pentru că sunt prea tânără ca să mor!

— Femeia pe care ai otrăvit-o la Béthune era mai tânără ca dumneata şi totuşi a murit — răspunse d’Artagnan.

— Voi intra într-o mânăstire, mă voi călugări.

— Ai mai fost într-o mânăstire — grăi călăul — şi ai fugit de acolo ca să-mi nenoroceşti fratele.

Milady urla înnebunită; se prăbuşi în genunchi. Călăul o ridică de subsuori, vrând s-o târască spre luntre.

— Dumnezeule! strigă ea. Doamne Dumnezeule! Ai de gând să mă îneci?

Strigătele acestea aveau în ele ceva atât de sfâşietor, încât d'Artagnan, care se arătase la început cel mai îndârjit în urmărirea ei, se aşeză pe un buştean şi, plecându-şi capul, îşi astupă urechile cu palmele; dar degeaba, că tot o mai auzea amenințând şi răcnind. Cum era cel mai tânăr dintre toţi de-acolo, lui d'Artagnan i se făcu milă.

— Nu, nu pot să văd spectacolul ăsta groaznic! Nu pot primi femeia asta să moară astfel!

Auzindu-i cuvintele, Milady simţi în suflet o licărire de nădejde.

— D'Artagnan! D'Artagnan! strigă ca. Adu-ţi aminte că te-am iubit!

Tânărul se ridică şi făcu un pas spre ea. Dar Athos se ridică şi el şi, trăgându-şi spada din teacă, îi tăie drumul.

— Dacă mai faci un singur pas, d'Artagnan — îi spuse el — încrucişăm spadele.

D'Artagnan căzu în genunchi şi începu să se roage.

— Călău — urmă Athos — haide, fă-ţi datoria!

— Bucuros, monseniore — răspunse călăul — căci pe cât e de adevărat că sunt bun catolic, pe atât de încredinţat sunt că nu păcătuiesc făcându-mi meseria faţă de această femeie.

— E bine atunci.

Athos făcu un pas înspre Milady.

— Te iert — spuse el — pentru tot răul pe care mi l-ai făcut; te iert pentru viitorul meu năruit, pentru cinstea mea pierdută, pentru dragostea mea pângărită şi pentru orice izbăvire moartă în mine, din pricina deznădejdii în care m-ai aruncat. Mori în pace!

Lordul Winter înaintă la rândul lui.

— Te iert — spuse el — că l-ai otrăvit pe fratele meu, că ai ucis pe înălţimea sa ducele Buckingham; te iert că l-ai ucis pe sărmanul Felton, te iert că ai încercat să mă ucizi pe mine. Mori în pace!

— Iar eu — urmă d'Artagnan — te rog să mă ierţi, doamnă, că, printr-o înşelătorie nevrednică de un gentilom, ţi-am

stârnit mânia şi, în schimb, te iert pentru moartea sărmanei mele prietene şi pentru crudele dumitale răzbunări încercate asupra mea. Te iert şi te plâng. Mori în pace!

— *I am lost*[1] — murmură în englezeşte Milady — *I must die*[2].

Se ridică atunci singură de jos şi aruncă jur împrejur una din acele priviri limpezi, care păreau că ţâşnesc dintr-un ochi de flăcări. Nu văzu nimic. Ascultă, dar nu auzi nimic. N-avea în jurul ei decât duşmani.

— Unde voi muri? întrebă ea.

— Pe malul celălalt — răspunse călăul.

O urcă în luntre şi, în clipa când se pregătea să se urce şi el, Athos îi dădu o sumă de bani.

— Ţine, e plata execuţiei; să se vadă bine că fapta noastră e faptă de judecători.

— Bine — răspunse călăul. Să ştie acum, la, rândul ei, această femeie că eu nu-mi îndeplinesc meseria, ci-mi fac doar datoria.

Şi zvârli banii în râu.

Luntrea se îndepărtă apoi către malul stâng al râului Lys, ducând pe vinovată şi pe călău; toţi ceilalţi rămaseră pe malul drept, unde căzuseră în genunchi.

În umbra norului uşor ce tocmai trecea peste ape, luntrea luneca încet-încet de-a lungul funiei podului plutitor. Nu-şi conteni lunecarea decât în pragul celuilalt ţărm; cele două făpturi se profilau în negru pe zarea roşiatică.

În vreme ce trecuse râul, Milady izbutise să-şi desfacă funia care îi lega picioarele; ajungând la mal, sări iute din luntre şi o luă la fugă. Pământul era încă clisos; sus, pe muchia dâmbului, osândita alunecă şi se prăbuşi în genunchi. Deodată, un gând răscolitor de superstiţios îi izbi mintea: înţelese, în sfârşit, că cerul îi era potrivnic şi rămase încremenită locului, aşa cum se găsea, cu capul plecat şi mâinile împreunate.

Cei de pe celălalt mal îl văzură atunci pe călău ridicând încet amândouă braţele, în vreme ce o rază de lună se răsfrângea pe tăişul lat al sabiei; apoi cele două braţe căzură

---

1 Sunt pierdută (s-a terminat cu mine).

2 Trebuie să mor.

deodată din înalt; se auzi şuieratul fierului şi strigătul osânditei, apoi un trunchi retezat se prăvăli sub lovitură... Călăul îşi scoase atunci pelerina roşie, o întinse pe jos, puse pe ea trupul, pe urmă capul alături de trup, îi înnodă cele patru capete, o luă pe umăr şi se urcă în luntre. Ajuns în mijlocul râului Lys, opri luntrea şi, ridicând povara deasupra valurilor, strigă cu glas tare:

— Lăsaţi să treacă dreptatea lui Dumnezeu!

Zvârli apoi leşul în adâncul adâncului, şi apele se închiseră pe deasupra.

Peste trei zile, cei patru muşchetari se întorceau la Paris; nu lipsiseră mai mult decât li se dăduse voie şi chiar în seara aceea se duseră, ca de obicei, sa-l vadă pe domnul de Tréville.

— Ia spuneţi-mi, domnilor — îi întrebă inimosul căpitan — aţi petrecut bine în plimbarea dumneavoastră?

— Cum nu se poate mai bine! răspunse Athos în numele lui şi al celorlalţi prieteni.

Încheiere

În ziua a şasea a lunii următoare, potrivit făgăduielii făcute cardinalului de a părăsi Parisul şi de a se întoarce îi La Rochelle, regele plecă din capitală, uluit încă de vestea proaspăt răspândită că Buckingham fusese ucis.

Deşi înştiinţată din vreme că viaţa omului care-i fusese atât de drag era în primejdie, când i se aduse ştirea morţii lui Buckingham, regina nu vru să-i dea crezare. Avu chiar nesocotinţa să strige:

— Nu e adevărat, abia mi-a scris!

A doua zi însă trebui totuşi să dea crezare năprasnicei veşti. La Porte, care, ca şi toţi ceilalţi, nu putuse părăsi Anglia din cauza poruncii regelui Carol I, sosi aducând cu sine darul mortuar, cel de pe urmă dar pe care Buckingham, îl făcea reginei.

Regele se bucurase din toată inima; nu-şi dădu măcar osteneala să-şi ascundă bucuria, ba chiar o lăsă voit să izbucnească în faţa reginei. Ca toate firile slabe, Ludovic al XIII-lea era lipsit de mărinimie.

Curând însă, regele se întunecă, sănătatea-i slăbi; fruntea lui nu era dintre cele care să rămână senine vreme îndelungată; simţea că, întorcându-se în tabără, va îndura iarăşi robia cardinalului, şi totuşi se întorcea. Cardinalul i se înfăţişa aidoma şarpelui cu putere de vrajă, el fiind pasărea ce zboară din ramură în ramură, fără a găsi scăpare.

Astfel fiind, întoarcerea în La Rochelle era negrăit de tristă. Mai ales cei patru prieteni ai noştri stârneau uimirea, camarazilor; călătoreau strânşi laolaltă, unul lângă altul, cu privirea posomorâtă şi capul plecat. Doar Athos îşi mai înălţa când şi când fruntea lui largă; un fulger îi lumina ochii, un surâs amar îi înflorea pe buze, apoi, la fel ca şi prietenii, se lăsa iar în voia gândurilor.

Cum ajungeau într-un oraş, după ce-l însoţeau pe rege cu tot alaiul până la cartierul regal, cei patru prieteni se duceau fie la ei acasă, fie într-o cârciumă lăturalnică, unde nici nu jucau, nici nu beau; vorbeau doar pe şoptite, cu ochii în patru, ca să vadă dacă nu-i ascultă cineva.

Într-o zi, pe când regele făcuse un popas în căutarea de

coţofene şi pe când cei patru prieteni, în loc să urmărească vânătoarea, intraseră ca de obicei într-o cârciumă din marginea drumului, un călăreţ, ce venea în goana calului din La Rochelle, se opri în uşa cârciumii, ca să bea un pahar de vin; aruncându-şi totodată privirea înăuntrul încăperii, străinul îi zări pe cei patru muşchetari, care stăteau la o masă.

— Hei, domnul d'Artagnan! strigă el. Dumneata eşti, nu-i aşa?

D'Artagnan îşi ridică capul şi dădu un chiot de bucurie. Bărbatul cu pricina, pe care-l numea umbra lui, era necunoscutul din Meung, din strada Groparilor şi din Arras.

D'Artagnan trase spada şi se repezi la uşă. De data asta, în loc să fugă, necunoscutul sări jos de pe cal şi înaintă spre d'Artagnan.

— Ah, domnule — îi spuse tânărul — în sfârşit, am dat de dumneata; ştiu că n-o să mai îmi scapi!

— Dar nici n-aveam de gând, domnule, fiindcă de data asta veneam chiar în căutarea dumitale; în numele regelui, te arestez! Va trebui să-mi predai spada, domnule, şi aceasta fără împotrivire; îţi pun în vedere că altfel ai plăti cu capul.

— Cine eşti dumneata, mă rog? întrebă d'Artagnan, coborându-şi spada, dar nepredând-o încă.

— Sunt cavalerul de Rochefort — răspunse necunoscutul — aghiotantul domnului cardinal de Richelieu, şi am primit poruncă să te aduc în faţa eminenţei sale.

— Domnule cavaler — rosti Athos, înaintând — şi noi tot la eminenţa sa ne întoarcem; vă rog să aveţi încredere în cuvântul domnului d'Artagnan că se va duce de-a dreptul spre La Rochelle.

— Trebuie să-l predau ostaşilor de straja, care-l vor însoţi în tabără.

— Îi vom sluji noi drept strajă, domnule, pe cuvântul nostru de gentilomi, dar tot pe cuvântul nostru de gentilomi — adăugă Athos, încruntând din sprâncene — domnul d'Artagnan nu se va despărţi de noi.

Cavalerul de Rochefort aruncă o privire în spatele lui şi văzu că Porthos şi Aramis se aşezaseră între el şi uşă; pricepu că se afla în mâinile celor patru muşchetari.

— Domnilor — răspunse el — dacă domnul d'Artagnan vrea

să-mi predea spada şi să adauge cuvântul lui de cinste la cuvântul dumneavoastră, mă voi mulţumi cu făgăduiala ce mi-aţi făcut că-l veţi însoţi pe domnul d'Artagnan până la cartierul eminenţei sale.

— Aveţi cuvântul meu, domnule — răspunse d'Artagnan: poftiţi spada mea.

— Cu atât mai bine — adăugă Rochefort — mai ales că trebuie să-mi urmez călătoria.

— Dacă vă duceţi după Milady — grăi netulburat Athos — e degeaba, căci n-o s-o mai găsiţi.

— Dar ce s-a întâmplat cu ea? întrebă repede Rochefort.

— Întoarceţi-vă în tabără şi o să aflaţi.

Rochefort rămase o clipă gânditor, apoi, cum nu se aflau decât cale de o zi de Surgères, unde cardinalul trebuia să iasă în întâmpinarea regelui, hotărî să urmeze sfatul lui Athos şi să se întoarcă o dată cu ei. De altminteri, această întoarcere îi folosea la ceva: putea să-şi supraveghere chiar el prizonierul.

O porniră iarăşi la drum.

A doua zi, la trei după-amiază, ajunseră la Surgères. Cardinalul îl aştepta acolo pe Ludovic al XIII-lea. Marele dregător şi regele se salutară cu tot soiul de alintături, felicitându-se de fericita întâmplare ce scăpa Franţa de duşmanul înverşunat care stârnea Europa împotriva ei. După aceea, cardinalul, căruia Rochefort îi adusese la cunoştinţă arestarea lui d'Artagnan, fiind nerăbdător să-l vadă, se despărţi de rege, poftindu-l să vină a doua zi să se bucure de lucrările digului de curând sfârşit.

Pe seară, când se întorcea la cartierul său de la Podul de Piatră, cardinalul găsi, stând în picioare în faţa casei unde locuia, pe d'Artagnan fără spadă şi pe cei trei muşchetari înarmaţi. De data asta, simţindu-se tare, eminenţa sa le aruncă tuturor o privire aspră şi-i făcu lui d'Artagnan semn cu ochiul şi cu mâna ca să-l urmeze. D'Artagnan se supuse.

— Te aşteptăm aici, d'Artagnan — vorbi Athos cu glas tare, astfel încât Richelieu să-l audă.

Eminenţa sa încruntă din sprâncene, se opri o clipă, apoi îşi urmă drumul fără să spună nici un cuvânt.

D'Artagnan intră după cardinal, iar după d'Artagnan, uşa se închise, străjuită.

Eminenţa sa trecu în încăperea ce-i slujea drept cameră de lucru şi-i făcu semn lui Rochefort să-l cheme pe tânărul muşchetar. După ce îndeplini porunca, Rochefort se depărtă.

D'Artagnan rămase singur cu cardinalul; era a doua sa întrevedere cu Richelieu şi, după mărturisirile de mai târziu, în clipa aceea fusese încredinţat că va fi şi ultima.

Richelieu stătea în picioare, rezemat de cămin; între el şi d'Artagnan era o masă.

— Domnule — începu cardinalul — ai fost arestat din porunca mea.

— Mi s-a spus, monseniore.

— Şi ştii pentru ce?

— Nu, monseniore, căci singurul lucru pentru care aş putea fi arestat, eminenţa voastră nu-l ştie încă.

Richelieu îşi pironi privirea asupra tânărului.

— Adică ce înseamnă asta?

— Dacă eminenţa voastră vrea să-mi destăinuiască mai întâi crimele de care sunt învinuit, îi voi spune pe urmă faptele pe care le-am săvârşit.

— Eşti învinuit de crime care au făcut să cadă capete mai de seamă decât al dumitale, domnule! răspunse cardinalul.

— Care crime, monseniore? întrebă d'Artagnan, cu o linişte care-l uimi până şi pe cardinal.

— Eşti învinuit de legături în scris cu duşmanii regatului, eşti învinuit de a fi smuls taine ale statului, eşti învinuit de a fi încercat să zădărniceşti planurile generalului dumitale.

— Şi cine mă învinuieşte de toate astea, monseniore? urmă d'Artagnan, care bănuia că învinuirile veneau de la Milady. O femeie înfierată de justiţia ţării noastre, o femeie care s-a măritat cu un bărbat în Franţa şi cu altul în Anglia, o femeie care şi-a otrăvit cel de al doilea soţ şi care a încercat să mă otrăvească şi pe mine?

— Ce tot îndrugi acolo, domnule — îi tăie vorba cardinalul, mirat — de care femeie vorbeşti aşa?

— De Milady de Winter — răspunse d'Artagnan — da, de Milady de Winter, ale cărei crime fără îndoială că eminenţa voastră nu le cunoştea atunci când i-a făcut cinstea să-i dăruiască încrederea sa.

— Domnule — vorbi cardinalul — dacă Milady de Winter a

săvârşit crimele pe care le aminteşti, ea va fi pedepsită.

— Aşi fost, monseniore.

— Şi cine a pedepsit-o?

— Noi.

— E în închisoare?

— E moartă.

— Moartă! murmură cardinalul, care nu-şi putea crede urechilor. Moartă! Am auzit oare bine ce-ai spus?

— De trei ori a încercat să mă ucidă şi am iertat-o, dar a ucis femeia pe care o iubeam. Atunci, prietenii mei şi cu mine am prins-o, am judecat-o şi am osândit-o.

D'Artagnan îi povesti otrăvirea doamnei Bonacieux în mânăstirea Carmelitelor din Béthune, judecata din căsuţa singuratică şi osânda pe malul râului Lys.

Un fior trecu prin tot trupul cardinalului, care nu era totuşi omul să se înfioare prea lesne. Apoi deodată, ca sub înrâurirea unui gând tainic, chipul, până atunci întunecat, al cardinalului se lumină încet-încet, aidoma cerului care, pe nesimţite, îşi recapătă seninul.

— Aşadar — rosti cardinalul cu un glas a cărui blândeţe nu se potrivea cu asprimea cuvintelor — v-aţi făcut singuri judecători, fără să vă gândiţi că cei care nu sunt împuterniciţi să pedepsească şi care pedepsesc sunt doar nişte ucigaşi!

— Monseniore, vă jur că n-am avut de gând nici o clipă să-mi apăr capul în faţa domniei voastre. Voi suferi pedeapsa pe care eminenţa voastră va binevoi să mi-o dea. Nu ţin atât de mult la viaţă, ca să mă tem de moarte.

— Da, ştiu, domnule, eşti un om inimos — rosti cardinalul cu o voce aproape prietenoasă. Pot să-ţi spun de pe acum că vei fi judecat şi chiar osândit.

— Un altul ar putea răspunde eminenţei voastre că-şi are iertarea în buzunar; eu însă mă voi mulţumi să vă spun: porunciţi, monseniore, sunt gata!

— Iertarea dumitale? întrebă Richelieu, mirat.

— Da, monseniore.

— Şi de cine semnată? De rege?

Cardinalul rosti aceste cuvinte cu un ciudat glas dispreţuitor.

— Nu, de eminenţa voastră.

— De mine? Eşti nebun, domnule?

— Excelenţa voastră îşi va recunoaşte, fără îndoială, scrisul.

Şi d'Artagnan înmânã cardinalului preţioasa hârtie, pe care Athos i-o smulsese fostei sale soţii şi pe care i-o dăduse lui d'Artagnan, cu gând să-l ocrotească. Eminenţa ca luă hârtia şi citi încet, apăsând pe fiecare silabă:

Din porunca mea şi pentru binele statului a făcut purtătorul acesteia ceea ce a făcut.

Richelieu

5 decembrie 1627

După ce citi rândurile scrise, cardinalul se adânci într-un noian de gânduri, dar nu-i înapoie lui d'Artagnan hârtia.

„Stă să chibzuiască la soiul de osândă cu care să mă trimită pe cea lume — îşi zise în sinea lui d'Artagnan. Pe legea mea, o să vadă el cum ştie să moara un gentilom!" La gândul că va muri voiniceşte, tânărul muşchetar se simţea în toane minunate.

Richelieu rămăsese pe gânduri, sucind şi răsucind mereu hârtia în mâini. Ridică în sfârşit fruntea, îşi aţinti privirea-i de vultur pe chipul sincer, deschis şi isteţ din faţa lui, citi pe obrazul brăzdat de lacrimi tot amarul îndurat în ultima lună şi cugetă pentru a treia sau a patra oară la viitorul ce-l aştepta pe acel copil de douăzeci şi unu de ani şi la foloasele ce le-ar fi putut trage un bun stăpân din vlaga, din cutezanţa şi din deşteptăciunea lui. Pe de alta parte, nu o dată fusese înspăimântat de fărădelegile, de puterea şi de geniul drăcesc al acelei femei. Simţea un fel de tainică uşurare că scăpase pentru totdeauna de o părtaşă deosebit de primejdioasă. Rupse încetişor hârtia pe care d'Artagnan i-o dăduse îndărăt cu atâta mărinimie.

„Sunt pierdut — îşi zise în sinea lui d'Artagnan. Şi se înclină adânc în faţa cardinalului, ca unul care spune; „Doamne, facă-se voia ta!"

Cardinalul se apropie de masă şi, fără să se aşeze, scrise câteva rânduri pe un pergament din care două treimi erau împlinite dinainte; apoi îşi puse sigiliul.

„E osânda mea — îşi mai zise d’Artagnan. Mă scuteşte de plictiseala Bastiliei şi de încetinelile unei judecăţi. Destul de frumos din partea lui.”

— Poftim, domnule — îi spuse cardinalul tânărului — ţi-am luat un act pe care nu era scris nici un nume şi-ţi dau altul în schimb. Numele lipseşte de pe această foaie de numire şi-l vei pune chiar dumneata.

D’Artagnan luă şovăitor hârtia şi-şi aruncă privirea pe deasupra slovelor — era o numire în postul de locotenent al muşchetarilor. D’Artagnan căzu la picioarele cardinalului.

— Monseniore, îmi voi da viaţa pentru dumneavoastră! Faceţi de azi înainte ce vreţi cu ea. Dar bunăvoinţa cu care mă cinstiţi nu mi se cuvine mie; am trei prieteni mult mai de scamă şi mai vrednici decât mine...

— Eşti un băiat cumsecade, d’Artagnan — îi curmă vorba cardinalul, încântat că-i îngenunchease firea răzvrătită şi bătându-l prieteneşte pe umăr. Fă ce-ţi place cu hârtia asta, dar nu uita că, deşi numele e lăsat în alb, eu dumitale ţi-am dat-o.

— N-o voi uita niciodată — răspunse d’Artagnan. Eminenţa voastră să nu se-ndoiască o clipă.

Cardinalul se întoarse şi chemă cu glas tare:

— Rochefort!

Cavalerul, care, de bună seamă, se găsea îndărătul uşii, intră numaidecât.

— Rochefort — îi spuse cardinalul — iată-l aici pe domnul d’Artagnan; eu îl primesc printre prietenii mei. Aşadar, îmbrăţişaţi-vă şi fiţi cuminţi, dacă vreţi să vă păstraţi capul pe umeri.

Rochefort şi d’Artagnan se sărutară din vârful buzelor, dar cardinalul era acolo şi-i privea cu ochiul lui cercetător.

Ieşiră amândoi din cameră în acelaşi timp.

— O să ne mai întâlnim noi, nu-i aşa, domnule?

— Când veţi dori — răspunse d’Artagnan.

— N-o să ne scape prilejul — stărui Rochefort.

— Cum? întrebă Richelieu, deschizând uşa.

Cei doi bărbaţi îşi zâmbiră, îşi strânseră mâna şi salutară pe eminenţa sa.

— Începusem să ne pierdem răbdarea — îl întâmpină

Athos.

— Aici sunt, prieteni! le răspunse d'Artagnan. Şi nu numai liber, dar mă bucur şi de mare bunăvoinţă.

— Ai să ne povesteşti şi nouă?

— Chiar astă-seară.

Într-adevăr, în aceeaşi seară, d'Artagnan trecu pe la Athos, care tocmai îşi golea sticla cu vin de Spania — îndeletnicire îndeplinită cu sfinţenie la fiecare sfârşit de ziuă. Îi povesti cele întâmplate între cardinal şi el şi, scoţând din buzunar hârtia de numire, ii spuse:

— Poftim, scumpul meu Athos, e ceva ce ţi se cuvine pe deplin dumitale.

Athos zâmbi cu surâsul lui blând şi catifelat.

— Prietene — răspunse el — pentru Athos e prea mult, pentru contele de La Fere e prea puţin. Păstrează-ţi numirea, e a dumitale; Dumnezeule, că scump ai mai plătit-o!

D'Artagnan ieşi de la Athos şi întră în cameră la Porthos. Îl găsi îmbrăcat într-o haină de-o rară frumuseţe, toată brodată cu mândre izvoade; se privea într-o oglindă.

— Ah! Ah! făcu Porthos. Dumneata erai, dragă prietene! Cum găseşti că-mi şed straiele astea?

— De minune — răspunse d'Artagnan — dar eu vin să-ţi propun altă haină, care o să te prindă şi mai bine.

— Care? întrebă Porthos.

— Aceea de locotenent de muşchetari.

D'Artagnan îi povesti lui Porthos întrevederea ca cu cardinalul şi, scoţând foaia din buzunar, îi spuse:

— Iată, dragul meu, scrie-ţi numele aici şi vezi să-mi fii o bună căpetenie.

Spre marea mirare a lui d'Artagnan, după ce-şi aruncă privirea pe numire, Porthos i-o dădu îndărăt.

— Da — spuse el — într-adevăr, m-ar măguli mult, dar nu m-aş putea bucura prea îndelung de această bunăvoinţă. În vreme ce noi eram la Béthune, soţul ducesei mele a murit; aşa că, dragul meu, sipetul cu aur al răposatului întinzându-mi braţele, mă însor cu văduva. Uite, îmi încercam tocmai hainele de nuntă; păstrează-ţi locotenenţa, dragul meu, păstreaz-o.

Şi dădu hârtia îndărăt lui d'Artagnan.

Tânărul intră la Aramis. Îl găsi îngenuncheat pe un scaun de rugăciune, cu fruntea lipită de micul ceaslov deschis înaintea lui. Îi povesti şi lui întrevederea cu cardinalul şi, scoţând pentru a treia oară hârtia din buzunar, îi spuse:

— Dumneata, prietenul nostru, lumina noastră, ocrotitorul nostru nevăzut, primeşte această numire; ţi se cuvine mai mult ca oricui pentru înţelepciunea dumitale şi pentru sfaturile ce au avut întotdeauna urmări atât de fericite.

— Din păcate, dragul meu prieten — răspunse Aramis — ultimele noastre isprăvi m-au scârbit cu desăvârşire de viaţă şi de spadă. De data asta, hotărârea mea e de neînlăturat: după asediu intru în rândul Lazariştilor. Păstrează numirea pentru dumneata, d'Artagnan: eşti făcut pentru slujba de ostaş. O să fii un căpitan şi inimos, şi năzdrăvan.

Cu ochii umezi de recunoştinţă şi strălucitori de bucurie, d'Artagnan se întoarse la Athos, pe care-l găsi tot la masă, privindu-şi în zare, la lumina lămpii, ultimul pahar de Malaga.

— N-au vrut nici ei să primească — îi spune d'Artagnan.

— Pentru ca nimănui nu i se cuvine numirea asta mai mult ca dumitale.

Luă o pană, scrise pe foaie numele lui d'Artagnan şi i-o dădu îndărăt.

— Atunci n-o să mai am de azi înainte prieteni— şopti tânărul. Vai mie! Nimic altceva decât amintiri amarnice!

Şi îşi lăsă capul în mâini, în vreme ce două lacrimi îi lunecau de-a lungul obrajilor.

— Eşti încă tânăr, d'Artagnan — îi răspunse Athos — toate amarnicele dumitale amintiri au destulă vreme să se schimbe în duioase şi dulci amintiri.

Epilog

Lipsit de ajutorul flotei engleze şi al diviziei făgăduite de Buckingham, oraşul La Rochelle s-a predat după un asediu de un an. Actul de capitulare a fost iscălit în ziua de douăzeci şi opt octombrie a anului 1628.

Regele s-a întors la Paris la douăzeci şi trei decembrie al aceluiaşi an. I s-a făcut o primire triumfală, de parcă ar fi învins un vrăjmaş, nu pe francezi. A intrat în oraş prin cartierul Saint-Jacques, sub arcuri de verdeaţă.

D'Artagnan şi-a luat în primire postul de locotenent. Porthos şi-a părăsit slujba şi s-a însurat, în anul următor, cu doamna Coquenard: sipetul, atât de mult jinduit, oblojea opt sute de mii de livre.

Mousqueton a primit în dar o livrea minunată şi şi-a văzut cu ochii visul lui de o viaţă întreagă: să stea la spatele unei căleşti aurite.

După o călătorie în Lorena, Aramis s-a făcut deodată nevăzut şi a încetat să mai scrie prietenilor. S-a aflat mai târziu, prin doamna de Chevreuse, care a destăinuit la vreo doi-trei iubiţi de-ai ei, că Aramis îmbrăcase haina monahală într-o mânăstire din Nancy.

Bazin s-a aciuat frate într-o mânăstire.

Athos a rămas muşchetar sub ordinele lui d'Artagnan, până în anul 1633, când, în urma unei călătorii în Touraine, a părăsit şi el slujba, sub cuvânt că-i rămăsese o mică moştenire în Roussillon.

Grimaud l-a urmat pe Athos.

D'Artagnan s-a bătut de trei ori în duel cu Rochefort şi de trei ori l-a rănit.

— Te pomeneşti că la a patra întâlnire te omor — i-a spus, întinzându-i mâna, ca să-l ajute să se ridice.

— Socot că e mai bine şi pentru dumneata şi pentru mine să ne lăsăm păgubaşi — i-a răspuns rănitul. La naiba! Îţi sunt mai prieten decât crezi, căci dacă aş fi strecurat un singur cuvânt cardinalului, aş fi putut de la prima întâlnire să-ţi pun capul în primejdie.

S-au sărutat, dar de data asta nesiliţi de nimeni şi fără nici un gând ascuns.

Lui Planchet, Rochefort i-a dat gradul de sergent în corpul ostaşilor gărzii.

Domnul Bonacieux trăia liniştit, fără să aibă habar şi nici să-i pese de soarta neveste-si. Într-o zi a avut nesocotinţa să-i scrie cardinalului, pentru a-i aminti de el; cardinalul i-a trimis răspuns că va îngriji să nu-i mai lipsească nimic în viitor. Într-adevăr, a doua zi, plecând de la el de acasă la şapte seara, pentru a se duce la Luvru, domnul Bonacieux nu s-a mai întors în strada Groparilor; după părerea celor care păreau a şti mai multe decât toţi ceilalţi, domnul Bonacieux era hrănit şi găzduit în vreun castel regesc, pe socoteala mărinimoasei eminenţe.

Redactor: NATALIA PETRUŢ
Tehnoredactor: CONSTANŢA VULCĂNESCU
Dat la cules 17.03.1969. Bun de tipar 26.05.1969.
Apărut 1969. Comanda nr. 8274. Tiraj 130.140
legate ½. Hârtie tipar înalt A de 63 g/mp
540X840/16. Coli editoriale 19,25. Coli de tipar 20.
A. 1160. C.Z. pentru *bibliotecile mici 8R-31*
Tiparul executat sub comanda nr. 90.239 la
Combinatul Poligrafic „Casa Scânteii”,
Piaţa Scânteii nr. 1, Bucureşti —
Republica Socialistă România

Vol. I-II
Lei 27